

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

S P R A W O Z D A N I E R O C Z N E 2 0 0 7

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

S P R A W O Z D A N I E R O C Z N E 2 0 0 7

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Powielanie do celów edukacyjnych i niekomercyjnych jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

ISBN 978-92-9212-166-2

DOI 10.2869/88568

Fotografia na przedniej okładce: © iStockphoto.com/Silence

Niniejsze sprawozdanie zostało zamieszczone na witrynie internetowej pod adresem: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Printed in Italy

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE BIAŁYM BEZCHLOROWYM

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Prof. Dr Hans-Gert PÖTTERING MEP
Przewodniczący
Parlament Europejski
Rue Wiertz
1047 Bruksela
BELGIA

Strasburg, 10 marca 2008 r.

Szanowny Panie Przewodniczący,

Zgodnie z art. 195 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i art. 3 ust. 8 decyzji Parlamentu Europejskiego w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, niniejszym przedstawiam swoje sprawozdanie za rok 2007.

Z poważaniem,

P. Nikiforos Diamandouros

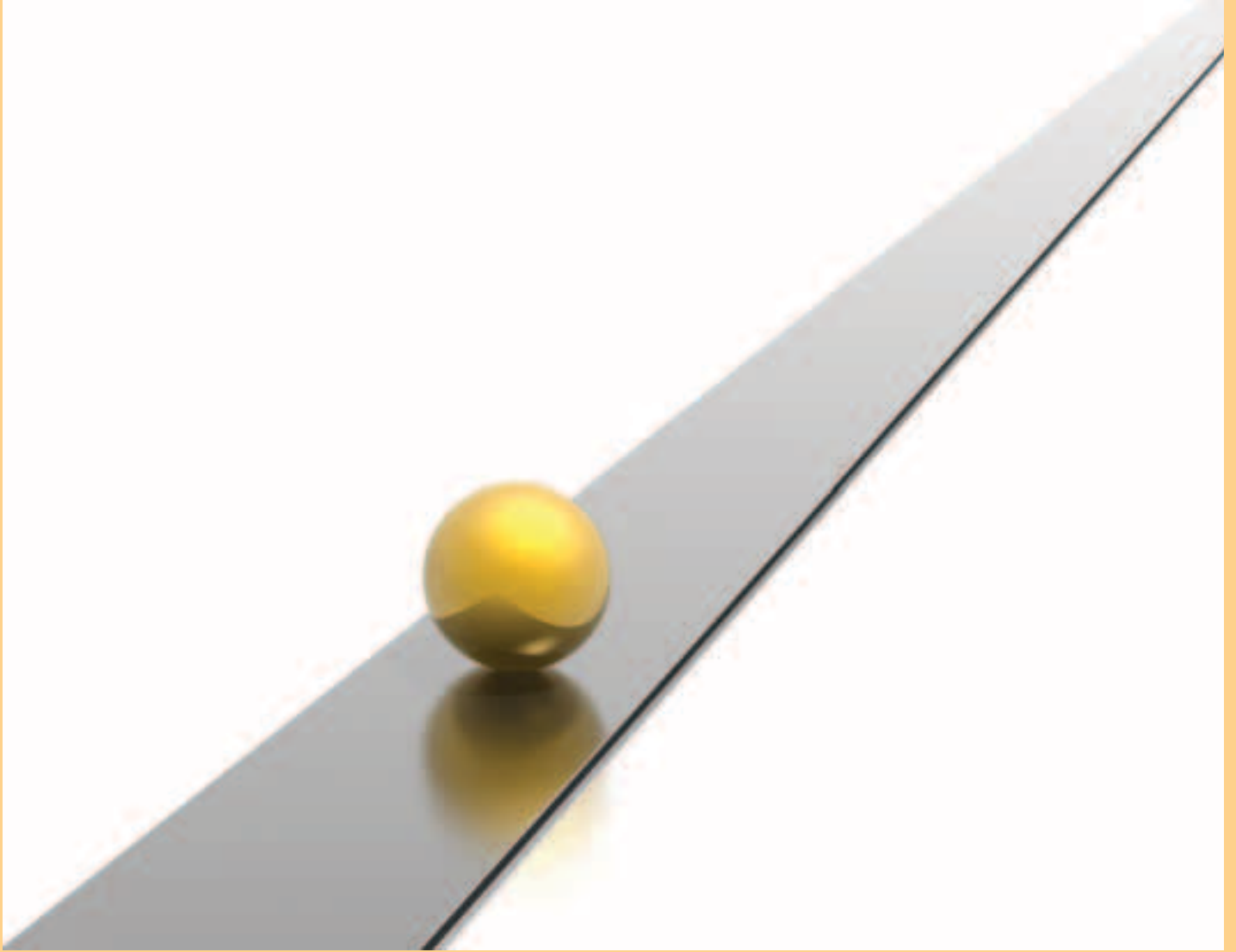

WPROWADZENIE	11
1 PODSUMOWANIE	17
2 SKARGI I DOCHODZENIA	31
2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA	31
2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	31
2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I PODSTAWY DO WSZCZĘCIA DOCHODZENIA	35
2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2007 R.	36
2.5 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY	37
2.6 PROCEDURY EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	40
2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ	42
2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2007 R.	45
3 STRESZCZENIA DECYZJI	53
3.1 SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁĄŚCIWEGO ADMINISTROWANIA	53
3.2 SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ	62
3.3 POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA	66
3.4 SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA	68
3.5 ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ	84
3.6 SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW	86
3.7 SPRAWY ZAMKNIĘTE SPRAWOZDANIEM SPECJALNYM	92
3.8 DOCHODZENIA Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA	93
3.9 ZAPYTANIA SKŁADANE DO RZECZNIKA	95
4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ	99
4.1 PARLAMENT EUROPEJSKI	100
4.2 KOMISJA EUROPEJSKA	102
4.3 INNE INSTYTUCJE I ORGANY	102

5	STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI	107
5.1	EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW	107
5.2	INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA	119
5.3	INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY	120
6	DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNE	123
6.1	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU	123
6.2	WIZYTY INFORMACYJNE	125
6.3	KONFERENCJE I SPOTKANIA	130
6.4	KONTAKTY Z MEDIAMI	131
6.5	PUBLIKACJE	133
6.6	INFORMACJE ONLINE	133
7	ZAŁĄCZNIKI	
A	DANE STATYSTYCZNE	137
B	BUDŻET RZECZNIKA	144
C	PERSONEL	145
D	INDEKS DECYZJI	154
	KONTAKT Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH	159

WPROWADZENIE

WPROWADZENIE

Rok 2007 był ważnym rokiem dla prawa obywateli europejskich do dobrej administracji. W dniu 12 grudnia przewodniczący trzech najważniejszych instytucji Unii Europejskiej (UE) – Parlamentu, Komisji i Rady – podpisali i ponownie ogłosili Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, pierwotnie ogłoszoną w grudniu 2000 r. Zobowiązanie do przyjęcia wiążącej prawnie Karty zawarte w Traktacie Lizbońskim odzwierciedla coraz szersze urzeczywistnianie założenia, że obywatele powinni znajdować się w centrum spraw europejskich. Z punktu widzenia Rzecznika Praw Obywatelskich Karta stanowi przełom, uznając po raz pierwszy prawo do dobrej administracji za prawo podstawowe obywateli Unii (artykuł 41).

Dobra administracja

Od czasu objęcia przez mnie urzędu w dniu 1 kwietnia 2003 r. propagowanie dobrej administracji było nadrzędnym priorytetem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Bezustannie przypominam instytucjom i organom UE, że dobra administracja wymaga od urzędników służby cywilnej znacznie więcej, niż zaledwie unikania bezprawnych zachowań. Urzędnicy muszą być zorientowani na obsługę oraz dbać, by społeczeństwo było należycie traktowane i w pełni korzystało ze swoich praw.

Owo przesłanie zdaje się przynosić konkretne rezultaty. Mam przyjemność poinformować, że instytucje i organy UE ciężko pracowały w 2007 r. nad rozpatrywaniem skarg, naprawianiem niesprawiedliwości i prostowaniem błędów. W ciągu roku zaobserwowaliśmy podwojenie liczby spraw rozwiązywanych przez zainteresowane instytucje – najwięcej jak dotąd, bo aż 35 % naszych dochodzeń zostało zamkniętych zgodą zainteresowanych instytucji na rozwiązanie sprawy we własnym zakresie. Nie należy bagatelizować znaczenia tego osiągnięcia dla skarżących oraz ogólnie dla obywateli. Żywię głębokie przekonanie, że robimy spory krok na drodze do prawdziwej kultury obsługi.

Tę zmianę nastawienia potwierdza siedem spraw modelowych przytoczonych w niniejszym sprawozdaniu. Co najmniej cztery z nich dotyczą Komisji Europejskiej, która działała szybko i konstruktywnie, by uregulować wszelkie pretensje. Należy też wyróżnić Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego, która drugi rok z rzędu dostarczyła modelową sprawę, wykazując wolę konstruktywnej współpracy z Rzecznikiem przy rozwiązywaniu problemów. Rada przeprosiła skarżącego po zwróceniu przeze mnie uwagi na kwestię językową oraz potwierdziła, iż nie zamierza dopuścić do podobnych problemów w przyszłości. Na koniec, Europejski Bank Centralny udzielił najbardziej pomocnej odpowiedzi pewnej obywatelce, podkreślając, że przywiązywał wielką wagę do wyjaśnienia podniesionych zarzutów oraz zachęcił do zadawania dalszych pytań swoim ekspertom. Zwracając uwagę na te sprawy, pragnę przedstawić wzory dobrej administracji dla wszystkich instytucji i organów UE, które powinny czerpać z nich inspirację i porównywać z własnymi praktykami. W 2008 r. wciąż będę zachęcał do szczególnej dbałości o kulturę obsługi, by móc sprostać oczekiwaniom obywateli.

Niektóre rezultaty na rzecz obywateli przedstawione w niniejszym sprawozdaniu udało się nam uzyskać bez formalnej wymiany korespondencji z instytucjami. Obecnie osiągnęliśmy stadium, na którym nasze stosunki z instytucjami pozwalają na szybkie rozwiązywanie coraz większej liczby spraw bez potrzeby prowadzenia przewlekłych postępowań. Zaczęłem szerzej wykorzystywać bardziej nieformalne procedury w celu elastycznego rozwiązywania problemów i zamierzam dalej podążać w tym kierunku w 2008 r. Moim zdaniem oznacza to przełom dla naszej instytucji, dowodząc skali poszanowania dla urzędu Rzecznika i chęci pomocy obywatelom przez instytucje.

Problemy jednakże nie zniknęły. W roku 2007 podobnie jak w latach poprzednich 15 % spraw zamknięto uwagą krytyczną, ponieważ dane instytucje przestrzegały standardów usług należnych obywatelom. Przykładowe sprawy zamieszczono w treści sprawozdania. Materia tych spraw jest różna – od odmowy zmiany procedur rekrutacji przez instytucję ze względu na własną wygodę administracyjną po nadmierne opóźnienie postępowania o nadużycie bez podania konkretnych przyczyn tego opóźnienia. W 2008 r. znowu przedstawimy sprawozdanie z działań w następstwie uwag krytycznych w celu zapewnienia, że instytucje wyciągają z nich wnioski. Zamierzam również zbadać sposoby na poprawę zrozumiałości decyzji Rzecznika, aby zwiększyć skuteczność przekazu wytycznych dobrej administracji zarówno dla obywateli, jak i urzędników.

To jasne, że wciąż jest wiele do zrobienia w kwestii promowania zasad dobrej administracji wśród instytucji i organów UE. Aby ułatwić opracowanie przydatnych strategii w tym względzie, w listopadzie 2007 r. zorganizowałem warsztaty w Brukseli, które okazały się miejscem ożywionej wymiany poglądów na to, jak Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich może pomóc urzeczywistnić prawo do dobrej administracji. Dyskusje dostarczyły wielu stymulujących i innowacyjnych pomysłów na następne lata. Niecierpliwie oczekuję na ich realizację w praktyce dla dobra obywateli żyjących w Europie.

Lepsza komunikacja

Wprowadzenie do sprawozdania za 2006 rok zakończyłem stwierdzeniem, że przyświecają mi dwa cele: współpraca z instytucjami na rzecz dobrej administracji oraz dostosowanie działań informacyjnych tak, aby każdy, kto będzie musiał korzystać z usług Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, był prawidłowo i w pełni poinformowany jak to uczynić.

Rok 2007 był czasem przesilenia w realizacji drugiego celu. W końcu udało nam się przewyciężyć trudności, jeżeli chodzi o odsetek dopuszczalnych skarg. Dzięki ambitnej i precyzyjnie ukierunkowanej kampanii informacyjnej nastąpił wzrost liczby dopuszczalnych skarg, zarówno w kategoriach bezwzględnych jak i względnych, w porównaniu do roku 2006. W rezultacie w ciągu całego roku wszczęto o 17 % więcej dochodzeń na podstawie otrzymanych skarg. Jednocześnie w efekcie naszych starań o poprawę informowania obywateli o tym, co Rzecznik może, a czego nie może uczynić w ich sprawach, pomoc obywateli w znajdowaniu odpowiednich sposobów zadośćuczynienia na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym była większa niż kiedykolwiek wcześniej.

Kluczowym wydarzeniem w tym względzie w 2007 r. było przyjęcie oświadczenia europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich. Celem oświadczenia jest podniesienie poziomu wiedzy o europejskim wymiarze pracy rzeczników praw obywatelskich oraz wyjaśnienie zakresu usług, jakie sieć świadczy osobom wnoszącym skargi w sprawach, w których prawem właściwym jest prawo UE. Oświadczenie jest dostępne na stronie internetowej Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich we wszystkich językach urzędowych oraz zostało przytoczone w całości w rozdziale 5 niniejszego sprawozdania. Członkowie sieci będą proaktywnie promować oświadczenie, zapewniając obywatelom rozeznanie, kto najlepiej może im pomóc w sprawach ze sfery prawa UE.

Dalsze inicjatywy w tym obszarze powinny przynieść skutki w 2008 r. W minionym roku urząd Rzecznika pracował nad interaktywnym przewodnikiem, który ukaże się w nadchodzącym roku jako część nowej witryny Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Funkcja ta będzie bardzo pomocna obywatelom w znalezieniu najlepszej drogi zadośćuczynienia za doznane krzywdy. Przewodnik ma sprawić, że większy odsetek skarżących zwróci się bezpośrednio do organu wyposażonego w najlepsze kompetencje do zajęcia się ich sprawami. Mam nadzieję, że miarą sukcesu przewodnika będzie dalszy spadek liczby niedopuszczalnych skarg kierowanych do Europejskiego Rzecznika.

Określenie najwłaściwszej drogi postępowania w sprawie pojawiającej się po raz pierwszy jest ważne z wielu względów. Pomaga to uniknąć frustracji obywateli dowiadujących się, że organ, do którego się zwrócili nie jest w stanie im pomóc. Oznacza to również szybsze i skuteczniejsze rozstrzygnięcie skarg, gwarantując obywatelom pełne korzystanie z praw przewidzianych

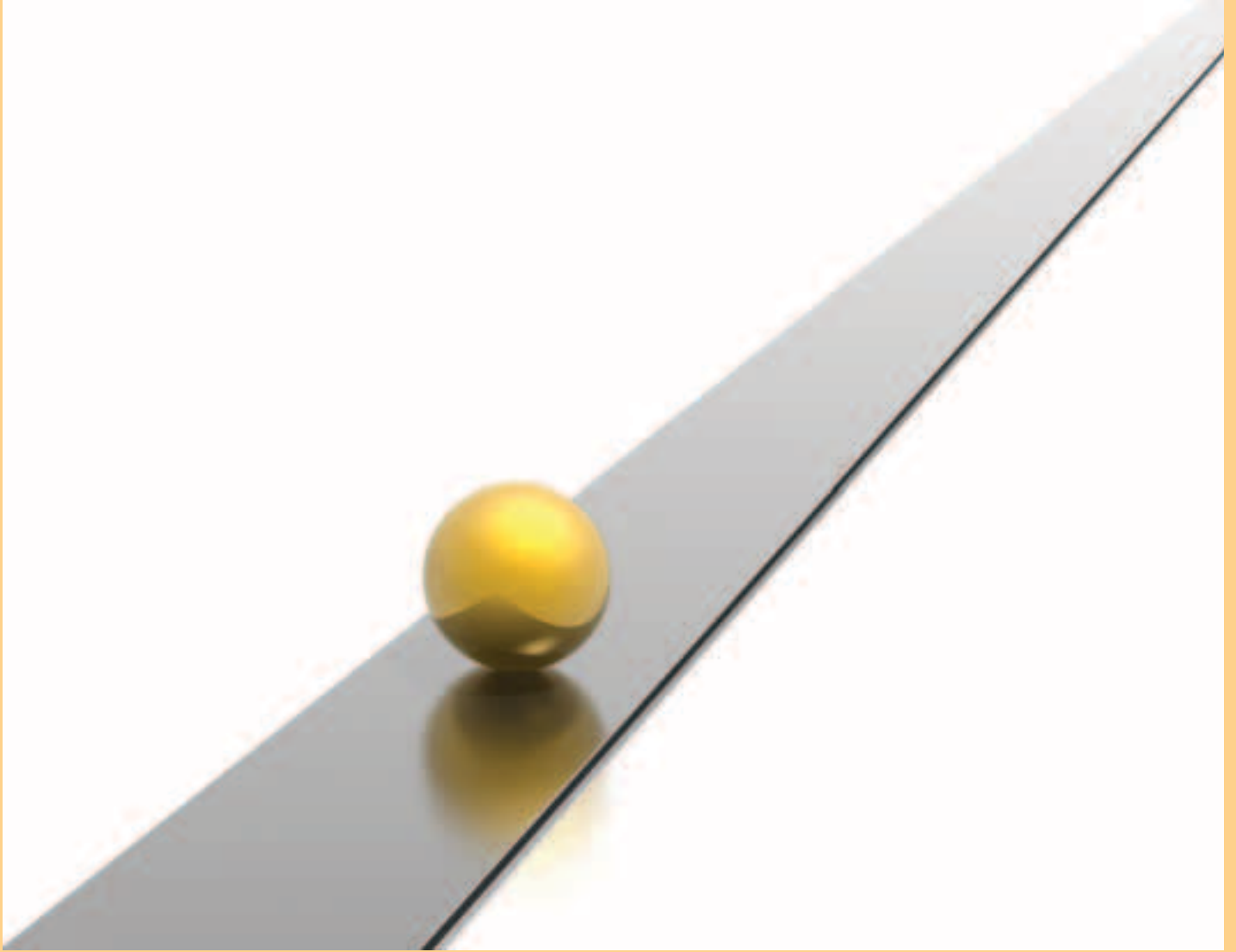
regulacjami UE. Ostatnim istotnym względem jest to, że dzięki zmniejszeniu odsetka niedopuszczalnych skarg, które napływają do Rzecznika nasza instytucja będzie mogła pełniej realizować swoje podstawowe zadanie — pomoc obywatelom niezadowolonym ze sposobu, w jaki zostali potraktowani przez instytucje i organy UE. Źródłem największej satysfakcji w mojej pracy są bez wątpienia rezultaty, jakie udaje się osiągnąć niosąc pomoc tym obywatelom. W sprawozdaniu podkreślono wiele przykładów takich sukcesów w 2007 r. Cieszę się na kontynuację tej pracy na rzecz obywateli europejskich w nadchodzącym roku.

Jak często powtarzam, sprawozdanie roczne jest najważniejszą publikacją Rzecznika. Jest to relacja z prac Rzecznika dla Parlamentu Europejskiego, któremu Rzecznik zdaje sprawozdania. Służy jako zasób informacji dla instytucji i organów UE pomocny w usprawnianiu ich administracji. Umożliwia wgląd w prace Rzecznika szerokiemu gronu odbiorców chcących zapoznać się z jego działalnością, w tym ogółowi społeczeństwa, mediom, środowiskom akademickim, urzędnikom służby cywilnej i urzędom rzeczników praw obywatelskich na całym świecie. Zmiany, którym poddano sprawozdanie w ostatnich latach mają poprawić jego przystępność dla użytkownika. Nową zaletą niniejszego sprawozdania są dalsze udoskonalenia. Najbardziej widoczne są w rozdziale 5 i 6, gdzie zdecydowaliśmy się przedstawić przegląd oraz analizę działań, zamiast — jak do tej pory — zamieszczać szczegółowy wykaz wydarzeń i spotkań. Mamy nadzieję, że dzięki tym zabiegom jego lektura zyskała na atrakcyjności i przydała rzeczywistej refleksji nad wartością dodaną opisanych ważnych inicjatyw. Czekamy na Państwa opinie.

Strasburg, dnia 15 lutego 2008 r.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

PODSUMOWANIE

1

1 PODSUMOWANIE

Trzynaste roczne sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skierowane do Parlamentu Europejskiego podsumowuje działalność Rzecznika w 2007 r. Jest to piąte sprawozdanie roczne przedstawione przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA, który rozpoczął pracę na stanowisku Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 1 kwietnia 2003 r.

STRUKTURA SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie składa się z sześciu rozdziałów i czterech załączników. Rozpoczyna się od wstępu Rzecznika, w którym wymienia on najważniejsze wydarzenia minionego roku oraz określa priorytety na przyszłość. Niniejsze podsumowanie stanowi rozdział pierwszy sprawozdania.

W rozdziale drugim opisano procedury stosowane przez Rzecznika przy rozpatrywaniu skarg i prowadzeniu dochodzeń. Dokonano w nim przeglądu skarg rozpatrzonych w ciągu roku, łącznie z analizą tematyczną decyzji w sprawach zamkniętych po zakończeniu dochodzenia. Analiza ta obejmuje najważniejsze wnioski prawne i fakty zawarte w decyzjach Rzecznika w roku 2007.

Rozdział trzeci zawiera wybrane streszczenia decyzji podjętych przez Rzecznika w 2007 r., obejmujące zakres tematów i instytucji, których dotyczyły skargi, jak również dochodzenia z własnej inicjatywy. Streszczenia decyzji uporządkowano najpierw według rodzaju wniosku lub wyniku dochodzenia, a następnie według instytucji lub organu, których dotyczyły skargi. Streszczenia decyzji wynikających z dochodzeń wszczętych przez Rzecznika z własnej inicjatywy oraz przykładowe zapytanie złożone przez krajowego rzecznika praw obywatelskich omówiono w końcowej części rozdziału.

W rozdziale czwartym opisano relacje z innymi instytucjami i organami Unii Europejskiej. Na początku podkreślono znaczenie konstruktywnej współpracy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z innymi instytucjami i organami, a następnie wymieniono różne powiązane spotkania i imprezy, które odbyły się w ramach tej współpracy w 2007 r.

Rozdział piąty odnosi się do relacji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi rzecznikami w Europie i poza jej granicami. Zawiera szczegółowy opis działania europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich, jak również udziału Rzecznika w seminariach, konferencjach i posiedzeniach.

Rozdział szósty dotyczy działań Rzecznika w sferze informacji i komunikacji. Rozdział ten dzieli się na sześć podrozdziałów poświęconych najważniejszym wydarzeniom roku, wizytom informacyjnym Rzecznika, konferencjom i spotkaniom z udziałem jego i pracowników Urzędu, relacjom z mediami, publikacjom oraz komunikacji internetowej.

Załącznik A zawiera dane statystyczne dotyczące działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2007 r. Załączniki B i C zawierają szczegółowe informacje dotyczące odpowiednio budżetu Rzecznika oraz polityki zatrudnienia. W załączniku D znajduje się spis decyzji wymienionych w rozdziale trzecim, uszeregowanych według numerów spraw, przedmiotu i rodzaju zaskarżanych przypadków niewłaściwego administrowania. Wymieniono w nim sprawy modelowe i wszystkie sprawy zamknięte uwagą krytyczną Rzecznika w 2007 r.

STRESZCZENIE

Misja Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Urząd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich został utworzony na mocy Traktatu z Maastricht jako jeden z aspektów obywatelstwa Unii Europejskiej. Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatruje skargi dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe. Współpracując z Parlamentem Europejskim Rzecznik Praw Obywatelskich zdefiniował „niewłaściwe administrowanie”, uwzględniając nieprzestrzeganie praw człowieka, rządów prawa i zasad dobrej administracji.

Rzecznik nie tylko odpowiada na skargi składane przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa i stowarzyszenia, ale również wszczyna dochodzenia z własnej inicjatywy, kontaktując się z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE oraz wychodząc naprzeciw obywatelom, aby informować ich o przysługujących im prawach i możliwościach egzekwowania tych praw.

Skargi i dochodzenia w 2007 r.

W 2007 r. Rzecznik otrzymał 3 211 nowych skarg, w porównaniu do 3 830 skarg w 2006 r. Z drugiej strony liczba dopuszczalnych skarg zwiększyła się zarówno w kategoriach bezwzględnych, jak i względnych – z 449 (12 % wszystkich skarg) w 2006 r. do 518 (16 %) w 2007 r. W rezultacie w ciągu roku wszczęto więcej dochodzeń na podstawie otrzymanych skarg.

Łącznie 58 % wszystkich skarg złożonych do Rzecznika w 2007 r., przysłało drogą elektroniczną – pocztą elektroniczną lub za pomocą formularza skargi zamieszczonego na stronie internetowej Rzecznika. W 3 056 przypadkach skargi zostały wysłane przez indywidualnych obywateli, natomiast 155 pochodziło od stowarzyszeń lub przedsiębiorstw.

W ponad 70 % tych spraw Rzecznik Praw Obywatelskich zdołał udzielić pomocy skarżącym, otwierając dochodzenie, przekazując sprawę właściwemu organowi lub doradzając, do którego organu należy się zwrócić, aby szybko i skutecznie znaleźć rozwiązanie problemu.

Na podstawie otrzymanych skarg w minionym roku wszczęto łącznie 303 nowe dochodzenia. Ponadto Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął sześć dochodzeń z własnej inicjatywy. W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził łącznie 641 dochodzeń, z których 332 stanowiło kontynuację spraw rozpoczętych w 2006 r.

Podobnie jak w latach poprzednich większość dochodzeń (tj. 413, czyli 64 % łącznej liczby) dotyczyła Komisji Europejskiej. Ponieważ Komisja jest główną instytucją wspólnotową podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że stanowi główny obiekt ich skarg. 87 dochodzeń (14 % łącznej liczby) dotyczyło Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO), 59 (9 %) – Parlamentu Europejskiego, 22 (3 %) – Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych, a 8 (1 %) – Rady Unii Europejskiej.

Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania to: brak przejrzystości, w tym odmowa udzielenia informacji (28 % spraw), niesprawiedliwe traktowanie lub nadużycie władzy (18 %), niezadowolający tryb postępowania (13 %), nieuzasadnione opóźnienie (9 %), dyskryminacja (8 %), zaniedbanie (8 %), pomyłki prawne (4 %) oraz niedopełnienie obowiązków, czyli niewypełnienie przez Komisję Europejską roli „strażnika traktatu” wobec państw członkowskich (3 %).

W 2007 r. z głównego konta poczty elektronicznej Rzecznika wysłano odpowiedzi na łącznie 7 273 wiadomości zawierające wnioski o udzielenie informacji, z czego 3 127 pozycji to były zbiorowe wiadomości wysyłane przez obywateli i skarżących, które już wpłynęły do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, a 4 146 stanowiło indywidualne wnioski o informacje.

W ciągu roku Rzecznik obsłużył ogółem 10 484 skarg i wniosków o informacje od obywateli.

Wyniki dochodzeń Rzecznika

W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął 348 dochodzeń. Oznacza to wzrost o 40 % w porównaniu do 2006 r. 341 z tych dochodzeń dotyczyło skarg, a 7 dochodzeń Rzecznik wszczął z własnej inicjatywy. Wyniki dochodzeń omówiono poniżej.

Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 2007 r. zamknięto 95 spraw, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Taki wynik dochodzenia nie zawsze jest negatywny dla skarżącego, który otrzymuje przynajmniej pełne wyjaśnienie ze strony danej instytucji lub organu na temat ich działania, a także poznaje pogląd Rzecznika na daną sprawę. Przykładowe sprawy, w których w 2007 r. nie stwierdzono przypadku niewłaściwego administrowania:

- Rzecznik otrzymał skargę na niesłuszne zaniechanie przez Komisję Europejską podjęcia działań wobec Irlandii w związku z ewentualnym naruszeniem przepisów dyrektywy siedliskowej UE. Skarżąca zarzucała również Komisji niepodjęcie dalszych działań w związku z zarzucanym ewentualnym naruszeniem przepisów dyrektywy w sprawie odpadów. Rzecznik stwierdził, że Komisja przedstawiła przekonujące wyjaśnienie swojej strategicznej roli we wdrażaniu tych dyrektyw. Zauważył również, że Komisja udzieliła skarżącemu użytecznej rady w tej sprawie. (3660/2004/PB)
- Jedna ze skarżących do Rzecznika zarzuciła Europejskiej Agencji Leków (EMA) między innymi brak przejrzystości i nieuzasadnione opóźnienie w odpowiedzi na zgłoszone obawy skarżącej dotyczące bezpieczeństwa jednego z antydepresantów i ryzyka samobójstwa po jego zażyciu. Mąż skarżącej popełnił samobójstwo będąc w toku leczenia tym środkiem, a skarżąca zwróciła się do Agencji z kilkoma pytaniami i wnioskami o informacje. W trakcie dochodzenia Agencja przeprosiła skarżącą za brak odpowiedzi na niektóre z pytań oraz udzieliła tych brakujących odpowiedzi. Choć samej skarżącej nie usatysfakcjonowało takie rozwiązanie, to Rzecznik uznał, że działanie Agencji usunęło obawy, które wskazał oraz, że więcej nie zachodzi niewłaściwe administrowanie. (2370/2005/OV)
- Greenpeace złożył skargę do Rzecznika zarzucając, że Komisja dopuściła się nieścisłych, wprowadzających w błąd i zniesławiających oskarżeń w związku z opublikowanym przez tę organizację pozarządową badaniem poruszającym kwestię „drzwi obrotowych” między Komisją a lobbującym przemysłem chemicznym. Dochodzenie Rzecznika wykazało, że zarzut ten nie znajduje uzasadnienia. Stwierdzając, że nie występuje przypadek niewłaściwej administracji Rzecznik jednocześnie podkreślił znaczenie przejrzystości w związku z działaniami lobbingsowymi podczas procedur legislacyjnych. (2740/2006/TN)

Nawet jeżeli Rzecznik nie stwierdza niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi sposób lepszego administrowania w przyszłości. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dodatkową uwagę, tak jak to uczynił na przykład w następujących sprawach:

- Polska organizacja pozarządowa zajmująca się środowiskiem zarzuciła, że Europejski Bank Inwestycyjny (EIB) współfinansując projekt modernizacji dróg w Polsce postąpił sprzecznie z własną „Deklaracją środowiskową”. Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. Jednakże mając na względzie, że skarżący złożył równoległą skargę do polskiego rzecznika praw obywatelskich, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zachęcił EIB do rozważenia utworzenia kanałów komunikacyjnych i informacyjnych z właściwymi krajowymi i regionalnymi organami kontrolnymi, takimi jak rzecznicy praw obywatelskich. Organy te mogą służyć za dodatkowe źródła informacji dotyczących zgodności projektów finansowanych przez EIB z prawem krajowym lub europejskim. (1779/2006/MHZ)

Sprawy rozwiązane przez instytucje i rozwiązania polubowne

W miarę możliwości Rzecznik Praw Obywatelskich próbuje osiągnąć pozytywny wynik zadowalający zarówno dla skarżącego, jak i dla instytucji, przeciw której wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów wspólnotowych jest zasadniczym warunkiem osiągnięcia takich

rozwiązań, które z kolei przyczyniają się do poprawy stosunków między instytucjami a obywatelami i do unikania kosztownych i czasochłonnych sporów sądowych.

W 2007 r. 129 spraw rozwiązały same instytucje lub organy w następstwie skargi do Rzecznika. Oznacza to podwojenie liczby spraw rozwiązanych przez instytucje w 2006 r. oraz odzwierciedla wzrastającą gotowość instytucji i organów do postrzegania skarg do Rzecznika jako sposobności do naprawienia wynikłych błędów oraz współpracy z Rzecznikiem dla dobra obywateli. Wśród spraw rozwiązanych przez instytucje w 2007 r. znalazły się następujące:

- Po otrzymaniu skargi niemieckiego uniwersytetu dotyczącej sporu o płatność z Komisją w związku z projektem finansowanym ze środków programu Erasmus, Rzecznik skontaktował się z Komisją, która rozwiązała spór w ciągu dwóch tygodni. Dotychczasowe próby przekonania Komisji przez uniwersytet, że wystąpił błąd w obliczeniach były nieskuteczne. Komisja przyznała, że popełniono błąd i wypłaciła żądaną sumę 5 400 EUR wraz z odsetkami. Rzecznik pochwalił Dyрекcję Generalną ds. Edukacji i Kultury za przykładowe rozwiązanie sprawy po jego interwencji. (3495/2005/GG)
- Komisja wypłaciła zaległą sumę 88 000 EUR francuskiej firmie doradczej, która wystąpiła ze skargą, że instytucja nie zwróciła całości kwalifikowanych kosztów uczestnictwa firmy w programie Technologii Społeczeństwa Informacyjnego w Chinach. Komisja zarzucała, że skarżący zrobił błąd w zestawieniach kosztów. Po interwencji Rzecznika w sprawie Komisja zgodziła się wypłacić zaległą kwotę. (1471/2007/(CC)RT)

Jeżeli w wyniku dochodzenia stwierdza się niewłaściwe administrowanie, Rzecznik dąży w miarę możliwości do rozwiązania polubownego. W niektórych przypadkach do rozwiązania polubownego można doprowadzić, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie. Wszystkie takie propozycje czynione są *ex gratia*: oznacza to, że nie wiążą się z uznaniem odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

W 2007 r. pięć spraw zamknięto po osiągnięciu rozwiązania polubownego. Pod koniec 2007 r. nadal rozpatrywano 31 propozycji rozwiązań polubownych. Oto przykładowe sprawy zakończone rozwiązaniem polubownym w 2007 r.:

- Komisja przyjęła przedstawioną przez Rzecznika propozycję polubownego rozwiązania i zmniejszyła żądaną kwotę zwrotu od wykonawcy uczestniczącego w projekcie w Libanie. Upřednio wpłynęła skarga od wykonawcy na niesprawiedliwe kierowanie zamówieniem. Mimo iż Rzecznik nie znalazł uzasadnienia dla wszystkich zarzutów skarżącego, to stwierdził, że decyzja Komisji dotycząca odzyskania pewnych kwot stanowi przypadek niewłaściwego administrowania. Aby przyspieszyć rozwiązanie sprawy Komisja zgodziła się ponownie zbadać akta. (2577/2004/OV)
- Po przedstawieniu przez Rzecznika propozycji polubownego rozwiązania Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) uchyliła zaskarżoną decyzję. Przedmiotem sprawy była decyzja EASA dotycząca podstawy certyfikacji typu pewnego samolotu. Po analizie stosownych przepisów prawa Rzecznik miał wątpliwości, czy decyzja posiada wystarczającą podstawę prawną. EASA odpowiedziała, że obecnie udało się jej uzyskać informacje potrzebne do wydania certyfikatu typu i w związku z tym uchyliła zaskarżoną decyzję. (1103/2006/BU)
- Byłe Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC) przyjęło propozycję polubownego rozwiązania polegającą na dostarczeniu przegranemu oferentowi pełniejszych informacji o sposobie porównania jego oferty z ofertą zwycięzcy przetargu. Skarżący zwrócił się do Rzecznika ze skargą na EUMC o nieudzielenie satysfakcjonujących odpowiedzi na pytania oraz o niestosowanie przejrzystych kryteriów. Po przeprowadzeniu dochodzenia skarżący wyraził Rzecznikowi wdzięczność za podjęte działania oraz za zapewnienie niezawodnego środka ochrony zasady przejrzystości w UE. (1858/2005/BB i 1859/2005/BB)

Uwagi krytyczne, zalecenia wstępne i sprawozdania specjalne

Jeżeli niemożliwe jest polubowne rozwiązanie lub poszukiwanie takiego rozwiązania kończy się niepowodzeniem, Rzecznik zamyka sprawę, wystosowując uwagę krytyczną do danej instytucji czy organu lub sporządzając zalecenie wstępne.

Uwagę krytyczną zwykle stosuje się wówczas, gdy i) dana instytucja nie jest w stanie wyeliminować przypadku niewłaściwego administrowania, ii) wydaje się, że nie ma ono konsekwencji ogólnych oraz iii) dalsze działania Rzecznika nie wydają się konieczne. Uwagę krytyczną sporządza się także wtedy, gdy Rzecznik uzna, że zalecenie wstępne byłoby bezcelowe lub jeśli nie uzna za stosowne przedstawiać sprawozdania specjalnego Parlamentowi w przypadku, kiedy dana instytucja lub organ nie przyjmie zalecenia wstępnego.

Uwaga krytyczna stanowi dla skarżącego potwierdzenie, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania. W 2007 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął uwagę krytyczną 55 dochodzeń. Przykładowo:

- Rzecznik skrytykował Komisję za nieopublikowanie w 2006 r. wymaganego prawem sprawozdania rocznego za 2005 r. w sprawie dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Nastąpiło to w wyniku skargi złożonej przez organizację pozarządową Statewatch. Uwzględniając, że we wrześniu 2007 r. Komisja ostatecznie opublikowała przedmiotowe sprawozdanie Rzecznik zaznaczył, że terminowe publikacje sprawozdań to ważny mechanizm odpowiedzialności przed obywatelami europejskimi. (668/2007/MHZ)
- Rzecznik wystosował dwie uwagi krytyczne pod adresem Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO) w dwóch sprawach dotyczących posługiwania się językami „nowych” państw członkowskich a językami starych państw członkowskich. Nastąpiło to w wyniku skargi dotyczącej testów rekrutacyjnych złożonej przez polskie stowarzyszenie. EPSO powiadomiło Rzecznika, że wymogi językowe w konkursach w międzyczasie uległy zmianie. (3114/2005/MHZ)
- Rzecznik skrytykował Komisję za niepodanie ważnych powodów nieudzielenia dostępu do rocznych sprawozdań finansowych, które otrzymuje ona od państw członkowskich w związku z subsydiami rolnymi. Komisja twierdziła, że sprawozdania zawierające żądane informacje zostały wprowadzone do bazy danych i nie istnieją już w odrębnej formie. Według Komisji, do uzyskania informacji, o które wystąpił skarżący, potrzebne jest nowe, kompleksowe oprogramowanie bazy danych. Mimo że zdaniem Rzecznika podejście Komisji było niezadowolające, nie podjął on dalszych działań w sprawie, skoro kwestie prawne może zbadać prawodawca wspólnotowy z perspektywy ogólnej, w kontekście zapowiadanej nowelizacji rozporządzenia 1049/2001 w sprawie dostępu do dokumentów. (1693/2005/PB)

Bardzo istotne jest, aby instytucje i organy, które otrzymały uwagi krytyczne od Rzecznika, podejmowały działania w celu rozwiązania zaległych problemów oraz zapobiegały przypadkom niewłaściwego administrowania w przyszłości. W 2007 r. Rzecznik przeprowadził badanie dalszych działań podjętych przez zainteresowane instytucje w następstwie wszystkich uwag krytycznych i dalszych uwag sformułowanych w 2006 r. Wyniki badania dostępne są na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Rzecznik zamierza corocznie przeprowadzać podobne badania i podawać ich wyniki do wiadomości publicznej.

W przypadkach, gdy dalsze działanie Rzecznika wydaje się konieczne, to znaczy kiedy wciąż istnieje możliwość wyeliminowania niewłaściwego administrowania przez daną instytucję lub gdy przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny bądź ma konsekwencje o charakterze ogólnym, Rzecznik zazwyczaj sporządza zalecenie wstępne dla danej instytucji lub organu.

W 2007 r. sporządzono osiem zaleceń wstępnych. Ponadto siedem zaleceń wstępnych z 2006 r. doprowadziło do wydania decyzji w 2007 r. Trzy sprawy zamknięto w ciągu roku od przyjęcia

przez instytucję zalecenia wstępnego. Jedna sprawa zakończyła się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Pięć spraw zamknięto z innych powodów. Pod koniec 2007 r. nadal rozpatrywano osiem zaleceń wstępnych, w tym jedno przygotowane w 2004 r. i jedno w 2006 r.

Jedno z zaleceń wstępnych sporządzonych w 2007 r. dotyczyło publicznego dostępu do szczegółowych danych o płatnościach otrzymywanych przez posłów do Parlamentu Europejskiego. Skargę wniósł maltański dziennikarz, którego wniosek o udzielenie szczegółowych danych o niektórych dodatkach otrzymywanych przez posłów został odrzucony przez Parlament ze względu na ochronę danych. Szczegółowa opinia Parlamentu dotycząca zalecenia wstępnego Rzecznika w tej sprawie (3643/2005/(GK)WP) ma zostać dostarczona pod koniec lutego 2008 r. W innym zaleceniu wstępnym wydanym w 2007 r. Rzecznik wezwał Komisję do unikania w przyszłości nieuzasadnionych obostrzeń dotyczących języków urzędowych, w których można składać oferty przetargowe. (259/2005/(PB)GG). Z uwagi na to, że w końcu 2007 r. dochodzenie wciąż pozostawało otwarte, sprawy nie zamieszczono w rozdziale 3 niniejszego sprawozdania.

Przykładowe zalecenia wstępne przyjęte w 2007 r.:

- Komisja przyjęła zalecenie wstępne, w którym Rzecznik wezwał Komisję do skorygowania nieścisłych i wprowadzających w błąd informacji zawartych w ulotkach, na plakatach i w prezentacji wideo, dotyczących praw pasażerów linii lotniczych. Dwa stowarzyszenia przewoźników lotniczych zwróciły się ze skargą do Rzecznika, krytykując informacje dostarczane przez Komisję na temat praw podróżnych do odszkodowania i pomocy w razie odmowy wpuszczenia na pokład samolotu, anulowania lotów czy znacznych opóźnień. Po interwencji Rzecznika Komisja wymieniła błędne materiały informacyjne. (1475/2005/(IP)GG i 1476/2005/(BB)GG)
- Komisja przyjęła zalecenie wstępne, w którym Rzecznik wezwał Komisję do odstąpienia od żądania zwrotu kwoty świadczenia emerytalnego wypłaconego wskutek błędu już po śmierci byłego pracownika. Zalecenie wydano w wyniku skargi wniesionej przez syna zmarłego. Po ponad czterech latach od śmierci ojca Komisja zwróciła się do syna z żądaniem zwrotu 1 747 EUR. Następnie zgodziła się odstąpić od żądania zwrotu. (1617/2005/(BB)JF)

Jeżeli instytucja lub organ Wspólnoty nie udzieli zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne. Stanowi ono ostateczną broń Rzecznika i ostatni znaczący środek stosowany w danej sprawie, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu są sprawami podlegającymi politycznej decyzji Parlamentu. Przykładowo w 2007 r.:

- Rzecznik przedłożył Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie specjalne krytykujące Komisję za niepodjęcie działań po otrzymaniu skargi dotyczącej europejskiej dyrektywy o czasie pracy. Ponad sześć miesięcy temu niemiecki lekarz wystąpił do Komisji o wszczęcie postępowania przeciwko Niemcom w związku z naruszeniem przepisów dyrektywy. Pomimo nacisków ze strony Rzecznika Komisja nie podjęła działań w odpowiedzi na skargę, twierdząc, że jej propozycje poprawek do dyrektywy trafiły do prawodawcy wspólnotowego. Rzecznik utrzymywał, że sprawa ta podniosła zasadniczą kwestię dotyczącą sposobu rozpatrywania skarg obywateli o naruszenie przepisów. Rzecznik zauważył, że Komisja powinna albo odrzucić skargę, albo wszcząć postępowanie. Zwykła bezczynność jest niezgodna z zasadami dobrej administracji. (3453/2005/GG)

Dochodzenia z własnej inicjatywy

Rzecznik wykorzystuje swoje uprawnienia do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy w dwóch głównych przypadkach. Po pierwsze, może badać ewentualny przypadek niewłaściwego administrowania podniesiony w skardze, jeżeli skarżący jest osobą nieuprawnioną (tj. gdy skarżący nie jest ani obywatelem bądź mieszkańcem Unii, ani osobą prawną mającą statutową siedzibę w jednym z państw członkowskich). W 2007 r. wszczęto dwa takie dochodzenia z inicjatywy Rzecznika. Ponadto Rzecznik może również wykorzystać prawo do dochodzenia z własnej inicjatywy w razie problemów systemowych w instytucjach. Przykładowo:

- W grudniu 2007 r. Rzecznik wszczął z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie terminowości realizacji płatności przez Komisję. Zwrócił się do Komisji o dostarczenie informacji o środkach podejmowanych w celu niedopuszczenia do zwłoki w płatnościach, danych statystycznych dotyczących opóźnionych płatności oraz informacji na temat polityki Komisji dotyczącej płatności odsetek. Czynności zostały podjęte w wyniku skarg osób fizycznych, przedsiębiorstw i organizacji uczestniczących w projektach i zamówieniach finansowanych ze środków UE. (OI/5/2007/GG)

Jedno z pozostałych dochodzeń wszczętych z inicjatywy Rzecznika w 2007 r. dotyczyło testów komputerowych przeprowadzanych przez EPSO (OI/4/2007/ID), a inne zarządzania zasobami ludzkimi we Wspólnym Centrum Badawczym Komisji Europejskiej (OI/6/2007/MHZ).

W 2007 r. zamknięto następujące dochodzenia z własnej inicjatywy:

- Rzecznik Praw Obywatelskich zakończył dochodzenie w sprawie działań, które podjęła Komisja Europejska w celu zapobiegania dyskryminacji osób niepełnosprawnych w ich kontaktach z tą instytucją. Do pozytywnych działań Rzecznik zaliczył ułatwienia dostępu do informacji za pośrednictwem strony internetowej Komisji oraz polepszenie warunków rekrutacji i awansu. Rzecznik podkreślił natomiast, że należy uczynić więcej w celu uwrażliwienia personelu Komisji na potrzeby osób niepełnosprawnych. Skrytykował również nieodpowiednią sytuację w europejskich szkołach dla uczniów niepełnosprawnych. (OI/3/2003/JMA)

Sprawy modelowe jako przykłady najlepszych praktyk

Kilka wyżej wymienionych spraw ilustruje najlepsze praktyki, dlatego można je zaliczyć do „spraw modelowych” w 2007 r. Stanowią one dla innych instytucji i organów UE wzorce sposobów reagowania na kwestie podnoszone przez Rzecznika. W szczególności **Komisja** działała szybko i konstruktywnie, by uregulować kierowane przeciwko niej skargi. W sprawie **3495/2006/GG**, rozwiązała spór o płatność z niemieckim uniwersytetem w ciągu dwóch tygodni po zwróceniu jej uwagi przez Rzecznika na tę kwestię. Podobnie w sprawie **2577/2004/OV**, Komisja przyjęła propozycję polubownego rozwiązania i zmniejszyła żadaną kwotę zwrotu od wykonawcy uczestniczącego w projekcie w Libanie. W innym sporze o płatność Komisja przyjęła zalecenie wstępne, w którym Rzecznik wezwał Komisję do odstąpienia od żądania zwrotu kwoty świadczenia emerytalnego wypłaconego wskutek błędu już po śmierci byłego pracownika (**1617/2005/(BB)JF**). Komisja wykazała też wolę konstruktywnej współpracy z Rzecznikiem, przyjmując zalecenie wstępne wzywające do skorygowania nieścisłych i wprowadzających w błąd informacji zawartych w ulotkach, na plakatach i w prezentacji wideo, dotyczących praw pasażerów linii lotniczych (**1476/2005/(BB)GG**).

Spośród dalszych przykładów najlepszych praktyk można wskazać sprawę **2580/2006/TN**, w której **Rada** – po zwróceniu jej uwagi przez Rzecznika na kwestię języka irlandzkiego – przeprosiła skarżącego i potwierdziła, że uczyni wszystko, co w jej mocy, by w przyszłości nie doszło do podobnych problemów. **Europejski Bank Centralny** (EBC) udzielił najbardziej pomocnej odpowiedzi pewnej obywatelce, podkreślając, że przywiązywał wielką wagę do wyjaśnienia podniesionych zarzutów oraz zachęcił do zadawania dalszych pytań swoim ekspertom (**630/2007/WP**). Ostatnim przykładem pozytywnej reakcji instytucji i organów w 2007 r. jest sprawa **1103/2006/BU**, w której **Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego** (EASA) uchyliła zaskarżaną decyzję po przedstawieniu przez Rzecznika propozycji polubownego rozwiązania. To drugi rok z rzędu, w którym sprawa EASA znalazła się wśród modelowych spraw wymienionych w sprawozdaniu rocznym, co świadczy o woli konstruktywnej współpracy Agencji z Rzecznikiem.

Dalsza analiza

Te i inne sprawy przedstawiono w ostatniej części drugiego rozdziału sprawozdania rocznego w podziale na następujące grupy tematyczne: i) otwartość, w tym dostęp do dokumentów i informacji, a także ochrona danych; ii) Komisja jako „strażnik traktatu”; iii) przetargi, umowy i dotacje oraz iv) sprawy związane z personelem, w tym rekrutacja.

Rozdział trzeci sprawozdania zawiera streszczenia 50 spośród łącznej liczby 348 decyzji zamykających sprawy w 2007 r. Streszczenia te obrazują zakres tematów oraz instytucji, których dotyczyły dochodzenia Rzecznika oraz różne rodzaje ustaleń.

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język.

Relacje z innymi instytucjami i organami UE

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich poświęca sporo czasu na spotkania z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE w celu promowania kultury obsługi w administracji UE. Spotkania te stanowią sposobność do wyjaśniania motywów działań Rzecznika oraz uwrażliwienia członków i urzędników na potrzebę konstruktywnego reagowania na skargi.

Spśród ważnych spotkań, które odbyły się w 2007 należy wymienić trzy wydarzenia z udziałem urzędników wszystkich szczebli służby cywilnej Komisji Europejskiej. Jako że Komisja jest instytucją, wobec której Rzecznik podejmuje najwięcej dochodzeń, szczególne znaczenie ma objęcie przez nią wiodącej roli w krzewieniu kultury obsługi obywateli oraz poszanowania ich praw. Opinie, jakie uzyskała Komisja w trakcie tych spotkań były bardzo budujące. Owe trzy spotkania zostały ułatwione dzięki Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodniczącej Komisji odpowiedzialnej między innymi za współpracę z Rzecznikiem oraz dzięki Catherine DAY, sekretarz generalnej Komisji.

Szczególną wagę w świetle uprzywilejowanych stosunków z Parlamentem miały też spotkania z posłami oraz urzędnikami Parlamentu Europejskiego. Parlament Europejski wybiera Rzecznika, a Rzecznik ponosi odpowiedzialność przed Parlamentem.

W rozdziale 4 sprawozdania rocznego zamieszczono pełen przegląd tych spotkań. Zalicza się do nich udział Rzecznika w posiedzeniach komisji petycji, podczas których przedstawił on swoje sprawozdanie roczne i sprawozdania specjalne, wystąpienie Rzecznika przed komisją spraw konstytucyjnych w sprawie proponowanych zmian w Statucie oraz przemówienie w komisji wolności obywatelskich, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych poświęcone nowelizacji rozporządzenia 1049/2001 w sprawie dostępu do dokumentów.

W 2007 r. Rzecznik nadal nawiązywał kontakty z innymi instytucjami i organami, odbywał spotkania z najważniejszymi przedstawicielami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Centralnego.

Aby ułatwić informowanie personelu o aktualnych wydarzeniach w innych instytucjach i organach UE, Rzecznik odbywa w Strasburgu regularne spotkania z personelem, na które zapraszani są zewnętrzni prelegenci. W 2007 r. do Strasburga przybyli przewodniczący Trybunału Służby Cywilnej UE, Paul J. MAHONEY oraz Inspektor Ochrony Danych Peter HUSTINX, aby zaprezentować swoją pracę personelowi urzędu Rzecznika.

Współpraca z innymi rzecznikami praw obywatelskich i podobnymi organami

Wielu skarżących zwraca się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, kiedy mają problemy z administracją krajową, regionalną lub lokalną. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami w państwach członkowskich UE, co pozwala zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich dotyczących prawa UE. Współpraca przebiega głównie pod egidą europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich. Obecnie sieć obejmuje prawie 90 urzędów w 31 krajach na poziomie krajowym i regionalnym w Unii Europejskiej, jak również na poziomie krajowym w państwach kandydujących do UE, Norwegii i Islandii.

Jednym z celów sieci jest ułatwienie szybkiego przekazywania skarg właściwym krajowym lub regionalnym rzecznikom lub podobnym organom. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w miarę możliwości przekazuje sprawy bezpośrednio do rzeczników krajowych lub regionalnych bądź udziela skarżącemu odpowiedniej porady. W 2007 r. Rzecznik doradził 816 skarżącym, aby

zwrócili się do krajowego lub regionalnego rzecznika praw obywatelskich, a 51 skarg przekazał bezpośrednio do właściwego rzecznika.

W rozdziale 5 sprawozdania rocznego podano szczegółowe informacje o działalności sieci w 2007 r., której punktem kulminacyjnym było szóste seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących, które odbyło się w październiku w Strasburgu. Seminarium zostało zorganizowane wspólnie przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i francuskiego rzecznika praw obywatelskich Jeana-Paula DELEVOYE. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich 27 państw członkowskich UE, jak również dwóch z trzech krajów kandydujących, oraz przedstawiciele Norwegii i Islandii. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas piątego seminarium, do udziału w seminarium po raz pierwszy zostali zaproszeni również regionalni rzecznicy praw obywatelskich z krajów UE, w których funkcjonują, a mianowicie z Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Włoch, Austrii i Wielkiej Brytanii¹. W 2007 r. tematem seminarium było „Ponowne spojrzenie na dobrą administrację w Unii Europejskiej”.

Podczas seminarium rzecznicy przyjęli oświadczenie, którego celem jest pomoc w informowaniu obywateli i innych użytkowników o usługach rzeczników oraz o korzyściach płynących ze zwrócenia się do członka sieci w sprawie objętej regulacjami prawa UE. Pełną treść oświadczenia zamieszczono w rozdziale 5, gdzie można również znaleźć szczegółowy wykaz dyskusji, które miały miejsce podczas seminarium.

W rozdziale 5 opisano również inne instrumenty opracowane przez sieć w celu wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk. Biuletyn *European Ombudsmen – Newsletter* był niezwykle cennym narzędziem wymiany informacji w 2007 r. Dwa wydania, które ukazały się w kwietniu i w październiku zawierały artykuły poświęcone tematyce prymatu prawa UE nad prawem krajowym, dyskryminacji i przeszkodom w swobodnym przepływie osób, problemom w dziedzinie prawa dotyczącego środowiska, ochrony praw dzieci i osób starszych, problemom w sektorze opieki zdrowotnej oraz kwestiom prywatności i ochrony danych. W minionym roku nadal rozwijały się elektroniczne fora wymiany dokumentów i fora dyskusyjne Rzecznika umożliwiające urzędom wymianę informacji poprzez zamieszczanie pytań i odpowiedzi. Zapoczątkowano kilka ważnych debat dotyczących tak różnorodnych zagadnień, jak dyskryminacja ze względu na wiek, ramy prawne przymusowej hospitalizacji psychiatrycznej, jakość usług publicznych, status ekspertów prawnych przy urzędzie Rzecznika oraz inicjatywy Komisji Europejskiej w celu poprawy rozpatrywania skarg o naruszenie przepisów. Ponadto nowy elektroniczny serwis informacyjny Rzecznika – *Ombudsman Daily News* – był publikowany w każdy dzień roboczy i zawierał artykuły, komunikaty prasowe oraz ogłoszenia urzędów z każdego kraju należącego do sieci.

Oprócz regularnej nieformalnej wymiany informacji poprzez sieć istnieje specjalna procedura, która pozwala krajowym lub regionalnym rzecznikom praw obywatelskich wnioskować o udzielenie pisemnych odpowiedzi na pytania dotyczące prawa UE i jego wykładni, w tym pytania związane rozpatrywaniem konkretnych spraw. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich udziela odpowiedzi bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, kieruje zapytanie do innej instytucji lub organu UE. W 2007 r. otrzymano trzy zapytania tego rodzaju (po jednym od krajowego, regionalnego i lokalnego rzecznika praw obywatelskich), a zamknięto trzy (w tym dwa przeniesione z 2005 r. a jedno z 2006 r.). Przykładowe zapytanie podano w końcowej części rozdziału 3.

Wizyty informacyjne składane rzecznikom praw obywatelskich w państwach członkowskich i krajach kandydujących również okazały się wysoce skuteczne pod względem rozwoju sieci i stanowiły znakomitą okazję do szerzenia wiedzy o udostępnionych przez sieć narzędziach komunikacyjnych. W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich złożył wizyty rzecznikom praw obywatelskich w Niemczech (marzec), Szwecji (maj), i w Belgii (listopad).

Działania Rzecznika mające na celu współpracę z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczały poza działalność europejskiej sieci rzeczników. W celu promowania działalności rzeczników praw obywatelskich, omawiania stosunków międzyinstytucjonalnych i wymiany

¹

Kraje są wymienione w porządku protokolarnym UE.

najlepszych praktyk w 2007 r., N. DIAMANDOUROS uczestniczył w wielu konferencjach organizowanych przez krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich i odbył liczne spotkania z rzecznikami praw obywatelskich z UE oraz spoza Wspólnoty. Rozdział 5 zakończono przeglądem tych działań.

Działania informacyjne

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich w pełni zdaje sobie sprawę, jak istotnym zadaniem jest zapewnić, by osoby, które mogą mieć problemy z administracją UE, znały swoje prawa, w tym były świadome swego prawa do złożenia skargi. Każdego roku podejmuje się usilne starania, by dotrzeć do obywateli, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i innych odpowiednich podmiotów z informacjami o działalności Rzecznika. W 2007 r. Rzecznik i jego personel odbyli ponad 130 wystąpień podczas konferencji, seminariów i spotkań. Wyżej wspomniane wizyty w Niemczech, Szwecji i Belgii stanowiły dalsze okazje do krzewienia wiedzy na temat jego roli w tych krajach.

Szczególnie ważnym punktem w 2007 r. był udział Rzecznika w wydarzeniach z okazji 50. rocznicy Traktatu Rzymskiego. Do ważnych wydarzeń należy także zaliczyć dni otwarte zorganizowane w Berlinie, Budapeszcie i Warszawie, na których pojawiły się tysiące ludzi chcących zapoznać się z działalnością UE. Jak co roku, Urząd uczestniczył także w dniach otwartych zorganizowanych przez Parlament Europejski w Strasburgu i Brukseli. Odwiedzającym rozdawano przygotowane w 26 językach materiały o pracy Rzecznika oraz różne artykuły promocyjne. Podczas wszystkich wydarzeń byli obecni pracownicy Urzędu, by odpowiadać na pytania dotyczące pracy Rzecznika.

Prowadzono również intensywną działalność medialną. W 2007 r. Rzecznik zwołał sześć konferencji prasowych i udzielił ponad 40 wywiadów dziennikarzom prasowym, radiowo-telewizyjnym i mediów elektronicznych. Wydano 17 komunikatów prasowych, które następnie przekazano dziennikarzom i zainteresowanym stronom w całej Europie. Wśród poruszonych tematów znalazły się dochodzenie Rzecznika w sprawie opóźnionych płatności, problemy w dziedzinie dostępu do dokumentów i informacji, skarga w związku z europejską dyrektywą dotyczącą czasu pracy, jak również problemy z materiałami informacyjnymi Komisji na temat praw pasażerów linii lotniczych.

W 2007 r. ukazały się liczne publikacje informujące zainteresowane podmioty oraz ogół społeczeństwa o usługach, jakie świadczy Rzecznik na rzecz obywateli i mieszkańców. Na szczególną uwagę zasługuje nowy biuletyn informacyjny dla biznesu i organizacji, zawierający zwięzłe wyjaśnienie tego, co Rzecznik może zrobić dla tych podmiotów. Biuletyn informacyjny rozpowszechniano wraz z innymi powiązаныmi materiałami w ramach kampanii mailingowej skierowanej do potencjalnych skarżących. Podczas kampanii starano się dotrzeć w szczególności do izb handlowych i kancelarii prawnych na terytorium UE – wysłano do nich ponad 5 000 spersonalizowanych przesyłek. Kampania okazała się wielkim sukcesem. W 2007 r. otrzymano wiele próśb o dodatkowe egzemplarze publikacji Rzecznika.

Witryna internetowa Rzecznika była regularnie aktualizowana – zamieszczano w niej decyzje, komunikaty prasowe oraz szczegółowe informacje na temat działalności komunikacyjnej urzędu. Powstała nowa sekcja witryny, by podkreślić rangę dochodzeń wszczynanych z inicjatywy Rzecznika.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. na stronie głównej Rzecznika odnotowano odwiedziny 449 418 unikalnych użytkowników. Najwyższą liczbę odsłon odnotowano na stronie internetowej w angielskiej wersji językowej, w dalszej kolejności odwiedzano strony w językach francuskim, hiszpańskim, niemieckim i włoskim. Pod względem pochodzenia geograficznego najwięcej osób odwiedzało stronę we Włoszech, a następnie w Hiszpanii, Szwecji, Wielkiej Brytanii i Niemczech. Sekcja „Linki” na stronie internetowej Rzecznika zawiera odsyłacze do stron krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich w całej Europie. W 2007 r. zanotowano ponad 82 000 odwiedzin na stronach z listy odsyłaczy, co wyraźnie wskazuje, że działalność Rzecznika w zakresie koordynacji europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich przynosi obywatelom wartość dodaną.

Zmiany wewnętrzne

W 2007 r. Rzecznik kontynuował starania, by dobrze przygotować instytucję do rozpatrywania skarg wnoszonych przez obywateli 27 państw członkowskich w 23 urzędowych językach Traktatu.

W dniu 1 lipca 2007 r. Rzecznik powołał nowego szefa departamentu prawnego, wyłonionego w drodze otwartego naboru. W celu usprawnienia kontroli jakości i podniesienia wydajności pracy departament prawny podzielono na cztery zespoły dowodzone przez kierowników zespołów. Aby usprawnić zarządzanie sprawami wdrożono nową aplikację komputerową. Wszystkie te zmiany okazały się nieocenione w podnoszeniu wydajności pracy. Wzrost liczby zamkniętych spraw o 40 % w 2007 r. dowodzi, że poczynione w ostatnich latach ulepszenia struktury i funkcjonowania działu prawnego Urzędu zaczęły odnosić rzeczywiste skutki. Przyniosą one Rzecznikowi dalsze korzyści w 2008 r.

Rok 2007 r. przyniósł także niewielką zmianę organizacyjną. Sekretariat Rzecznika zajmujący się obsługą skarg jest teraz bezpośrednio nadzorowany przez asystenta szefa departamentu prawnego. Takie rozwiązanie lepiej odzwierciedla funkcje sekretariatu, bezpośrednio związane z pracą departamentu prawnego.

W planie zatrudnienia Rzecznika wykazano łącznie 57 stanowisk w 2007 r., tak samo jak w 2006 r. W 2008 r. nie przewiduje się wzrostu ich liczby. Środki budżetowe przyznane na 2008 r. wynoszą 8 505 770 EUR (w porównaniu do 8 152 800 EUR w 2007 r.).

SKARGI I DOCHODZENIA

2

2 SKARGI I DOCHODZENIA

Jednym z najważniejszych sposobów, jakimi Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wspiera dobrą administrację, jest badanie niewłaściwego administrowania i, w miarę potrzeby, zalecanie działań korygujących. Rzecznik dowiaduje się o ewentualnych przypadkach niewłaściwego administrowania głównie ze skarg, których rozpatrywanie stanowi najważniejszy aspekt reaktywnej roli Rzecznika.

Prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jest jednym z praw obywatela Unii Europejskiej (art. 21 traktatu WE) i jest zawarte w Karcie Praw Podstawowych (art. 43).

Rzecznik prowadzi również dochodzenia z własnej inicjatywy, a zatem przyjmuje aktywną rolę w zwalczaniu niewłaściwego administrowania i wspieraniu dobrej administracji.

2.1 PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA

Rzecznik prowadzi działalność zgodnie z art. 195 traktatu WE, ze statutem Rzecznika (stanowiącym decyzję Parlamentu Europejskiego¹) oraz z przepisami wykonawczymi przyjętymi przez Rzecznika na mocy art. 14 statutu. Obecne przepisy wykonawcze weszły w życie w dniu 1 stycznia 2003 r. Są one dostępne na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) i w formie papierowej w biurze Rzecznika.

Statut nadal stanowi właściwe ramy działalności Rzecznika. Jednakże po przeprowadzeniu uważnej analizy Rzecznik uznał, że wprowadzenie pewnych ograniczonych zmian mogłoby zwiększyć jego zdolność do bardziej efektywnej pracy na rzecz obywateli europejskich. Dlatego w dniu 11 lipca 2006 r. skierował do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego wnioski o wszczęcie procedury zmiany statutu. Pod koniec 2007 r. Komisja Spraw Konstytucyjnych rozpatrywała projekt sprawozdania w sprawie proponowanych zmian (sprawozdawca Anneli JÄÄTTEENMÄKI).

2.2 MANDAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Art. 195 Traktatu WE nadaje Rzecznikowi prawo do przyjmowania skarg, które dotyczą przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji i organów Wspólnoty, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji, wykonujących swoje funkcje sądowe, od każdego obywatela Unii i każdej osoby fizycznej lub prawnej mającej miejsce

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego 94/262 z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie przepisów i ogólnych warunków regulujących wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich, Dz. U. 1994 L 113, str. 15.

zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim. Tym samym skarga nie wchodzi w zakres kompetencji Rzecznika, jeżeli:

1. skarżący jest osobą nieuprawnioną do wnoszenia skargi;
2. skarga nie dotyczy instytucji lub organu Wspólnoty;
3. skarga dotyczy Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe lub
4. nie dotyczy ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.

Każdy z tych przypadków omówiono poniżej.

Sąd do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej

Pewien urzędnik wniósł skargę przeciwko Sądowi do spraw Służby Publicznej dotyczącą stosowania przez ten sąd regulaminu i praktycznych instrukcji Sądu Pierwszej Instancji w zawisłej przed nim sprawie, w której powodem był wnioskodawca.

Skarżący podniósł, że zawarte w wyżej wymienionych uregulowaniach wymogi dotyczące tłumaczenia dokumentów towarzyszących i maksymalnej długości wniosku stanowiły niedopuszczalne ograniczenie dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Rzecznik uznał, że zawarte w art. 195 Traktatu WE wyłączenie Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe odnosi się także do Sądu do spraw Służby Publicznej będącego izbą sądową przy Sądzie Pierwszej Instancji. Rzecznik przyjął także pogląd, że materia skargi dotyczy funkcji sądowych tego sądu. Dlatego Rzecznik uznał, że nie jest uprawniony do rozpatrzenia skargi.

920/2007/BU

Skargi i dochodzenia wszczynane z własnej inicjatywy

Chociaż prawo do złożenia skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich ogranicza się do obywateli, mieszkańców i osób prawnych mających miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim, Rzecznik ma również prawo do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy. Korzystając z prawa do własnej inicjatywy Rzecznik może badać ewentualne przypadki niewłaściwego administrowania zgłoszone przez osobę nieuprawnioną do składania skarg. W takich przypadkach przyjęty przez Rzecznika sposób postępowania zakłada zapewnienie danej osobie takich samych możliwości proceduralnych w trakcie dochodzenia, jakie byłyby dostępne, gdyby sprawa była rozpatrywana jako skarga. Decyzję o skorzystaniu z prawa do własnej inicjatywy Rzecznik podejmuje zazwyczaj indywidualnie w poszczególnych sprawach.

W 2007 r. wszczęto dwa takie dochodzenia.

W Sprawozdaniu rocznym 2006 Rzecznik stwierdził, że z zastrzeżeniem możliwego ograniczenia zasobów w przyszłości, przewiduje wykorzystanie prawa do własnej inicjatywy w każdym przypadku, gdy jedyną przyczyną niewszczęcia dochodzenia w sprawie skargi zarzucającej niewłaściwe administrowanie przez Europejski Bank Inwestycyjny (EIB) w zakresie pożyczek poza UE (pożyczek zewnętrznych) jest fakt, iż skarżący nie jest obywatelem bądź mieszkańcem Unii. W swojej rezolucji z dnia 25 października 2007 r. Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął deklarację Rzecznika i wezwał go do rozważenia przyjęcia protokołu ustaleń z EIB. W dniu 5 grudnia 2007 r. Rzecznik skierował do prezesa EIB pismo uruchamiające dyskusje nad projektem protokołu ustaleń.

Instytucje i organy Wspólnoty

Mandat Rzecznika obejmuje instytucje i organy Wspólnoty. Instytucje są wymienione w art. 7 Traktatu, lecz nie istnieje definicja ani miarodajna lista organów Wspólnoty. Określenie to obejmuje organy ustanowione traktatami, takie jak Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Bank Centralny, jak również organy ustanowione ustawodawstwem na podstawie tych traktatów, w tym agencje takie jak Europejska Agencja Środowiska i Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich (FRONTEX).

Skargi przeciwko organom publicznym państw członkowskich nie są objęte mandatem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, nawet jeśli dotyczą one kwestii wchodzących w zakres prawa UE. Wiele spośród tych skarg podlega natomiast mandatowi krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich należących do Europejskiej Sieci Rzeczników (patrz sekcja 2.5 poniżej).

Przykład skargi nie dotyczącej instytucji wspólnotowej lub organu wspólnotowego

W styczniu 2007 r. do Rzecznika wpłynęła skarga na warunki, na których skarżący został odwołany ze stanowiska w Unii Zachodnioeuropejskiej (UZE). Skarga była skierowana przeciwko Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej Javierowi SOLANIE, będącemu również Sekretarzem Generalnym Unii Zachodnioeuropejskiej.

Ze skargi wynikało, że zaskarżana decyzja została podjęta przez Javiera SOLANĘ działającego w roli Sekretarza Generalnego Unii Zachodnioeuropejskiej. Jako że Unia Zachodnioeuropejska nie należy do instytucji ani organów Wspólnoty, Rzecznik nie był uprawniony do rozpatrzenia skargi.

128/2007/FOR

Niewłaściwe administrowanie

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich konsekwentnie twierdzi, że niewłaściwe administrowanie jest szerokim pojęciem, a dobre administrowanie wymaga między innymi przestrzegania przepisów prawa i zasad, w tym praw podstawowych. Jednakże zasady dobrego administrowania wykraczają poza ten zakres, wymagają bowiem od instytucji i organów Wspólnoty nie tylko wywiązywania się z obowiązków prawnych, lecz także właściwej obsługi obywateli oraz zapewnienia, by byli oni należycie traktowani i w pełni korzystali z przysługujących im praw. A zatem, podczas gdy sprzeczność z prawem zawsze oznacza niewłaściwe administrowanie, niewłaściwe administrowanie nie jest automatycznie równoznaczne z naruszeniem prawa. Stwierdzenie przez Rzecznika przypadku niewłaściwego administrowania nie sugeruje więc automatycznie zachowania niezgodnego z prawem podlegającego sankcjom sądowym.²

Parlament Europejski zwrócił się do Rzecznika o sprecyzowanie znaczenia wyrażenia „niewłaściwe administrowanie”. W odpowiedzi w swoim Sprawozdaniu rocznym 1997 Rzecznik zaproponował następującą definicję:

Do przypadku niewłaściwego administrowania dochodzi wtedy, gdy organ publiczny nie postępuje zgodnie z przepisami lub zasadami dla niego wiążącymi.

W 1998 r. Parlament Europejski uchwalił rezolucję, w której pozytywnie przyjął tę definicję. Z wymiany korespondencji między Rzecznikiem a Komisją w roku 1999 wynika, że również Komisja zgodziła się na taką definicję.

Karta Praw Podstawowych pierwotnie ogłoszona w grudniu 2000 r. oraz ponownie podpisana i ogłoszona w dniu 12 grudnia 2007 r. przed podpisaniem Traktatu Lizbońskiego w dniu 13

²

W tym kontekście zob. wyroki Sądu Pierwszej Instancji z dnia 28 października 2004 r. w sprawach połączonych T-219/02 i T-337/02, *Herrera przeciwko Komisji*, pkt 101, oraz z dnia 4 października 2006 r. w sprawie T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack przeciwko Komisji*, pkt 128.

grudnia 2007 r.³, zawiera prawo do dobrej administracji jako podstawowe prawo wynikające z obywatelstwa Unii (art. 41).

Artykuł 43 Karty dotyczy prawa do składania skarg do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zapewniającego zewnętrzny mechanizm, dzięki któremu instytucje i organy wspólnotowe mogą być pociągnięte do odpowiedzialności za niewłaściwe administrowanie. Bardzo istotne jest, aby uznać, że kultura obsługi obywateli stanowi integralną część dobrej administracji. Nie należy jej mylić z kulturą obwiniania, która zachęca do przyjmowania postawy defensywnej. W związku z tym należy zauważyć, że dochodzenia prowadzone przez Rzecznika nie mają charakteru procedury dyscyplinarnej czy wstępnego postępowania dyscyplinarnego.

Realizowana przez Rzecznika strategia propagowania kultury obsługi obejmuje nie tylko różne inicjatywy proaktywne, lecz także dotyczy rozpatrywania skarg. Istotnym elementem kultury obsługi jest konieczność przyznawania się do popełnianych błędów i w miarę możliwości ich naprawianie. Bezwzględne przeprosiny mogą w zupełności wystarczyć do usatysfakcjonowania skarżącego lub przynajmniej pozwolić na uniknięcie konieczności wystosowania przez Rzecznika formalnej uwagi krytycznej pod adresem danej instytucji.

Przeprosiny Rady zadowolili skarżącego

Obywatel Irlandii złożył skargę do Rzecznika, że Rada wysłała mu odpowiedź w języku angielskim. Twierdził, że Rada powinna przesłać mu odpowiedź w języku irlandzkim oraz przeprosić jego i jego organizację za naruszenie art. 21 Traktatu WE.

W swojej opinii Rada potwierdziła, że Jednostka ds. Informacji Publicznej udzieliła odpowiedzi w języku angielskim na e-mail skarżącego napisany w języku irlandzkim. Przeprosiła za kłopot i dostarczyła tłumaczenie odpowiedzi na język irlandzki. Oznajmiła też, że zapewni, by w przyszłości odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji złożone w języku irlandzkim były udzielane w tym samym języku.

Skarżący przyjął przeprosiny Rady i wyraził zadowolenie ze zobowiązania do zapewnienia, że odtąd odpowiedzi na korespondencję w języku irlandzkim będą udzielane w tym języku.

Rzecznik zamknął sprawę, ponieważ Rada rozwiązała problem w sposób zadowalający skarżącego.

2580/2006/TN

W bardziej złożonych sprawach, w których Rzecznik dokonuje wstępnego ustalenia, że zaszło niewłaściwe administrowanie, próbuje on, gdzie to możliwe, promować polubowne rozwiązanie do przyjęcia zarówno przez skarżącego, jak i daną instytucję lub organ. Należy jednak mieć na uwadze, że odpowiednie postanowienia statutu (art. 3 ust. 5⁴) i przepisów wykonawczych (art. 6.1⁵) mają zastosowanie jedynie w przypadku domniemanego niewłaściwego administrowania, którego wyeliminowanie wydaje się możliwe.

Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej

Dnia 6 września 2001 r. Parlament Europejski zatwierdził Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej, który powinien być przestrzegany przez instytucje i organy Unii Europejskiej, ich administracje oraz urzędników w kontaktach z obywatelami. Kodeks uwzględnia zasady europejskiego prawa

³ Dz. U. 2007 C 303.

⁴ „W miarę możliwości Rzecznik Praw Obywatelskich poszukuje wspólnie z zainteresowaną instytucją lub organem rozwiązania pozwalającego na wyeliminowanie niewłaściwego administrowania i na pozytywne rozstrzygnięcie skargi.”

⁵ „Jeśli Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdzi niewłaściwe administrowanie, współpracuje w jak najszerszym zakresie z instytucją, której skarga dotyczy, w celu znalezienia polubownego rozwiązania eliminującego niewłaściwe administrowanie i satysfakcjonującego skarżącego.”

administracyjnego zawarte w orzecznictwie trybunałów Wspólnoty i czerpie inspirację z ustawodawstwa krajowego. Parlament wezwał także Rzecznika do stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Administracyjnej. Rzecznik bada zatem skargi i prowadzi dochodzenia z własnej inicjatywy, uwzględniając zasady i przepisy zawarte w Kodeksie.

2.3 DOPUSZCZALNOŚĆ SKARG I PODSTAWY DO WSZCZĘCIA DOCHODZENIA

Aby Rzecznik mógł wszcząć dochodzenie, skarga złożona przez uprawnionego skarżącego, dotycząca niewłaściwego administrowania przez instytucję lub organ Wspólnoty, musi spełnić dalsze kryteria dopuszczalności. Kryteria te, podane w odpowiednich artykułach statutu, są następujące:

1. skarga musi umożliwić stwierdzenie tożsamości osoby, która ją złożyła oraz identyfikację przedmiotu skargi (art. 2 ust. 3 statutu);
2. Rzecznik nie może brać udziału w postępowaniach sądowych ani kwestionować zasadności orzeczeń sądowych (art. 1 ust. 3 statutu);
3. skarga musi zostać złożona w terminie dwóch lat od daty powzięcia przez skarżącego informacji o faktach będących przedmiotem skargi (art. 2 ust. 4 statutu);
4. złożenie skargi musi być poprzedzone odpowiednimi działaniami administracyjnymi wobec instytucji i organów, których dotyczy (art. 2 ust. 4 statutu); oraz
5. skargi do Rzecznika dotyczące stosunku pracy między instytucjami i organami Wspólnot a ich urzędnikami lub innymi pracownikami są dopuszczalne jedynie wówczas, gdy zainteresowany wyczerpał możliwości składania zażaleń i skarg przewidziane w wewnętrznych przepisach administracyjnych (art. 2 ust. 8 statutu).

Art. 195 Traktatu WE stanowi, że Rzecznik „przeprowadza dochodzenia, które uważa za uzasadnione”. W niektórych przypadkach, mimo spełnienia kryterium dopuszczalności, nie ma wystarczających podstaw do wszczęcia dochodzenia. Poniżej podano trzy przykłady takich skarg.

Rzecznik zazwyczaj uznaje również, że jeżeli skargę rozpatrywała już Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego, nie ma podstaw do rozpoczęcia dochodzenia, chyba że przedłożone zostaną nowe dowody.

Łącznie 42 % dopuszczalnych skarg rozpatrywanych w 2007 r. uznano za pozbawione podstaw do wszczęcia dochodzenia.

Exempel på klagomål där det inte fanns någon grund för att inleda en undersökning

Obywatel rumuński zwrócił się do Komisji Europejskiej, twierdząc że podatek od rejestracji pojazdów nałożony przez władze rumuńskie narusza prawo wspólnotowe.

W odpowiedzi Komisja poinformowała skarżącego o wszczęciu postępowania o naruszenie przepisów przeciwko Rumunii mającego na celu zapewnienie, że nie zachodzi dyskryminacja względem importowanych używanych pojazdów. Komisja dodała, że nie domagała się od Rumunii zupełnego zniesienia podatku, gdyż takie żądanie byłoby pozbawione podstawy prawnej na gruncie prawa wspólnotowego.

W odpowiedzi na dalsze wnioski tego samego obywatela rumuńskiego Komisja oznajmiła, że obecnie bada projekty ustawodawstwa rumuńskiego mające wprowadzić konieczne zmiany w unormowaniach rumuńskich regulujących opodatkowanie pojazdów, celem doprowadzenia ich do zgodności z art. 90 Traktatu WE.

W swojej skardze do Europejskiego Rzecznika praw Obywatelskich skarżący wyraził niezadowolenie z odpowiedzi Komisji. Zarzucał, że Komisja powinna zażądać od władz rumuńskich zniesienia lub zmniejszenia podatku od rejestracji pojazdu.

Rzecznik uznał, że wyjaśnienia Komisji były racjonalne i nie ma podstaw do wszczęcia dochodzenia.

W duchu dobrej współpracy przyświecającym oświadczeniu przyjętemu przez europejską sieć rzeczników praw obywatelskich (zob. rozdział 5) oraz mając na uwadze, że skarżący wyraził niezadowolenie z czynności władz rumuńskich, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uznał za stosowne powiadomienie rzecznika rumuńskiego o skardze oraz o toczącym się postępowaniu o naruszenie przepisów.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich powiadomił o powyższym również Komisję oraz zasugerował informowanie rzecznika rumuńskiego o dalszym toku postępowania o naruszenie przepisów.

2543/2007/RT

Skarżąca podniosła, że Europejski Bank Centralny (EBC) zamierzał zniszczyć budynek o wartości historycznej, oraz że odpowiedzi EBC na jej korespondencję w sprawie były aroganckie i niegrzeczne. Skarżąca załączyła kopię swojego listu do EBC, jednak bez odpowiedzi banku. Po zwróceniu się do skarżącej Rzecznik otrzymał kopię odpowiedzi EBC, w której — jak stwierdził — zawarte było wyjaśnienie, że EBC nie zamierza zniszczyć ani zburzyć budynku, ale zachować go, odnowić i eksploatować. Ponadto z treści listu wynikało, że EBC przywiązuje dużą wagę do wyjaśnienia kwestii podniesionych przez skarżącą oraz zachęcił ją do kierowania dalszych pytań do swoich ekspertów. Rzecznik uznał, że odpowiedź EBC była rzeczowa i użyteczna i w związku z tym nie ma podstaw do wszczęcia dochodzenia.

630/2007/WP

Włoskie przedsiębiorstwo skierowało do Rzecznika skargę dotyczącą poszczególnych aspektów sposobu, w jaki Komisja obchodziła się z tym przedsiębiorstwem w toku postępowania wyjaśniającego rzekomy kartel w branży fluorku glinu. Przedsiębiorstwo skarżyło się między innymi na to, że Komisja niesłusznie zignorowała jego wniosek o łagodzenie sankcji, kiedy przesłała pisemne zastrzeżenia, nie poszanowała jego praw do obrony oraz zmusiła je do działania wbrew nakazowi krajowych władz sądowych, żądając zwrotu niektórych dokumentów do Komisji.

Rzecznik wnikliwie zapoznał się ze sprawą przedłożoną przez skarżącego. Co do wniosku o łagodzenie sankcji Rzecznik zauważył, że Komisja podejmuje ostateczną decyzję w sprawie łagodzenia sankcji dopiero po zakończeniu danego postępowania wyjaśniającego. Dostarczając skarżącemu informacji o ocenie przez Komisję prawdopodobieństwa łagodzenia sankcji oraz udzielając skarżącemu przedłużenia terminu na złożenie uwag do pisemnych zastrzeżeń, Komisja umożliwiła skarżącemu skorzystanie z prawa do obrony. Jeżeli chodzi o zwrot dokumentów Rzecznik zauważył, że Komisja błędnie przekazała skarżącemu pewnie poufne dokumenty oraz zgodnie z odpowiednimi regulacjami była uprawniona, by zażądać ich zwrotu, a wręcz miała taki obowiązek. Jakkolwiek Komisja powinna uwzględnić obowiązki, jakie ciążyły na przedsiębiorstwie na mocy włoskiego prawa karnego w związku z dokumentami, skarżący nie przedstawił dowodów, że Komisja ich nie uwzględniła.

W tych okolicznościach Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do wszczęcia dochodzenia.

2118/2007/IP

2.4 ANALIZA SKARG ZBADANYCH W 2007 R.

W 2007 r. Rzecznik otrzymał 3 211 nowych skarg, podczas gdy w 2006 r. wpłynęło ich 3 830. Zgodnie z ustaloną praktyką wszystkie skargi, na podstawie których wszczynane jest dochodzenie, są uwzględniane w statystykach sporządzanych przez Rzecznika. Jednak w celu uniknięcia rozbieżności niedopuszczalne skargi grupowe przesyłane pocztą elektroniczną, które

często osiągają liczbę kilku tysięcy, są liczone w statystykach odrębnie jedynie do jedenastej skargi łącznie.

W 3 056 przypadkach skargi przesyłali bezpośrednio indywidualni obywatele, natomiast 155 skarg pochodziło od stowarzyszeń lub przedsiębiorstw.

W 2007 r. w 95 % przypadków zakończono proces sprawdzania, czy skargi spełniają kryteria dopuszczalności, tzn. czy mieszczą się w ramach mandatu Rzecznika i czy dają podstawy do wszczęcia dochodzenia. Mandat Rzecznika obejmował nieznacznie ponad 26 % wszystkich zbadanych skarg. Z tego 518 spełniało kryteria dopuszczalności, natomiast 215 nie dało podstaw do wszczęcia dochodzenia.

Na podstawie otrzymanych skarg w minionym roku wszczęto łącznie 303 nowe dochodzenia. Rzecznik wszczął również sześć dochodzeń z własnej inicjatywy. Analizę statystyczną dochodzeń przedstawia załącznik A.

W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził łącznie 641 dochodzeń, z których 332 przeniesiono z roku 2006.

Podobnie jak w latach poprzednich większość dochodzeń (tj. 413, czyli 64 % łącznej liczby) dotyczyła Komisji Europejskiej. Ponieważ Komisja jest główną instytucją wspólnotową podejmującą decyzje mające bezpośredni wpływ na obywateli, jest rzeczą naturalną, że stanowi główny obiekt ich skarg. 87 dochodzeń dotyczyło Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (EPSO), 59 – Parlamentu Europejskiego, 22 – Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, a 8 – Rady Unii Europejskiej.

Główne zarzuty dotyczące niewłaściwego administrowania to: brak przejrzystości, w tym odmowa udzielenia informacji (216 spraw), niesprawiedliwe traktowanie lub nadużycie władzy (135 spraw), niezadowolający tryb postępowania (102 sprawy), nieuzasadnione opóźnienie (69 spraw), dyskryminacja (63 sprawy), zaniedbanie (62 sprawy), pomyłki prawne (35 spraw) oraz zaniedbanie wykonywania obowiązków, czyli niewypełnienie przez Komisję Europejską roli „strażnika Traktatu” wobec państw członkowskich (24 sprawy).

2.5 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY

Jeśli przedmiot skargi wykracza poza kompetencje Rzecznika, stara się on poradzić skarżącemu, aby zwrócił się ze skargą do innego organu, który mógłby skargę rozpatrzyć, zwłaszcza jeśli sprawa dotyczy prawa wspólnotowego. W miarę możliwości i pod warunkiem, że skarga wydaje się zasadna, Rzecznik przekazuje ją za zgodą skarżącego do innego właściwego organu.

Jak wcześniej wspomniano, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi krajowymi i regionalnymi rzecznikami w państwach członkowskich w Europejskiej Sieci Rzeczników (zob. rozdział 5 poniżej). Jednym z celów Sieci jest ułatwienie szybkiego przekazywania skarg właściwym krajowym lub regionalnym rzecznikom bądź podobnym organom. Pełnoprawnym członkiem Sieci jest również Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego.

Przekazania

W 2007 r. przekazano 92 skargi. Z tego 51 przekazano krajowemu lub regionalnemu rzecznikowi, 20 – Parlamentowi Europejskiemu do rozpatrzenia w formie petycji, 12 – sieci SOLVIT⁶, 7 – Komisji Europejskiej, zaś dwie innym organom.

⁶ SOLVIT jest siecią utworzoną przez Komisję w celu pomocy osobom, które napotykały przeszkody, gdy próbują korzystać ze swych praw na wewnętrznym rynku Unii.

Przykłady spraw rozpatrzonych za pośrednictwem Europejskiej Sieci Rzeczników

Matka skarżącej pracowała we Francji, a obecnie mieszka w Brazylii. W 2002 r. francuski państwowy fundusz emerytalny CRAM zawiesił wypłaty jej emerytury z powodu problemów z brazylijskim systemem bankowym.

Sprawę przekazano francuskiemu rzecznikowi praw obywatelskich, który w marcu 2007 r. powiadomił Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, że sprawa została rozwiązana. Matka skarżącej uzyskała domicylowanie rachunku bankowego w banku brazylijskim zatwierdzone przez instytucję finansową wypłacającą emerytury w imieniu CRAM. W dniu 5 lutego 2007 r. matka skarżącej otrzymała należne kwoty.

1036/2005/ESB

Obywatel hiszpański złożył skargę, że system „Via Verde” dający zniżki w opłatach za przejazd autostradami w Portugalii nie jest dostępny dla mieszkańców UE, którzy nie są mieszkańcami Portugalii. Jako że skarga dotyczyła władz krajowych, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przekazał skargę rzecznikowi portugalskiemu.

Po przeprowadzeniu dochodzenia rzecznik portugalski stwierdził, że system „Via Verde” automatycznie potrąca opłaty z rachunku bankowego użytkownika. Aby móc skorzystać z systemu użytkownik musi posiadać rachunek w banku należącym do sieci „Multibanco”, do której zaliczają się dwa banki hiszpańskie. Rzecznik portugalski zauważył również, że choć ograniczenia istniejącego obecnie systemu mogą wydawać się dyskusyjne na gruncie zasad swobody kontraktowej i konkurencji w sektorze bankowym, to dyrektywa 2004/52/WE w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie powinna doprowadzić do stworzenia jednolitego systemu elektronicznych opłat drogowych na poziomie europejskim do 2011 r. Mając na uwadze powyższe, rzecznik portugalski uznał dalsze dochodzenie dotyczące skargi za niecelowe i zamknął sprawę.

2681/2006/BM

Obywatel fiński zamieszkujący w Szwecji poskarżył się do Europejskiego Rzecznika, że Szwedzka Agencja Ubezpieczeń Społecznych nieprawidłowo wyliczyła wysokość przysługującego mu świadczenia chorobowego.

Ponieważ skarga była skierowana przeciwko władzom krajowym, Europejski Rzecznik poradził skarżącemu, aby zwrócił się do rzecznika szwedzkiego.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wysłał również do rzecznika szwedzkiego pismo z informacją, że skarżący podniósł kwestię prawidłowego stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie.

2828/2007/AL

Obywatel czeski pracujący w Irlandii wniósł skargę przeciwko irlandzkiej administracji podatkowej, która zajęła jego samochód zarejestrowany w Republice Czeskiej, ponieważ nie zapłacił on irlandzkiego podatku od rejestracji pojazdu. Zdaniem skarżącego podatek ten jest równoznaczny z podatkiem od przywozu.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich poradził skarżącemu, by ten zwrócił się do rzecznika irlandzkiego, którego służby potwierdziły, że skarżący może napisać skargę w języku czeskim, jeżeli ma trudności z językiem angielskim.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował również skarżącego, że jeśli sprawa nie znajdzie rozwiązania na poziomie krajowym, to powinien on rozważyć złożenie skargi do Komisji. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił także uwagę na stosowne orzecznictwo⁷ dotyczące opodatkowania importowanych pojazdów używanych.

2510/2007/BU

⁷

Sprawa C-47/88, *Komisja przeciwko Danii*, [1990] ECR I-4509, pkt 10, 21 i 22.

Trwające dochodzenie w sprawie czynności Komisji i władz portugalskich

W 2001 r. skarżący założył wylęgarnię i hodowlę małej dwuskorupowców w wodach portu Nazaré (centralna Portugalia). Po kilku miesiącach skarżący zaobserwował znaczący wzrost śmiertelności małej. Analiza wód portowych wykazała wysokie stężenia niektórych związków, mianowicie tributylocyny stosowanej w farbach przeciwporostowych. Zdaniem skarżącego farby przeciwporostowe wciąż są często używane w Portugalii do pokrywania kadłubów statków i kutrów rybackich oraz sprzedawane bez ograniczeń rybakom w obszarze jurysdykcji władz portowych oraz w innych portach w centralnej Portugalii.

Jako że skierowanie sprawy do władz portugalskich okazało się bezskuteczne, skarżący wniósł skargę przeciwko Portugalii do Komisji. Zdaniem skarżącego Komisja zamieściła skargę w aktach bez podejmowania dalszych czynności, opierając się na wyjaśnieniach władz portugalskich, że, w skrócie, wód portu Nazaré nie uważa się za nadające się do hodowli skorupiaków.

Według skarżącego uzyskał on od władz portugalskich zezwolenie na produkcję jaj skorupiaków, a wody, w których rozpoczął produkcję nadawały się do tego celu.

W skardze do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skarżący wyraził pogląd, że oczywistym było, iż władze portugalskie dostarczą Komisji nieprawdziwych informacji. Zarzucał, że Komisja nie podała mu wystarczających powodów, dla których uznała wyjaśnienia władz portugalskich za zadowalające.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Komisji o wyrażenie opinii do 31 stycznia 2008 r. Powiadomił też władze portugalskie o złożonej skardze. Na podstawie informacji przekazanych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich rzecznik portugalski zdecydował o wszczęciu dochodzenia w sprawie czynności władz portugalskich oraz złożył stosowne zawiadomienie do portugalskiego prokuratora generalnego.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich oraz rzecznik portugalski będą informować się wzajemnie o postępach w prowadzonych dochodzeniach.

1618/2007/JF

Przykłady spraw przekazanych Komisji Europejskiej

Obywatel bułgarski złożył do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich skargę, że art. 30 dyrektywy 2002/22/WE przyznający prawo do zachowania obecnego numeru telefonu komórkowego po zmianie usługodawcy nie został wdrożony w Bułgarii oraz że Komisja nie podjęła czynności w tej sprawie. Zarzucał, że Komisja powinna wszcząć postępowanie o naruszenie przepisów.

Skarżący kontaktował się z różnymi służbami Komisji, które poinformowały go o możliwości złożenia skargi o naruszenie przepisów na podstawie art. 226 Traktatu WE. Jednakże skarżący nie skorzystał z tej możliwości. Dlatego też Rzecznik uznał skargę przeciwko Komisji za niedopuszczalną, gdyż nie wyczerpano odpowiednich kroków administracyjnych.

Rzecznik zauważył natomiast, że formularz skargi w sprawie nieprzestrzegania przez państwo członkowskie prawa wspólnotowego wciąż nie był dostępny w języku bułgarskim. Jeśli chodzi o kwestię podstawową, Rzecznik przekazał skargę Komisji, aby rozpatrzyła ją jako skargę o naruszenie przepisów przez Bułgarię. Poprosił także o powiadomienie, kiedy już ukaże się wersja formularza skargi w języku bułgarskim.

W odpowiedzi Komisja wyjaśniła, że bułgarska ustawa o komunikacji elektronicznej transponująca ramy regulacyjne UE dla komunikacji elektronicznej została przyjęta w dniu 10 maja 2007 r. Oznajmiła też, że zamierza zbadać tę regulację oraz rozważyć wszelkie właściwe środki w celu zapewnienia prawidłowego wdrożenia ram regulacyjnych UE. Podała również odsyłacz do bułgarskojęzycznej wersji formularza skargi, którą udostępniła w międzyczasie.

1466/2007/VIK

W 2006 r. Rzecznik otrzymał kilka skarg od obywateli hiszpańskich przeciwko producentowi leku Agreal. Skarżący twierdzili, że po zażyciu leku występowały u nich liczne poważne skutki uboczne, takie jak bóle głowy, depresje oraz ospałość. Skarżący wystąpili o zakazanie sprzedaży produktu.

Ponieważ Komisja jest instytucją dysponującą odpowiednimi uprawnieniami na poziomie UE do podjęcia czynności w takich sprawach, Rzecznik przekazał sprawy Komisji. Komisja następnie powiadomiła Rzecznika, że zwróciła się do Europejskiej Agencji Leków (EMA) o poradę, czy konieczne jest podjęcie działania wspólnotowego. W lipcu 2007 r. EMA ogłosiła, że zaleciła Komisji wycofanie z rynku europejskiego wszystkich leków zawierających substancję o nazwie „weralipryd”, w tym preparatu Agreal.

W następstwie tego Komisja przyjęła decyzję nakazującą państwom członkowskim odwołanie zezwoleń na wprowadzenie na rynek produktów medycznych zawierających „weralipryd” ze względu na ujemny bilans korzyści i zagrożeń.

1369/2006/JMA; 1698/2006/(BM)JMA; 1699/2006/(BM)JMA; 1700/2006/(BM)JMA; 1701/2006/(BM)JMA;
1751/2006/(BM)JMA; 2192/2006/JMA; 2318/2006/JMA; oraz 3143/2006/JMA

Przykład sprawy przekazanej sieci SOLVIT

Skarżący był obywatelem bułgarskim, który uzyskał dyplom lekarza medycyny w Bułgarii. Po przystąpieniu Bułgarii do UE zamierzał on praktykować medycynę we Francji i uzyskał świadectwo zgodności swojego dyplomu od bułgarskiego ministerstwa zdrowia. Jednakże francuska krajowa izba lekarska odrzuciła świadectwo zgodności, ponieważ brakowało w nim odniesienia do dyrektywy 93/16. Władze bułgarskie utrzymywały, że świadectwo zachowuje ważność pomimo braku takiego odniesienia.

Rzecznik przekazał sprawę bułgarskiemu centrum SOLVIT, które wkrótce po tym poinformowało Rzecznika o pomyślnym rozwiązaniu sprawy oraz o otrzymaniu przez skarżącego świadectwa zgodności umożliwiającego praktykowanie zawodu we Francji.

1698/2007/RT

Porady

Udzielono porad w 1 862 sprawach. W 816 przypadkach skarżącym doradzono zwrócić się do krajowego lub regionalnego rzecznika, a w 109 sprawach — złożenie petycji do Parlamentu Europejskiego. W 308 przypadkach zalecono zwrócić się do Komisji Europejskiej. Wśród nich znalazło się kilka skarg przeciw Komisji, które uznano za niespełniające kryterium dopuszczalności ze względu na niewyczerpanie środków administracyjnych przed wniesieniem skargi. W 69 przypadkach skarżącym proponowano zwrócić się do sieci SOLVIT, zaś 766 osobom doradzono kontakt z innymi organami, głównie z wyspecjalizowanymi rzecznikami lub organami rozpatrującymi skargi w państwie członkowskim.

2.6 PROCEDURY EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Wszystkie skargi przesyłane do Rzecznika są rejestrowane i potwierdzane, zwykle w ciągu jednego tygodnia od otrzymania. W potwierdzeniu informuje się skarżącego o procedurze oraz numerze referencyjnym, a także podaje się nazwisko i numer telefonu osoby zajmującej się skargą. Skarga jest analizowana w celu ustalenia, czy należy wszcząć dochodzenie i zwykle w ciągu miesiąca skarżący otrzymuje informację o wyniku analizy.

Jeśli nie zostaje wszczęte dochodzenie, skarżącemu podaje się powody takiej decyzji. W miarę możliwości skarga jest przekazywana do innego organu lub skarżącemu doradza się kontakt z właściwą instytucją.

Wszczęcie dochodzenia

Pierwszym etapem dochodzenia jest przesłanie skargi do danej instytucji lub organu i prośba o przesłanie Rzecznikowi opinii zwykle w terminie trzech miesięcy kalendarzowych. W 2004 r. Parlament Europejski i Komisja zgodziły się przyjąć krótszy, dwumiesięczny termin w przypadku skarg dotyczących odmowy dostępu do dokumentów.

Uczciwa procedura

Zasada uczciwej procedury wymaga, żeby decyzja Rzecznika dotycząca skargi nie uwzględniała informacji zawartych w dokumentach dostarczonych przez skarżącego lub instytucję lub organ Wspólnoty, chyba że druga strona miała możliwość wglądu do dokumentów i wyrażenia swojego poglądu.

Rzecznik przesyła zatem opinię instytucji lub organu Wspólnoty do skarżącego z prośbą o przedstawienie uwag. Tę samą procedurę stosuje się, gdy konieczne jest prowadzenie dalszego dochodzenia w sprawie skargi.

Ani Traktat, ani statut nie przewidują odwołania lub innych rozwiązań wobec decyzji Rzecznika dotyczących rozpatrzenia lub wyniku skargi. Niemniej jednak, jak wszystkie inne instytucje i organy Wspólnoty, Rzecznik podlega powództwu o odszkodowanie na podstawie art. 288 Traktatu WE. Co do zasady, można wnieść powództwo o odszkodowanie przeciwko Rzecznikowi na podstawie jego domniemanego niewłaściwego rozpatrzenia skargi.

Kontrola akt i przesłuchanie świadków

Art. 3 ust. 2 statutu Rzecznika Praw Obywatelskich nakłada wymóg, aby instytucje i organy Wspólnoty dostarczały Rzecznikowi wszelkich informacji, których zażąda, i umożliwiały mu dostęp do odpowiednich akt. Odmowa może być umotywowana wyłącznie należycie uzasadnionymi powodami do zachowania tajemnicy.

Prawo Rzecznika do kontroli akt zezwala mu na sprawdzanie kompletności i dokładności informacji dostarczonych przez daną instytucję lub organ wspólnotowy. Ważną gwarancją dla skarżącego i społeczeństwa stanowi zatem fakt, że Rzecznik może prowadzić gruntowne i kompletne dochodzenia.

Art. 3 ust. 2 statutu zobowiązuje także urzędników i innych pracowników instytucji i organów wspólnotowych do składania zeznań na wnioski Rzecznika.

W 2007 r. prawo Rzecznika do kontroli akt instytucji zostało wykorzystane w 18 przypadkach. Prawo do przesłuchiwanie świadków zastosowano w jednej sprawie.

Jawna procedura

Skargi do Rzecznika są rozpatrywane w sposób jawny, chyba że skarżący prosi o poufność.

Art. 13 przepisów wykonawczych zapewnia skarżącemu prawo do wglądu w akta Rzecznika dotyczące jego skargi. Art. 14 przewiduje publiczny dostęp do dokumentów przechowywanych przez Rzecznika, z zastrzeżeniem tych samych warunków i ograniczeń, jakie określono w rozporządzeniu 1049/2001⁸. Jednakże w przypadku, gdy Rzecznik bada akta instytucji lub organu, których skarga dotyczy lub zbiera dowody na podstawie zeznań świadków, skarżący, a także inne osoby nie mają dostępu do poufnych dokumentów lub informacji uzyskanych

8

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

w wyniku kontroli lub przesłuchania (art. 13.3 oraz art. 14.2). Celem tego wyłączenia jest ułatwienie Rzecznikowi korzystania z jego uprawnień dochodzeniowych.

2.7 WYNIKI DOCHODZEŃ

W czasie dochodzenia skarżący jest informowany o każdym kolejnym działaniu. Kiedy Rzecznik podejmuje decyzję o zamknięciu dochodzenia, informuje skarżącego o wynikach dochodzenia i o swoich wnioskach. Decyzja Rzecznika nie jest prawnie wiążąca i nie stwarza praw lub zobowiązań prawnie wiążących dla skarżącego bądź danej instytucji lub organu.

W 2007 r. Rzecznik zamknął 348 dochodzeń, z których 341 stanowiły dochodzenia w sprawie skarg, a siedem było dochodzeniami z własnej inicjatywy.

Jeśli dochodzenie dotyczy więcej niż jednego zarzutu lub roszczenia, mogą one prowadzić Rzecznika do różnych wniosków.

Sprawy, w których nie stwierdzono niewłaściwego administrowania

W 2007 r. zamknięto 95 spraw (w tym dwa dochodzenia prowadzone z własnej inicjatywy), nie stwierdzono niewłaściwego administrowania. Dla skarżącego nie musi to oznaczać negatywnego zakończenia sprawy, gdyż odnosi on korzyści otrzymując od danej instytucji lub organu pełne wyjaśnienie podjętych działań. Ponadto nawet jeśli Rzecznik nie stwierdzi niewłaściwego administrowania, może wskazać instytucji lub organowi możliwość poprawy jakości administrowania na przyszłość. W takich przypadkach Rzecznik przedstawia dodatkową uwagę.

Sprawy rozwiązane przez instytucję i rozwiązania polubowne

W miarę możliwości Rzecznik próbuje osiągnąć pozytywny wynik, zadowalający zarówno dla skarżącego, jak i dla instytucji, przeciw której wniesiono skargę. Współpraca instytucji i organów wspólnotowych jest zasadniczym warunkiem osiągania takich rozwiązań, które przyczyniają się do poprawy stosunków między instytucjami a obywatelami, oraz dzięki którym można uniknąć kosztownych i czasochłonnych sporów sądowych.

W 2007 r. 129 spraw, w tym jedno dochodzenie z własnej inicjatywy, rozwiązały same instytucje lub organy w następstwie skargi do Rzecznika. 93 spośród nich stanowiły sprawy, w których dzięki interwencji Rzecznika uzyskano szybką odpowiedź na korespondencję pozostającą do tej pory bez odpowiedzi (szczegóły procedury wykorzystywanej w takich sprawach: patrz sekcja 2.9 Sprawozdania rocznego 1998). W takich sprawach Rzecznik dąży do szybkiego rozwiązania problemu, co stanowi alternatywę dla wszczęcia zwykłego dochodzenia w sprawie ewentualnego niewłaściwego administrowania. W 2007 r. procedurę tę zastosowano z powodzeniem w trzech sprawach (723/2007/MHZ, 1624/2007/JMA, 2201/2007/JMA), by pomóc Komisji rozwiązać sprawę poprzez uzupełnienie jej poprzedniej odpowiedzi.

Wyjaśnienie zakresu dyrektywy

Skarżący, obywatel hiszpański mieszkający w Hiszpanii, zwrócił się do Komisji o podjęcie czynności przeciwko władzom Wielkiej Brytanii i Estonii, gdyż władze te zażądały od jego żony będącej narodowości białoruskiej uzyskania wizy przed wjazdem na terytorium tych państw. Zdaniem skarżącego te wymogi posiadania wizy naruszają dyrektywę 2004/38/WE⁹ (zwaną dalej „dyrektywą”). W odpowiedzi Komisja wyjaśniła, że żona skarżącego nie obejmuje przewidziane w art. 5 ust. 2 dyrektywy zwolnienie obywateli państw trzecich posiadających „kartę pobytową” z wymogu posiadania wizy.

Skarżący ponownie wystosował pismo do Komisji, utrzymując w jego treści, że — jak należy rozumieć — dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich obywateli UE i ich rodzin, a jego żona posiada zezwolenie na pobyt. W drugiej odpowiedzi Komisja podkreśliła, że art. 5 ust. 2 dyrektywy nie ma zastosowania do żony skarżącego, ponieważ jej zezwolenie na pobyt nie jest „kartą pobytową” w rozumieniu art. 10 dyrektywy, a zostało przyznane na podstawie prawa krajowego Hiszpanii i regulowane jest wyłącznie tym prawem.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że stanowisko Komisji jest sprzeczne z dyrektywą.

Rzecznik uznał, że odpowiedzi Komisji były prawidłowe pod względem prawnym, ale mogły zostać zredagowane w bardziej zrozumiały sposób. Służby Komisji zgodziły się wysłać skarżącemu dodatkową odpowiedź. W dodatkowej odpowiedzi wyjaśniono, że dyrektywa ma zastosowanie do obywateli UE przemieszczających się do innego państwa członkowskiego lub przebywających w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie, którego są obywatelami, oraz do członków ich rodziny, którzy im towarzyszą lub do nich dołączają. Stąd też dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli pozostających w swoim państwie członkowskim ani do ich rodzin. W odpowiedzi Komisji znalazło się też dokładne wyjaśnienie pojęcia „karty pobytovej” oraz jej związku z innymi przepisami dyrektywy. Podano też kilka przykładów do celów poglądowych. Na koniec Komisja podkreśliła, że przepis art. 5 ust. 2 dyrektywy jest niekorzystny dla rodzin obywateli UE niekorzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się, ale dyrektywę można zmienić wyłącznie w drodze procedury legislacyjnej.

Rzecznik uznał, że dodatkowa odpowiedź była wystarczająca dla rozstrzygnięcia sprawy. Z uwagi na ostatni punkt odpowiedzi Komisji Rzecznik poinformował Parlament Europejski o sprawie.

2201/2007/JMA

Jak wspomniano w Sprawozdaniu rocznym 2006 (zob. streszczenia skarg 3297/2006/BU i 3684/2006/BU), Rzecznik zaczął również szerzej korzystać z bardziej nieformalnych procedur, działając w porozumieniu i we współpracy z instytucją lub organem, którego dotyczy skarga, aby ułatwić rozwiązywanie problemów w elastyczny sposób. Przykład takiej sprawy z udziałem Komisji podano poniżej. Także Rada wyznaczyła w swoim sekretariacie osobę do kontaktów ze służbami Rzecznika w celu poszukiwania rozwiązań w trybie nieformalnym.

Brakujący tekst w Deklaracji Schumana

Francuski profesor złożył skargę, że w tekście Deklaracji Schumana zamieszczonym na portalu Europa pominięto fragment o wadze rozwoju kontynentu afrykańskiego we wszystkich wersjach językowych z wyjątkiem wersji francuskiej. Po dwóch dniach od kontaktu Rzecznika służby Komisji skierowały do skarżącego pismo z wyjaśnieniem, że niekompletne wersje zostały pobrane z oryginalnej strony internetowej utworzonej ponad 10 lat temu, a do pominięcia fragmentu doszło zapewne na skutek błędu technicznego. Zobowiązały się przywrócić brakujący fragment bezzwłocznie po wykonaniu niezbędnych prac przez służby tłumaczeniowe.

Rzecznik uznał, że odpowiedź Komisji rozwiązała sprawę, lecz poinformował skarżącego, że jeśli nie czuje się usatysfakcjonowany działaniami podjętymi przez Komisję, to może złożyć nową skargę. Rzecznik podziękował również służbom Komisji za szybkie i skuteczne działanie w celu bezzwłocznego rozwiązania sprawy.

2650/2007/FOR

⁹

Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich; Dz. U. 2004 L 158, str. 77.

Jeżeli w wyniku dochodzenia stwierdza się niewłaściwe administrowanie, Rzecznik dąży w miarę możliwości do rozwiązania polubownego. W 2007 r. pięć spraw zamknięto po osiągnięciu rozwiązania polubownego. Pod koniec 2007 r. nadal rozpatrywano 31 propozycji rozwiązań polubownych.

W niektórych przypadkach do rozwiązania polubownego można doprowadzić, jeżeli instytucja lub organ, którego dotyczy skarga, zaproponuje skarżącemu odszkodowanie. Wszystkie takie propozycje czynione są *ex gratia*, co oznacza, że nie wiążą się z uznaniem odpowiedzialności prawnej i nie stwarzają precedensu.

Przykłady rozwiązań polubownych uzyskanych przez Rzecznika znajdują się w sekcji 3.3 niniejszego sprawozdania.

Uwagi krytyczne i zalecenia wstępne

Jeżeli rozwiązanie polubowne jest niemożliwe lub jego poszukiwanie nie odniesie skutku, Rzecznik zamyka sprawę wystosowując uwagę krytyczną lub zalecenie wstępne do instytucji lub organu, którego dotyczy skarga.

Uwagę krytyczną zwykle stosuje się wówczas, gdy: i) dana instytucja nie jest już w stanie wyeliminować przypadku niewłaściwego administrowania; ii) wydaje się, że nie ma ono konsekwencji ogólnych oraz iii) dalsze działania Rzecznika nie wydają się konieczne. Krytyczna uwaga jest także sporządzana, jeśli Rzecznik uzna, że zalecenie wstępne byłoby bezcelowe lub jeśli nie uzna za stosowne przedstawiać sprawozdania specjalnego w przypadku, gdy dana instytucja lub organ nie przyjmie zalecenia wstępnego.

Uwaga krytyczna stanowi dla skarżącego potwierdzenie, że skarga jest zasadna i wskazuje danej instytucji lub organowi błędne działania celem uniknięcia w przyszłości podobnych przypadków niewłaściwego administrowania. W 2007 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął uwagą krytyczną 55 dochodzeń. Pełny wykaz tych spraw znajduje się w załączniku D.

W 2007 r. Rzecznik przeprowadził badanie dalszych działań podjętych przez zainteresowane instytucje w następstwie wszystkich uwag krytycznych i dalszych uwag sformułowanych w 2006 r. Wyniki badania dostępne są na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Rzecznik zamierza corocznie przeprowadzać podobne badania i podawać ich wyniki do wiadomości publicznej.

W przypadkach, gdy dalsze działania Rzecznika wydają się konieczne, tj. jeśli wciąż istnieje możliwość wyeliminowania niewłaściwego administrowania przez daną instytucję lub jeśli przypadek niewłaściwego administrowania jest szczególnie poważny bądź ma konsekwencje ogólne, Rzecznik sporządza zalecenie wstępne dla danej instytucji lub organu. Zgodnie z art. 3 ust. 6 statutu Rzecznika instytucja lub organ ma trzy miesiące na nadesłanie szczegółowej opinii. W 2007 r. sporządzono osiem zaleceń wstępnych. Ponadto siedem zaleceń wstępnych z 2006 r. doprowadziło do wydania decyzji w 2007 r. Trzy sprawy zamknięto w ciągu roku od przyjęcia przez instytucję zalecenia wstępnego. Jedna sprawa zakończyła się sprawozdaniem specjalnym dla Parlamentu Europejskiego. Pięć spraw zamknięto z innych przyczyn. Pod koniec 2007 r. trwało jeszcze rozpatrywanie ośmiu zaleceń wstępnych, w tym jednego przygotowanego w 2004 r. i jednego w 2006 r.

Sprawozdania specjalne dla Parlamentu Europejskiego

Jeżeli instytucja lub organ Wspólnoty nie udzieli zadowalającej odpowiedzi na zalecenie wstępne, Rzecznik może przesłać do Parlamentu Europejskiego sprawozdanie specjalne. Sprawozdanie specjalne może zawierać zalecenia.

Jak zwrócono uwagę w *Sprawozdaniu rocznym 1998*, możliwość przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdania specjalnego ma nieocenioną wartość dla pracy Rzecznika.

Sprawozdanie specjalne dla Parlamentu Europejskiego jest ostatnim istotnym etapem rozpatrywania sprawy przez Rzecznika, ponieważ przyjęcie rezolucji i skorzystanie z uprawnień Parlamentu podlegają politycznej decyzji Parlamentu. Rzecznik udziela oczywiście Parlamentowi wszelkiej pomocy i informacji niezbędnych do rozpatrzenia sprawozdania specjalnego.

Zgodnie z Regulaminem Parlamentu Europejskiego za stosunki Parlamentu z Rzecznikiem odpowiada Komisja Petycji. Na posiedzeniu Komisji Petycji w dniu 12 października 2005 r. Rzecznik, zgodnie z art. 195 ust. 3 Regulaminu Parlamentu, zobowiązał się stawić przed nią z własnej inicjatywy za każdym razem, gdy przedstawi Parlamentowi sprawozdanie specjalne.

W 2007 r. Parlamentowi przedłożono jedno sprawozdanie specjalne. Dotyczyło ono sprawy 3453/2005/GG, w której Rzecznik sporządził uwagę krytyczną pod adresem Komisji za niepodjęcie czynności w związku ze skargą o naruszenie dyrektywy w sprawie czasu pracy.

2.8 DECYZJE ZAMYKAJĄCE SPRAWY W 2007 R.

Decyzje zamykające sprawy są zazwyczaj publikowane na stronie internetowej Rzecznika (<http://www.ombudsman.europa.eu>) w języku angielskim i w języku skarżącego, jeżeli jest to inny język. Rozdział 3 zawiera streszczenia 50 decyzji zamykających sprawy. Streszczenia odzwierciedlają zakres dziedzin oraz instytucji i organów Wspólnoty objętych wszystkimi 348 decyzjami zamykającymi dochodzenia w 2007 r. oraz różne uzasadnienia zamknięcia. Są one wprowadzane do indeksu według numeru sprawy, ogólnego przedmiotu z uwzględnieniem dziedzin kompetencji Wspólnoty, rodzaju niewłaściwego administrowania zarzucanego przez skarżącego.

W dalszej części rozdziału 2 zawarto analizę najistotniejszych wniosków prawnych i faktów zawartych w decyzjach Rzecznika. Są one zorganizowane w poziomej klasyfikacji według głównych przedmiotów dochodzeń pogrupowanych w pięciu głównych kategoriach:

- otwartość (w tym dostęp do dokumentów i informacji) i ochrona danych;
- Komisja Europejska jako „strażnik Traktatu”;
- przetargi, umowy i dotacje;
- sprawy kadrowe, w tym rekrutacja;
- inne sprawy.

Należy zaznaczyć, że powyższe kategorie w znacznym stopniu pokrywają się. Na przykład kwestie otwartości i publicznego dostępu są często podnoszone w skargach dotyczących rekrutacji lub roli Komisji jako „strażnika Traktatu”.

Otwartość, publiczny dostęp i ochrona danych osobowych

W 2007 r. wysoki odsetek (28 %) dochodzeń dotyczył zarzutów braku otwartości. Artykuł 1 Traktatu o Unii Europejskiej odnosi się do podejmowania decyzji w Unii „z możliwie najwyższym poszanowaniem zasady otwartości”, zaś art. 255 Traktatu WE przewiduje prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Prawo to jest regulowane rozporządzeniem 1049/2001¹⁰. W wyniku dochodzeń podejmowanych z własnej inicjatywy przez

¹⁰

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

Rzecznika w latach 1996 i 1999 wiele innych instytucji i organów wspólnotowych również przyjęło przepisy o dostępie do dokumentów.

Dostęp do dokumentów i informacji

Rozporządzenie 1049/2001 daje wnioskodawcom możliwość wyboru rozwiązania: mogą oni zakwestionować odmowę dostępu w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 230 Traktatu o WE lub w drodze skargi do Rzecznika. W 2007 r. Rzecznik zamknął dochodzenia dotyczące jedenastu skarg związanych ze stosowaniem rozporządzenia 1049/2001, z których osiem było skierowanych przeciwko Komisji, dwie przeciwko OLAF, a jedną przeciwko Radzie.

Zamknięto jedno dochodzenie w sprawie skargi dotyczącej dostępu do dokumentów regulowanego przepisami wewnętrznymi, skierowanej przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu.

Streszczenia ośmiu z powyższych spraw znajdują się w rozdziale trzecim.

W sprawie **3697/2006/PB** Rzecznik ustalił, że wymóg podania „dokładnych powodów” wydłużenia terminu udzielenia odpowiedzi na wniosek potwierdzający na mocy rozporządzenia 1049/2007 nie został spełniony, gdyż uczyniono zaledwie wzmiankę o konieczności konsultacji z innymi służbami Komisji. Ponadto stwierdził, że Komisja powinna organizować swoje służby administracyjne w taki sposób, by zapewnić rejestrację wniosków o dostęp nie później niż w następnym dniu roboczym po otrzymaniu.

W sprawie **668/2007/MHZ** Rzecznik wystosował uwagę krytyczną pod adresem Komisji za ponad ośmiomiesięczne opóźnienie publikacji rocznego sprawozdania z wykonywania rozporządzenia 1049/2001 w 2005 r. Rzecznik również zaznaczył, że publikacja sprawozdań to ważny mechanizm odpowiedzialności przed obywatelami europejskimi oraz komunikacji z nimi.

Rzecznik prowadził trzy sprawy dotyczące odstępstw od publicznego dostępu.

W sprawie **1844/2005/GG** Rzecznik wyraził pogląd, że ogólne odniesienie do dostrzegalnych zagrożeń, jakie niesie ze sobą ujawnienie dla wewnętrznego procesu podejmowania decyzji nie wystarczy, by uzasadnić zastosowanie art. 4 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia 1049/2001¹¹. Mimo iż Komisja przedstawiła argumenty związane z konkretnym dokumentem, to po sprawdzeniu dokumentu Rzecznik uznał, że Komisja nie dowiodła, jakoby ujawnienie miało poważnie naruszyć proces podejmowania decyzji w Komisji.

W sprawie **3269/2005/TN** Rzecznik przyjął stanowisko, że art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (prywatność i integralność osoby fizycznej) nie uzasadniał decyzji o usunięciu nazwisk lobbystów przemysłowych z dokumentu. Rzecznik przyjął taki pogląd w oparciu o dokument informacyjny w sprawie publicznego dostępu i ochrony danych, opublikowany przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, z którym Rzecznik również konsultował się w tej sprawie. Ponadto w sprawie **2740/2006/TN** Rzecznik uwypuklił konieczność przejrzystego prowadzenia działań lobbujących.

W sprawie **948/2006/BU** Rzecznik dostrzegł, że podwójna rola Europejskiego Banku Inwestycyjnego, działającego jako instytucja bankowa oraz organ Wspólnoty, została wyrażona w przepisach w sprawie publicznego dostępu do dokumentów w związku z istniejącym w sektorze bankowym obowiązkiem zachowania tajemnicy bankowej. Rzecznik zauważył też, że EIB obowiązuje rozporządzenie 1367/2006¹² dotyczące zastosowania Konwencji z Aarhus do instytucji i organów Wspólnoty. Jednakże rozporządzenie to nie obowiązywało w chwili złożenia przez skarżącego wniosku o dostęp do informacji.

¹¹ „Dostęp do dokumentu sporządzonego przez instytucję do celów wewnętrznych lub otrzymanego przez instytucję, który odnosi się do spraw, w przypadku których decyzja nie została wydana przez instytucję, może zostać nieudzielony, jeśli ujawnienie takiego dokumentu poważnie naruszyłoby proces podejmowania decyzji przez tę instytucję, chyba że za ujawnieniem przemawia interes publiczny”.

¹² Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty Dz. U. 2006 L 264, str. 13.

Art. 11 rozporządzenia 1049/2001 nakłada na każdą instytucję obowiązek zapewnienia publicznego dostępu do rejestru dokumentów, w którym odniesienia do dokumentów będą wprowadzane bezzwłocznie. W sprawie **2350/2005/GG** Rzecznik przyjął stanowisko, że dopóki nie powstanie łatwo dostępny lub wystarczająco kompletny rejestr, instytucje UE muszą być gotowe przedstawiać obywatelom na wniosek wykazy ad hoc, nawet jeśli ich przygotowanie stanowi znaczne obciążenie.

Zastosowanie rozporządzenia 1049/2001 do elektronicznych baz danych przedstawia zarówno problemy techniczne, jak i prawne. W sprawie **1693/2005/PB** Komisja zarzucała, że informacji rachunkowych przedkładanych państwom członkowskim nie można uznać za dokument ani dokumenty, ponieważ sprawozdania zawierające te informacje zostały wprowadzone do bazy danych i przestały istnieć w dotychczasowej formie. W takich przypadkach Komisja zwykła traktować wyniki rutynowych operacji wyszukiwania jako dokumenty. Według Komisji do uzyskania informacji, o które wystąpił skarżący potrzeba nowego, skomplikowanego oprogramowania bazy danych. Mimo że zdaniem Rzecznika podejście Komisji było niezadowolające, nie podjął on dalszych działań w sprawie, skoro wyniknęły nowe, złożone kwestie prawne do zbadania przez legislatora wspólnotowego z perspektywy ogólnej, w kontekście zapowiadanej nowelizacji rozporządzenia 1049/2001.

W sprawie **2370/2005/OV** Europejska Agencja Leków (EMA) zgodziła się dostarczyć informacje w odpowiedzi na trzy pytania skarżącej.

Ochrona danych

Podjęto dwie decyzje w sprawie skarg poruszających między innymi kwestie praw skarżących do ochrony danych.

Sprawa **452/2005/BU** dotyczyła nieuprawnionego ujawnienia nazwisk kandydatów na stanowisko szefa Reprezentacji Komisji. Europejski Inspektor Ochrony Danych przedłożył Rzecznikowi informacje o własnych dochodzeniach w tej sprawie. W opinii skierowanej do Rzecznika Komisja stwierdziła, że ustalenie źródła przecieku nie było możliwe, gdyż nie dało się określić, które osoby miały dostęp do przedmiotowych danych osobowych. Rzecznik sporządził uwagę krytyczną, uznając, że doszło do naruszenia obowiązków Komisji nałożonych rozporządzeniem 45/2001¹³.

Sprawa **183/2006/MF** dotyczyła odpowiedzi Europolu na wniosek skarżącej o ujawnienie, jakie informacje o niej są przechowywane. Decyzja Rzecznika pozostawiła otwartą ogólną kwestię związku między komitetem ds. odwołań ustanowionym Konwencją o Europolu a rolą samego Rzecznika na podstawie art. 195 Traktatu WE. W tej sprawie skarżąca nie dostarczyła konkretnych informacji na poparcie swoich zarzutów wobec decyzji Europolu. Ponadto komitet ds. odwołań przeprosił za błąd w odpowiedzi na jej odwołanie i dokonał sprostowania.

W 2007 r. Rzecznik kontaktował się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w związku z ośmioma sprawami, działając na podstawie Protokołu ustaleń podpisanego w dniu 30 listopada 2006 r. Pod koniec 2007 r. nadal trwały dochodzenia Rzecznika w sześciu z tych spraw. Dwie sprawy zamknięte w 2007 r. wspomniano powyżej (**452/2005/BU** i **3269/2005/TN**).

Komisja jako „strażnik Traktatu”

Rządy prawa są fundamentalną zasadą Unii Europejskiej. Jednym z najważniejszych obowiązków Komisji jest rola „strażnika Traktatu”¹⁴. Artykuł 226 Traktatu WE ustanawia ogólną procedurę, zgodnie z którą Komisja może badać i przekazywać do Trybunału Sprawiedliwości ewentualne

¹³ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz. U. 2001 L 8, str. 1.

¹⁴ Przepis art. 211 Traktatu WE wymaga, aby Komisja czuwała „nad stosowaniem postanowień niniejszego Traktatu, jak również środków przyjętych przez instytucje na jego podstawie”.

przypadki naruszenia prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie. Komisja może wszczynać dochodzenia z własnej inicjatywy, na podstawie skarg lub odpowiadając na wnioski Parlamentu Europejskiego o rozpatrzenie petycji skierowanych do Parlamentu zgodnie z art. 194 Traktatu WE. Inne procedury stosuje się do konkretnych spraw, takich jak nielegalna pomoc państwa.

Skargi wykraczające poza kompetencje Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich często dotyczą domniemanych naruszeń prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie. Wiele takich spraw najlepiej może rozpatrzyć inny członek Europejskiej Sieci Rzeczników. Jednak w pewnych przypadkach Rzecznik uznaje za stosowne przekazanie skargi Komisji. W sekcji 2.5 powyżej podano przykłady obydwu rozwiązań.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje i rozpatruje skargi przeciwko Komisji sprawującej funkcję strażnika Traktatu. Wszczynając dochodzenie w sprawie takiej skargi, Rzecznik zawsze w razie potrzeby wyjaśnia skarżącemu, że w toku dochodzenia nie będzie ustalane, czy zaistniało naruszenie przepisów, ponieważ Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich nie jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń dotyczących działań władz państw członkowskich.

Rozdział trzeci zawiera streszczenia sześciu decyzji ilustrujących sposób, w jaki Rzecznik rozpatruje skargi przeciwko Komisji jako „strażnikowi Traktatu”.

Jeżeli chodzi o proceduralne obowiązki Komisji wobec skarżących, głównym punktem odniesienia dla Rzecznika jest komunikat wydany przez Komisję w 2002 r.¹⁵ w odpowiedzi na uwagi krytyczne Rzecznika. Komunikat stanowi, że zasadniczo departamenty Komisji będą badać skargi, dążąc do podjęcia decyzji o wydaniu formalnego oświadczenia lub zamknięciu sprawy w okresie nie dłuższym niż jeden rok od daty zarejestrowania skargi przez Sekretariat Generalny. Punkt 3 komunikatu zawiera spis okoliczności, w których Sekretariat Generalny ma prawo nie rejestrować korespondencji jako skargi oraz nakłada wymóg stosownego powiadomienia skarżącego w drodze zwykłej korespondencji. W sprawie **446/2007/WP** Rzecznik podkreślił wagę prawidłowego stosowania tej ostatniej normy.

Sprawa **3453/2005/GG** dotyczyła rozpatrywania przez Komisję skargi o niestosowanie dyrektywy w sprawie czasu pracy. W treści sprawozdania specjalnego do Parlamentu Europejskiego Rzecznik stwierdził, że niezaprzeczalna swoboda, jaką Komisja posiada w przypadku spraw dotyczących domniemanych naruszeń prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie, nie uprawnia jej do bezterminowego odroczenia rozpatrzenia skargi ze względu na możliwość zmiany stosownych przepisów w przyszłości. Również w sprawie **962/2006/OV** Rzecznik zaznaczył, że swoboda uznania Komisji w przypadku rozpatrywania skarg o naruszenie przepisów nie oznacza, iż nie ma zastosowania ogólna zasada nakazująca podejmowanie decyzji w rozsądnym terminie.

Rzecznik regionalny przekazał skargę o nieudzielenie przez Komisję prawidłowej odpowiedzi na wnioski dotyczące zgodności niektórych przepisów prawa regionalnego z prawem wspólnotowym (sprawa **3386/2005/WP**). W toku dochodzenia Rzecznika Komisja udzieliła szczegółowych wyjaśnień, które zadowolili skarżącego.

Dwóch skarżących podniosło kwestię związku między rolą władz krajowych a rolą Komisji w zapewnianiu stosowania wspólnotowego prawa dotyczącego środowiska oraz w rozpatrywaniu skarg. W sprawie **3660/2004/PB** Rzecznik ustalił, że Komisja udzieliła rzeczowego wyjaśnienia swojej strategicznej roli we wdrażaniu dyrektywy siedliskowej¹⁶ oraz dyrektywy w sprawie odpadów¹⁷. W sprawie **2725/2004/(PB)ID** Rzecznik wyjaśnił zaś swoją rolę w badaniu skarg przeciw Komisji dotyczących ocen wpływu na środowisko na podstawie dyrektywy 85/337¹⁸.

¹⁵ Komunikat do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący sposobu postępowania wobec skarżących w sprawach o naruszenie przepisów prawa Wspólnoty, Dz. U. 2002 C 244, str. 5.

¹⁶ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. U. 1992 L 206, str. 7.

¹⁷ Dyrektywa Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów, Dz. U. 1975 L 194, str. 39.

¹⁸ Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, Dz. U. 1985 L 175, str. 40.

W sprawie **1166/2006/WP** Rzecznik przypomniał, że prawo UE w zakresie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych wciąż tworzone jest w drodze procedur międzyrządowych, a zatem Komisja ma ograniczone możliwości podejmowania działań. Za słuszny uznał też podniesiony przez Komisję argument, że nie było potrzeby nadawania dalszego biegu tej konkretnej sprawie, gdyż obecnie włoskie sądy zasadniczo uznają stosowanie zasady *ne bis in idem* zakazującej instytucji prowadzenia postępowania dwukrotnie w tej samej sprawie.

W sprawie **943/2006/MHZ** Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania w przebiegu dochodzenia Komisji, które doprowadziło do nałożenia tymczasowych środków antidumpingowych na przywóz niektórych rodzajów obuwia. Rzecznik w swej decyzji podkreślił również ograniczony zasięg swojego badania w sprawach dotyczących złożonych kwestii gospodarczych.

Przetargi, umowy¹⁹ i dotacje

Rzecznik rozpatruje skargi dotyczące udzielania bądź nieudzielania zamówień i dotacji oraz prowadzenia przetargów. Jednakże w przypadku ewentualnego naruszenia postanowień umowy Rzecznik ogranicza dochodzenie do zbadania, czy instytucja lub organ Wspólnoty w sposób spójny i wiarygodny wyjaśniły podstawę prawną swoich działań oraz uzasadniły swój pogląd dotyczący pozycji kontraktowej.

Rozdział trzeci zawiera streszczenia ośmiu decyzji ilustrujących sposób rozpatrywania tego rodzaju skarg przez Rzecznika.

Cztery sprawy dotyczyły zamówień. W sprawie **3693/2005/ID** Rzecznik rozpatrywał przestrzeganie zasady równego traktowania oferentów oraz powiązanego obowiązku zachowania przejrzystości postępowania przetargowego. W przedmiotowej sprawie Komisja nie podała wystarczających powodów odrzucenia oferty, ale Rzecznik nie mógł przyjąć rozwiązania, którego żądał oferent, gdyż stosowne zamówienia zostały już udzielone, umowy podpisane i rozpoczęto ich realizację. W trzech pozostałych sprawach osiągnięto rozwiązania satysfakcjonujące skarżących. W sprawach **1858/2005/BB** i **1859/2005/BB** było Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii zgodziło się na polubowne rozwiązanie polegające na dostarczeniu przegrانemu oferentowi pełniejszych informacji o sposobie porównania jego oferty z ofertą zwycięzcy przetargu. W sprawie **2633/2006/WP** Komisja zmieniła dokonaną ocenę jakości oferty na usługi tłumaczeniowe oraz zaproponowała skarżącemu zawarcie umowy ramowej.

Trzy sprawy dotyczące sporów finansowych z Komisją również znalazły satysfakcjonujące rozwiązania. W sprawach **3495/2006/GG** i **1471/2007/(CC)/RT** Komisja bezzwłocznie zrealizowała dodatkowe płatności, których żądali skarżący – niemiecki uniwersytet (sprawa pierwsza) oraz francuska firma doradcza (sprawa druga). W sprawie **2577/2004/OV** Komisja przyjęła propozycję polubownego rozwiązania przedstawioną przez Rzecznika i zmniejszyła kwotę do zwrotu przez wykonawcę. W sprawie **2468/2004/OV** Komisja wstrzymała płatność na rzecz skarżącego przedsiębiorstwa i umieściła je w systemie wczesnego ostrzegania (EWS). Jeżeli chodzi o kwotę wstrzymanej płatności, to Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania, natomiast wystosował uwagę krytyczną pod adresem Komisji za pozostawienie przedsiębiorstwa w systemie wczesnego ostrzegania.

Sprawy kadrowe

Rozdział trzeci zawiera osiem streszczeń decyzji dotyczących skarg w sprawach kadrowych, które ilustrują zakres przedmiotowy rozpatrywanych skarg tego rodzaju. Pięć spraw dotyczy procedur rekrutacyjnych, dwie stosunków służbowych zatrudnionych z instytucjami i organami, a jedna – wniosku o staż. O czterech sprawach wspomniano poniżej.

Sprawa **3346/2004/ELB** dotyczyła wymogu rejestracji i kontaktu online nałożonego na kandydatów przez Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO). Rzecznik uznał przedstawione przez EPSO ogólne

¹⁹

Skargi dotyczące umów o pracę omówiono w sekcji „Sprawy kadrowe”.

uzasadnienie wymogu, lecz zalecił gotowość do rozpatrywania należycie umotywowanych wniosków o odstępstwa. EPSO odrzuciło projekt zalecenia zasadniczo ze względu na własną wygodę administracyjną. W sprawie **3114/2005/MHZ** Rzecznik sporządził uwagę krytyczną dotyczącą wymogów językowych w otwartych konkursach organizowanych przez EPSO po rozszerzeniu Unii w 2004 r.

Decyzją w sprawie **3278/2004/ELB** Rzecznik przyjął z zadowoleniem zobowiązanie Parlamentu do zmiany warunków udziału kobiet karmiących piersią w konkursach oraz zwrócił się do Parlamentu o zapewnienie, by odpowiednie przepisy odzwierciedlały uważne i sprawiedliwe pogodzenie zaistniałych przeciwstawnych interesów, w tym zasadę równego traktowania kandydatów. W sprawie **2825/2004/OV** Rzecznik nie stwierdził niewłaściwego administrowania przez Parlament Europejski w związku z zarzucaną ingerencją polityczną w decyzję o powołaniu szefa biura informacyjnego Parlamentu w państwie członkowskim.

Oprócz powyższych spraw, wszczęte z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie integracji osób niepełnosprawnych przez Komisję Europejską (**OI/3/2003/JMA**) częściowo dotyczyło kwestii zatrudnienia; w niektórych istotnych sferach odnotowano postęp.

Inne sprawy

Rozdział trzeci zawiera również kilka streszczeń decyzji dotyczących skarg, które nie zostały zakwalifikowane do żadnej z kategorii omówionych w poprzednich sekcjach. Sześć z tych spraw wymieniono poniżej.

Rzecznik rozpatrywał trzy skargi przeciw Komisji związane z dokładnością informacji, z czego dwie (**1475/2005/(IP)GG** i **1476/2005/(BB)GG**) dotyczyły materiałów informacyjnych o prawach pasażerów linii lotniczych. Rzecznik stwierdził, że pewne sformułowania, do których mieli zastrzeżenia skarżący istotnie były mylne i wprowadzały w błąd. Komisja przyjęła projekty zaleceń sprostowania materiałów. W sprawie **2403/2006/(WP)BEH**, w której zarzucono zamieszczenie na stronie internetowej Komisji błędnych informacji, Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania. Podkreślił on, że obowiązek zachowania poprawności i dokładności nie wyklucza upraszczania informacji przez Komisję celem poprawy ich przystępności dla grupy docelowej.

Sprawa **1103/2006/BU** dotyczyła decyzji Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) odnoszącej się do podstawy certyfikacji typu pewnego samolotu. Po analizie stosownych przepisów prawa Rzecznik miał wątpliwości, czy decyzja posiada wystarczającą podstawę prawną. W swojej odpowiedzi na propozycję rozwiązania polubownego EASA oznajmiła, że obecnie udało się jej uzyskać informacje potrzebne do wydania certyfikatu typu i w związku z tym uchyliła zaskarżoną decyzję.

Rzecznik poczynił dalsze uwagi w dwóch decyzjach dotyczących skarg przeciw Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI) wniesionych przez polskie organizacje pozarządowe zajmujące się środowiskiem. W sprawie **1779/2006/MHZ** dalsza uwaga zachęcała EBI do rozważenia utworzenia kanałów komunikacyjnych i informacyjnych z właściwymi krajowymi i regionalnymi organami kontrolnymi, takimi jak rzecznicy praw obywatelskich, które mogą posłużyć za dodatkowe źródła informacji na temat zgodności projektów finansowanych przez EBI z prawem krajowym i europejskim. W sprawie **1807/2006/MHZ** Rzecznik zauważył, że skarżący odegrali nieocenicioną rolę w udzieleniu EBI istotnych informacji, które wcześniej nie były mu znane. Rzecznik zachęcił EBI do dalszego rozwoju kontaktów z organizacjami pozarządowymi.

STRESZCZENIA DECYZJI

3

3 STRESZCZENIA DECYZJI

Niniejszy rozdział zawiera wybrane streszczenia decyzji podjętych przez Rzecznika w 2007 r., odzwierciedlające zakres tematów i instytucji, których dotyczyły skargi, jak również dochodzenia z własnej inicjatywy. Streszczenia dotyczą wszystkich decyzji wymienionych w analizie tematycznej przedstawionej w rozdziale drugim. Streszczenia decyzji dotyczących skarg sklasyfikowano najpierw według rodzaju wniosków lub wyniku dochodzenia, a następnie według instytucji bądź organu, których dotyczyły skargi. Na końcu rozdziału przedstawiono streszczenie decyzji podjętej w wyniku dochodzenia z własnej inicjatywy oraz przykładowe zapytanie złożone przez krajowego rzecznika praw obywatelskich.

W każdej sekcji niniejszego rozdziału sprawy przedstawiono w porządku według numeru sprawy. Na przykład w sekcji 3.1 poświęconej Komisji Europejskiej sprawa 1166/2006/WP została umieszczona przed sprawą 2280/2006/MF. Pełne teksty decyzji podjętych w każdej ze spraw można znaleźć w sekcji decyzji na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Decyzje można wyszukiwać według numerów spraw. Pełne teksty decyzji dostępne są w języku angielskim i w języku skarżącego. Wydruk pełnego tekstu decyzji w takiej formie, w jakiej zamieszczono ją na stronie internetowej można otrzymać na życzenie w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

3.1 SPRAWY, W KTÓRYCH NIE STWIERDZONO NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

Komisja Europejska

Zarzut niezapewnienia poszanowania dyrektyw środowiskowych w związku z projektem tamy w Portugalii

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2725/2004/(PB)ID przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący złożyli w Komisji skargę o naruszenie przepisów dotyczącą projektu tamy i zbiornika Alqueva w Portugalii. W swojej skardze do Rzecznika w skrócie zarzucili Komisji brak podjęcia działań w celu zapewnienia poszanowania przepisów dyrektywy 85/337¹ i dyrektywy 92/43² w związku z wyżej wspomnianym projektem.

Rzecznik stwierdził, że cele dyrektywy 85/337 są lepiej spełniane, kiedy argumenty dotyczące odpowiedniości i stosowności oceny oddziaływania na środowisko (EIA) w świetle art. 3 i art. 5

¹ Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, Dz. U. 1985 L 175, str. 40.

² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. U 1992 L 206, str. 7.

dyrektywy przedkłada się właściwym władzom krajowym do rozpatrzenia w kontekście procedury zezwolenia na inwestycję, zgodnie z art. 6 i art. 8 dyrektywy. Jako że Komisja musi zapewniać przestrzeganie art. 8 dyrektywy, powinna skrupulatnie rozpatrzyć zawarte w skardze o naruszenie przepisów zarzuty, że państwo członkowskie wydało zezwolenie na inwestycję naruszając art. 8. Jednak skarżący w bieżącej sprawie nie podnieśli takich konkretnych zarzutów.

Rzecznik rozważył również sytuację, która ma miejsce, kiedy zarzuty nieprzestrzegania art. 3 i art. 5 dyrektywy 85/337 stawiane są *bezpośrednio* przed Komisją w formie skargi o naruszenie przepisów. W związku z ustaleniem przez Rzecznika, że odrzucenie przez Komisję takich zarzutów stanowi przypadek niewłaściwego administrowania należy przyjąć, że w świetle naukowego i technicznego charakteru treści zawartych w EIA skarga o naruszenie przepisów powinna zawierać zarzuty, wraz z odpowiednim materiałem dowodowym na ich poparcie, że państwo członkowskie dopuściło się ewidentnego błędu w ocenie polegającego na uznaniu, że EIA spełnia wymogi art. 3 i art. 5 dyrektywy. W niniejszej sprawie skarżący nie wykazali, że zaprezentowali stosowne argumenty uwidaczniające w wystarczająco konkretny i przekonujący sposób taki ewidentny błąd w ocenie.

Jeśli chodzi o tereny archeologiczne, które miały zostać odkryte po raz pierwszy podczas realizacji projektu, Rzecznik zauważył, że istnieje obiektywnie uzasadniona poważna wątpliwość co do właściwości stosowania dyrektywy 85/337. Ponadto argument skarżących dotyczący niezależności zaskarżonych EIA, kwestionował w istocie sens i stosowność dyrektywy. Dlatego nie dotyczył ewentualnego przypadku niewłaściwego administrowania.

Jeżeli chodzi o ochronę rysia iberyjskiego oraz poszanowanie dyrektywy 92/43, Rzecznik uznał, że skarżący nie wykazali, że przedłożyli Komisji wystarczająco konkretne i należycie uzasadnione argumenty świadczące o tym, że przedstawiona przez Portugalię lista terenów mogących kwalifikować się jako tereny mające znaczenie wspólnotowe, zawierała błędy lub że Portugalia nie spełniła swoich zobowiązań wynikających z art. 12 dyrektywy.

W świetle powyższego oraz po uwzględnieniu informacji dostarczonych przez Komisję na temat oceny wpływu na środowisko projektu, którą zleciła przed przyznaniem dofinansowania wspólnotowego oraz innych działań podjętych w celu zapewnienia poszanowania wspólnotowych przepisów dotyczących środowiska w ramach tego projektu, Rzecznik uznał, że zarzut skarżących nie był uzasadniony.

Brak działania w związku ze skargą na naruszenie przepisów o środowisku

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3660/2004/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca wniosła skargę do Komisji zarzucając Irlandii, że ta złamała przepisy dyrektywy siedliskowej³. Zdaniem skarżącej Irlandia powinna uwzględnić pewien teren podmokły w wykazie miejsc przekazanych Komisji w celu ustanowienia sieci NATURA 2000. Komisja zdecydowała nie podejmować żadnych działań w związku ze skargą, ponieważ nie było dowodów na to, czy dane tereny podmokłe odpowiadały naukowemu opisowi siedlisk objętych dyrektywą i niezbędne były w tej sprawie dodatkowe szczegółowe informacje ekologiczne. W skardze do Rzecznika skarżąca zarzucała Komisji zaniechanie działania w tej sprawie. Twierdziła, że Komisja nie wyjaśniła, dlaczego odnośny teren podmokły nie był objęty dyrektywą siedliskową.

Po zbadaniu odpowiednich przepisów i orzecznictwa Rzecznik stwierdził, że Komisja może zasadnie wymagać odpowiednich informacji naukowych potwierdzających zarzut naruszenia przepisów dyrektywy siedliskowej. Takie informacje zawierają w szczególności konkretne i rzetelne dane naukowe o środowisku i cechach świadczących, zgodnie z dyrektywą, o ochronie danego miejsca, chyba że cechy te są bezpośrednio widoczne. W związku z powyższym Rzecznik stwierdził,

³

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Dz. U. 1992 L 206, str. 7.

że Komisja udzieliła wystarczającego wyjaśnienia co do zarzucanego pominięcia, które nie było bezpodstawne. Rzecznik nie stwierdził w tej sprawie niewłaściwego administrowania.

Skarżąca zarzucała również Komisji niepodjęcie dalszych działań w związku z argumentowanym ewentualnym naruszeniem przepisów dyrektywy w sprawie odpadów⁴. Skarżąca opisała, jak wyrzucano odpady na danym terenie podmokłym. Komisja wyjaśniła swoją decyzję, twierdząc, w skrócie, że (i) przestrzeganie przepisów prawa w dziedzinie środowiska jest przede wszystkim obowiązkiem państw członkowskich; (ii) postępowanie sądowe wszczęte przez Komisję przeciwko Irlandii właśnie dotyczące dyrektywy w sprawie odpadów zakończyło się pozytywną decyzją (sprawa C-494/01); (iii) w razie ogólnego i regularnego naruszania prawa wspólnotowego optymalnie wykorzystuje się zasoby administracyjne Komisji w celu dokonania reformy strukturalnej; oraz że (iv) w wyniku wprowadzenia w Irlandii jednej z reform, w 2003 r. ustanowiono urząd ds. środowiska (Office of Environmental Enforcement – OEE), do którego skarżąca może się obecnie zgłaszać z konkretnymi problemami.

Rzecznik uznał wyjaśnienia Komisji w tej sprawie za wystarczające i również zaznaczył, że Komisja udzieliła skarżącej właściwych i przydatnych informacji. Nie stwierdził zatem przypadku niewłaściwego administrowania w tej części sprawy.

Brak środków prawnych wobec sankcji dyscyplinarnej w szkole europejskiej

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3323/2005/WP przeciwko Komisji Europejskiej

Uczeń w szkole europejskiej w Monachium został zawieszony w prawach ucznia na 38 dni szkolnych, ponieważ on oraz dwaj jego koledzy z klasy zostali uznani za winnych wrzucenia dwóch pinezek do miski zupy w stołówce szkolnej. Matka ucznia zakwestionowała tę decyzję, argumentując, że jej syn nie wiedział, iż jego koledzy wprowadzili w czyn to, co on wyraził jako pomysł. Gdy szkolna Rada ds. Zażaleń oznajmiła, że nie posiada kompetencji do rozpatrzenia tej sprawy, matka skierowała sprawę do niemieckiego sądu administracyjnego. Jednakże sąd ten uznał, że problem nie podlega właściwości sądów niemieckich. W związku z tym matka ucznia zwróciła się do Rzecznika.

Z uwagi na to, że szkoły europejskie nie są instytucjami ani organami Wspólnot Europejskich, Rzecznik zwrócił się do Komisji z prośbą o opinię, przyjmując, że w pewnym zakresie odpowiada ona za działanie szkół europejskich, co wynika z faktu, iż jest reprezentowana w Zarządzie szkół i w znacznym stopniu przyczynia się do ich finansowania.

Komisja wyraziła opinię, że zgodnie z nową wersją właściwych przepisów Rada ds. Zażaleń jest właściwa do rozpatrzenia spraw w rodzaju przedstawionej przez skarżącą. Komisja dodała, że nie widzi przeszkód, aby Rada ds. Zażaleń przyjęła jurysdykcję nad decyzjami podjętymi w podobnych sprawach na podstawie poprzedniej wersji przepisów. Tak więc Komisja poradziła skarżącej, aby ponownie przedłożyła sprawę Radzie ds. Zażaleń. Jednakże wobec braku wyraźnego zapisu dotyczącego mocy wstecznej, Rada ds. Zażaleń odrzuciła ponowne odwołanie.

Rzecznik stwierdził, że sprawa wynikła wskutek zastosowania przez szkołę europejską szczególnie surowego środka i że istnieje ryzyko, iż skarżąca zostanie pozostawiona bez należytej ochrony prawnej. Uznał, że waga zaangażowania Komisji w systemie szkół europejskich jest tak duża, iż musi ona odgrywać aktywną rolę w celu zapewnienia, by szkoły te przestrzegały zasad dobrej administracji. Dlatego też Rzecznik zaproponował, aby Komisja dopilnowała przedstawienia odpowiedniego wniosku Zarządowi w celu dokonania zmian w odpowiednich przepisach.

Komisja przypomniała, że już zwracała uwagę Zarządu na ten problem, lecz była jedynym członkiem powiadającym się za wstecznym rozszerzeniem kompetencji Rady ds. Zażaleń. Komisja dodała jednak, że ponieważ nadal jest przekonana o słuszności swego stanowiska,

⁴

Dyrektywa Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów, Dz. U. 1975 L 194, str. 39.

nalegała, aby Sekretarz Generalny szkół europejskich ponownie wprowadził tę sprawę do porządku dziennego. Ostatecznie kwestia ta została przedstawiona Zarządowi w trybie procedury pisemnej, której wynik był jeszcze niezny w momencie końcowej oceny przedmiotowej sprawy przez Rzecznika.

Rzecznik docenił nieprzerwane wysiłki Komisji i zamknął sprawę nie stwierdzając niewłaściwego administrowania przez Komisję. Jednakże wobec tego, że problem skarżącej nadal nie został rozwiązany, Rzecznik postanowił o tej sprawie poinformować nowego Sekretarza Generalnego szkół europejskich oraz rząd niemiecki.

Tymczasowe środki antydumpingowe

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 943/2006/MHZ przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący był stroną zainteresowaną w dochodzeniu Komisji prowadzącym do przyjęcia tymczasowych środków antydumpingowych na import niektórych rodzajów obuwia ze skórzanymi cholewkami pochodzących z Chin i Wietnamu⁵. Zanim właściwe rozporządzenie zostało przyjęte, Komisja opublikowała w swojej witrynie internetowej informację dotyczącą przedmiotowych środków antydumpingowych, po czym skarżący zwrócił się do Komisji o ujawnienie jej ustaleń oraz o możliwość przedstawienia swoich poglądów. Jego wnioski odrzucono.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że Komisja (i) nie zapewniła mu prawa do obrony i naruszyła zasadę dobrej administracji, nieujawniając swoich ustaleń przed formalnym przyjęciem środków tymczasowych oraz nieprzyjmując wniosku skarżącego z 13 marca 2006 r. o możliwość przedstawienia jego uwag, (ii) naruszyła zasadę proporcjonalności (skarżący argumentował, że Komisja nie zachowała „właściwej równowagi” między interesami konsumentów i tych firm, które obowiązywały cła antydumpingowe a interesami firm, których cła te nie obowiązywały), oparła swoją decyzję na błędnej informacji (skarżący powołał się na właściwą publikację w witrynie internetowej Komisji) oraz błędnie wybrała Brazylię jako kraj analogiczny oraz (iv) działała w sposób nieprzejrzysty, nieujawniając tożsamości skarżących producentów z UE i producentów z UE wybranych do próby.

Skarżący utrzymywał, że Komisja powinna wycofać rozporządzenie nakładające tymczasowe środki antydumpingowe na niektóre rodzaje obuwia ze skórzanymi cholewkami z Chin i Wietnamu oraz że tymczasowe cła antydumpingowe, które zostały już pobrane, powinny zostać zwolnione. W swych spostrzeżeniach skarżący podtrzymał swoje zarzuty i roszczenia.

W swojej opinii Komisja wskazała, że zgodnie z podstawowym rozporządzeniem w sprawie środków antydumpingowych⁶ nie ma ona obowiązku ujawniać swoich ustaleń przed zastosowaniem środków tymczasowych. Komisja odrzuciła wszelkie zarzuty naruszenia prawa skarżącego do obrony oraz zarzuty dotyczące błędów lub braku przejrzystości. Powołała się na swoje uzasadnienie w rozporządzeniu (WE) 553/2006.

Rzecznik nie stwierdził żadnego elementu niewłaściwego administrowania. Podkreślił, że skarga dotyczyła środków tymczasowych, które mają szczególny charakter i mogą być później zmienione. Rzecznik wskazał także na ograniczony charakter weryfikacji przez Rzecznika przypadków dotyczących złożonych spraw gospodarczych. Formułując decyzję, Rzecznik uwzględnił Zieloną Księgę Komisji⁷ przedłożoną w międzyczasie do konsultacji publicznych i odzwierciedlającą kwestię podniesioną przez skarżącego.

⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 553/2006, Dz. U. 2006 L 98, str. 3.

⁶ Rozporządzenie Rady (WE) 384/96, zmienione rozporządzeniem Rady (WE) 461/2004.

⁷ KOM(2006) 763.

Zarzut zaniechania działania w sprawie kryminalnej

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1166/2006/WP przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, obywatel Niemiec, w 1997 r. został skazany przez niemiecki sąd za nielegalne posiadanie broni. Wydano wyrok z zawieszeniem. Jednak w 1998 r. włoski sąd skazał skarżącego, *in absentia*, na 16 lat pozbawienia wolności. W 2002 r. skarżącego aresztowano na podstawie międzynarodowego nakazu aresztowania i od tamtego czasu jest on osadzony.

W 2003 r. prawnik skarżącego poinformował o tej sprawie Komisję. Podnosił zarzut, że włoski sąd złamał zasadę *ne bis in idem*, która zakazuje ponownego wszczynania postępowania sądowego w tej samej sprawie. Komisja zainteresowała się tą sprawą. Wyjaśniła jednak, że nie jest właściwa, aby poddawać decyzje prokuratury rewizji oraz że nie można wszcząć postępowania w sprawie uchybienia przeciwko państwu członkowskiemu w sprawach karnych. Jedyne możliwe sposoby działania Komisji w tej sprawie polegałyby na przedłożeniu sporu Europejskiemu Trybunału Sprawiedliwości, który jest właściwy na podstawie art. 35 ust. 7 Traktatu o UE do orzekania w sporach dotyczących wykładni porozumienia, np. Konwencji wykonawczej do układu z Schengen, w którym ustanowiono zasadę *ne bis in idem* na poziomie europejskim. Ponieważ brakowało jednak pewnych informacji, Komisja poradziła prawnikowi, żeby dalej zajmował się tą sprawą na poziomie krajowym. W 2005 r. po negatywnej decyzji wydanej przez włoski sąd apelacyjny Komisja stwierdziła w końcu, że nie ma wystarczających podstaw do tego, aby interweniować.

W skardze do Rzecznika skarżący wysunął argument, że Komisja powinna podjąć działania. Dodał, że postąpił zgodnie z radą Komisji jedynie po to, by dać jej podstawę do podjęcia działań. Ponieważ Komisja następnie zaniechała działań, więc poniósł koszty związane z pomocą prawną.

W swojej opinii Komisja wyjaśniła, że powołała się na art. 35 ust. 7 Traktatu o UE, gdyż włoski sąd utrzymywał w 1998 r., że zasada *ne bis in idem* nie obowiązywała we Włoszech. Jednakże w późniejszych decyzjach włoskie sądy nie popierały tego twierdzenia. A zatem nie istniała żadna przesłanka ogólnego sporu między Komisją a Włochami. Komisja podkreśliła, że nie obiecywała podjęcia działań przeciwko Włochom w razie negatywnej decyzji włoskiego sądu apelacyjnego oraz że negatywna decyzja nie oznaczała, że jej rada nie była właściwa ani nie była skierowana przeciwko interesom skarżącego.

Rzecznik przypomniał, że prawo UE w zakresie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych wciąż tworzone jest w drodze procedur międzyrządowych, a zatem Komisja ma ograniczone możliwości podejmowania działań. Rzecznik zauważył, że pisma Komisji były sformułowane bardzo ostrożnie. Komisja nie zaangażowała się w tę sprawę, ale oświadczyła, że weźmie pod uwagę dalsze możliwe kroki po uzyskaniu dodatkowych informacji. Ponadto argument Komisji o niepodjęciu dalszych działań w tej sprawie, gdyż włoskie sądy obecnie ogólnie uznają stosowanie zasady *ne bis in idem*, wydawał się słuszny.

Rzecznik zamknął sprawę, nie znalazłszy powodów do uznania jej za przypadek niewłaściwego administrowania.

Zarzut nieudzielenia odpowiedzi na wniosek uniwersytetu Turków cypryjskich

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2280/2006/MF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący jest rektorem Eastern Mediterranean University (EMU), instytucji edukacyjnej Turków cypryjskich w północnej części Cypru. W październiku 2004 r., przedstawiciele EMU złożyli do Komisji wniosek o przyznanie Karty Uczelni Erasmusa (EUC). Warunkiem koniecznym dla otrzymania karty EUC było potwierdzenie przez „krajowe władze oświatowe” statusu EMU jako instytucji szkolnictwa wyższego. Według skarżącego cypryjskie Ministerstwo Edukacji odmówiło udzielenia EMU statusu instytucji szkolnictwa wyższego.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucił Komisji, że nie udzieliła odpowiedzi na wniosek EMU o przyznanie karty EUC w rozsądnym terminie, oraz że nie wyjaśniła tego nieuzasadnionego opóźnienia.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że powodem zarzucanego niezapewnienia szybkiej i formalnej odpowiedzi na wniosek EMU był brak potwierdzenia przez stosowny organ, że EMU jest instytucją uprawnioną. W dniu 12 maja 2005 r. Komisja wysłała do EMU pismo formalnie potwierdzające, że wniosek o przyznanie karty EUC nie został pozytywnie rozpatrzony, ponieważ właściwy organ krajowy nie uznał EMU za instytucję kwalifikującą się do uczestnictwa w programie Socrates/Erasmus.

Rzecznik uznał, że upływ czasu między przesłaniem wniosku przez EMU, a udzieleniem odpowiedzi przez Komisję 12 maja 2005 r. nie był wynikiem opóźnień ze strony Komisji, lecz raczej doszło do niego, gdyż przedstawiciele EMU nie wystąpili do Ministerstwa Edukacji w Nikozji o status instytucji szkolnictwa wyższego. Kwestia kwalifikowalności wywołuje drażliwe pytania ze względu na sytuację polityczną na Cyprze. Komisja nie mogła ponosić odpowiedzialności za opóźnienia powstałe bezpośrednio wskutek sytuacji politycznej. Ponadto Komisja regularnie informowała skarżącego o stosownych krokach podejmowanych w celu potwierdzenia kwalifikowalności wniosku EMU. Ponadto Rzecznik stwierdził, że Komisja nie ma obowiązku zapewniania jakichkolwiek szczegółowych wyjaśnień na temat zachowania innych stron, niż sama Komisja.

Rzecznik pochwalił również fakt, że Komisja znalazła praktyczne alternatywne rozwiązanie, które może pomóc studentom i nauczycielom w północnym Cyprze poprzez zapewnienie im możliwości podobnych do tych wynikających z EUC.

W związku z powyższym, Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania przez Komisję w odniesieniu do zarzutu skarżącego.

Domniemane nieścisłe informacje na witrynie internetowej Komisji

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2403/2006/(WP)BEH (poufne) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła rzekomo błędnych informacji zamieszczonych na witrynie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji Europejskiej. Strona, której dotyczyła skarga, była zatytułowana „Protecting your ideas” („Ochrona twoich pomysłów”). Konkretnie na stronie w niemieckiej wersji językowej stwierdzono, że Komisja będzie podejmować działania w związku z „*Diebstahl von geistigem Eigentum*”, czyli dosłownie „kradzież własności intelektualnej”.

W związku z tym skarżący wysunął zarzut, że „pomysły” nie mogą być objęte ochroną w ramach praw własności intelektualnej, ponieważ taka ochrona jest zarezerwowana dla wynalazków i prac *opartych na* pomysłach oraz że pojęcia „kradzieży” nie można stosować do praw własności intelektualnej. Ponieważ oba stwierdzenia Komisji muszą zostać w związku z tym uznane za błędne, skarżący zwrócił się do Komisji o ich usunięcie, aby uniknąć wprowadzania w błąd odbiorców docelowych.

W swojej opinii Komisja podkreśliła, że stosowne informacje zamieszczone na jej witrynie stanowią część pakietu informacyjnego, którego celem jest zapewnienie informacji na temat złożonych kwestii, takich jak ochrona praw własności intelektualnej, dziennikarzem, ale również ogółowi społeczeństwa w sposób jasny i zrozumiały. Komisja wyjaśniła, że zastosowany przez nią język odpowiadał językowi i koncepcjom wykorzystywanym przez inne organizacje międzynarodowe. Ponadto Komisja stwierdziła, że uzyskała bardzo pozytywne opinie od przedsiębiorstw, które udostępniły pakiet informacyjny swoim przedstawicielom. Komisja uznała zatem, że informacje zamieszczone na stronie spełniały zadanie polegające na zapewnieniu ogółowi społeczeństwa informacji w sposób jasny i zrozumiały.

Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, że w celu uniknięcia dostarczania wprowadzających w błąd informacji, treści zamieszczane przez Komisję na jej witrynach muszą być poprawne i dokładne. Jednocześnie podkreślił, że wymóg ten nie uniemożliwiał Komisji upraszczania treści na swoich witrynach tak, aby informacje na nich zawarte były możliwie jak najbardziej zrozumiałe dla odbiorców docelowych. W podsumowaniu stwierdził, że choć nie są w pełni satysfakcjonujące z akademickiego punktu widzenia, te proste i dostępne sformułowania umożliwiały przekazanie laikowi podstawowego znaczenia własności intelektualnej. Ze względu na fakt, że witryna nie miała zapewniać kompleksowego i szczegółowego wyjaśnienia znaczenia praw własności intelektualnej, można uznać, że zastosowane wyrażenia były wystarczająco jasne. Rzecznik stwierdził, że ten pogląd znajdował potwierdzenie w działalności organizacji międzynarodowych. Na tej podstawie Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania w związku z zarzutem skarżącego.

Zarzut dotyczący nieprawdziwych i zniesławiających oskarżeń wobec Greenpeace

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2740/2006/TN przeciwko Komisji Europejskiej

W raporcie Greenpeace zatytułowanym *Toksyczne lobby: jak przemysł chemiczny usiłuje zabić REACH*⁸ wspomniano o istnieniu „drzwi obrotowych” pomiędzy Komisją i lobbującym przemysłem chemicznym. W raporcie określenie to zdefiniowano jako taktykę, w ramach której urzędnicy WE i lobbyści przemysłu „wymieniają się między sobą miejscami pracy”. Zarzucana praktyka została zilustrowana informacjami dotyczącymi relacji zawodowych pewnych osób z Komisją i przemysłem chemicznym.

Z kolei przedstawiciel Komisji, udzielając odpowiedzi na określone pytania zadane mu przez media, stwierdził że „Jeśli chodzi o ... wskazane osoby, dwie z nich de facto nigdy nie pracowały nad REACH. Pozostaje więc dla mnie tajemnicą, jak ktoś może próbować konstruować zarzut o obrotowych drzwiach, niewłaściwym zachowaniu. (...) Uważam te zarzuty za całkowicie bezpodstawne, niesprawiedliwe i oparte na powierzchownych analizach”. Greenpeace złożył skargę do Rzecznika zarzucając Komisji wysunięcie nieprawdziwych, mylących i zniesławiających oskarżeń w związku z raportem wydanym przez Greenpeace.

Rzecznik uznał ten zarzut za bezzasadny. W szczególności zwrócił uwagę na fakt, że rozpatrywane w kontekście zaprezentowanym w raporcie⁹ określenie „drzwi obrotowe” można z powodzeniem uznać za kwestionujące uczciwość osób, o których mowa oraz należyte wykonywanie obowiązków nałożonych na nie na mocy regulaminu pracowniczego. Takie oskarżenia nie zostały należyście uzasadnione w raporcie, co wystarczająco tłumaczy zdecydowaną reakcję przedstawiciela Komisji.

Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania w związku z zarzutem skarżącego objętym dochodzeniem, podkreślił jednak znaczenie przejrzystości w odniesieniu do działań lobbujących podejmowanych podczas procedur legislacyjnych. Rzecznik uznał znaczenie przypisywane tej sprawie w związku z prowadzoną przez Komisję inicjatywą na rzecz większej otwartości¹⁰, w ramach której uznaje się, że kwestia lobbingu jest również związana z zachowaniem obecnych lub byłych urzędników i pracowników UE oraz została wyraźnie ujęta w przepisach regulaminu pracowniczego. Rzecznik podkreślił, że prawidłowe i staranne wdrożenie tych przepisów ma kluczowe znaczenie dla zagwarantowania osiągnięcia

⁸ REACH to nowe europejskie rozporządzenie w sprawie substancji chemicznych (rozporządzenie 1907/2006, Dz. U. 2006 L 396, str. 1), a jego nazwa pochodzi od angielskich słów „Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals” (rejestracja, ocena i udzielanie zezwoleń w zakresie chemikaliów).

⁹ Na przykład część raportu odnosząca się do „drzwi obrotowych” została zilustrowana wizerunkiem nakręcanej lalki, a na stronie tytułowej raportu ukazano marionetkę poruszaną przez osobę, której twarzy nie widać.

¹⁰ Więcej informacji na temat tej „Europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości” znajduje się na stronie internetowej http://ec.europa.eu/commission_barroso/kallas/transparency_en.htm

wysokich standardów przejrzystości, które UE uważa za czynnik zapewniający wiarygodność każdej współczesnej administracji.

Europejski Bank Inwestycyjny

Odmowa zapewnienia publicznego dostępu do umowy finansowej

Streszczenie decyzji w sprawie skargi 948/2006/BU przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI)

Organizacja pozarządowa ubiegała się w EBI o dostęp do umowy finansowej dotyczącej projektu modernizacji kolei na Słowacji. Odrzucając ten wniosek, EBI oparł się na wyjątku w swoich przepisach dotyczących publicznego dostępu do dokumentów, z którego wynikał obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej oraz przestrzegania etyki zawodowej, zasad i praktyk obowiązujących w sektorze bankowym i finansowym. EBI poinformował jednak skarżącego, że nie wnosi zastrzeżeń do ujawnienia umowy finansowej przez pożyczkobiorcę, czyli rząd słowacki.

W skardze do Rzecznika skarżący argumentował, że przenosząc odpowiedzialność za ujawnienie umowy na władze państw członkowskich, EBI dyskryminuje obywateli, którzy nie znają języka danego państwa członkowskiego. Skarżący powołał się także na Konwencję z Aarhus, która przewiduje indywidualne prawo dostępu do informacji dotyczących środowiska naturalnego.

W swojej opinii dotyczącej skargi EBI argumentował, że jako bank musi zapewnić zaufanie we wzajemnych relacjach ze swoimi partnerami, którzy mają pełne prawo oczekiwać, że będzie działał w ramach ustalonych norm prawnych i że nie będzie rozpowszechniał informacji chronionych obowiązkiem zachowania tajemnicy bankowej. W tym względzie EBI powołał się na swoje zasady dotyczące publicznego dostępu, których aktualizacja nastąpiła w dniu 28 marca 2006 r. w ramach jego polityki publicznego ujawniania informacji. Zarówno dawne, jak i nowe zasady przewidują wyjątek w przypadku informacji objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. Nowe zasady wzmacniają to stanowisko przez wyraźne odniesienie do nieujawniania umów finansowych. Na koniec EBI stwierdził, że opowiada się za promowaniem dostępu do informacji i że w przypadku dokumentów, które nie są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE można rozważyć dokonanie przekładu zawsze wtedy, gdy powstaje szerokie zainteresowanie konkretnym dokumentem.

W swojej decyzji Rzecznik wziął pod uwagę podwójną rolę EBI jako zarówno instytucji bankowej działającej na rynkach finansowych, jak i organu Wspólnoty. Rzecznik uznał, że EBI miał prawo odmówić dostępu na podstawie dawnych zasad, które obowiązywały w tamtym okresie. Rzecznik uważał, że poprzez odniesienie się również do nowych zasad, które wyraźnie wymieniają nieujawnianie umów finansowych, EBI wskazał, że utrwaloną praktyką jest – w świetle poufnych relacji bankowych między nim i jego partnerami handlowymi – nieujawnianie umów finansowych w żadnych okolicznościach, a tym samym nieocenianie możliwości ujawnienia częściowego. Co do Konwencji z Aarhus, Rzecznik zauważył, że rozporządzenie 1367/2006¹¹ wiąże EBI, natomiast ma zastosowanie dopiero od dnia 28 czerwca 2007 r. A zatem nie obowiązywało w momencie złożenia żądania przez skarżącego.

Co do ewentualnego problemu językowego, z którym mogą zetknąć się obywatele przy kierowaniu wniosków do władz krajowych, w dalszej części opinii Rzecznik zachęcał do tego, aby w przyszłości EBI rozważył nawiązanie kontaktu z władzami krajowymi w celu zapewnienia możliwości całkowitego lub przynajmniej częściowego ujawnienia umów finansowych, w przypadku których obywatele domagają się prawa publicznego dostępu. EBI mógłby w ten sposób wnieść pozytywny wkład

¹¹

Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty, Dz. U. 2006 L 264, str. 13.

i przyczynić się do złagodzenia problemów językowych, które niektórzy obywatele mogą napotkać kierując do organów danego państwa członkowskiego pisemne wnioski o publiczny dostęp.

Zarzut nieprzestrzegania krajowych przepisów dotyczących środowiska w projekcie transportowym finansowanym przez Europejski Bank Inwestycyjny

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1779/2006/MHZ przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI)

Polska organizacja pozarządowa zajmująca się ochroną środowiska wniosła skargę, że EBI współfinansował projekt „Poland Road Modernisation” (modernizacja dróg w Polsce), pomimo że nie przeprowadzono strategicznej oceny oddziaływania projektu na środowisko, jak wymaga tego polskie ustawodawstwo dotyczące środowiska. Według skarżącego, EBI działał zatem niezgodnie z własnym „oświadczeniem środowiskowym”, w którym EBI zapewnia, że finansowane przez EBI projekty są zgodne z zasadami i standardami określonymi przez UE oraz krajowe przepisy dotyczące środowiska. Ponadto skarżący podniósł zarzut, że EBI nie poinformował skarżącego o odpowiedzi polskich władz, z którymi EBI skontaktował się w związku ze skargą skarżącego. Skarżący twierdził, że EBI powinien zawiesić swoje finansowanie do czasu wyjaśnienia statusu prawnego projektu.

W swojej opinii EBI stwierdził, że polskie władze (i) ponosiły pełną odpowiedzialność za zapewnienie zgodności z odpowiednimi przepisami krajowymi oraz że po tym, jak bank skontaktował się z tymi władzami (ii) został przez nie poinformowany, że na mocy stosownych polskich przepisów projekt nie wymagał strategicznej oceny wpływu na środowisko. Ponadto w międzyczasie EBI poinformował skarżącego o wnioskach polskich władz.

W opinii Rzecznika EBI mógł (i) słusznie uznać, że polskie władze stosowały się do właściwych przepisów prawnych oraz (ii) słusznie oczekiwać, że polskie władze zapewnią bankowi *rzetelne* informacje dotyczące stosowania przez nie tych przepisów. Dlatego Rzecznik zaakceptował podane przez EBI powody uznania za prawdziwe informacji dostarczonych przez te władze podczas podpisywania umowy o pożyczkę. Stąd też rzecznik nie stwierdził w tej sprawie niewłaściwego administrowania. Ponadto rzecznik zauważył, że w międzyczasie EBI poinformował skarżącego o wnioskach polskich władz. W związku z powyższym Rzecznik stwierdził, że prowadzenie dalszego dochodzenia w tej sprawie jest bezzasadne. Rzecznik wyciągnął taki sam wniosek w odniesieniu do żądania skarżącego biorąc pod uwagę fakt, że EBI prawdopodobnie już dokonał stosownej wypłaty.

Rzecznik odniósł się również do wniosków polskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, któremu skarżący przedłożył analogiczną skargę przeciwko polskim władzom. Rzecznik wystosował również kolejną uwagę w tej sprawie, aby w przyszłości EBI rozważył stworzenie kanałów komunikacji umożliwiających czerpanie informacji od właściwych krajowych i regionalnych organów kontrolnych, takich jak rzecznicy praw obywatelskich, które mogą stanowić dodatkowe źródło informacji na temat zgodności projektów finansowanych przez bank z przepisami krajowymi i europejskimi.

Europejska Agencja Leków

Zarzut braku informacji dotyczących środka antydepresyjnego

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 2370/2005/OV przeciwko Europejskiej Agencji Leków (EMA)

Mąż skarżącej popełnił samobójstwo w okresie, gdy zażywał środek antydepresyjny Seroxat/ Paroxetine. Po śmierci męża skarżąca skontaktowała się z Europejską Agencją Leków w sprawie

bezpieczeństwa tego leku oraz związanego z nim ryzyka samobójstwa. Skarżąca domagała się — między innymi — informacji o naukowej opinii Agencji na temat tego leku. Jednakże niektóre z wiadomości przesłanych przez nią drogą elektroniczną pozostały bez odpowiedzi. Skarżąca uznała również, że odpowiedzi nadesłane przez Agencję są niezadowolające. W skardze do Rzecznika skarżąca zarzucała: brak przejrzystości i informacji ze strony Agencji w odniesieniu do jej żądań; nadmierną zwłokę w udzieleniu odpowiedzi; niezapoznanie się z jej stanowiskiem w kwestii bezpieczeństwa leku i związanego z nim ryzyka samobójstwa; oraz brak działań Agencji w związku z jej zastrzeżeniami.

W swojej opinii Agencja argumentowała, że na niektóre zapytania skarżącej przesłane pocztą elektroniczną nie odpowiedziała, ponieważ powtarzały się i były bezcelowe. Agencja oświadczyła, że w odpowiedzi na pozostałe udzieliła skarżącej wszelkich niezbędnych informacji.

Po starannej analizie stosownej korespondencji Rzecznik doszedł do wniosku, że Agencja nie odpowiedziała na trzy pytania zadane przez skarżącą. Dlatego też zaproponował rozwiązanie polubowne i poprosił Agencję o (i) złożenie przeprosin z powodu uznania części wiadomości elektronicznych wysłanych przez skarżącą za powtarzające się i bezcelowe oraz (ii) udzielenie odpowiedzi na przedmiotowe pytania. Agencja przyjęła propozycję Rzecznika, przeprosiła skarżącą i odpowiedziała na te trzy pytania.

W swojej decyzji Rzecznik wyraził zadowolenie z powodu przyjęcia jego propozycji przez Agencję. Biorąc jednak pod uwagę, że skarżąca nadal była niezadowolona z pisma z przeprosinami oraz z otrzymanych odpowiedzi na swoje pytania, doszedł do wniosku, że osiągnięcie rozwiązania polubownego nie jest możliwe. Niemniej jednak Rzecznik uznał, że ponieważ działanie podjęte przez Agencję oddaliło stwierdzone przez niego wątpliwości, nie zachodzi już niewłaściwe administrowanie przez Agencję.

Co do zarzutu, że skarżąca nie została wysłuchana i że brak było działania ze strony Agencji, Rzecznik stwierdził, na podstawie analizy procedury obowiązującej w przypadku wydania pozwolenia na dopuszczenie leku do obrotu, że nie wystąpiło niewłaściwe administrowanie przez Agencję. Dlatego też Rzecznik zamknął sprawę.

3.2 SPRAWY ROZWIĄZANE PRZEZ INSTYTUCJĘ

Komisja Europejska

Zarzut nieodpowiedniego rozpatrzenia wniosków dotyczących hodowli koni w Austrii

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3386/2005/WP przeciwko Komisji Europejskiej

Austriacki rzecznik, *Volksanwalt*, działający w regionie Vorarlberg przekazał Rzecznikowi skargę otrzymaną od hodowcy koni mieszkającego w regionie Vorarlberg. Skarżący uważał, że niektóre regionalne przepisy o księgach hodowlanych nie były zgodne z prawem wspólnotowym. Ponadto zaskarżył format i treść dokumentów identyfikujących konie („paszportów dla koni”). Skarżący zasadniczo zarzucał Komisji, że niewłaściwie odpowiedziała na jego wnioski o wyjaśnienie przepisów.

W swojej opinii Komisja oświadczyła, odnosząc się do informacji skarżącego, że ma stały kontakt z właściwymi władzami austriackimi i przekazała im instrukcje dotyczące właściwej wykładni prawa wspólnotowego. Jednocześnie zmieniono przepisy UE o paszportach dla koni. Jeśli chodzi o ogólne pytanie o stosowanie przepisów wspólnotowych w organizacjach prowadzących księgi

hodowlane, które były już przedmiotem wniosku do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia wstępnego, Komisja otrzymała skargę o naruszenie przepisów i w tej sprawie znowu skontaktowała się z władzami austriackimi. Ponadto prowadzono już dochodzenie w sprawie nowej skargi, w której skarżący wysunął podejrzenie o oszustwo dotyczące stosowania paszportów dla koni w Vorarlberg.

Po dokładnym przeanalizowaniu oświadczeń Komisji i skarżącego Rzecznik zwrócił się do Komisji o udzielenie dodatkowych informacji na temat różnych procedur, w ramach których wciąż zajmuje się sprawami, które podniósł skarżący.

W odpowiedzi Komisja przekazała dokładny przegląd dwóch procedur dotyczących skarg odnoszących się do problemów zgłoszonych przez skarżącego; obydwie procedury były wciąż rozpatrywane. Komisja stwierdziła, że większość problemów rozwiązano. Pozostałe nierozwiązane problemy dotyczące prawa wspólnotowego wciąż były przedmiotem dochodzenia.

W swoich oświadczeniach i dalszych kontaktach z Rzecznikiem, skarżący poinformował, że uzyskano zadowalające wyniki zwłaszcza w sprawie paszportów dla koni. Dodał, że jest w pełni zadowolony ze sposobu, w jaki rozpatrzono jego skargę na szczeblu europejskim, zarówno w Komisji jak i u Rzecznika, i z optymizmem odniósł się do ciągłych działań Komisji zmierzających do rozwiązania pozostałych problemów.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął dokładne wyjaśnienia Komisji uzyskane podczas dochodzenia i wyraził przekonanie, że uczyni wszystko, by przyczynić się do rozwiązania pozostałych problemów. Rzecznik stwierdził, że Komisja widocznie poczyniła kroki w celu rozwiązania tej kwestii i w ten sposób zadowoliła skarżącego.

Spór dotyczący sformułowania umowy arbitrażowej

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1126/2006/SAB (poufnej) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący pracował dla Przedstawicielstwa Komisji w państwie trzecim na podstawie umowy ALAT (umowy z lokalnym personelem administracyjnym i technicznym). Skarga odnosiła się do odmowy przez Komisję dokonania zmiany części sformułowań w zaproponowanym skarżącemu projekcie umowy dotyczącym mandatu organu arbitrażowego, który decydowałby o uprawnieniach skarżącego do dodatku edukacyjnego dla jego dzieci. Stosowna część zaproponowanej umowy odnosiła się do dodatku dla „dwójki uczęszczających do przedszkola dzieci” skarżącego. Według skarżącego, takie sformułowanie było mylące, biorąc pod uwagę fakt, że jego dzieci uczęszczały do sekcji „maternelle” we francuskiej szkole, która jego zdaniem stanowiła pełnoprawną placówkę edukacyjną. Skarżący argumentował, że użycie sformułowania „przedszkole” w umowie arbitrażowej przesądzałoby tę kwestię w jego sprawie.

Rzecznik stwierdził istnienie wystarczających podstaw do wszczęcia dochodzenia w tej sprawie i w swoim piśmie wprowadzającym skierowanym do Komisji zapytał wprost, czy Komisja jest skłonna zaakceptować jego propozycję dotyczącą określonego alternatywnego sformułowania kluczowego punktu projektu umowy arbitrażowej.

W swojej opinii Komisja zaproponowała zapis w umowie arbitrażowej, który uwzględnia propozycję Rzecznika, a równocześnie uspokaja obawy Komisji, jeżeli chodzi o jednoznaczne określenie tej spornej kwestii. Skarżący zaakceptował tę ostateczną propozycję i zwrócił się do Rzecznika o zamknięcie sprawy. W związku z tym Rzecznik uznał, że Komisja rozwiązała problem.

Po zamknięciu sprawy skarżący poinformował Rzecznika, że arbitrzy rozstrzygnęli na jego korzyść. Skarżący podziękował Rzecznikowi za skuteczną interwencję zaznaczając, że dzięki temu postępowanie arbitrażowe mogło zostać przeprowadzone sprawiedliwie.

Niesłuszne odrzucenie oferty na tłumaczenie

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 2633/2006/WP przeciwko Komisji Europejskiej

Tłumacz mieszkający w Niemczech złożył ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert na usługi w zakresie tłumaczeń pisemnych na język bułgarski, opublikowane przez Komisję. Ofertę odrzucono, ponieważ według Komisji oferta nie uzyskała minimalnej oceny 5/10 za jakość językową. Skarżący utrzymywał jednak, że większość słów i fraz, które oceniono jako błędy, była w rzeczywistości poprawna. W skardze do Rzecznika skarżący zarzucał, że Komisja niesłusznie odrzuciła jego ofertę. Domagał się, aby Komisja unieważniła swoją decyzję o odrzuceniu oferty i uwzględniła ją w dalszej procedurze selekcji.

W swojej opinii Komisja oświadczyła, że w związku ze skargą skarżącego do Rzecznika, zdecydowała ponownie powołać międzyinstytucjonalną komisję oceniającą w celu dokonania nowej oceny oferty i niedopuszczenia do przypadku niesprawiedliwego traktowania. Komisja oceniająca, z pomocą dwóch dodatkowych bułgarskich językoznawców, zdecydowała przyjąć dwa argumenty skarżącego. Ostateczną liczbę błędów zawartych w ofercie zmniejszono do pięciu i uwzględniono ją w dalszej procedurze selekcji. Ofertę w końcu przyjęto z oceną za jakość 12/20. Komisja przeprosiła skarżącego za spowodowane niedogodności.

Ponadto Komisja poinformowała Rzecznika, że skarżącemu zaproponowano zawarcie umowy ramowej.

Skarżący poinformował służby Rzecznika, że jest w pełni zadowolony ze sposobu, w jaki Komisja rozwiązała jego problem. Oświadczył również, że zrobiło na nim wrażenie szybkie rozpatrzenie sprawy i podziękował Rzecznikowi za interwencję.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął fakt, że Komisja szybko zajęła się sprawą wniesioną przez skarżącego i rozwiązała problem, a także że przeprosiła skarżącego. Rzecznik stwierdził, że Komisja poczyniła kroki w celu rozwiązania sprawy i w ten sposób zadowoliła skarżącego.

Niewłaściwe wykonanie płatności z tytułu umowy

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3495/2006/GG (poufnej) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący niemiecki uniwersytet brał udział w projekcie w ramach programu Erasmus. Komisja Europejska zgodziła się przyznać najwyższą dotację w wysokości 45 156 EUR. Wypłacono zaliczkę w wysokości 40 640 EUR. Ostatecznie całkowite wydatki skarżącego wyniosły 42 833 EUR. Realizacją projektu zajęło się Biuro ds. pomocy technicznej (Biuro).

W marcu 2002 r. Biuro poinformowało skarżącego, że dwóch pozycji wydatków w wysokości 5 395 EUR i 4 111 EUR nie uznano za kwalifikowalne. Biuro zaznaczyło, że ostateczna kwota dotacji wynosi 33 327 EUR. Skarżący zgodził się na potrącenie 5 395 EUR i zwrócił tę kwotę Biuru. Po zgłoszeniu sprzeciwu przez skarżącego Komisja jednak przyznała, że kwota 4 111 EUR jest kwalifikowalna. Komisja powiadomiła skarżącego, że kwota zwrotu wynosi więc 3 202 EUR.

Zdaniem skarżącego to obliczenie zawierało błąd rachunkowy. Obliczenie wskazywało na to, że Komisja dodała kwotę 4 111 EUR do kwoty 33 327 EUR, którą już zatwierdzono, a następnie otrzymaną sumę (37 438 EUR) odjęto od zaliczki wynoszącej 40 640 EUR, którą wcześniej wypłacono. A zatem Komisja pominęła fakt, iż skarżący już zwrócił kwotę 5 395 EUR.

W marcu 2004 r. skarżący poinformował Komisję, że uważa, że popełniono błąd i w związku z tym od Komisji należy mu się kwota 2 193 EUR (tzn. różnica między roszczeniem Komisji o zwrot 3 202 EUR a zwróconą już kwotą 5 395 EUR).

Jednakże w maju 2004 r. Komisja poinformowała skarżącego, że z uwagi na to, że kwota 3 202 nie została zwrócona, zrekompensuje ona pozostałe roszczenia skarżącego względem Komisji.

Dalsze próby skarżącego w celu przekonania Komisji o popełnieniu błędu nie odniosły skutku.

W skardze do Rzecznika skarżący zarzucił, że Komisja niewłaściwie zajęła się sprawą. Utrzymywał, że Komisja powinna zwrócić kwotę wynoszącą 5 395 EUR wraz z odsetkami w wysokości 44,47 EUR.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że po przeprowadzeniu badania na podstawie dokumentów dostarczonych przez skarżącego bezzwłocznie zwróciła skarżącemu kwotę 5 395 EUR. Oświadczyła ponadto, że tę płatność potrącono z jej konta dnia 20 grudnia 2006 r. Komisja również zajęła się zwrotem odsetek dla skarżącego.

W swoich uwagach skarżący potwierdził, że daną kwotę zwrócono w całości oraz wyraził zadowolenie z wyniku sprawy. Skarżący podziękował Rzecznikowi za pomoc w tej sprawie.

Rzecznik z zadowoleniem stwierdził, że Komisja poczyniła kroki w celu rozwiązania problemu i w ten sposób zadowolili skarżącego.

W swojej decyzji Rzecznik podkreślił, że służba Komisji odpowiedzialna za tę sprawę (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury) szybko podjęła działania w tej sprawie. Okazało się, że główną kwestię skutecznie rozwiązano do dnia 20 grudnia 2006 r.; niecałe dwa tygodnie po skierowaniu skargi do Komisji. Rzecznik wyraził uznanie ogólnie dla Komisji, szczególnie dla Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury, za wzorowy przykład załatwienia sprawy.

Odrzucenie wniosku o staż ze względu na wcześniejsze doświadczenie zawodowe

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 471/2007/VIK przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżąca, obywatelka Portugalii, złożyła wniosek o staż w Komisji Europejskiej. Została poinformowana, że jej wniosek został odrzucony, ponieważ nie spełniała kryteriów kwalifikowalności zawartych z pkt 2.3 zasad dotyczących oficjalnego programu staży Komisji („zasady”). Zgodnie z pkt 2.3 tych zasad wnioski składane przez osoby, które już brały udział w jakimkolwiek stażu trwającym ponad sześć tygodni, nie będą przyjmowane przez Komisję. W swojej skardze do Rzecznika skarżąca dowodziła, że jej wniosek został błędnie odrzucony, ponieważ swoje praktyki zawodowe odbywała w sposób nieciągły podczas sesji plenarnych Parlamentu i w sumie trwały tylko trzy tygodnie. Ponadto wysunęła zarzut, że format elektronicznych wniosków uniemożliwiał wnioskodawcom będącym w jej sytuacji oświadczenie odbycia w sposób nieciągły praktyk zawodowych oraz że Komisja nie zmieniła odpowiednio formularza. Skarżąca utrzymywała, że Komisja odmówiła jej również możliwości złożenia ponownego wniosku o staż. Twierdziła, że powinna mieć możliwość złożenia wniosku o staż oraz że elektroniczny formularz zgłoszeniowy powinien zostać zmieniony tak, aby można było w nim zgłosić informację o odbyciu w sposób nieciągły praktyk zawodowych.

W swojej opinii Komisja wyjaśniła, że wniosek skarżącej został odrzucony ze względu na to, że prace przygotowawcze i uzupełniające dotyczące sesji plenarnych musiały wymagać większego zaangażowania niż sama obecność na sesjach. Ponadto dowiedziano się, że skarżąca posiadała kartę służbową, która była ważna przez trzy miesiące. Jednak Komisja podkreśliła, że po ponownym rozpatrzeniu jej akt, a w szczególności deklaracji posła do Parlamentu Europejskiego, z którym pracowała, zaproponowano uznanie wniosku skarżącej jako kwalifikującego się oraz złożenie go do komitetów ds. selekcji wstępnej na okres staży rozpoczynający się w październiku 2007 r.

Odnosząc się do formatu elektronicznego formularza wniosku, Komisja wyjaśniła, że wnioskodawcy byli proszeni o zawieranie w formularzu tylko stosownego doświadczenia zawodowego trwającego co najmniej jeden miesiąc. Komisja stwierdziła, że w czasie opracowywania formularza zgłoszeniowego doświadczenie zawodowe trwające mniej niż jeden miesiąc nie było uznawane za istotne i dlatego nie musiało być zgłaszane.

Skarżąca potwierdziła, że jest usatysfakcjonowana sposobem rozwiązania sprawy przez Komisję. Dlatego Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął sprawę jako rozwiązaną przez instytucję.

Niezapłacenie zaległej kwoty w pierwotnym terminie

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1471/2007/(CC)/RT przeciwko Komisji Europejskiej

W 2004 r. francuska firma konsultingowa wzięła udział w programie IST (technologie społeczeństwa informacyjnego), wspieranym przez Komisję Europejską. Projekt obejmował współpracę UE-Chiny nad *programem Cyfrowa Olimpiada*, który ma zapewnić sprawną organizację Igrzysk Olimpijskich w Pekinie w 2008 r., jak również długoterminową współpracę UE-Chiny w dziedzinie IST. Komisja wyraziła zgodę na zapłatę 178 415,10 EUR za udział skarżącego w projekcie.

W lipcu 2005 r. skarżący zażądał refundacji pierwszej kwoty w wysokości 90 379,00 EUR i Komisja tę kwotę wypłaciła. W drugim zestawieniu kosztów skarżący wnioskował o pozostałą kwotę 88 036,10 EUR. Rok później Komisja przesłała końcowe sprawozdanie finansowe, które nie uwzględniało zaległej kwoty. Z uwagi na brak zadowalającego wyjaśnienia ze strony Komisji w kwestii niezapłacenia żądanej kwoty, skarżący zwrócił się do Rzecznika.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że w kontaktach bezpośrednich doszła do porozumienia ze skarżącym i że przekazała skarżącemu pozostałą kwotę 88 036,10 euro. Skarżący stwierdził, że jest całkowicie usatysfakcjonowany sposobem rozwiązania jego problemu. Podziękował Rzecznikowi za jego interwencję.

Rzecznik zamknął sprawę, ponieważ Komisja rozwiązała problem w sposób zadowalający skarżącego.

3.3 POLUBOWNE ROZWIĄZANIA UZYSKANE PRZEZ RZECZNIKA

Komisja Europejska

Zarzut nieuzasadnionego zwrotu kwoty w związku z realizacją projektu

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 2577/2004/OV (poufnej) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, przedsiębiorstwo będące członkiem konsorcjum, był wykonawcą realizującym projekt Komisji: „Pomoc UE w odbudowie libańskiej administracji”. W sierpniu 1999 r. skarżący zawarł umowę z zamawiającym zlecającym projekt, tj. z Ministrem Stanu ds. Reformy Administracyjnej Republiki Libańskiej (OMSAR). Skarżący napotkał pewne problemy związane z obsługą projektu przez Przedstawicielstwo Komisji w Libanie. W piśmie z dnia 22 stycznia 2003 r. przedstawicielstwo poinformowało skarżącego, że zostanie odzyskana kwota wynosząca 29 306,65 EUR odpowiadająca kosztom diet i biletów lotniczych, na które konsorcjum wystawiło fakturę za prace zespołu pomocy technicznej (wsparcie biura krajowego). Według skarżącego nieuczciwa obsługa umowy przez Komisję spowodowała poważne straty finansowe dla skarżącego, a także zaszkodziła reputacji konsorcjum.

W sierpniu 2004 r. skarżący wniósł skargę do Rzecznika. Skarżący zarzucał, że (i) decyzja Komisji o odzyskaniu kwoty 29 306,65 EUR jest nieuzasadniona, oraz że (ii) Komisja okazała niezdecydowanie i bierność wobec planu dotyczącego drugiego etapu projektu, który konsorcjum przedstawiło w czerwcu i grudniu 2002 r. oraz ponownie w marcu 2003 r. W swoich uwagach skarżący zarzucał ponadto, że (iii) propozycję dotyczącą drugiego etapu projektu zwyczajnie odrzucono i nie dano możliwości wysłuchania OSMAR ani skarżącego.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, odnosząc się do pierwszego zarzutu, że miała wystarczające prawne podstawy do żądania zwrotu przedmiotowej kwoty. Odnosząc się do drugiego zarzutu,

Komisja stwierdziła, że opóźnienia nie powstały wyłącznie z jej przyczyny oraz że nie pozostała bierna. Komisja odrzuciła trzeci zarzut skarżącego, stwierdzając, że wykazała się maksymalną elastycznością wobec skarżącego.

Po dokładnym zbadaniu sprawy Rzecznik uznał, że należy rozróżnić dziesięciodniowy okres wstępny na samym początku projektu (w październiku 1999 r.) i pozostałą część projektu. Odnosząc się do okresu wstępnego, Rzecznik stwierdził, że decyzja Komisji o odzyskaniu kosztów podróży i diet zespołu pomocy technicznej może stanowić przypadek niewłaściwego administrowania. W związku z tym Rzecznik zaproponował skarżącemu i Komisji rozwiązanie polubowne. W rozwiązaniu polubownym, Rzecznik zaproponował, aby Komisja dokonała rewizji swojej decyzji o odzyskaniu kwoty 29 306,65 EUR.

Odnosząc się do pozostałych dwóch zarzutów, Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania.

W odpowiedzi na propozycję rozwiązania polubownego Komisja oświadczyła, że w interesie działań zmierzających do rozwiązania sprawy, ponownie zbadała dokumenty i przystała na propozycję Rzecznika. Komisja wyjaśniła, że wydatki wynoszące 3 536,23 EUR odpowiadające dietom i biletom lotniczym uznano teraz za kwalifikowalne i zostaną one potrącone z kwoty należnej do zwrotu. W związku z tym kwota do zwrotu przez skarżącego zostanie zmniejszona do kwoty 25 770,42 EUR. W swoich uwagach skarżący przyjął rozwiązanie polubowne i podziękował Rzecznikowi za interwencję.

W swojej decyzji Rzecznik zauważył, że skarżący i Komisja zgodzili się na rozwiązanie polubowne. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę.

Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii

Zarzut niezapewnienia odpowiednich informacji odrzuconemu oferentowi

Streszczenie decyzji dotyczących skarg 1858/2005/BB i 1859/2005/BB przeciwko Europejskiemu Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC)¹²

Skarżący zwrócił się do pana D., kierownika jednostki w Europejskim Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC) o wyjaśnienie, dlaczego odrzucono jego oferty przedstawione w odpowiedzi na dwa otwarte zaproszenia do składania ofert. Pan D. udzielił odpowiedzi na pierwsze pytanie, ale nie odpowiedział na kolejne żądania skarżącego dotyczące ujawnienia danych zwycięskiej organizacji i kosztów związanych z jej ofertą oraz zapewnienia porównania stopni oceny i punktów przyznanych jego ofercie i zwycięskim ofertom. W pierwszej skardze skarżący utrzymywał również, że EUMC nie zastosowało przejrzystych kryteriów.

Według EUMC, pytania nie były skierowane do wyznaczonej osoby kontaktowej i powinny zostać przesłane listem zwykłym lub poleconym, a nie pocztą elektroniczną. EUMC nadmieniło ogólnie, że codziennie otrzymuje około 300 spamowych wiadomości email. EUMC odesłało do ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, w którym podano nazwę zwycięskiego oferenta i cenę oferty oraz zapewniło stopnie oceny i wyjaśnienia, utrzymując, że procedura była przejrzysta.

Rzecznik nie był usatysfakcjonowany wyjaśnieniami EUMC. Odnosząc się do tej sprawy przypomniał, że administracja ma obowiązek zapewniać żądane informacje, chyba że istnieją uzasadnione i odpowiednie powody, aby tego nie robić. Ponadto w przypadku otrzymania wniosków o udzielenie informacji na tematy, za które dany urzędnik nie odpowiada, jest on zobowiązany (i) podać dane kontaktowe właściwej osoby lub (ii) bezpośrednio przekazać wnioski

¹²

Rzecznik zauważa, że zgodnie z art. 33 rozporządzenia Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. EUMC przestało istnieć z dniem 1 marca 2007 r. i od tej pory jego rolę przejmuje Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

właściwej osobie. W bieżącej sprawie nie podjęto żadnego z takich działań. Oprócz tego Rzecznik zauważył, że celem narzucenia obowiązku przejrzystości jest umożliwienie zweryfikowania, czy przestrzegana jest zasada równego traktowania uczestników przetargu oraz ułatwienie sprawdzenia bezstronności i uczciwości procedur udzielania zamówień publicznych. W związku z tym, obowiązek podania powodów umożliwia zapewnienie odpowiedniego poziomu przejrzystości w procedurach udzielania zamówień¹³.

Rzecznik zaproponował rozwiązania polubowne, zwracając się do EUMC o dostarczenie odpowiednich informacji na temat porównywanych punktów oraz odpowiednich wyjaśnień dotyczących przejrzystości pierwszej procedury przetargowej, ewentualnie rozsądnego odszkodowania.

EUMC zaakceptowało propozycje Rzecznika dotyczące polubownych rozwiązań, a skarżący podziękował Rzecznikowi za jego pracę oraz za zapewnianie wiarygodnych gwarancji przejrzystości w UE.

3.4 SPRAWY ZAMKNIĘTE KRYTYCZNĄ UWAGĄ RZECZNIKA

Parlament Europejski

Niewłaściwe uzasadnienie oceny otrzymanej na egzaminie ustnym oraz nieudzielenie informacji

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1782/2004/OV (poufnej) przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżący uczestniczył w otwartym konkursie zorganizowanym przez Parlament Europejski, ale poinformowano go, że na egzaminie ustnym uzyskał 19 punktów na 40 możliwych i w związku z tym nie mógł być wpisany na listę rezerwową. W piśmie z dnia 11 marca 2004 r. skarżący zakwestionował ten wynik. Oświadczył, że jego zdaniem wynik jest niezrozumiale niski i poprosił o ponowną ocenę i uwzględnienie go na liście rezerwowej. Poprosił również o oceny cząstkowe i wagę ocen za każdy temat egzaminu ustnego. Zdaniem skarżącego Parlament wysłał do niego dnia 25 marca 2004 r. niejasną i niewłaściwie uzasadnioną odpowiedź, która jedynie potwierdzała jego ocenę.

W czerwcu 2004 r. skarżący skierował skargę do Rzecznika, podnosząc zarzut, że w piśmie z dnia 11 marca 2004 r. otrzymał od służb Parlamentu odpowiedzialnych za konkurs niejasną i niewłaściwie uzasadnioną odpowiedź. Domagał się (i) ponownego rozpatrzenia oceny, którą otrzymał z egzaminu ustnego i wpisania jego nazwiska na listę rezerwową, (ii) żądał też podania: a) jasnego uzasadnienia oceny, b) ocen cząstkowych z egzaminu ustnego, c) wagi ocen za każdy temat egzaminu ustnego, d) informacji o całkowitej liczbie kandydatów i uzyskanych przez nich ocenach oraz e) prawidłowych odpowiedzi na wszystkie pytania.

W swojej opinii Parlament stwierdził, że w piśmie z dnia 25 marca 2004 r. podtrzymał oceny skarżącego. Parlament zauważył, że komisja rekrutacyjna postępowała zgodnie z ogłoszeniem o konkursie i że nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Parlament nadmienił też, że ten otwarty konkurs składał się tylko z jednego egzaminu ustnego, który miał na celu ocenić każdego kandydata względem innych kandydatów. Parlament utrzymywał, że skoro istniała tylko jedna

¹³

Patrz: sprawa C-92/00, *HI*, Zb. Orz. [2002] I-5553, pkt 46.

ogólna ocena, nie można było przekazać skarżącemu informacji o „prawidłowych” odpowiedziach na pytania ani podać dokładnych ocen częściowych.

Rzecznik zbadał dodatkowo różne aspekty żądań skarżącego, a także przeprowadził kontrolę dokumentów Parlamentu dotyczących konkursu i oceny, którą skarżący uzyskał na egzaminie ustnym. Podczas kontroli okazało się, że oprócz jednego ogólnego zdania w sprawozdaniu końcowym komisji rekrutacyjnej nie było żadnego innego dowodu oceny kandydatów z egzaminu ustnego.

W swojej decyzji Rzecznik stwierdził nieprawidłowe administrowanie związane z niewłaściwym uzasadnieniem w odpowiedzi Parlamentu na pismo skarżącego z dnia 11 marca 2004 r. W uwadze krytycznej Rzecznik podkreślił, że w przypadku tylko jednego egzaminu ustnego i jedynie ogólnej oceny, szczególnie istotne jest to, by Parlament właściwie odpowiadał na wnioski o ponowne sprawdzenie oceny. W związku z żądaniami skarżącego nie stwierdzono nieprawidłowego administrowania. Rzecznik wyśtosował jednak kolejną uwagę, w której zalecił, aby w podobnym wypadku, gdy konkurs składa się tylko z jednego egzaminu ustnego, Parlament skłaniał komisję rekrutacyjną do sporządzania dokładniejszej dokumentacji ocen. Utrzymywał ponadto, że takie postępowanie nie spowoduje zbytecznego obciążenia dodatkową pracą w wypadku, gdy liczba kandydatów przystępujących do egzaminu ustnego jest ograniczona.

Zarzut politycznej ingerencji w sprawę wyznaczenia dyrektora biura informacyjnego Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 2825/2004/OV (poufnej) przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżący zgłosił w listopadzie 2002 r. swoją kandydaturę na stanowisko dyrektora biura informacyjnego Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim. Przewodniczący komisji rekrutacyjnej poinformował skarżącego w lutym 2003 r., że po dokonaniu oceny porównawczej kwalifikacji kandydatów nie znalazł się wśród sześciu najlepszych kandydatów, których zaproszono na rozmowę w sprawie pracy. W liście poleconym z dnia 19 lutego 2003 r. skarżący wniósł skargę na odrzucenie jego kandydatury i wnioskował o ponowne rozpatrzenie podania o pracę. Nie otrzymał odpowiedzi na swoje pismo. Skarżący podejrzewał, że jego mianowaniu na stanowisko sprzeciwiała się konkretna partia polityczna.

W związku z tym we wrześniu 2004 r. skarżący wniósł skargę do Rzecznika, podnosząc zarzut, że (i) ze sprawą wyznaczenia dyrektora biura informacyjnego Parlamentu powiązane były partie polityczne oraz że takie powiązanie jest sprzeczne z regulaminem pracowniczym, a także, że (ii) Parlament nie odpowiedział na jego skargę wysłaną listem poleconym dnia 19 lutego 2003 r.

W swojej opinii Parlament stwierdził, że powołano niezależną komisję rekrutacyjną, zaś przyjęte przez komisję kryteria wyboru stosowane na równi do wszystkich kandydatów oparto na szczegółowym opisie stanowiska w ogłoszeniu o wolnym stanowisku. W swoich uwagach do opinii Parlamentu skarżący stwierdził, że niektórzy posłowie do Parlamentu Europejskiego z danego państwa członkowskiego ingerowali w procedurę rekrutacji i rzekomo znali tożsamość kandydatów i mieli wgląd w ich zgłoszenia oraz życiorysy.

Rzecznik przeprowadził trzy serie dochodzeń, zwracając się do Parlamentu między innymi o wyjaśnienie działań podjętych w celu zapewnienia niezależności procedury rekrutacyjnej, a także nieujawniania danych kandydatów oraz ich zgłoszeń osobom spoza komisji rekrutacyjnej. Rzecznik również poprosił Parlament o odniesienie się do zarzutu skarżącego, że niektórzy niewymienieni z nazwiska posłowie do Parlamentu Europejskiego starali się skontaktować z Sekretarzem Generalnym Parlamentu w celu wpłynięcia na procedurę rekrutacji. W odpowiedzi Parlament oświadczył, że komisja rekrutacyjna zachowywała poufność postępowania oraz że nie istnieje żaden dowód na to, że członkowie komisji przekazywali informacje o kandydatach. Przewodniczący Parlamentu również potwierdził, że może zagwarantować, że Sekretarz Generalny w żaden sposób nie ingerował w pracę komisji rekrutacyjnej ani nie było żadnych prób wpłynięcia na Sekretarza Generalnego.

W swojej decyzji Rzecznik podkreślił na początku, że zarzuty przeciwko poszczególnym posłom do Parlamentu Europejskiego nie są objęte jego mandatem, ponieważ nie dotyczą działania instytucji lub organu Wspólnoty. Rzecznik przyjął do wiadomości, że pierwszy zarzut skarżącego sugeruje, że urzędnicy Parlamentu uczestniczący w procedurze rekrutacyjnej ulegli wpływowi posłów do Parlamentu Europejskiego. W związku z tym Rzecznik zauważył, że skarżący nie dostarczył żadnych materialnych dowodów na poparcie zarzutu oraz że w wyniku dalszego dochodzenia nie uzyskano żadnego konkretnego dowodu, który mógłby potwierdzić przypuszczenie skarżącego. Rzecznik przyjął do wiadomości jednoznaczne oświadczenia Parlamentu, że nie istniała żadna ingerencja w procedurę rekrutacyjną. Odnosząc się do konkretnego wniosku skarżącego o złożenie zeznania przez asystenta posła do Parlamentu Europejskiego, Rzecznik podkreślił, że jego statut nie zezwala na przesłuchiwanie posłów do Parlamentu Europejskiego ani ich asystentów oraz że w żadnym wypadku, po otrzymaniu jednoznacznych oświadczeń Parlamentu, których wiarygodności nie powinno się podważać, niestosowne byłoby składanie dobrowolnych zeznań przez zaangażowane osoby. Na podstawie tych wniosków Rzecznik uznał, że nie stwierdzono żadnej „zewnętrznej” ingerencji w procedurę rekrutacyjną dotyczącą obsadzenia danego stanowiska. W związku z tym nie stwierdzono niewłaściwego administrowania.

Rzecznik wystosował jednak uwagę krytyczną do drugiego zarzutu braku odpowiedzi na list polecony skarżącego z dnia 19 lutego 2003 r. Parlament odpowiedział na ten list dopiero dnia 12 października 2005 r., tj. ponad dwa i pół roku później, a rok po zwróceniu uwagi Rzecznika na brak odpowiedzi.

Komisja Europejska

Niesprawiedliwe umieszczenie firmy w systemie wczesnego ostrzegania EWS

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 2468/2004/OV (poufnej) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący, będący przedsiębiorstwem, był zaangażowany w kilka projektów finansowanych przez Komisję. W ramach sporu handlowego jeden z podwykonawców przedsiębiorstwa uzyskał z sądu w Luksemburgu sądowy nakaz zajęcia w stosunku do przedsiębiorstwa. Kiedy Komisja dowiedziała się o tym nakazie, wstrzymała wszelkie płatności na rzecz skarżącego oraz umieściła go w tzw. „systemie wczesnego ostrzegania” (EWS). EWS ostrzega Komisję o sprawach, w których beneficjent lub potencjalny beneficjent popełnił lub mógł popełnić (poważne) błędy administracyjne lub nawet oszustwo. Po otrzymaniu informacji, że nakaz zajęcia był ograniczony do 50 000 EUR, Komisja podjęła decyzję o zatrzymaniu takiej sumy z kwot należnych skarżącemu. Jednak skarżący pozostał w EWS do czasu uchylecia nakazu zajęcia, co nastąpiło prawie rok później.

W swojej skardze do Rzecznika Praw Obywatelskich skarżący wysunął zarzut, że decyzja Komisji o (i) zatrzymaniu kwoty 50 000 EUR oraz (ii) umieszczeniu skarżącego w EWS była niesprawiedliwa, bezprawna, nieuzasadniona oraz naruszała Europejski Kodeks Dobrej Praktyki Administracyjnej. Skarżący stwierdził również, że Komisja powinna rozprować list wyjaśniający wśród wszystkich służb Komisji, aby odbudować jego reputację. Według skarżącego umieszczenie go w EWS spowodowało istotne problemy w zakresie udzielania nowych zamówień przez Komisję, poważne opóźnienia w wypłatach i nieodwracalne nadszarpnięcie jego reputacji.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że zablokowanie kwoty 50 000 EUR było w pełni uzasadnione, a umieszczenie w EWS odbyło się zgodnie z wewnętrznymi przepisami Komisji.

Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził dalsze dochodzenie oraz kontrolę stosownych dokumentów. W związku z decyzją Komisji dotyczącą wstrzymania zapłaty kwoty 50 000 EUR na rzecz skarżącego, Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania, ponieważ Komisja działała zgodnie z prawem.

Rzecznik zwrócił uwagę, że Komisja nadal utrzymywała skarżącego na liście EWS nawet po otrzymaniu informacji, że nakaz zajęcia został ograniczony do kwoty 50 000 EUR oraz po zablokowaniu wspomnianej kwoty. Rzecznik stwierdził, że negatywne skutki umieszczenia na liście podane przez skarżącego są wiarygodne. W tych okolicznościach Rzecznik uznał, że utrzymywanie skarżącego na liście EWS było niesprawiedliwe i stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania. W związku z tym rzecznik stwierdził, że nie ma potrzeby badać pozostałych zarzutów.

Rzecznik skontaktował się ze skarżącym z zamiarem zbadania możliwości polubownego rozwiązania. Jednak skarżący wolał otrzymać ostateczną decyzję Rzecznika. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Przecieki do prasy nazwisk kandydatów na stanowisko Szefa Reprezentacji na Malcie

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 452/2005/BU przeciwko Komisji Europejskiej

Kandydat na stanowisko Szefa Reprezentacji na Malcie złożył skargę przeciwko Komisji w związku z ujawnieniem i ukazaniem się w trzech artykułach w lokalnej prasie nazwisk kandydatów na to stanowisko. W artykułach wymieniono odpowiednio: kilku kandydatów na to stanowisko, dziewięciu kandydatów wybranych do rozmów kwalifikacyjnych oraz trzy kandydatki, które zostały wstępnie wybrane do objęcia przedmiotowego stanowiska. Skarżący uznał, że wspomniane trzy przecieki do prasy nazwisk kandydatów stanowiły naruszenie zaufania oraz rozporządzenia 45/2001 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych¹⁴.

W opinii na temat skargi Komisja poinformowała Rzecznika, że Europejski Inspektor Ochrony Danych (EDPS) wszczął dochodzenia w sprawie pierwszego przecieku. Na wniosek Rzecznika EDPS poinformował Rzecznika o wyniku swoich dochodzeń. W swojej decyzji Rzecznik powołał się na Protokół ustaleń między Europejskim Rzecznikiem Praw Europejskich i Europejskim Inspektorem Ochrony Danych z 30 listopada 2006 r., który stanowi, że „żaden z organów nie przewiduje wszczęcia dochodzenia, jeżeli drugi organ rozpatruje lub rozpatrywał zarzuty zasadniczo stanowiące tę samą skargę, chyba że skarżący przedstawi istotne nowe dowody w sprawie, w której drugi organ zamknął dochodzenie”. Rzecznik uznał zatem, że kontynuowanie przezeń dochodzenia w sprawie pierwszego przecieku byłoby niestosowne.

Niemniej jednak Rzecznik zwrócił się do Komisji z wnioskiem o przekazanie informacji o wyniku jej własnych wewnętrznych dochodzeń w sprawie informacji zawartych w drugim i trzecim artykule prasowym, a także listy pracowników Komisji i/lub podmiotów trzecich upoważnionych przez Komisję do sięgania do danych osobowych, które pojawiły się w każdym z trzech artykułów prasowych.

W odpowiedzi Komisja stwierdziła, że nie znaleziono obiektywnych dowodów, które umożliwiłyby jej zidentyfikowanie źródła przecieku danych. Komisja stwierdziła także, że wyczerpująca lista osób mających dostęp do informacji, na których były oparte artykuły prasowe, nie może być sporządzona ze względu na (i) dużą liczbę odbiorców akt zawierających zgłoszenia na przedmiotowe stanowisko, (ii) dużą liczbę zaangażowanych sekretariatów i pracowników oraz (iii) potencjalną liczbę osób mającą dostęp do przedmiotowych danych elektronicznych.

W swojej decyzji Rzecznik stwierdził, że fakt udostępnienia przez Komisję poufnych danych osobowych „znacznej liczbie odbiorców” i „licznym sekretariatom i pracownikom zaangażowanym w sprawę” oraz późniejsza niemożność sporządzenia listy osób mających dostęp do tych danych osobowych mógł zwiększyć możliwość przecieków danych osobowych do nieuprawnionych

¹⁴

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz. U. 2001 L 8, str. 1.

odbiorców. Rzecznik wystosował zatem krytyczną uwagę, w której podkreślił, że taka sytuacja jest niezgodna z obowiązkami Komisji wynikającymi z rozporządzenia 45/2001 oraz stanowi przypadek niewłaściwego administrowania.

Zarzut nieuzasadnionego zachowywania tajemnicy dotyczącej bazy danych WPR

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1693/2005/PB przeciwko Komisji Europejskiej

W celu ustalenia beneficjentów dotacji rolnych UE, skarżący zwrócił się z prośbą do Komisji o publiczny dostęp do rocznych sprawozdań rachunkowych przekazywanych na mocy rozporządzenia 2390/1999 przez państwa członkowskie do Komisji w związku ze wspólną polityką rolną.

Komisja stwierdziła, że zgodnie z rozporządzeniem 2390/1999 dane rachunkowe przekazane jej przez państwa członkowskie są poufne. Oświadczyła również, że sprawozdania nie występują już jako „dokumenty”, ponieważ ich zawartość została wprowadzona do bardzo dużej bazy danych (rozporządzenie 1049/2001¹⁵ przewiduje publiczny dostęp do „dokumentów”, a nie do informacji).

W propozycji rozwiązania polubownego Rzecznik zasugerował Komisji, aby Komisja dostarczyła wymagane informacje skarżącemu w ramach dobrej administracji. Propozycja ta została odrzucona.

W decyzji zamykającej Rzecznik stwierdził, że Komisja nie przedstawiła ważnego powodu przyjęcia jako podstawy postanowienia dotyczącego poufności zawartego w rozporządzeniu 2390/1999. Komisja w sposób ogólny powołała się jedynie na ochronę interesów i nie podała należytych wyjaśnień na temat ewentualnego zastosowania odpowiedniego wyjątku. W tym kontekście Rzecznik zauważył, że nowe rozporządzenie finansowe¹⁶ i najnowsze porozumienie polityczne osiągnięte w Radzie, dotyczące nowego rozporządzenia zobowiązującego państwa członkowskie do publikowania krajowych list beneficjentów¹⁷, podważają argumenty Komisji w odniesieniu do poufności.

W kwestii braku sprawozdań w formie „dokumentów” Komisja przyznała, że generalne zamykanie dostępu publicznego do bardzo dużych ilości informacji zawartych w bazach danych jest problematyczne. Rezultaty „operacji rutynowych” traktowane są zatem jako „dokumenty”. Jednakże wyszukanie informacji żądanych przez skarżącego w tym przypadku nie mogło nastąpić w drodze „operacji rutynowej”, lecz wymagałoby skomplikowanego nowego programowania bazy danych.

Rzecznik doszedł do wniosku, że ogólne stanowisko Komisji w kwestii publicznego dostępu do informacji zawartych w bazach danych nie jest zadowalające. Rzecznik powstrzymał się jednak od dalszego zajmowania się tym zagadnieniem, wskazując w szczególności, że jest to złożona ogólna nowa kwestia prawna, którą ustawodawca wspólnotowy może zbadać w kontekście nowelizacji rozporządzenia 1049/2001. Dlatego Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną. Jednakże stwierdził również, że zastanowi się nad zasięgnięciem opinii członków Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Obywatelskich w celu ustalenia dotychczasowych reakcji na takie problemy na poziomie krajowym i poznania najlepszych praktyk. Wyniki tych konsultacji byłyby udostępnione Komisji i opublikowane na stronie internetowej Rzecznika.

¹⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

¹⁶ Art. 53b ust. 2 lit. d) zmienionego rozporządzenia finansowego.

¹⁷ Patrz komunikat prasowy Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, 22–23 października 2007 r. (dostępny na stronie internetowej: <http://www.eu2007.pt/NR/rdonlyres/948633D2-DCD5-4413-AFCD-86688D5161F3/0/96806.pdf>).

Odmowa udostępnienia wewnętrznego poradnika

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1844/2005/GG przeciwko Komisji Europejskiej

Niemiecki dziennikarz zwrócił się do Komisji o udostępnienie dokumentu opracowanego przez jej służby w 1995 r. podczas prac nad decyzją dotyczącą postępowania w sprawie uchybienia przeciwko Grecji związanego z budową nowego portu lotniczego w Spata. Komisja odrzuciła wniosek, argumentując, że ujawnienie dokumentu poważnie zaszkodzi jej procesowi decyzyjnemu. Dziennikarz uważał, że ujawnienie dokumentu nie mogłoby mieć takiego skutku, gdyż dokument powstał prawie dziesięć lat temu. Ponadto utrzymywał on, że istnieje duże zainteresowanie opinii publicznej przeznaczeniem funduszy unijnych na cele tego projektu oraz że o ewentualnych nieprawidłowościach projektu pisano już artykuły w dużych gazetach.

W swojej opinii Komisja wyjaśniła, że dany dokument zawierał oceny i opinie służb Komisji i przedstawiał debatę między służbami. Odniosła się do wytycznych, zgodnie z którymi dokumenty dotyczące postępowań w sprawie uchybień zwykle ujawnia się po zamknięciu sprawy. Wyjątki od tej zasady stosowano w sposób restrykcyjny. Jednakże zdaniem Komisji ujawnienie tego dokumentu poważnie zaszkodziłoby jej zdolności skutecznego wykonywania uprawnień w zakresie postępowań dotyczących uchybień.

Po dokładnej ocenie Rzecznik skierował do Komisji zalecenie wstępne z prośbą o udostępnienie dokumentu. Jego zdaniem Komisja stosowała zbyt ogólną interpretację odnośnego odstępstwa od zasady publicznego dostępu i wskutek tego odstępstwo nie miało żadnego znaczenia.

W szczegółowej opinii Komisja utrzymywała, że nie może udostępnić dokumentu. Dodała, że jej stanowisko podyktowane jest wyłącznie delikatnym charakterem informacji zawartych w dokumencie. W delikatnych sprawach, takich jak przypadek portu lotniczego w Spata, w Komisji niezbędne jest nieograniczone doradztwo jej służb bez konieczności stosowania się do ich zaleceń. Zdaniem Komisji ujawnienie dokumentu spowodowałoby ponowne dyskusje i powstałyby wątpliwości co do legalności decyzji.

W swoich uwagach skarżący podkreślił, że jeżeli dokument ma aż taki „wybuchowy” charakter, że jego ujawnienie podałoby w wątpliwość legalność decyzji Komisji, interes w jego ujawnieniu wyraźnie przewyższa pozostałe interesy.

Rzecznik zauważył, iż Komisja w szczegółowej opinii jedynie wyjaśniła powody nieudostępnienia tego konkretnego dokumentu, natomiast w odpowiedzi na wniosek skarżącego oraz w opinii odniosła się tylko ogólnie do ochrony procesu decyzyjnego. Rzecznik uznał zatem, że Komisja niewłaściwie rozpatrzyła wniosek skarżącego.

Co do treści dokumentu Rzecznik przyjął propozycję Komisji, która dała mu możliwość wglądu do dokumentu. Po zapoznaniu się z dokumentem Rzecznik oświadczył, że nie został przekonany, iż jego ujawnienie miałoby negatywne skutki wywołane przez Komisję.

Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Nieuczciwe warunki umowne

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3008/2005/OV przeciwko Komisji Europejskiej

Czterech skarżący byli zatrudnieni jako międzynarodowy cywilny personel kontraktowy w ramach Misji Policyjnej Unii Europejskiej „Proxima” w Skopje w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii. Po wygaśnięciu umów „Proxima I” zaproponowano im podpisanie umów „Proxima II”, które miały zacząć obowiązywać następnego dnia. Skarżący dostrzegli znaczące zmiany w nowych umowach, jeżeli chodzi o kwestie wynagrodzenia, składek na ubezpieczenie społeczne, dodatków z tytułu przeprowadzki i stopni. Zdecydowali się podpisać umowy, ponieważ alternatywą była utrata pracy następnego dnia.

W swojej skardze do Rzecznika skarżący zarzucili, że zbyt późno poinformowano ich o warunkach nowych umów oraz że musieli je podpisać znajdując się pod presją. Skarżący w istocie domagali się też zapewnienia im takich samych warunków, jak wcześniej, w odniesieniu do wynagrodzenia, składek na ubezpieczenie społeczne, dodatków z tytułu przeprowadzki i stopni.

W swojej opinii Komisja zaprzeczyła, jakoby skarżący zostali poddani presji. Odnośnie do żądań skarżących Komisja utrzymywała, że poprzez podpisanie nowych umów, które nie stanowiły przedłużenia poprzednich umów, skarżący przyjęli określone w nich warunki.

Rzecznik przyjął pogląd, że Komisja nie poinformowała skarżących w odpowiednim czasie o nowych warunkach zatrudnienia, co stanowiło przypadek niewłaściwego administrowania. Niemniej jednak zwłoka sama w sobie nie oznaczała, że skarżący zostali poddani presji.

Jeżeli chodzi o żądanie skarżących, to Rzecznik nie stwierdził przypadku niewłaściwego administrowania, ponieważ komunikat Komisji z sierpnia 2004 r. zapewnił podstawy, na mocy których umowy Proxima II mogły zawierać inne warunki niż te zastosowane w umowach Proxima I.

Odnosząc się do żądania skarżących dotyczącego składek na ubezpieczenie społeczne Rzecznik stwierdził, że wystąpiło dodatkowe opóźnienie w poinformowaniu skarżących o ich uprawnieniach w sferze ubezpieczenia społecznego oraz że - ze względu na to opóźnienie - skarżący niepotrzebnie nadal odprowadzali składki na prywatne ubezpieczenia. W czerwcu 2007 r. biuro Rzecznika skontaktowało się ze skarżącymi, aby zaproponować polubowne rozwiązanie tego aspektu sprawy. Jednak skarżący stwierdzili, że nie są zainteresowani taką możliwością. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę. Decyzja zamykająca zawierała dwie krytyczne uwagi dotyczące stwierdzonego przypadku niewłaściwego administrowania.

Odmowa zapewnienia dostępu do korespondencji między Komisją a Danią

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3193/2005/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Duński poseł do Parlamentu Europejskiego zażądał dostępu do pewnej korespondencji między Komisją a władzami duńskimi. Komisja odrzuciła wniosek na podstawie faktu, że ujawnienie żądanych dokumentów naruszyłoby ochronę celu śledztwa (art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia 1049/2001¹⁸), jak również poważnie naruszyłoby proces podejmowania decyzji przez tę instytucję, ponieważ dokumenty dotyczyły sprawy, w przypadku której decyzja nie została wydana przez tę instytucję (art. 4 ust. 3 pierwszy akapit tego rozporządzenia).

Podczas dochodzenia podjętego przez Rzecznika Komisja udzieliła w końcu dostępu do żądanych dokumentów. Jednakże ponieważ wiele wskazywało na to, że Komisja broni zasadności swojej wcześniejszej odmowy, Rzecznik uznał za celowe rozważenie, czy Komisja miała prawo odmówić początkowej prośbie skarżącego o udzielenie dostępu.

Komisja argumentowała, że wymiana listów stanowiła część procesu monitorowania mającego zweryfikować przestrzeganie prawa Wspólnoty, co mogło skutkować wszczęciem postępowania o naruszenie przepisów przeciwko Danii na podstawie traktatu Euratom. Podkreślając polityczną wrażliwość tej kwestii Komisja zauważyła, że ujawnienie listów byłoby przedwczesne.

Rzecznik poprosił Komisję o wyjaśnienie, między innymi, w zakres jakiego rodzaju śledztwa wchodziły żądane listy, w celu uzasadnienia zastosowania art. 4 ust. 2 tiret trzecie rozporządzenia.

Komisja odpowiedziała, że najważniejsza kwestia dotyczyła tego, czy duńskie władze powinny informować ją o wynikach monitorowania radioaktywności środowiska na Grenlandii, tak aby mogła ocenić zasadność ewentualnych działań naprawczych. Komisja zauważyła, że pierwotnie zażądała tej informacji przyjmując założenie, że Traktat Euratom ma zastosowanie do Grenlandii,

¹⁸

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

natomiast później uznała, że tak nie jest. Komisja argumentowała, że w momencie złożenia przez skarżącego wniosku w sprawie dostępu nadal było niejasne, czy będzie się starała o uzyskanie informacji od Danii na zasadzie dobrowolności.

Rzecznik zauważył, że rozpatrując wniosek o udzielenie dostępu Komisja wyraziła przypuszczenie, iż monitorowanie mogłoby potencjalnie skutkować wszczęciem postępowania o naruszenie przepisów na podstawie Traktatu Euratom, mimo że w momencie złożenia wniosku Komisja już uznała, że traktat Euratom nie ma zastosowania do Grenlandii. Rzecznik zauważył, że Komisja nie wyjaśniła jakiego (innego) rodzaju dochodzenie w zakresie jej kompetencji mogłaby prowadzić. Dlatego też Rzecznik doszedł do wniosku, że pierwotna odmowa Komisji w sprawie udzielenia dostępu do listów nie była oparta na uzasadnionych i odpowiednich podstawach.

Zarzut niesprawiedliwego traktowania w postępowaniu przetargowym

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3693/2005/ID (poufnej) przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga dotyczyła odrzucenia ofert skarżącego, którego podstawą był warunek podany w ogłoszeniu o zamówieniu stanowiący, iż: „osoba fizyczna lub prawna (włączając osoby prawne w ramach tej samej grupy prawnej) (...) nie może złożyć więcej niż sześciu wniosków na wszystkie części, bez względu na formę uczestnictwa (...)”. Skarżący, będący europejskim ugrupowaniem interesów gospodarczych (EUIG) ustanowionym na podstawie rozporządzenia 2137/85¹⁹, podniósł zarzut, że Komisja popełniła błąd, posądzając X, członka danego EUIG, o złożenie ofert na siedem części.

Rzecznik zauważył wstępnie, że do jego zadań nie należy ocena dopuszczalności ofert i orzekania w imieniu danej instytucji o tym, czy oferta spełnia warunki dopuszczalności/uczestnictwa w procedurze przetargowej. Zbadał więc, czy Komisja odpowiednio uzasadniła zaskarżoną decyzję.

Rzecznik zauważył ponadto, że zgodnie z zasadą równego traktowania oferentów oraz odpowiednim obowiązkiem przejrzystości postępowań przetargowych, warunki uczestnictwa i udzielenia zamówienia określone w ogłoszeniu o zamówieniu (lub podobnym dokumencie) muszą być tak sformułowane, żeby wszyscy w miarę dobrze poinformowani i zazwyczaj uważni oferenci interpretowali te warunki w taki sam sposób. Ponadto podczas oceny ofert wszystkie wspomniane wyżej kryteria należy stosować obiektywnie i jednakowo wobec wszystkich oferentów. W związku z tym szczególnie ważne są informacje podawane do wiadomości publicznej przez zamawiającego, skierowane do potencjalnych oferentów, dotyczące interpretacji i stosowania warunków uczestnictwa lub udzielenia zamówienia, lub dotyczące przepisów prawa wspólnotowego, które mogą mieć uzasadniony skutek dla stosowania tych warunków. Takie informacje mogą mieć wpływ na sporządzenie i sformułowanie ofert i są silnie związane z ważnym dla Wspólnoty interesem dającym wszystkim oferentom możliwość sprawiedliwej konkurencji. Dlatego zamawiający, oceniając oferty, które do niego wpłynęły, musi zwracać należytą uwagę na treść takich informacji, aby co najmniej wykluczyć podważenie przez (potencjalnego) oferenta prawidłowości lub stosowności tych informacji lub nie dopuścić do ewidentnych sprzeczności z odpowiednimi warunkami określonymi w ogłoszeniu o zamówieniu (lub podobnym dokumencie) lub z prawem wspólnotowym.

W tej sprawie Rzecznik stwierdził, że Komisja nie wykonała tego obowiązku. Rzecznik stwierdził również, że Komisja nie podała właściwego uzasadnienia zaskarżonej decyzji, uwzględniając niektóre fragmenty z treści informacji dotyczących udziału EUIG w zamówieniach publicznych i programach finansowanych ze środków publicznych, które mogły być pomocnym źródłem przynajmniej teoretycznie wykorzystanym przez skarżącego przy sporządzaniu ofert. Z uwagi na to, że wszystkie odnośne zamówienia zostały udzielone, a umowy zostały zawarte i są obecnie

¹⁹

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2137/85 z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie europejskiego ugrupowania interesów gospodarczych (EUIG), Dz. U. 1985 L 199, str. 1.

wykonywane oraz że zaskarżona decyzja dotyczyła etapu wyboru ofert podczas postępowania o udzielenie zamówienia, Rzecznik stwierdził, że niestuszne byłoby spełnienie żądania skarżącego, żeby unieważnić zaskarżoną decyzję i przywrócić wnioski. Skarżący nie wysunął żadnych innych żądań, a zatem Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Nieuzasadniona zwłoka w rozpatrzeniu skargi o naruszenie przepisów

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 962/2006/OV przeciwko Komisji Europejskiej

W listopadzie 2002 r. i marcu 2003 r. kilku holenderskich mieszkańców gminy Bellingwolde złożyło do Komisji Europejskiej skargi o naruszenie przepisów. Zarzucali oni naruszenie przepisów dyrektywy 85/337/EWG²⁰ przez władze niemieckie, które wydały zezwolenie na budowę farmy wiatrowej w niemieckiej gminie Rhede, blisko granicy holenderskiej. Zarzucane naruszenia dotyczyły szkodliwych skutków tego projektu dla środowiska naturalnego i brak oceny wpływu na środowisko. Komisja kilkakrotnie obiecywała podjąć decyzję w sprawie tych skarg. Jednakże do kwietnia 2006 r. skarżący nadal nie otrzymali informacji od Komisji. Dlatego jeden ze skarżących złożył w imieniu ich wszystkich skargę do Rzecznika, zarzucając nieuzasadnioną zwłokę ze strony Komisji.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że wszczęła przeciwko Niemcom procedurę o naruszenie przepisów, w ciągu jednego roku od otrzymania skarg, zgodnie z komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącym sposobu postępowania wobec skarżących w sprawach o naruszenie przepisów prawa Wspólnoty²¹. Następnie skarga była sprawnie załatwiana do czasu otrzymania w czerwcu 2004 r. odpowiedzi władz niemieckich na uzasadnioną opinię Komisji. Ostateczna decyzja w tej sprawie nie została podjęta do czerwca 2006 r. ze względu na szeroką dyskusję w Komisji i złożoność poruszanej kwestii prawnej.

Rzecznik doszedł do wniosku, że do czasu wysłania uzasadnionej opinii do władz niemieckich w dniu 1 kwietnia 2004 r. nie wystąpiła nieuzasadniona zwłoka w działaniu Komisji. Rzecznik zauważył jednak, że decyzja Komisji zamykająca sprawę została przyjęta dopiero w dniu 28 czerwca 2006 r., to znaczy blisko dwa lata po otrzymaniu odpowiedzi władz niemieckich na uzasadnioną opinię. W tym względzie Rzecznik uznał, że swoboda uznania Komisji w przypadku rozpatrywania skarg o naruszenie przepisów nie oznacza, iż nie ma zastosowania ogólna zasada nakazująca podejmowanie decyzji w rozsądnym terminie. Rzecznik zauważył, że Komisja powołała się tylko na swoje wewnętrzne konsultacje. Wobec braku konkretnych wyjaśnień, które mogłyby uzasadniać zwłokę, doszedł do wniosku, że Komisja nie zajęła się skargami w rozsądnym terminie i dlatego zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Brak prawidłowego rozpatrzenia przez Komisję skargi dotyczącej rzekomo błędnej transpozycji dyrektywy w sprawie pośrednictwa w dziedzinie ubezpieczeń

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3543/2006/FOR przeciwko Komisji Europejskiej

Rzecznik otrzymał skargę przeciwko Komisji od obywatela irlandzkiego dotyczącą rzekomego niezbadania przez Komisję rzekomo błędnej transpozycji do prawa irlandzkiego dyrektywy 2002/92/WE („dyrektywy w sprawie pośrednictwa w dziedzinie ubezpieczeń”). Według skarżącego, sprzedawcy polis ubezpieczeniowych w Irlandii muszą przestrzegać przepisów, które z założenia mają regulować sprzedaż produktów inwestycyjnych. Ponadto banki, które również działają jako

²⁰ Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, Dz. U. 1985 L 175, str. 40.

²¹ KOM(2002) 141 wersja ostateczna, Dz. U. 2002 C 244, str. 5.

pośrednicy ubezpieczeniowi, zostały niesłusznie wyłączone z zakresu stosowania przepisów dotyczących pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Komisja stwierdziła w swojej opinii, że dyrektywa w sprawie pośrednictwa w dziedzinie ubezpieczeń została przyjęta zgodnie z zasadą „minimalnej harmonizacji”. Z tego względu państwa członkowskie miały prawo ustalać rozwiązania szczegółowe. Dlatego państwa członkowskie, a nie Komisja, były odpowiedzialne za ewentualne wprowadzanie wymogów czy procedur niewymagalnych dyrektywą. Komisja stwierdziła również, że została poinformowana przez władze irlandzkie, iż nowelizacja prawa irlandzkiego, mająca rozwiązać zaistniałą sytuację, jest w przygotowaniu. Zgodnie z informacjami otrzymanymi przez Komisję z irlandzkiego ministerstwa finansów, bankowe produkty związane z pośrednictwem ubezpieczeniowym będą włączone w zakres stosowania zmienionych przepisów. Komisja stwierdziła również, że dodatkowo w zmienionych przepisach powinien być rozwiązany problem ewentualnego nadmiernego obciążenia przepisami pośredników ubezpieczeniowych w Irlandii.

Rzecznik w swojej decyzji zauważył przede wszystkim, że Komisja nie zakwalifikowała pierwszej korespondencji od skarżącego jako „skargi”. Wobec tego błędu proceduralnego Rzecznik wystosował uwagę krytyczną.

Rzecznik zauważył także, że obecnie skarżący i Komisja, jak również władze irlandzkie, podzielają pogląd, iż niektóre aspekty przepisów transponujących do prawa irlandzkiego dyrektywę w sprawie pośrednictwa w dziedzinie ubezpieczeń nie są zgodne z tą dyrektywą. W szczególności wiele wskazuje na to, że skarżący i Komisja są obecnie zgodni co do tego, iż Irlandia niesłusznie wyłączyła banki z zakresu przepisów dotyczących pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Rzecznik zauważył, że władze irlandzkie zobowiązały się wobec Komisji do sprostowania błędów wykrytych w prawodawstwie irlandzkim. Rzecznik uznał, że Komisja jest obowiązana sprawdzić, czy Irlandia rzeczywiście przyjęła przepisy, które zobowiązała się przyjąć, mając na uwadze naprawienie błędów w prawodawstwie irlandzkim wskazanych przez skarżącego, których istnienie Komisja przyznaje. Brak działania w tym kierunku ze strony Komisji stanowiłby niewłaściwe administrowanie. W tym kontekście Rzecznik stwierdził, w kolejnej uwadze, że Komisja powinna podjąć decyzję o skierowaniu do Irlandii wezwania do usunięcia uchybienia, lub uzasadnioną decyzję zamykającą sprawę, nie później niż do 26 stycznia 2008 r.

Publiczny dostęp do dokumentów: niedostateczne powody przedłużenia terminu oraz opóźnienie rejestracji wniosków

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3697/2006/PB przeciwko Komisji Europejskiej

Na mocy rozporządzenia 1049/2001²² skarżący złożył wniosek o uzyskanie publicznego dostępu do dokumentów będących w posiadaniu Europejskiej Grupy Regulatorów. Jego wniosek został rozpatrzony przez Komisję.

Skarżący złożył zapytanie o znaczącą zwłokę w rejestracji jego wniosku. Zgodnie w rozporządzeniem 1049/2001, bieg terminu udzielenia odpowiedzi na wniosek o dostęp rozpoczyna się w dniu rejestracji. Rzecznik uznał, że skarżący nie chciał stawiać w związku z tą kwestią konkretnego zarzutu. Rzecznik wystosował jednak kolejną uwagę, w której stwierdził, że jego zdaniem prawne zobowiązanie do bezzwłocznego rozpatrywania wniosków oznacza, że Komisja powinna organizować swoją obsługę administracyjną w sposób zapewniający, aby rejestracja następowała normalnie najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po otrzymaniu wniosku.

Skarżący postawił ponadto zarzut niewłaściwego administrowania w związku z przedłużeniem przez Komisję terminu udzielenia odpowiedzi na jego wniosek. W tej sprawie Rzecznik stwierdził

²²

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

niewłaściwe administrowanie i sporządził jedną uwagę krytyczną dotyczącą zwłoki, oraz drugą uwagę krytyczną odnoszącą się do standardu podanych powodów uzasadniających jej działania.

W odniesieniu do drugiej uwagi krytycznej Rzecznik stwierdził, że na mocy rozporządzenia 1049/2001 instytucje mają obowiązek podać wnioskodawcom „dokładne powody” przedłużenia terminu odpowiedzi na wniosek potwierdzający. Odpowiedź na pytanie, co stanowi wystarczająco „dokładne” uzasadnienie, może być różna w zależności od sprawy. Niemniej jednak proste i sformułowane ogólnikowo odwołanie się (tak, jak w tym przypadku) do potrzeby skonsultowania się z innymi służbami Komisji nie może spełniać powyższego wymogu, ponieważ nie zawiera wystarczających elementów, które umożliwiłyby dokonanie oceny, czy przedłużenie terminu jest odpowiednio uzasadnione. Takie elementy powinny obejmować w szczególności wyjaśnienia, dlaczego konieczne są konsultacje z innymi określonymi służbami Komisji oraz dlaczego nie można było wcześniej zakończyć konsultacji wewnętrznych. W przedmiotowej sprawie Komisja wyjaśniła przedłużenie terminu tylko w następujący sposób: „w celu rozpatrzenia Pańskiego wniosku musimy skonsultować się z innymi służbami Komisji”. Tego rodzaju stwierdzenie nie może być uznane za podanie „dokładnych powodów” w rozumieniu rozporządzenia 1049/2001. Zatem Komisja nie spełniła stosownego wymogu ustawowego. W związku z tym niespełnienie przez nią tego wymogu stanowi przypadek niewłaściwego administrowania.

Niestosowanie komunikatu dotyczącego sposobu postępowania wobec skarżących

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 446/2007/WP przeciwko Komisji Europejskiej

Niemiecki prawnik wystąpił z zarzutem nierozpatrzenia przez Komisję we właściwy sposób pisma, w którym prosił ją o wszczęcie postępowania przeciwko Niemcom o naruszenie przepisów. W jego ocenie Niemcy dopuściły się naruszenia prawa Wspólnoty, ponieważ pociągnięcie do odpowiedzialności karnej byłych lub obecnych członków rządu niemieckiego jest praktycznie niemożliwe. Komisja odpowiedziała, że sprawa ta wykracza poza jej kompetencje.

W swoim piśmie skierowanym do Komisji, otwierającym dochodzenie, Rzecznik zwrócił uwagę, że w tym przypadku można zastosować „Komunikat Komisji dotyczący sposobu postępowania wobec skarżących w sprawach o naruszenie przepisów prawa Wspólnoty”²³. W komunikacie tym Komisja określiła standardy swoich kontaktów ze skarżącymi, którzy uważają, że środki lub praktyki w danym państwie członkowskim naruszają prawo Wspólnoty.

W swojej opinii Komisja argumentowała, że komunikat ten nie ma zastosowania, ponieważ skarga złożona przez skarżącego nie odnosi się do obszaru, w którym może ona prowadzić postępowanie o naruszenie przepisów, lecz wchodzi w zakres współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (tytuł VI Traktatu UE).

Rzecznik zauważył, że zgodnie z wyraźnym zamiarem skarżącego jego pismo miało stanowić skargę o naruszenie przepisów. Zwrócił uwagę, że pkt 3 akapit drugi komunikatu zawiera wyczerpującą listę powodów, na podstawie których korespondencja nie podlega rozpatrzeniu jako skarga o naruszenie przepisów, np. w przypadku gdy „przedstawia skargę, która wyraźnie wykracza poza zakres prawa Wspólnoty”. Komunikat stanowi, że w przypadku gdy Komisja postanawia nie rejestrować korespondencji jako skargi, „powiadamia o tym autora korespondencji listem zwykłym, podając jeden lub więcej powodów wyszczególnionych w pkt 3 akapit drugi”.

Rzecznik uznał, że nieuwzględnienie postanowień komunikatu przez Komisję w jej odpowiedzi udzielonej skarżącemu stanowi niewłaściwe administrowanie i wystosował uwagę krytyczną. Jednakże według opinii Rzecznika skarga wnoszona przez skarżącego rzeczywiście dotyczy „skargi, która wyraźnie wykracza poza zakres prawa Wspólnoty”. W szczególności skarżący nie wyjaśnił, w jaki sposób uznał, że odpowiedzialność karna polityków wiąże się z zobowiązaniami Niemiec na

²³

Komunikat do Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący sposobu postępowania wobec skarżących w sprawach o naruszenie przepisów prawa Wspólnoty, Dz. U. 2002 C 244, str. 5.

mocy Traktatu WE. Dlatego Rzecznik uznał, iż Komisja prawidłowo stwierdziła, że nie może w ramach postępowania o naruszenie przepisów badać problemów podniesionych przez skarżącego.

Nieopublikowanie sprawozdania rocznego na temat dostępu do dokumentów za 2005 r.

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 668/2007/MHZ przeciwko Komisji Europejskiej

Organizacja *Statewatch* wniosła do Rzecznika Praw Obywatelskich skargę dotyczącą nieopublikowania w 2006 r. przez Komisję sprawozdania rocznego na temat dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji za 2005 r., co jest niezgodne z jej zobowiązaniem prawnym wynikającym z art. 17 ust. (1) rozporządzenia 1049/2001²⁴. Według skargi, sprawozdanie roczne to jedyny sposób, w jaki obywatele mogą uzyskać informacje o reakcji Komisji na wnioski o udostępnienie dokumentów. *Statewatch* stwierdziła, że nieopublikowanie sprawozdania w terminie było wyraźnym przypadkiem niewłaściwego administrowania.

W swojej opinii Komisja stwierdziła, że dobrze zdawała sobie sprawę z obowiązku publikacji sprawozdania rocznego. Opracowanie sprawozdania opóźniło się jednak ze względu na poważną rotację pracowników w służbach zajmujących się sprawami dostępu do dokumentów. Poza tym pierwszeństwo przyznano uruchomieniu konsultacji publicznych w sprawie zmiany rozporządzenia w sprawie dostępu do dokumentów.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich podane przez Komisję przyczyny niedopełnienia obowiązków nie były przekonujące. Rzecznik stwierdził, że nieopublikowanie przez Komisję sprawozdania za 2005 r. przed końcem 2006 r. było przypadkiem niewłaściwego administrowania i sformułował uwagę krytyczną. Rzecznik Praw Obywatelskich podkreślił, że obywatele nie będą ufać instytucjom, jeśli nie będą one w stanie przestrzegać ustalonych przez siebie terminów.

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił również kolejną uwagę, w której podkreślił, że publikacja sprawozdania to główny mechanizm rozliczenia z odpowiedzialności wobec obywateli Europy i komunikacji z nimi. Rzecznik Praw Europejskich zachęcił również Komisję, aby dawała dobry przykład nowym, niedawno powstałym agencjom wspólnotowym, nadając w przyszłości wyższy priorytet zapewnieniu terminowej publikacji sprawozdań.

Ponieważ we wrześniu 2007 r. Komisja ostatecznie opublikowała przedmiotowe sprawozdanie, Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął sprawę.

Europejski Urząd Doboru Kadr

Podważenie obowiązkowego systemu rejestracji i informacji internetowej na potrzeby konkursów

Streszczenie decyzji w sprawie skargi 3346/2004/ELB przeciwko Europejskiemu Urzędowi Doboru Kadr (EPSO)

Europejski Urząd Doboru Kadr przyjął system, w którym wszyscy kandydaci biorący udział w otwartych konkursach muszą się zarejestrować i komunikować z EPSO przez Internet. Skarżący podważył ten system. Argumentował przede wszystkim, że wymóg ten powoduje dyskryminację, ponieważ w niektórych państwach członkowskich stopień wykorzystania Internetu jest niski, a na

²⁴

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

obszarach wiejskich dostęp jest utrudniony. Urząd odrzucił zarzuty skarżącego, podając zwłaszcza powody zastosowania przedmiotowego systemu.

Rzecznik najpierw zauważył, że podstawową zasadą obowiązującą wszystkie instytucje i organy Wspólnoty jest równość traktowania kandydatów lub potencjalnych kandydatów w procedurach konkursowych. Rzecznik stwierdził, że rzeczony wymóg zasadniczo nie jest dyskryminacyjny i niesprawiedliwy, biorąc pod uwagę (i) pewne dane statystyczne o korzystaniu z Internetu lub dostępu do niego udostępnione przez strony lub znajdujące się w witrynie Eurostatu; (ii) że nie ma dowodów na to, że znaczna liczba osób zainteresowana zgłoszeniem się do EPSO lub udziałem w konkursach EPSO nie mogła tego zrobić, ponieważ miała ograniczony dostęp do Internetu; (iii) że według ogólnej wiedzy i doświadczenia dostęp do Internetu wciąż jest coraz większy; (iv) uzasadnienie systemu przez EPSO, tj. większą przejrzystość i zwiększanie dostępności informacji.

Rzecznik nie wykluczył jednak możliwości, że w niektórych przypadkach kandydaci i potencjalni kandydaci mają duże i obiektywnie słuszne trudności w zgłaszaniu swojej kandydatury do EPSO lub komunikowaniu się z EPSO przez Internet. W takich przypadkach wspomniana wyżej zasada niedyskryminacji wymaga, aby EPSO zezwalało na odstępstwa od wymogu rejestrowania się i komunikowania przez Internet. Rzecznik stwierdził więc, że niezezwalanie na takie odstępstwo stanowi przypadek niewłaściwego administrowania i skierował do EPSO odpowiednie wstępne zalecenie. Rzecznik zaproponował też, na podstawie właściwej analizy, aby w przypadku wniosków o odstępstwo EPSO mogło wymagać dowodu, którego w danej sytuacji można byłoby się od danej osoby spodziewać.

Urząd nie przyjął zalecenia wstępnego. Postępując w ten sposób, EPSO opierało się na argumentach, które nie przekonywały Rzecznika. Rzecznik zauważył między innymi, że sprawność administracyjna rozumiana jako unikanie sprawiedliwej i obiektywnej oceny wniosków o odstępstwo, biorąc pod uwagę odpowiednią analizę w zaleceniu wstępnym, nie wystarczy, aby sankcjonować to, co w innym wypadku może być naruszeniem zasady równego traktowania kandydatów lub potencjalnych kandydatów. Dlatego Rzecznik, podtrzymując swoje stanowisko w sprawie niewłaściwego administrowania, zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Wymogi językowe wobec kandydatów biorących udział w otwartych konkursach

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3114/2005/MHZ przeciwko Europejskiemu Urzędowi Doboru Kadr (EPSO)

Skarga dotyczyła zasady wyboru języków w konkursach rekrutacyjnych po rozszerzeniu 1 maja 2004 r., kiedy to dziesięć nowych państw członkowskich przystąpiło do Unii.

Na krótko przed rozszerzeniem przyjęto rozporządzenie, które wprowadzało czasowe odstępstwo od zwykłych unormowań regulaminu pracowniczego, umożliwiające obsadzenie stanowisk w drodze powoływania obywateli nowych państw członkowskich²⁵. Rozporządzenie przewiduje również dalsze przeprowadzanie konkursów, do roku 2010, w celu rekrutacji urzędników posługujących się jednym z 11 języków starych państw członkowskich jako językiem podstawowym.

Następnie EPSO zorganizowało dwie rundy konkursów.

Pierwsza runda konkursów została ograniczona do obywateli nowych państw członkowskich. Od kandydatów wymagano posługiwania się jednym z 10 języków nowych państw członkowskich jako językiem podstawowym. Musieli oni również wykazać zadowalającą znajomość jednego z 11

²⁵

Rozporządzenie Rady (WE, EURATOM) nr 401/2004 z dnia 23 lutego 2004 r. wprowadzające, ze względu na przystąpienie Cypru, Republiki Czeskiej, Estonii, Węgier, Łotwy, Litwy, Malty, Polski, Słowacji i Słowenii, szczególne tymczasowe środki rekrutacji urzędników Wspólnot Europejskich., Dz. U. 2004 L 67, str. 1.

języków starych państw członkowskich. Ponadto byli zobowiązani zdawać część testów w języku angielskim, francuskim lub niemieckim.

Druga runda konkursów była otwarta dla obywateli wszystkich 25 państw członkowskich. Od kandydatów wymagano posługiwania się jednym z 11 języków starych państw członkowskich jako językiem podstawowym oraz wykazania zadowalającej znajomości drugiego z 11 języków. Nie byli oni jednak zobowiązani wykazać się znajomością języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego.

Stowarzyszenie Absolwentów Krajowej Szkoły Administracji Publicznej w Polsce wniosło skargę, że organizując konkursy w ten sposób EPSO dopuściło się dyskryminacji obywateli nowych państw członkowskich.

W swojej opinii EPSO zajęło stanowisko, że każdy konkurs ma swoje własne cele, a zatem nie można podnieść zarzutu dyskryminacji bądź nierównego traktowania na podstawie porównania jednego ogłoszenia o konkursie z innym ogłoszeniem o konkursie. EPSO wskazało również rozporządzenie 401/2004 („rozporządzenie”) jako podstawę prawną tych konkursów.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do EPSO o wyjaśnienie, dlaczego wyłącznie 11 „starych” języków było uznawanych jako drugi język oraz dlaczego tylko od kandydatów z nowych państw członkowskich wymagano znajomości języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego. W odpowiedzi EPSO stwierdziło, że wymóg znajomości jednego z 11 języków był „lepiej dopasowany do realiów organizacji administracyjnej instytucji w okresie przejściowym”, oraz że „nie może istnieć obowiązek uwzględniania ogromnej różnorodności indywidualnych wyborów, których kandydaci mogliby dokonywać wskazując drugi język”.

Rzecznik rozpoczął analizę sprawy od przywołania art. 12 Traktatu WE, który zakazuje dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, oraz treści orzecznictwa sądów Wspólnoty dotyczącego zasady niedyskryminacji.

Rzecznik zaznaczył, że wykładni przedmiotowych przepisów należy dokonywać w świetle tych zasad prawnych, oraz że wymogi językowe dotyczące zatrudnienia mogą stanowić przypadek pośredniej dyskryminacji ze względu na narodowość, jeżeli ich wprowadzenie nie jest zasadne.

Rzecznik uznał, że wymogi dotyczące podstawowych języków konkursów były uprawnione na mocy rozporządzenia. Jednak rozporządzenie nie odnosi się w żaden sposób do wymogów w zakresie drugiego języka ani nie nakłada obowiązku znajomości języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego.

Chociaż zasadniczo mogą istnieć przekonujące powody pozwalające uznać, że znajomość określonych języków Wspólnoty może być konieczna do wykonywania obowiązków przez przyszłych urzędników, EPSO nie wyjaśniło w odpowiedni sposób, dlaczego tylko 11 starych języków dopuszczono jako drugi język.

Rzecznik zgodził się z poglądem, że uzasadnione może być wymaganie znajomości określonych języków, aby zapewnić efektywną wewnętrzną komunikację. Jednak EPSO nie wyjaśniło, dlaczego według EPSO w przypadku kandydatów z nowych państw członkowskich niezbędna była znajomość języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego, natomiast w drugiej rundzie konkursów nie wymagano od kandydatów znajomości jednego z tych języków, chociaż obie grupy kandydatów wykonywałyby w gruncie rzeczy identyczne zadania.

Rzecznik uznał zatem, że EPSO naruszyło zasadę niedyskryminacji i sporządził uwagę krytyczną.

Europejski Bank Inwestycyjny

Nieprzestrzeganie przepisów UE podczas prac rekonstrukcyjnych na rzece

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 1807/2006/MHZ przeciwko Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI)

Dwie polskie organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną środowiska wniosły skargę do Rzecznika Praw Obywatelskich, że EBI, działając wbrew treści swojego „oświadczenia środowiskowego”, nie zapewnił zgodności prac rekonstrukcyjnych i naprawczych po powodzi w 2001 r. z dyrektywą w sprawie oceny wpływu na środowisko. Skarżący wysunęli również wobec EBI zarzut braku zachowania należytej staranności podczas swojej misji kontrolnej w Polsce w październiku 2004 r. oraz stwierdzili, że powinnością EBI jest zapewnienie zgodności z dyrektywą wszystkich projektów, które bank godzi się finansować w państwach niebędących członkami Unii Europejskiej. Ponadto skarżący zarzucili, że EBI odmówił udostępnienia kontraktu finansowego projektu oraz dokumentów powiązanych.

W swojej opinii EBI zajął stanowisko, że na podstawie (i) swojej oceny stosownych raportów przesłanych przez polskie władze oraz (ii) swoich wizyt kontrolnych w Polsce, w tym wizyty w 2004 r., odpowiednie procedury stosowane przez polskie władze można było uznać za dopuszczalne. EBI odmówił udostępnienia kontraktu finansowego i zasugerował, że kontrakty finansowe były z zasady objęte tajemnicą służbową. Jednak w toku dochodzenia EBI ujawnił dokumenty powiązane.

Rzecznik stwierdził, że EBI nie zareagował na stosowne polskie raporty, które miały sugerować, że polskie władze nie uwzględniły odpowiedniej procedury przewidzianej w dyrektywie, która była konieczna w przypadku tych prac. Takie podejście zdawało się być sprzeczne z sądową wykładnią dyrektywy²⁶. Rzecznik stwierdził, że jest to przypadek niewłaściwego administrowania i sporządził uwagę krytyczną. Jednak odnosząc się do zarzutu dotyczącego misji kontrolnej do Polski w 2004 r. Rzecznik uznał, że prowadzenie dalszego dochodzenia nie było uzasadnione, zważywszy na fakt, że EBI podejmował odpowiednie kroki w odpowiedzi na skargi napływające od różnych organizacji pozarządowych podczas tej misji. Rzecznik sformułował taki sam wniosek w odniesieniu do zarzutu skarżącego, ponieważ wyglądało na to, że EBI podjął pewne inicjatywy w celu ulepszenia procedur i rozpowszechnienia najlepszych praktyk UE.

Jeśli chodzi o dostęp do kontraktu finansowego, w oparciu o wcześniejszą decyzję Rzecznik uznał, iż istniała podstawa do przyjęcia, że EBI, pełniąc rolę instytucji bankowej, miał obowiązek zachowania tajemnicy służbowej. Podkreślił również, że EBI ujawnił podczas dochodzenia inne dokumenty. Z powyższych powodów prowadzenie dalszego dochodzenia dotyczącego dostępu do dokumentów było bezzasadne.

Rzecznik podkreślił następnie, że skarżący odegrali znaczącą rolę w zwróceniu uwagi EBI na odpowiednie informacje, o których istnieniu EBI wcześniej nie wiedział. Następnie Rzecznik wyraził przekonanie, że w przyszłości bank będzie nadal angażował się w konstruktywną współpracę z organizacjami pozarządowymi w różnych państwach członkowskich oraz poza UE.

²⁶

C-72/95 Kraaijeveld [1996] Zb. Orz. I-5403, pkt 32 i 49.

Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych

Wniosek o dostęp do listy tworzy nieproporcjonalne obciążenie

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 2350/2005/GG przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych

Dziennikarz niemiecki poprosił Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) o dostęp do pełnej listy korespondencji z federalnymi władzami niemieckimi i władzami niemieckich *Länder* w latach 2000–2004. Swój wniosek opierał na art. 11 rozporządzenia 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji²⁷. OLAF odpowiedział, że taka lista nie istnieje, a jej sporządzenie byłoby nieproporcjonalnym obciążeniem nałożonym na jego pracowników. OLAF zadeklarował gotowość do zapewnienia możliwie najszerszej pomocy, jeśli skarżący ograniczy swój wniosek, ale spotkał się z odmową.

W trakcie dochodzenia prowadzonego przez Rzecznika Praw Obywatelskich OLAF podtrzymał swoje stanowisko. Argumentował, że spełnienie wniosku skarżącego wymagałoby przeglądu około 8 000 dokumentów. W weryfikację powiązanej korespondencji zaangażowana byłaby większość szefów jednostek. Poza tym prawnik niemiecki i urzędnik ds. ochrony danych musieliby zapewnić zgodność z wymaganiami w zakresie ochrony danych. Według OLAF te działania oderwałyby ograniczone zasoby ludzkie od ich głównego zadania, czyli zwalczania i wykrywania nadużyć. Jako dowód swojej dobrej woli OLAF dostarczył jednak skarżącemu listę obejmującą powiązaną korespondencję wymienioną w ostatnich trzech miesiącach 2004 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył, że OLAF nie odmówił skarżącemu prawa do otrzymania informacji, o które wnioskował, ale stwierdził tylko, że ich opracowanie wiązałoby się z nieproporcjonalnym obciążeniem. Przypomniawszy, że zgodnie z prawem precedensowym sądów wspólnotowych dostępu do dokumentów można odmówić wyłącznie w przypadkach nadzwyczajnych. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich to prawo precedensowe obowiązuje także w analizowanym przypadku. Rzecznik Praw Obywatelskich nie był przekonany, że spełnienie wniosku skarżącego wiązałoby się z nieproporcjonalnym obciążeniem dla OLAF. Tylko około jedna piąta dokumentów na liście dostarczonej przez OLAF była istotna. W związku z tym wydaje się, że ogólna liczba powiązanych dokumentów była znacznie niższa niż wskazana przez OLAF. Rzecznik Praw Obywatelskich zgodził się z tym, że pozostała lista jest wciąż bardzo długa, i w związku z tym zapewnił, że nie zawiera danych poufnych, prawdopodobnie wymagałoby znacznych nakładów pracy. Biorąc jednak pod uwagę dane, które należałoby w związku z tym sprawdzić, Rzecznik stwierdził, że OLAF nie uznał tego obciążenia za nieproporcjonalne.

Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał, że jeśli obywatele mają mieć możliwość skorzystania ze swoich praw wynikających z rozporządzenia 1049/2001, muszą wiedzieć, jakie dokumenty pozostają w posiadaniu administracji. Uznał, że jeśli brak jest łatwo dostępnego rejestru, lub jeżeli ten rejestr nie jest wystarczająco kompletny, instytucje unijne muszą być przygotowane na zapewnienie obywatelom doraźnych list, nawet jeśli ich sporządzenie stanowi znaczne obciążenie.

Ponieważ w tym przypadku OLAF odrzucił propozycję rozwiązania polubownego przedstawioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich, a następnie zalecenie wstępne, Rzecznik Praw Obywatelskich zamknął tę sprawę uwagą krytyczną dotyczącą zarówno jej aspektów proceduralnych, jak i merytorycznych.

²⁷

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 45, str. 43.

3.5 ZALECENIA WSTĘPNE PRZYJĘTE PRZEZ INSTYTUCJĘ

Komisja Europejska

Publikacja nieściślych i mylących informacji o prawach pasażerów linii lotniczych

Streszczenie decyzji dotyczących skargi 1475/2005/(IP)GG oraz 1476/2005/(BB)GG przeciwko Komisji Europejskiej

Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91²⁸ weszło w życie dnia 17 lutego 2005 r. Aby poinformować pasażerów o nowych przysługującym im prawach wynikających z rozporządzenia 261/2004, Komisja opracowała i opublikowała ulotkę, plakat i biuletyn. Komisja przygotowała również krótką prezentację wideo i opublikowała komunikat prasowy w celu poinformowania o wejściu w życie rozporządzenia. Wszystkie te materiały udostępniono w witrynie internetowej Komisji.

Dwa stowarzyszenia linii lotniczych – European Regions Airlines Association (ERA) oraz International Air Carrier Association (IACA) – uznały, że materiał opublikowany przez Komisję zawiera nieściśle i mylące informacje.

Po odrzuceniu przez Komisję większości zarzutów obydwie stowarzyszenia zwróciły się o pomoc do Rzecznika.

Obydwie stowarzyszenia podniosły zarzut, że informacje o prawach pasażerów na podstawie rozporządzenia 261/2004 zamieszczone przez Komisję w plakacie, ulotce, biuletynie i prezentacji wideo zawierają nieściśle i mylące sformułowania. Skarżący domagali się, aby Komisja wycofała te informacje.

W skardze ERA podniosła ponadto inne kwestie (zarzut braku sprawiedliwego i słusznego działania, niesłużenie pomocą, brak dostępności oraz nieuczynność; zarzut braku odpowiedzi na pisma w odpowiednim terminie; a także żądanie przeprosin).

Po przeprowadzeniu dokładnego dochodzenia Rzecznik stwierdził, że niektóre krytykowane przez skarżącego sformułowania faktycznie są nieściśle i mylące. W związku z tym w obydwu sprawach Rzecznik skierował do Komisji zalecenie wstępne, wzywając Komisję do sprostowania informacji. W zaleceniu wstępnym dotyczącym złożonej przez ERA skargi Komisję poproszono także o wystosowanie przeprosin dla skarżącego.

W szczegółowej opinii Komisja poinformowała Rzecznika, że przyjęła do wiadomości jego zalecenie wstępne oraz że ulotka, plakat, biuletyn oraz materiał wideo, które zaskarżono, wycofano z witryny internetowej Komisji. Komisja poinformowała ponadto, że przygotowane zostaną nowe informacje oraz że do zainteresowanych stron, również do skarżących, wysłano nowy materiał informacyjny z prośbą o zgłoszenie uwag.

Sprawa 1476/2005/(BB)GG

W swoich uwagach IACA z zadowoleniem przyjęło fakt, iż wskutek zalecenia wstępnego Rzecznika Komisja wycofała ze swojej witryny materiały zawierające mylące informacje o prawach przysługujących pasażerom. Stowarzyszenie IACA zaznaczyło, że jest zadowolone z procedury, w której wyniku dnia 4 kwietnia 2007 r. opublikowano nową wersję plakatu Komisji.

²⁸

Dz. U. 2004 L 6, str. 1.

W związku z powyższym Rzecznik uznał, że Komisja odpowiednio zastosowała się do zalecenia wstępnego sporządzonego w tej sprawie.

Sprawa 1475/2005/(IP)GG

W swojej odpowiedzi ERA z zadowoleniem przyjęła działania podjęte przez Komisję i dodała, że Komisja przyjęła wszystkie uwagi, które stowarzyszenie zgłosiło w sprawie nowego materiału informacyjnego. Jednakże ERA uznała, że do rozwiązania pozostają trzy kwestie: (i) jako że stara wersja plakatu wciąż była wywieszona w wielu portach lotniczych w UE, poproszono Rzecznika o wystosowanie szczegółowego zalecenia dla Komisji w celu poinstruowania portów lotniczych o usunięciu tych plakatów. (ii) Rzecznik powinien zatem starać się o zobowiązanie Komisji do skonsultowania się z stowarzyszeniami linii lotniczych i uwzględnienia ich opinii przed wprowadzeniem nowego plakatu lub przygotowaniem nowego materiału informacyjnego. (iii) Komisja nie przeprosiła skarżącego i nie odniosła się w swojej szczegółowej opinii do rzeczowej części zalecenia wstępnego. Rzecznika poproszono o podjęcie dalszych działań w tej sprawie.

Odnosząc się do pierwszej kwestii (również poruszonej przez IACA), Rzecznik wyraził przekonanie, że Komisja podejmie konieczne w tym celu działania po przyjęciu do wiadomości sprawy będącej przedmiotem decyzji. Rzecznik zwrócił się jednak do Komisji o przekazanie mu informacji o tej sprawie do dnia 31 lipca 2007 r.

Odnosząc się do drugiej kwestii, Rzecznik uznał, że nie jest wskazane rozpatrywanie dodatkowego żądania na tak daleko posuniętym etapie dochodzenia. Skarżącemu pozostawiono swobodę złożenia nowej skargi w tej sprawie po stosownym skierowaniu sprawy do Komisji.

Odnosząc się do trzeciej kwestii, Rzecznik wyraził ubolewanie, że Komisja przyjęła takie stanowisko w tej sprawie. Rzecznik ponownie stwierdził, że w tej sprawie Komisja winna była złożyć przeprosiny. Rzecznik uznał jednak, że w tej sprawie niestosowne byłoby złożenie specjalnego sprawozdania do Parlamentu Europejskiego. W związku z tym Rzecznik zamknął sprawę uwagą krytyczną.

Zwrot kwot niesłusznie wypłaconych spadkobiercy byłego urzędnika

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1617/2005/(BB)JF przeciwko Komisji Europejskiej

Skarżący był jedynym spadkobiercą byłego pracownika Komisji, który zmarł w listopadzie 1998 r. W maju 2003 r. Komisja zażądała od skarżącego zwrotu emerytury jego ojca za miesiąc grudzień 1998 r., którą niesłusznie wypłacono. Skarżący, choć wstępnie zgodził się zwrócić kwotę w ratach według dwunastomiesięcznego planu spłat, zarzucał Komisji, że wykonanie żądania zwrotu kwoty będzie niesprawiedliwe. Utrzymywał, że działał w dobrej wierze i nie był świadomy kwot na odnośnym rachunku bankowym z powodu tragicznych okoliczności, to znaczy śmierci kilku bliskich osób w krótkim okresie. Skarżący twierdził, że Komisja powinna unieważnić przedmiotowe żądanie zwrotu pieniędzy.

W opinii na temat skargi Komisja uznała, że nadpłata była tak oczywista, że skarżący nie mógł być jej nieświadomy, jeżeli zachowywał zwykłą staranność. Komisja uważała również, że skarżący nie może powoływać się na dobrą wiarę, skoro pogwałcił plan spłat ustalony na własną prośbę.

W swoich uwagach skarżący wyjaśnił, że zmienił zdanie o zwrocie wypłaconej kwoty, gdy dowiedział się, że organ powołujący ma prawo umorzyć dług zgodnie z art. 85 regulaminu pracowniczego. Podkreślił również, że otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych i oczekiwałby od Komisji przyjęcia bardziej humanitarnego i mniej mechanicznego podejścia do tej sprawy.

W swojej propozycji rozwiązania polubownego Rzecznik zauważył, że nadpłata powstała wskutek błędu Komisji. Rzecznik stwierdził, że aby chronić finansowe interesy Wspólnoty, Komisja ma obowiązek żądać zwrotu niesłusznie wypłaconych kwot. Jednak zauważył też, że w niektórych państwach członkowskich, władze publiczne odpowiedzialne za podatki i świadczenia,

w porozumieniu z odpowiednim krajowym rzecznikiem praw obywatelskich, przyjęły politykę, aby nie odzyskiwać kwot nadpłaconych wskutek błędów urzędowych, chyba że odzyskanie jest sprawiedliwe i zasadne. W związku z tym Rzecznik podkreślił, że wyjątkowe okoliczności, takie jak śmierć bliskiej osoby, mogą być przyjęte przez te organy jako zasadne wyjaśnienie niesprawdzenia przez osobę, która otrzymała kwotę, poprawności kwot wpływających na konta bankowe. Ze względu na wyjątkowe okoliczności sprawy Rzecznik zwrócił się do Komisji o rozważenie, czy sprawiedliwe i zasadne byłoby unieważnienie, lub znaczące zmniejszenie, żądania zwrotu kwoty.

W odpowiedzi Komisja utrzymywała, że postępowała zgodnie z właściwymi przepisami prawa. Wprawdzie Komisja przyznała, że nadpłata powstała wskutek błędu, który popełniła, jednak wyjaśniła, że błąd ten popełniono, gdyż grudzień był miesiącem, w którym dokonywano rocznej korekty emerytury. A więc Komisja wciąż musiała zapłacić z tytułu spadku ojca skarżącego roczną „korektę” jego emerytury za okres od lipca do listopada 1998 r.

Rzecznik zwrócił uwagę na fakt, że niektóre z wielu kwot z tytułu spadku ojca skarżącego wpłaconych w grudniu 1998 r. zostały słusznie przekazane, natomiast inne wypłacono niesłusznie. W związku z tym Rzecznik nie mógł poprzeć argumentu, że nienależna kwota była na tyle „oczywista”, że skarżący nie mógł być jej nieświadomy. Rzecznik podkreślił, że w obecnej sprawie Komisja ma do czynienia z osobą niebędącą ani pracownikiem kontraktowym ani urzędnikiem, i nie można uznać, że taka osoba ma specjalny obowiązek nakładany na urzędników i pracowników kontraktowych w zakresie płatności, których na ich rzecz dokonano. W związku z powyższym Rzecznik wydał zalecenie wstępne, aby Komisja rozważyła, czy oprócz tego, że unieważnienie żądania zwrotu kwoty byłoby sprawiedliwe i zasadne, byłoby ono również zgodne ze stosownymi przepisami.

W odpowiedzi Komisja stwierdziła, że uwzględniając wagę, jaką Rzecznik przyłożył do obecnej sprawy, zdecydowała przyjąć zalecenie Rzecznika i wyjątkowo unieważnić żądanie zwrotu kwoty.

W swojej decyzji Rzecznik z zadowoleniem przyjął odpowiedź Komisji i podkreślił znaczenie jej pozytywnego podejścia w obecnej sprawie w ten sposób przyczyniając się do wzrostu wśród obywateli oczekiwań bardziej ludzkiej UE.

3.6 SPRAWY ZAMKNIĘTE Z INNYCH POWODÓW

Parlament Europejski

Odmowa zorganizowania nowego pisemnego egzaminu dla kandydatki, która odbyła poród w przeddzień egzaminu

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3278/2004/ELB przeciwko Parlamentowi Europejskiemu

Skarżąca zgłosiła się do wewnętrznego konkursu organizowanego przez Parlament, informując, że jest w ciąży i podając orientacyjną datę porodu, tj. 17 czerwca 2004 r. Została zaproszona na egzamin, który odbył się dnia 2 lipca 2004 r., a do porodu doszło dzień wcześniej. Tego samego dnia, w którym odbyła poród, poinformowała Parlament, że nie może wziąć udziału w egzaminie, i poprosiła o możliwość przystąpienia do niego w późniejszym terminie. Parlament odmówił. W skardze skarżąca podniosła zarzut, że ta odmowa jest dyskryminująca.

Rzecznik, zaproponowawszy polubowne rozwiązanie i wydawszy zalecenie wstępne, stwierdził, że wygląda na to, że zaskarżona odmowa nie odzwierciedla sprawiedliwej równowagi

przeciwstawnych zaistniałych interesów. Przypomniawszy podstawowe zasady niedyskryminacji ze względu na płeć oraz życie prywatne i rodzinne, Rzecznik zauważył, że w kontekście podziału płci czy też podziałów podważających prawo podstawowe, obrońca kwestionowanego podziału musi wykazać, że ten podział służy uzasadnionemu celowi leżącemu w ogólnym interesie oraz że zastosowane środki są współmierne do osiągnięcia tego celu. Rzecznik stwierdził, że zaskarżona decyzja *de facto* nosi znamiona dyskryminacji ze względu na płeć oraz że taka odmowa może zmniejszyć atrakcyjność podstawowej wolności prokreacji dla kandydatów płci żeńskiej, a zatem może realnie i istotnie podważać poszanowanie życia prywatnego. W związku z powyższym Parlament musiał obronić swoją zaskarżoną decyzję.

Odnosząc się do odwołania się Parlamentu do zasady równego traktowania kandydatów i odnośnego wymogu, że egzamin pisemny musi odbywać się w tym samym terminie dla wszystkich kandydatów, Rzecznik uznał, że jest to uzasadniony cel leżący w interesie ogólnym, którego osiągnięcie może uzasadniać podtrzymanie zaskarżonej decyzji, jednak cel ten sam w sobie nie może jej uzasadniać. Parlament, przyznając, że mógł zorganizować egzamin w późniejszym terminie, nie wykazał, że postępuje zgodnie z zasadą proporcjonalności, która wymaga sprawiedliwego pogodzenia przeciwstawnych zaistniałych zasad i interesów. Parlament zwłaszcza nie wykazał, że ustalając datę egzaminu, odpowiednio uwzględnił, w świetle sprawy 130/75 *Prais przeciwko Radzie*²⁹, informacje uzyskane od skarżącej dotyczące przewidywanej daty porodu. W związku z tym wydaje się, że Parlament nie wziął należyście pod uwagę nieodzownej niepewności, co do daty porodu; poporodowego stanu fizycznego kobiety, która odbyła poród; oraz czasu potrzebnego do właściwej rekonwalescencji w celu wzięcia udziału w konkursie.

Rzecznik uznał zatem, że zaskarżona odmowa nie jest dobrze uzasadniona. Jednak ponieważ skarżąca w tym czasie wycofała swoje żądania oraz z uwagi na zobowiązanie Parlamentu do zmiany warunków uczestnictwa w przyszłych konkursach dla kobiet, które niedawno odbyły poród, a także polityki ustalania terminów egzaminów dla kandydatek będących w ciąży, Rzecznik zdecydował nie rozpatrywać dalej sprawy. Rzecznik przyjął też z zadowoleniem zobowiązanie Parlamentu do zmiany warunków udziału kobiet karmiących piersią w konkursach oraz poprosił Parlament o zapewnienie, by odpowiednie przepisy odzwierciedlały ostrożne i sprawiedliwe pogodzenie przeciwstawnych zaistniałych interesów, w tym zasadę równego traktowania kandydatów.

Komisja Europejska

Ubezpieczenie zdrowotne dla byłych małżonków w ramach wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych

Streszczenie decyzji dotyczących poufnych skarg 368/2005/(MF)(BU)BM i 2776/2005/ID przeciwko Komisji Europejskiej

U skarżącego, byłego (rozwiedzonego) małżonka urzędnika Komisji, zdiagnozowano poważną chorobę. W odpowiedzi na wniosek o zwrot kosztów medycznych w ramach wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych dla urzędników Wspólnot Europejskich (JSIS) poinformowano skarżącego, że ubezpieczenie zdrowotne przysługiwało mu jedynie przez okres jednego roku od rozwodu. Skarżący twierdził, że Komisja powinna przedłużyć ten okres.

Dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich wykazało, że Komisja wyraziła zgodę na przedłużenie skarżącemu okresu ubezpieczenia w odniesieniu do wydatków związanych z poważną chorobą. Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył również, że Komisja dołożyła starań, aby poprosić skarżącego o kontakt ze służbami Komisji w przypadku konieczności kontynuowania leczenia poważnej choroby po wygaśnięciu ubezpieczenia w ramach programu JSIS.

²⁹

Sprawa C-130/75 *Prais przeciwko Radzie* [1976] Zb. Orz. 1589.

Rzecznik Praw Obywatelskich podkreślił, że podejście zastosowane przez Komisję wydaje się być zgodne z prawami podstawowymi zarówno do opieki zdrowotnej, jak i dobrej administracji³⁰. Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził więc, że nie jest potrzebne żadne dodatkowe dochodzenie w sprawie skargi skarżącego.

Odnośnie do kwestii ogólnej, w trakcie dochodzenia Komisja potwierdziła, że ujawniła lukę w obszarze ubezpieczenia zdrowotnego dla byłych małżonków urzędników. Komisja poinformowała Rzecznika Praw Obywatelskich o wprowadzeniu z dniem 1 lipca 2007 r. nowych przepisów wykonawczych, które mają umożliwić przedłużenie obowiązywania programu JSIS – z zastrzeżeniem określonych warunków – tak aby zapewniał zabezpieczenie byłym małżonkom urzędników cierpiącym na poważne choroby.

Rzecznik Praw Obywatelskich zajmował się później podobną sprawą w ramach sprawy 2776/2005/ID. W tym przypadku dochodzenie Rzecznika ujawniło, że Komisja zdecydowała o przedłużeniu ubezpieczenia zdrowotnego skarżącego w ramach wspólnego programu ubezpieczeń zdrowotnych o prawie dwa lata, ponieważ skarżący cierpiał na ciężką chorobę, której leczenie rzeczywiście pociągało za sobą znaczne wydatki. Rzecznik wyraził uznanie dla Komisji za jej decyzję o przedłużeniu ubezpieczenia zdrowotnego JSIS, odnotowując, że stanowiło to pełne wrażliwości i pragmatyzmu uwzględnienie stanu zdrowotnego skarżącego.

Usuwanie nazwisk lobbystów przemysłu

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 3269/2005/TN przeciwko Komisji Europejskiej

Skarga złożona w imieniu pewnej organizacji pozarządowej dotyczyła usuwania przez Komisję Europejską nazwisk lobbystów przemysłu w dokumentach, do których dostęp został udzielony na mocy rozporządzenia nr 1049/2001³¹. Skarżący wysunął zarzut, że Komisja nie spełniła swojego obowiązku polegającego na zapewnieniu odpowiedniego dostępu do dokumentów. Skarżący twierdził, że Komisja nie wyjaśniła, w jaki sposób ujawnienie przedmiotowych nazwisk „naruszyłoby ochronę prywatności i integralności osoby fizycznej”, jak przewidziano w art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1049/2001, oraz że niesłusznie powoływała się na art. 8 lit. b) rozporządzenia nr 45/2001³², usuwając nazwiska.

Komisja argumentowała, że ujawnienie nazwisk przedmiotowych osób mogłoby naruszać ich prawo do prywatności, które jest chronione na mocy przepisów wspólnotowych dotyczących ochrony danych osobowych. Komisja uznała swoją decyzję o usunięciu nazwisk za zgodną z interpretacją Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, jak wyjaśnił w swoim dokumencie informacyjnym w sprawie publicznego dostępu i ochrony danych.

Rzecznik zwrócił się do Inspektora Ochrony Danych na piśmie z prośbą o komentarz w sprawie stanowiska przyjętego przez Komisję, w szczególności odnośnie zastosowania rozporządzenia 45/2001 do tej konkretnej sprawy. W odpowiedzi na prośbę Rzecznika Inspektor stwierdził, że chce poczekać na wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-194/04, *Bavarian Lager przeciwko Komisji*, przed rozpatrzeniem tej sprawy. Europejski Inspektor Ochrony Danych wyjaśnił, że interweniował w przedmiotowej sprawie wspierając wnioskodawcę, ponieważ jego zdaniem stanowisko Komisji nie prowadziło do zadowalającego rezultatu.

Ze względu na brak jasności co do terminu wydania wyroku w sprawie T-194/04, Rzecznik zdecydował się zbadać tę sprawę, nie czekając na wyrok Sądu i opinię Inspektora.

³⁰ Art. 35 i 41 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

³¹ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

³² Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz. U. 2001 L 8, str. 1.

Następnie Rzecznik przeanalizował sprawę w świetle wytycznych Inspektora Ochrony Danych, zgodnie z którymi muszą być spełnione trzy warunki, aby możliwe było odmówienie dostępu na mocy art. 4 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1049/2001. Według Rzecznika Komisja nie ustaliła, że którykolwiek z tych trzech warunków został spełniony. Dlatego Rzecznik uznał, że zarzut skarżącego jest uzasadniony.

W podobnej sytuacji Rzecznik starałby się znaleźć rozwiązanie polubowne, zgodnie z art. 3 ustęp 5 statutu Rzecznika. Jednak zauważając, że kwestia usuwania nazwisk osób z dokumentów, do których dostęp został przyznany na mocy rozporządzenia nr 1049/2001, była w trakcie rozpatrywania przez Sąd Pierwszej Instancji w sprawie T-194/04, Rzecznik uznał, że proponowanie rozwiązania polubownego nie byłoby przydatne, jako że Komisja prawdopodobnie nie podjęłaby działania przed wydaniem wyroku przez Sąd. Z tego względu Rzecznik zdecydował, że brak podstaw do dalszego prowadzenia dochodzenia i zamknął sprawę. Podkreślił także, że skarżący może rozważyć wniesienie nowej skargi do Rzecznika po wydaniu wyroku przez sąd w sprawie T-194/04 i po podjęciu odpowiedniego działania przez Komisję.

Uwaga: Sąd Pierwszej Instancji wydał wyrok w sprawie T-194/04 w dniu 8 listopada 2007 r. Sąd anulował decyzję Komisji odmawiającą ujawnienia nazwisk wszystkich uczestników spotkania w ramach postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom.

Europol

Zarzut nadużycia władzy związanego z dostępem do danych

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 183/2006/MF przeciwko Europolowi

Skarżąca zwróciła się z wnioskiem do francuskiej Komisji Ochrony Danych (CNIL) o potwierdzenie, czy dane jej dotyczące były przechowywane przez Europol. Komisja przekazała pismo do Europolu, który poinformował skarżącą, że Europol nie przechowuje żadnych danych osobowych o skarżącej, do których ma prawo dostępu zgodnie z przepisem art. 19 ust. 1 Konwencji o Europolu oraz zgodnie z powiązаныmi przepisami prawa francuskiego. Komisja Odwoławcza podtrzymała decyzję Europolu.

W skardze do Rzecznika skarżąca podniosła zarzut przeciwko Europolowi, że niesłusznie odmówił udzielenia informacji o jej danych i przyznania do nich dostępu. Jej zdaniem było to nadużycie władzy. Skarżąca zarzucała ponadto, że Europol niedokładnie potraktował odwołanie do Komisji Odwoławczej, ponieważ francuskie tłumaczenie odpowiedzi skierowane było do innej osoby wnoszącej apelację.

Dyrektor Europolu poinformował Rzecznika, że pismo Rzecznika z prośbą do Europolu o opinię dotyczącą skargi przekazano Wspólnemu Organowi Nadzorczemu Europolu (WON).

W piśmie do Rzecznika WON oświadczył, że decyzja Komisji Odwoławczej była wiążąca dla wszystkich zaangażowanych stron. Artykuł 195 ust. 1 Traktatu WE stanowi, że Rzecznik przeprowadza dochodzenia dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania, chyba że podnoszone fakty są lub były przedmiotem postępowania sądowego. Ponieważ Komisję Odwoławczą należało uważać za niezależną komisję zapewniającą osobom możliwość odwołania się od decyzji Europolu, WON uznał, że ten wyjątek miał zastosowanie w niniejszej sprawie. Odnosząc się do podniesionego niedokładnego potraktowania odwołania skarżącej, WON stwierdził, że Komisja Odwoławcza przyjęła dwie decyzje dotyczące dwóch różnych spraw oraz że pierwszą stroną tłumaczenia decyzji dotyczącej odwołania skarżącej nieumyślnie zamieniono z pierwszą stroną francuskiego tłumaczenia drugiej decyzji. Wspólny Organ Nadzorczy podkreślił, że takie błędy nie powinny się zdarzyć i dodał, że wystosuje przeprosiny dla skarżącej za tę pomyłkę.

W swojej decyzji Rzecznik zwrócił uwagę, że odpowiedni wyjątek określony w art. 195 ust. 1 stosuje się tylko do spraw, które są lub były przedmiotem postępowania sądowego oraz że taką wykładnię potwierdza art. 1 ust. 3 statutu Rzecznika. Rzecznik stwierdził, że nie jest przekonany, czy Komisję Odwoławczą należy traktować jako organ sądowy dla celów stosowania art. 195 Traktatu WE, oraz czy fakt, iż komisja rozpatrywała daną sprawę, powinien stanowić dla niego przeszkodę w przeprowadzeniu dochodzenia. Uznał jednak, że nie było konieczności, aby zajął ostateczne stanowisko w tej sprawie. Rzecznik zauważył w związku z tym, że skarżąca nie dostarczyła żadnych konkretnych informacji potwierdzających jej zarzut dotyczący błędnej i szkodliwej decyzji Europolu. W wyniku dokładnego rozpatrzenia decyzji Komisji Odwoławczej również nie uzyskano żadnych informacji, które podałaby w wątpliwość decyzję Europolu. W związku z tym Rzecznik nie widział podstaw do dalszego dochodzenia w sprawie pierwszego zarzutu skarżącej.

Odnosząc się do zarzutu niedokładnego potraktowania odwołania skarżącej, Rzecznik zauważył, że WON przeprosił skarżącą za popełniony błąd. Rzecznik uznał zatem, że bezzasadne jest dalsze prowadzenie dochodzenia dotyczącego również tego aspektu sprawy.

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego

Zarzut braku podstawy prawnej certyfikacji statku powietrznego w zakresie zdatności do lotu

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi 1103/2006/GG (poufnej) przeciwko Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)

Skarżący wniósł skargę do Rzecznika dotyczącą wykonania przez EASA przepisu art. 2. ust. 3 lit. a) (i) rozporządzenia 1702/2003³³ ustanawiającego zasady wykonawcze m. in. dla certyfikacji statków powietrznych w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska. Przepis tego artykułu stanowi zasadniczo, że:

- wyrób, który nie był certyfikowany według procedur Wspólnych Władz Lotniczych, posiadający certyfikat typu wydany przez państwo członkowskie przed dniem 28 września 2003 r., będzie uważany za posiadający certyfikat typu wydany zgodnie z rozporządzeniem nr 1702/2003 (certyfikat typu EASA), chyba że
- EASA ustali, że taka podstawa certyfikacji typu dla takiego wyrobu nie zapewnia wystarczającego poziomu bezpieczeństwa.

Według skarżącego z powyższego przepisu wynika, że wyroby (statek powietrzny) posiadające krajowy certyfikat typu wydany przez państwo członkowskie *automatycznie* uważa się za posiadające certyfikat typu EASA, natomiast wszelkie odstępstwa od tej zasady automatycznego uznawania należy odpowiednio określić i uzasadnić, podając także konkretne uzasadnienie techniczne dla danego statku powietrznego.

W związku z tym skarżący zakwestionował decyzję nr 2004/01/CF³⁴, w której EASA wdrożyła przepis art. 2 ust. 3 lit. a) (i) rozporządzenia 1702/2003. W swojej decyzji EASA ustaliła, że podstawa certyfikacji typu dla produktów wymienionych w załączniku do tej samej decyzji nie może zapewnić wystarczającego poziomu bezpieczeństwa, ponieważ:

³³

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1702/2003 z dnia 24 września 2003 r. ustanawiające zasady wykonawcze dla certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i wyposażenia w zakresie zdatności do lotu i ochrony środowiska oraz dla certyfikacji organizacji projektujących i produkujących, Dz. U. 2003 L 243, str. 6.

³⁴

Decyzja nr 2004/01/CF Dyrektora Wykonawczego EASA z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania art. 2 ust. 3 lit. a) rozporządzenia 1702/2003.

- wyroby zaprojektowane w państwie członkowskim mogą być uznane za posiadające certyfikat typu EASA, tylko wtedy gdy podstawa certyfikacji typu zapewnia wystarczający poziom bezpieczeństwa,
- EASA nie ma wystarczającej wiedzy o przepisach zdatności do lotu stosowanych w niektórych państwach członkowskich, aby ocenić, czy zapewniają one odpowiedni poziom bezpieczeństwa, oraz
- EASA nie ma obecnie wystarczających informacji o podstawie certyfikacji typu stosowanej w certyfikacji wyrobów w niektórych państwach członkowskich.

Skarżący zauważył, że podejście przyjęte przez EASA w decyzji 2004/01/CF oznacza, że wyrób nie będzie uznany za posiadający certyfikat typu EASA, chyba że EASA ustali, że jego podstawa certyfikacji typu zapewnia wystarczający poziom bezpieczeństwa, a zatem podejście to jest sprzeczne z zasadą automatycznego uznawania przewidzianą w art. 2 ust. 3 lit. a) (i) rozporządzenia 1702/2003. Skarżący również utrzymywał, że fakt, iż EASA nie była w stanie zapoznać się z niektórymi przepisami zdatności do lotu, nie jest uzasadnioną podstawą do twierdzenia, iż podstawa certyfikacji typu wyrobów wymienionych w załączniku do decyzji 2004/01/CF nie może zapewnić wystarczającego poziomu bezpieczeństwa.

W związku z powyższym skarżący podniósł zarzut, że EASA nie była uprawniona do oparcia swojej decyzji na przepisie art. 2 ust. 3 lit. a) (i) rozporządzenia 1702/2003. Zarzucał również, że EASA, naruszając przepis art. 2 ust. 3 lit. a) (i) wspomnianego rozporządzenia, nie określiła certyfikatów typu EASA dla niektórych rodzajów statków powietrznych.

Po dokładnym zbadaniu odnośnych przepisów oraz argumentów skarżącego i EASA, Rzecznik nie był przekonany, czy decyzja EASA nr 2004/01/CF (i) a wystarczającą podstawę prawną w rozporządzeniu 1702/2003 oraz czy (ii) zawiera właściwe i wystarczające uzasadnienie motywów decyzji. Dlatego Rzecznik zaproponował EASA polubowne rozwiązanie, sugerując, aby EASA wzięła pod uwagę możliwość zmiany swojej decyzji 2004/01/CF, tak aby zachować zgodność z rozporządzeniem 1702/2003 i zasadami dobrej administracji.

W odpowiedzi na propozycję polubownego rozwiązania EASA oświadczyła, że zdołała ustalić zatwierdzone rodzaje wszystkich statków powietrznych objętych decyzją 2004/01/CF, które pozostają w granicach jej odpowiedzialności, również w odniesieniu do rodzajów statków powietrznych, o których wspominał skarżący i dla których wydany będzie certyfikat typu EASA. Agencja stwierdziła, że w rezultacie decyzja 2004/01/CF została uchylona i zastąpiona nową decyzją³⁵.

Rzecznik z zadowoleniem przyjął szybką i pozytywną odpowiedź EASA na propozycję jego polubownego rozwiązania skargi. Zarówno Rzecznik, jak i skarżący szczególnie zadowoleni byli z faktu, iż EASA w całości uchyliła zaskarżoną decyzję 2004/01/CF. Rzecznik również zauważył, że EASA wydała certyfikat typu uznawany przez Agencję dla rodzajów statków powietrznych, o których wspominał skarżący. Jednakże skarżący poinformował Rzecznika, że jest tylko częściowo zadowolony z certyfikatu typu EASA oraz że planuje w tej sprawie ponownie zwrócić się do EASA w drodze administracyjnej. Na podstawie wyników swoich dochodzeń Rzecznik uznał, że nie ma podstaw do dalszego badania sprawy i dlatego zamknął sprawę.

35

Decyzja nr 2007/002/C Dyrektora Wykonawczego EASA z dnia 23 marca 2007 r. uchylająca decyzję 2004/01/CF Dyrektora Wykonawczego EASA z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania przepisów art. 2 ust. 3 lit. a) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1702/2003.

3.7 SPRAWY ZAMKNIĘTE SPRAWOZDANIEM SPECJALNYM

Komisja Europejska

Niepodjęcie działań w związku ze skargą dotyczącą dyrektywy w sprawie czasu pracy

Streszczenie decyzji dotyczącej skargi nr 3453/2005/GG przeciwko Komisji Europejskiej

W 2001 r. niemiecki lekarz wniósł skargę do Komisji Europejskiej z zarzutem nieprzestrzegania przez Niemcy przepisów UE dotyczących czasu pracy, w szczególności w odniesieniu do czasu spędzonego na dyżurze pełnionym przez lekarzy w szpitalu. Odpowiednie przepisy zostały określone w dyrektywie 93/104/WE i obowiązywały aż do czasu zastąpienia jej przez dyrektywę 2003/88. W dwóch wyrokach wydanych w 2000 i 2003 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że czas pełnienia dyżuru ma być traktowany jako czas pracy w rozumieniu tych przepisów.

W skardze złożonej do rzecznika Praw Obywatelskich w grudniu 2003 r. (skarga 2333/2003/GG) skarżący zarzucił Komisji, że nie zajęła się jego skargą o naruszenie przepisów przeciwko Niemcom w odpowiednim terminie. Po zbadaniu sprawy Rzecznik stwierdził, że zarzut skarżącego był dobrze uzasadniony. Zwrócił jednak uwagę, że Niemcy wprowadziły niedawno nowe przepisy w tym obszarze, które Komisja musi jeszcze zbadać, oraz że jego zdaniem Komisja uznała decyzje Trybunału Sprawiedliwości za wyjaśniające stosowne kwestie prawne. Zakładając, że Komisja nie będzie dalej zwlekać z rozpatrzeniem skargi skarżącego o naruszenie przepisów, Rzecznik zamknął swoje dochodzenie.

W listopadzie 2005 r. skarżący ponownie zwrócił się do Rzecznika. W swojej nowej skardze (3453/2005/GG) skarżący zasadniczo powtórzył zarzut, który przedstawił w swojej poprzedniej skardze, zgodnie z którym Komisja nie zajęła się jego skargą o naruszenie przepisów w odpowiednim terminie. Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił wszcząć nowe dochodzenie.

W swojej opinii Komisja zaznaczyła, że we wrześniu 2004 r. złożyła do wspólnotowego prawodawcy wnioski w sprawie zmiany dyrektywy 2003/88. Komisja poinformowała, że zbada skargę skarżącego o naruszenie przepisów w świetle tego wniosku oraz bieżących dyskusji prowadzonych z innymi instytucjami Wspólnoty.

Rzecznik zajął stanowisko, że złożenie wniosku w sprawie zmiany dyrektywy nie uprawnia Komisji do lekceważenia swojego obowiązku w zakresie zapewniania przestrzegania obowiązującej dyrektywy przez państwa członkowskie. Dalej stwierdził, że niezaprzeczalna swoboda, jaką Komisja posiada w przypadku spraw dotyczących domniemanych naruszeń prawa wspólnotowego przez państwa członkowskie, nie uprawnia jej do bezterminowego odroczenia rozpatrzenia skargi ze względu na możliwość zmiany stosownych przepisów w przyszłości.

W związku z tym 12 września 2006 r. Rzecznik zwrócił się do Komisji ze wstępnym zaleceniem wzywającym ją do rozpatrzenia skargi skarżącego o naruszenie przepisów tak szybko i skrupulatnie, jak to możliwe.

W szczególowej opinii Komisja podtrzymała swoje stanowisko.

W związku z tym 10 września 2007 r., Rzecznik przedłożył Parlamentowi sprawozdanie specjalne dotyczące tej sprawy.

3.8 DOCHODZENIA Z WŁASNEJ INICJATYWY RZECZNIKA

Integracja osób niepełnosprawnych w Komisji Europejskiej

Streszczenie decyzji dotyczącej dochodzenia wszczętego z własnej inicjatywy OI/3/2003/JMA

Osoby niepełnosprawne napotykać na wiele przeszkód, które uniemożliwiają im uzyskanie równych szans, usamodzielnienie się oraz pełną integrację ekonomiczną i społeczną. Mimo że Unia zareagowała na ten problem, podejmując szereg inicjatyw prawnych i politycznych w celu wyeliminowania istniejących przeszkód, Rzecznik Praw Obywatelskich uznał, iż powaga sytuacji, w jakiej znajdują się osoby niepełnosprawne, wymaga wprowadzenia w życie deklarowanych zobowiązań poprzez realizację skutecznych działań. Z uwagi na kluczową rolę Komisji w strukturze instytucji Unii oraz na jej szczególne zobowiązania wobec osób niepełnosprawnych Rzecznik Praw Obywatelskich uznał za wskazane, by dokonać przeglądu działań podjętych przez tę instytucję w omawianej dziedzinie oraz by ocenić, czy odpowiadają one obowiązkowi wynikającemu z przepisów prawa i deklarowanemu zaangażowaniu. Dlatego Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił wszcząć z własnej inicjatywy dochodzenie w sprawie integracji osób niepełnosprawnych w Komisji, by upewnić się, że obywatele ci nie są dyskryminowani w stosunkach z tą instytucją. Zwrócił się do Komisji o przekazanie mu informacji na temat: i) działań, jakie Komisja podjęła lub zamierza podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacji osób niepełnosprawnych w stosunkach z tą instytucją oraz ii) harmonogramu podjęcia tych działań.

Dochodzenie Rzecznika odbyło się w drodze otwartego i przejrzystego dialogu, do udziału w którym zaproszono osoby niepełnosprawne, reprezentatywne grupy, innych rzeczników praw obywatelskich na poziomie krajowym i regionalnym oraz ogół obywateli.

Na podstawie dokonanego przeglądu Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdza, że Komisja rzeczywiście dołożyła wszelkich starań, aby zapewnić integrację osób niepełnosprawnych, nawet jeżeli może się wydawać, że niektóre aspekty jej polityki nie spełniają oczekiwań społeczeństwa. Rzecznik Praw Obywatelskich przyznaje, że osiągnięto postępy w wielu obszarach, obejmujące m. in. następujące zmiany:

- zagwarantowanie, by przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przez wszystkie instytucje UE były przestrzegane podstawowe zasady znajdujące się w nowym regulaminie pracowniczym, takie jak brak dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność (art. 1d ust. 1) lub konieczność zapewnienia osobom niepełnosprawnym odpowiednich przystosowań umożliwiających im wykonywanie powierzonych zadań (art. 1d ust. 4);
- niepełnosprawni kandydaci uczestniczący w konkursach UE mogą teraz korzystać z wielu środków ułatwiających im udział; ponadto Komisja zobowiązała się do zbadania różnych sposobów, dzięki którym w tej instytucji może być wspierana rekrutacja osób niepełnosprawnych;
- przyjęcie nowych wymogów dotyczących dostępności do budynków i pomieszczeń Komisji, odpowiadających w pełni standardom określonym w prawie UE i prawie belgijskim, w szczególności uwzględniających potrzeby niepełnosprawnych;
- zwiększenie dostępności informacji przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, w szczególności w zakresie danych umieszczanych na stronie internetowej Komisji; instytucja ta podjęła godne pochwały starania w tym kierunku;
- Komisja dokłada starań, by jej służby były bardziej wyczulone na problemy niepełnosprawnych, tak aby w razie potrzeby mogły one odpowiednio reagować. W tym kontekście wydany przez Komisję kodeks dobrej praktyki powinien być bardzo pomocnym narzędziem służącym podniesieniu poziomu wrażliwości jej pracowników, jakkolwiek należy podejmować starania w celu zapewnienia pełnego przestrzegania norm postępowania i okresowo aktualizować te normy.

Rzecznik Praw Obywatelskich ma świadomość, że – jak to podkreślali obywatele podczas konsultacji – konieczne są działania w innych obszarach, w tym w następującym zakresie:

- wsparcie finansowe udzielane przez Komisję urzędnikom, którzy są osobami niepełnosprawnymi lub mają w rodzinie osoby niepełnosprawne, nadal jest postrzegane jako niewystarczające; opinia publiczna uważa również, że należy zwiększyć środki budżetowe przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z niepełnosprawnością;
- wydaje się, że brakuje przejrzystości w kwestii środków przyjętych w celu zachęcania do zatrudniania osób niepełnosprawnych i że konieczna jest bardziej wiarygodna ocena sytuacji;
- istnieje również pewne niezadowolenie z powodu niedostatecznego dostępu części osób niepełnosprawnych do informacji Komisji;
- wydaje się, że sytuacja uczniów niepełnosprawnych w Szkołach Europejskich jest niewłaściwa, a polityka Szkół w zakresie integracji tej grupy dzieci nie sprzyja w sposób skuteczny zamierzonemu celowi;
- stosowanie kodeksu dobrej praktyki ujawniło szereg niedoskonałości, szczególnie w zakresie niewystarczającej liczby działań w formie kursów szkoleniowych czy seminariów mających zwiększyć poziom wrażliwości pracowników tej instytucji.

Rzecznik Praw Obywatelskich ma świadomość, że Komisja podjęła wiele zobowiązań w celu zajęcia się wymienionymi obawami opinii publicznej. Rzecznik zwraca uwagę na fakt, że Komisja zobowiązała się do:

- zapewnienia pełnego zwrotu kosztów związanych z niepełnosprawnością, pod warunkiem że władze budżetowe udostępnią wystarczające środki finansowe i że zostanie zawarte porozumienie międzyinstytucjonalne;
- rozważenia możliwości publikowania bardziej ogólnych sprawozdań dotyczących rekrutacji osób niepełnosprawnych i do tego, że powinny w nich być zawarte obecne i przyszłe dane statystyczne;
- przyjęcia nowych standardów dostępu do jej budynków i pomieszczeń oraz do zwiększenia liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych we wszystkich swoich budynkach lub w ich pobliżu;
- zorganizowania w przyszłości specjalnych przedsięwzięć mających na celu uwrażliwienie pracowników poprzez sesje i konferencje szkoleniowe lub seminaria.

W świetle zobowiązań Komisji Rzecznik Praw Obywatelskich uważa, że w obecnej chwili nie ma potrzeby prowadzenia dalszych działań w zakresie poruszonych wyżej spraw.

Rzecznik stwierdza jednak, że jeżeli chodzi o sytuację niepełnosprawnych uczniów w Szkołach Europejskich, obecny stan faktyczny nadal jest niezadowolający. Dlatego w celu ściślejszego monitorowania rozwoju tej sytuacji w najbliższej przyszłości, Rzecznik Praw Obywatelskich uznaje za konieczne, aby do końca 2007 r. Komisja przekazała informacje na temat osiągniętego postępu w Szkołach Europejskich w zakresie integracji dzieci niepełnosprawnych. Informacje te pozwolą Rzecznikowi podjąć decyzję, czy konieczne będzie z jego strony dalsze działanie w tej kwestii.

Rzecznik ma nadzieję, że wyniki jego inicjatywy pomogą Komisji ponownie ocenić niektóre z jej działań w tej dziedzinie, by w razie potrzeby je skorygować, a w ten sposób lepiej służyć wszystkim obywatelom europejskim.

3.9 ZAPYTANIA SKŁADANE DO RZECZNIKA

Zarzut dyskryminacji ze względu na narodowość

Streszczenie zapytania nr Q1/2007/ELB złożonego przez rzecznika praw obywatelskich w Luksemburgu

Obywatel Luksemburga („skarżący”) skontaktował się z luksemburskim rzecznikiem praw obywatelskich w sprawie sporu z francuskim Ministerstwem Obrony. Rzecznik z Luksemburga skierował następnie zapytanie do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Skarżący urodził się we Francji, a później przeniósł się do Luksemburga. W wieku 20 lat skarżący odbywał przez 29 miesięcy służbę wojskową w wojsku francuskim. Następnie uzyskał obywatelstwo luksemburskie. Ponieważ otrzymał status kombatanta, skarżący złożył wniosek o przyznanie renty kombatanckiej. Francuskie Ministerstwo Obrony odrzuciło wniosek skarżącego, gdyż zrzekł się obywatelstwa francuskiego po odbyciu służby wojskowej w wojsku francuskim. Luksemburski rzecznik skierował sprawę do francuskiego rzecznika praw obywatelskich. Zdaniem francuskiego rzecznika uprawnienia skarżącego oceniono zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uznał, po zapoznaniu się z treścią pisma i dokumentów złożonych przez skarżącego, że w rzeczonyj sprawie zwrócono się do niego o zajęcie stanowiska w kwestii, czy w danych okolicznościach naruszono zasadę niedyskryminacji ze względu na narodowość.

Rzecznik zauważył, że zgodnie z art. 12 traktatu WE „[w] zakresie stosowania niniejszego Traktatu i bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które on przewiduje, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.”. Ten zakaz jest wyrazem ogólnej zasady równego traktowania, podstawowej zasady prawa wspólnotowego. Jednak ta zasada obowiązuje w zakresie stosowania prawa wspólnotowego; sama nie może wpływać na rozszerzenie zakresu stosowania tego prawa. Nie można zatem uznać przepisów krajowych przewidujących różne traktowanie obywateli Unii Europejskiej ze względu na narodowość za niezgodne z wyżej wspomnianą ogólną zasadą prawa wspólnotowego (i nie będzie rozpatrywana ich zgodność z zasadą niedyskryminacji) w wypadku, gdy te przepisy dotyczą sytuacji, która nie wchodzi w zakres stosowania prawa wspólnotowego.

W niniejszej sprawie sytuacja skarżącego nie miała wystarczającego związku z prawem wspólnotowym i nie wchodziła w zakres stosowania tego prawa. Nie istnieją w tej sprawie oczywiste przepisy wspólnotowego prawa wtórnego. W zaistniałych okolicznościach wydaje się, że nie naruszono ogólnej zasady prawa wspólnotowego zakazującej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

4

4 STOSUNKI Z INSTYTUCJAMI I ORGANAMI UNII EUROPEJSKIEJ

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich poświęca sporo czasu na spotkania z członkami i urzędnikami instytucji i organów UE w celu promowania kultury obsługi w administracji UE. W 2007 r. odbyło się ponad 60 takich spotkań, podczas których Rzecznik może wyjaśniać logikę swojego działania oraz uwrażliwiać posłów i urzędników na potrzebę konstruktywnego reagowania na skargi. Niniejszy rozdział zawiera przegląd tych spotkań.

Rzecznik trzykrotnie spotkał się z urzędnikami wszystkich szczebli służby cywilnej Komisji Europejskiej. Jako że Komisja jest instytucją, wobec której Rzecznik podejmuje najczęściej dochodzeń, szczególne znaczenie ma objęcie przez nią wiodącej roli w krzewieniu kultury obsługi obywateli oraz poszanowania ich praw. Opinie, jakie uzyskała Komisja w trakcie tych spotkań były bardzo budujące. Wszystkie trzy spotkania doszły do skutku dzięki nieocenionej pomocy Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodniczącej Komisji odpowiedzialnej między innymi za współpracę z Rzecznikiem oraz dzięki Catherine DAY, sekretarz generalnej Komisji.

Szczególną wagę w świetle uprzywilejowanych stosunków z Parlamentem Europejskim miały też spotkania z posłami oraz urzędnikami Parlamentu Europejskiego. Rzecznik jest wybierany przez Parlament Europejski i przed nim odpowiada za swoje działania. W związku z tym najważniejszą pozycją w kalendarzu Rzecznika – mając na względzie stosunki z Parlamentem – jest debata nad jego sprawozdaniem rocznym na posiedzeniu plenarnym. Taka debata odbyła się w dniu 25 października, a bardziej szczegółowy opis przebiegu sesji znajduje się w sekcji 6.1 niniejszego sprawozdania.

Rzecznik utrzymuje doskonałe kontakty robocze z parlamentarną Komisją Petycji, która odpowiada za relacje z Rzecznikiem i przygotowuje raport na temat jego sprawozdania rocznego. W 2007 r. Nikiforos DIAMANDOUROS uczestniczył w trzech posiedzeniach Komisji Petycji, podczas których przedstawił sprawozdanie roczne i dwa sprawozdania specjalne. Dotyczyły one użycia języków na stronach internetowych Prezydencji Rady oraz problemów z wdrażaniem europejskiej dyrektywy w sprawie czasu pracy. Na wniosek tej komisji na każdym z jej posiedzeń w 2007 r. Rzecznika reprezentował członek jego personelu. Rzecznik osobiście uczestniczył w posiedzeniach Komisji Petycji i Komisji Spraw Konstytucyjnych, by wyjaśnić proponowane zmiany w statucie (zob. rozdział 2). Wreszcie Rzecznik został zaproszony do wystąpienia przed Komisją Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, by omówić w skrócie swoje doświadczenia w rozpatrywaniu skarg na odmowę dostępu do dokumentów w kontekście bieżących prac nad nowelizacją rozporządzenia 1049/2001.

W 2007 r. Rzecznik dalej nawiązywał kontakty z innymi instytucjami i organami. W lutym spotkał się z Dimitrisem DIMITRIADISEM, przewodniczącym Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. W lipcu udał się też do Frankfurtu, by spotkać się z Jean-Claudem TRICHETEM, prezesem Europejskiego Banku Centralnego, Lucasem D. PAPADEMPOSEM, wiceprezesem oraz Gertrudą TUMPEL-GUGERELL, członkiem zarządu EBC. Następnie odbyła się prezentacja dla pracowników wyższego szczebla Banku. W 2007 r. doszło również do spotkania z prezesem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Vassiliosem SKOURISEM.

Aby ułatwić informowanie personelu o aktualnych wydarzeniach w innych instytucjach i organach UE, Rzecznik odbywa w Strasburgu regularne spotkania z personelem, na które zapraszani są zewnętrzni prelegenci. W marcu 2007 r. prezes Sądu ds. Służby Publicznej UE, Paul J. MAHONEY, wystąpił przed personelem biura Rzecznika. Przedstawił on w zarysie doświadczenia niedawno

powstałego sądu oraz omówił zagadnienia bezpośrednio związane z pracą personelu Rzecznika zajmującego się rozpatrywaniem skarg. W grudniu Europejski Inspektor Ochrony Danych Peter HUSTINX przybył do Strasburga, by zaprezentować najnowsze osiągnięcia w dziedzinie ochrony danych oraz odpowiedzieć na pytania personelu biura Rzecznika dotyczące zarówno rozpatrywania skarg, jak i wewnętrznych spraw administracyjnych. Było to cenne wydarzenie dla personelu Rzecznika, co potwierdza ożywiony przebieg sesji pytań i odpowiedzi, którym towarzyszyły prezentacje.

Wyżej wymienione spotkania i wydarzenia oraz wszystkie pozostałe działania Rzecznika w tej dziedzinie zestawiono w kolejnych sekcjach niniejszego rozdziału¹.

4.1 PARLAMENT EUROPEJSKI

16 stycznia: Spotkanie z Christianem PENNERĄ, konsultantem prawnym.

17 stycznia: Spotkanie z Andrew DUFFEM, posłem do PE.

12 lutego: Spotkanie z Herbertem BÖSCHEM, posłem do PE.

12 lutego: Spotkanie z Julianem PRIESTLEYEM, sekretarzem generalnym.

12 lutego: Spotkanie z Nicolas-Pierrem RIEFFELEM, dyrektorem generalnym ds. infrastruktury.

13 lutego: Udział w prezentacji programu prac przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, Hansa-Gerta PÖTTERINGA, posła do PE.

13 lutego: Spotkania z Anneli JÄÄTTEENMÄKI, posłanką do PE oraz Paolem CASACĄ, posłem do PE.

13 marca: Przedstawienie Sprawozdania rocznego 2006 Rzecznika Hansowi-Gertowi PÖTTERINGOWI, posłowi do PE.

14 marca: Spotkanie z Dianą WALLIS, posłanką do PE.

27 marca: Przedstawienie sprawozdania specjalnego Rzecznika w sprawie użycia języków na stronach internetowych Prezydencji Rady na posiedzeniu Komisji Petycji.

24 kwietnia: Spotkanie z Sylvią-Yvonne KAUFMANN, posłanką do PE.

24 kwietnia: Spotkanie z Davidem HARLEYEM, zastępcą sekretarza generalnego.

25 kwietnia: Spotkanie z Íñigo MÉNDEZ DE VIGO, posłem do PE.

26 kwietnia: Spotkanie z Richardem CORBETTEM, posłem do PE.

26 kwietnia: Spotkanie z Haraldem RØMEREM, sekretarzem generalnym.

26 kwietnia: Spotkanie z Christianem PENNERĄ.

2 maja: Przedstawienie przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA propozycji zmian w statucie Rzecznika przed Komisją Spraw Konstytucyjnych.

2 maja: Spotkanie z przewodniczącym Komisji Petycji Marcinem LIBICKIM, posłem do PE oraz ze sprawozdawcą parlamentarnym Sprawozdania rocznego 2006, Lucianą SBARBATI, posłanką do PE. Na spotkaniu obecny był także szef sekretariatu Komisji Petycji, David LOWE.

¹ Jeżeli nie podano inaczej, spotkania i wydarzenia odbywały się w Brukseli, Luksemburgu lub Strasburgu.

2 maja: Przedstawienie Sprawozdania Rocznego 2006 Komisji Petycji. Na tym posiedzeniu Nikiforos DIAMANDOUROS przedstawił również propozycje zmian w statucie Rzecznika.

9 maja: Udział Rzecznika w obchodach Dnia Europy zorganizowanych przez Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego w Strasburgu.

22 maja: Spotkania z Charlotte CEDERSCHIÖLD, posłanką do PE oraz Jackym HÉNINEM, posłem do PE.

20 czerwca: Spotkania z Lucianą SBARBATI, posłanką do PE oraz Villem ITÄLÄ, posłem do PE.

21 czerwca: Spotkanie z Metinem KAZAKIEM, posłem do PE.

4 października: Spotkania z Dianą WALLIS, posłanką do PE oraz Costasem BOTOPOULOSEM, posłem do PE.

4 października: Przedstawienie sprawozdania specjalnego Rzecznika na temat problemów z wdrażaniem europejskiej dyrektywy w sprawie czasu pracy na posiedzeniu Komisji Petycji.

24 października: Spotkania z Sir Robertem ATKINSEM, posłem do PE oraz Andrew DUFFEM, posłem do PE.

25 października: Przedstawienie Sprawozdania rocznego 2006 Rzecznika na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego (zob. sekcja 6.1).

15 listopada: Spotkania z Martinem SCHULZEM, posłem do PE oraz Paulem VAN BUITENENEM, posłem do PE.

22 listopada: Spotkania z Dianą WALLIS, posłanką do PE oraz Ioannisem VARVITSIOTISEM, posłem do PE.

29 listopada: Wystąpienie Rzecznika na posiedzeniu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych – przedstawienie doświadczeń Rzecznika w rozpatrywaniu skarg na odmowę dostępu do dokumentów w kontekście bieżących prac nad nowelizacją rozporządzenia 1049/2001².

10 grudnia: Spotkanie z Marią Eleni KOPPA, posłanką do PE.

11 grudnia: Spotkania z Anneli JÄÄTTEENMÄKI, posłanką do PE, Marią DA ASSUNÇÃO ESTEVES, posłanką do PE, Costasem BOTOPOULOSEM, posłem do PE, Ingo FRIEDRICHEM, posłem do PE, Michaeliem CASHMANEM, posłem do PE, Marco CAPPATO, posłem do PE oraz Emiliem DE CAPITANI, szefem sekretariatu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

12 grudnia: Spotkania z Charlotte CEDERSCHIÖLD, posłanką do PE, Dianą WALLIS, posłanką do PE, Brianem CROWLEYEM, posłem do PE, Jensem-Peterem BONDE, posłem do PE, Sir Robertem ATKINSEM, posłem do PE, Margrete AUKEN, posłanką do PE, Davidem HAMMERSTEINEM, posłem do PE oraz Christianem PENNERĄ.

12 grudnia: Udział w uroczystości z okazji formalnego ogłoszenia Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

13 grudnia: Spotkania z Rodi KRATSA-TSAGAROPOULOU, posłanką do PE oraz Josephem DAULEM, posłem do PE.

²

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz. U. 2001 L 145, str. 43.

4.2 KOMISJA EUROPEJSKA

12 stycznia: Spotkanie z Themisem THEMISTOCLEOUSEM, szefem Reprezentacji Komisji Europejskiej w Nikozji na Cyprze.

15 marca: Spotkanie z Fernandem FRUTUOSO DE MELO, dyrektorem odpowiedzialnym między innymi za stosunki z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich w sekretariacie generalnym.

24 kwietnia: Spotkanie z Siimem KALLASEM, wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej do spraw administracyjnych, audytu i zwalczania nadużyć finansowych.

22 maja: Spotkanie z Michelelem PETITE, szefem wydziału prawnego.

28 czerwca: Spotkanie z Catherine DAY, sekretarz generalną.

12 września: Wystąpienie na spotkaniu szefów przedstawicielstw zewnętrznych Komisji.

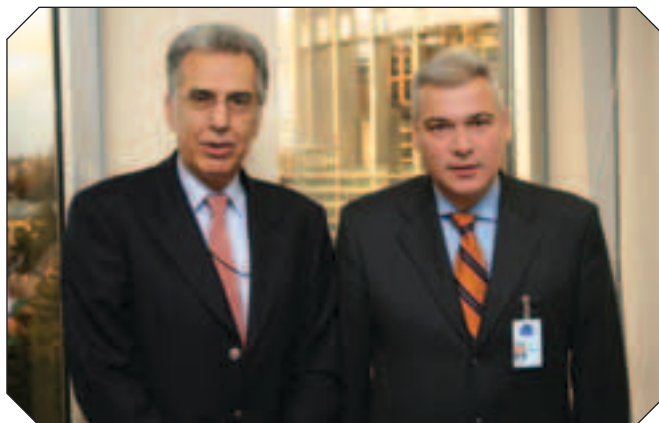
6 listopada: Spotkanie z Jean-Claudem EECKHOUTEM, honorowym dyrektorem generalnym i specjalnym doradcą.

7 listopada: Spotkanie z Catherine DAY, któremu towarzyszyła prezentacja dla personelu Komisji odpowiedzialnego za koordynację czynności związanych z dochodzeniami Rzecznika. W spotkaniu, obok Catherine DAY, wzięła również udział Margot WALLSTRÖM, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej ds. stosunków międzyinstytucjonalnych i komunikacji.

29 listopada: Spotkanie z dyrektorami generalnymi.

4.3 INNE INSTYTUCJE I ORGANY

12 lutego: Spotkanie z Dimitrisem DIMITRIADISEM, Przewodniczącym Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

Spotkanie Nikiforosa DIAMANDOUROSA z Dimitrisem DIMITRIADISEM, przewodniczącym Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Strasburg, 12.02.2007 r.

15 marca: Spotkanie z Rémym JACOBEM, dyrektorem generalnym centrum strategicznego i korporacyjnego oraz z Felisminem ALCARPE, zastępcą szefa wydziału Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

30 marca: Prezentacja Paula J. MAHONEYA, prezesa Sądu do spraw Służby Publicznej UE dla personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

2 lipca: Spotkania z Jean-Claudem TRICHETEM, prezesem Europejskiego Banku Centralnego, Lucasem D. PAPADEMPOSEM, wiceprezesem oraz Gertrudą TUMPEL-GUGERELL, członkiem zarządu EBC. Następnie odbyła się prezentacja dla pracowników wyższego szczebla Banku we Frankfurcie (Niemcy).

16 lipca: Spotkanie z prezesem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Vassiliosem SKOURISEM.

6 listopada: Spotkanie z ambasadorem Vassilisem KASKARELISEM, Stałym Przedstawicielem Grecji w Unii Europejskiej.

7 grudnia: Prezentacja Petera HUSTINXA, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych dla personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

5

5 STOSUNKI Z RZECZNIKAMI I PODOBNYMI ORGANAMI

Rzecznicy praw obywatelskich działający na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym na całym obszarze UE odgrywają istotną rolę w zapewnianiu pełnego poszanowania praw obywatelskich przewidzianych w prawodawstwie UE. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ściśle współpracuje z innymi rzecznikami w państwach członkowskich UE, chcąc zapewnić szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg obywatelskich dotyczących prawa UE. Współpraca przebiega głównie pod egidą Europejskiej Sieci Rzeczników. Niniejszy rozdział zawiera przegląd działalności Europejskiej Sieci Rzeczników w 2007 r., w ramach której najważniejszym wydarzeniem było szóste seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących. Poniżej przedstawiono szczegółowy opis tego wydarzenia. Podczas seminarium rzecznicy przyjęli oświadczenie mające służyć informowaniu obywateli i innych użytkowników o usługach rzeczników oraz o korzyściach płynących ze zwrócenia się do członka sieci w sprawie objętej regulacjami prawa UE. Wydarzenie to uznano za ważny postępek w tworzeniu bardziej wyrazistej tożsamości publicznej Sieci. W niniejszym rozdziale przytoczono pełną treść oświadczenia.

Wśród innych wydarzeń wymienionych w niniejszym rozdziale znajdują się seminaria i konferencje, w których uczestniczył Rzecznik i jego personel w 2007 r. oraz dwustronne kontakty utrzymywane przez Nikiforosa DIAMANDOUROSA z rzecznikami z państw członkowskich UE i innych krajów.

5.1 EUROPEJSKA SIEĆ RZECZNIKÓW

Europejska Sieć Rzeczników składa się z blisko 90 biur w 31 krajach europejskich. W Unii obejmuje rzeczników i podobne organy na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym, zaś na poziomie krajowym w jej skład wchodzi również Norwegia, Islandia oraz kraje ubiegające się o członkostwo w UE. Każdy z krajowych rzeczników i podobnych organów w państwach członkowskich UE, jak również Norwegii i Islandii, powołał urzędnika łącznikowego działającego jako punkt kontaktowy dla innych członków Sieci.

Sieć została utworzona w 1996 r. i stopniowo rozwinęła się w potężne narzędzie współdziałania rzeczników i ich personelu, służąc jako skuteczny mechanizm współpracy przy rozstrzygnięciu spraw. Dla Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich ma ona szczególne znaczenie, ponieważ umożliwia szybkie i skuteczne rozstrzygnięcie skarg wykraczających poza jego kompetencje. Wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk odbywa się podczas seminariów i spotkań, na łamach okresowego biuletynu, na elektronicznym forum dyskusyjnym i w codziennym elektronicznym serwisie informacyjnym. Wizyty Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich organizowane przez rzeczników w państwach członkowskich i przystępujących także okazały się bardzo skuteczne w rozwijaniu sieci. Sekcja 5.1 kończy się zatem krótkim przeglądem wizyt informacyjnych odbytych przez Rzecznika w 2007 r. Szerzej zostały one opisane w sekcji 6.2.

Wszystkie przedstawione poniżej działania są niezbędne, by umożliwić rzecznikom udział w zapewnieniu prawidłowego stosowania prawa wspólnotowego w całej Unii. Jest to sprawa zasadnicza, jeśli obywatele mają w pełni korzystać z praw UE. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich uznaje to zatem za szczególnie priorytet i poświęca znaczną część swoich zasobów na rozwój Sieci.

Seminaria krajowych rzeczników praw obywatelskich

Seminaria krajowych rzeczników praw obywatelskich są organizowane co dwa lata przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i odpowiedniego rzecznika krajowego. Szóste

seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących do UE zostało zorganizowane przez francuskiego rzecznika praw obywatelskich, Jeana-Paula DELEVOYE'A, i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Odbyło się ono w Strasburgu w dniach 14–16 października 2007 r. Było to drugie seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich, jakie odbyło się w Strasburgu, po ponad jedenastu latach od czasu pierwszego tego rodzaju seminarium, zorganizowanego we wrześniu 1996 r.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele wszystkich 27 państw członkowskich UE, jak również dwóch z trzech krajów kandydujących, oraz przedstawiciele Norwegii i Islandii. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas piątego seminarium, do udziału w seminarium po raz pierwszy zostali zaproszeni również regionalni rzecznicy praw obywatelskich z krajów UE, w których funkcjonują, a mianowicie z Belgii, Niemiec, Hiszpanii, Włoch, Austrii i Wielkiej Brytanii¹.

W 2007 r. tematem seminarium było „Ponowne spojrzenie na dobrą administrację w Unii Europejskiej”. Temat ten wybrano ze świadomością, że wielu rzeczników praw obywatelskich, czy to na poziomie regionalnym, krajowym czy europejskim, reprezentujących różne kultury i tradycje administracyjne, zastanawia się nad sposobami dopracowania, ponownego przemyślenia i pogłębienia wiedzy na temat dobrej administracji, mając na względzie poprawę jakości usług oferowanych obywatelom, a mówiąc bardziej ogólnie – odbiorcom usług administracji publicznych, które nadzorują. Jak się okazało, był to powszechnie aprobowany wybór.

Dyskusje podczas seminarium

Otwarcia seminarium dokonali jego współgospodarze, Jean-Paul DELEVOYE i Nikiforos DIAMANDOUROS, a w programie wydarzenia znalazło się wystąpienie powitalne burmistrza Strasburga, senator Fabienne KELLER, jak też słowo powitalne od premiera Francji, François FILLONA. Premier podkreślił rolę Europy w szerzeniu wartości tolerancji, dialogu i demokracji na całym świecie. Stwierdził, że rzecznicy praw obywatelskich w Europie reprezentują jeden z najbardziej oczywistych przejawów tych wartości. Nadzorując stosowanie pewnego zbioru regulacji UE, które nabierają coraz większego znaczenia, rzecznicy praw obywatelskich stoją w pierwszym szeregu tych, którzy budują Europę, konkretnie, dzień po dniu.

Burmistrz Strasburga, senator Fabienne KELLER, Nikiforos DIAMANDOUROS i francuski rzecznik praw obywatelskich Jean-Paul DELEVOYE otwierają szóste seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących. Strasburg, 15.10.2007 r.

Przemówienie inauguracyjne

Sędzia Allan ROSAS, prezes trzeciej izby Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, rozpoczął dyskusję podczas seminarium wygłaszając przemówienie programowe zatytułowane „Zapewnienie jednolitego stosowania prawa UE w unii 27 państw: rola sądów i władz krajowych”. W ocenie

¹ Kraje te wymienione są w porządku protokolanym UE.

sędziego ROSASA, jedną z najistotniejszych cech prawa UE jest to, że musi być ono stosowane bezpośrednio przez każdy podmiot, łącznie z krajowymi organami administracyjnymi. Podkreślił on, że krajowi rzecznicy praw obywatelskich odgrywają szczególnie ważną rolę w monitorowaniu decyzji i praktyk administracyjnych dotyczących stosowania i wdrażania nie tylko prawa krajowego, ale także prawa UE. Powiedział, że w dążeniu do zapewnienia prawidłowego stosowania prawa UE błędem byłoby poleganie wyłącznie na systemie sądownictwa. Jego zdaniem obywatel zdecydowanie wolałby, by zasady legalności i dobrej administracji, które są uznane w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, były natychmiast respektowane, bez konieczności odwoływania się do potencjalnie długich i kosztownych postępowań sądowych. W tym względzie należy przypomnieć, że jednym z filarów systemu prawnego UE jest jego bezpośrednie znaczenie dla prywatnego obywatela, który może powoływać się na ten system bezpośrednio przed sądami i organami administracyjnymi. Sędzia potwierdził, że praca rzeczników praw obywatelskich przyczynia się do wzmocnienia roli obywatela. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczące obywatelstwa Unii również spowodowało położenie szczególnego nacisku na „Europę obywateli”.

Sędzia Allan ROSAS, prezes Trzeciej Izby Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości podczas wystąpienia na szóstym seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących. Strasburg, 15.10.2007 r.

Co do kwestii *jednolitego* stosowania prawa, o którym mowa w tytule jego wystąpienia, sędzia potwierdził, że decentralizacja w tym zakresie stanowi wyzwanie. Problem nie zmniejszył się wraz z rozszerzeniem UE do obecnej liczby 27 państw członkowskich. Decentralizacji, w jego ocenie, powinna towarzyszyć koordynacja i współpraca, odpowiedzialność i przejrzystość. Decydujące znaczenie mają krajowe instytucje zajmujące się monitorowaniem i kontrolą, a także koordynacja między nimi a instytucjami na poziomie UE. W tym względzie sędzia ROSAS z zadowoleniem przyjął organizowanie regularnych seminariów krajowych rzeczników praw obywatelskich.

Jens NYMAND-CHRISTENSEN, dyrektor odpowiedzialny za lepsze regulacje i sprawy instytucjonalne w Sekretariacie Generalnym Komisji Europejskiej przemawia do uczestników szóstego seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących. Strasburg, 15.10.2007 r.

Pierwsza sesja tematyczna: Zgodność z prawem i dobra administracja: czy jest jakaś różnica?

Nikiforos DIAMANDOUROS był pierwszym mówcą podczas pierwszej sesji tematycznej, której przewodniczyła Emily O'REILLY, krajowy rzecznik praw obywatelskich Irlandii. Jego prezentacja koncentrowała się w szczególności na pojęciu „życia po zagwarantowaniu zgodności z prawem”. W jego ocenie dla obywateli europejskich pozytywne jest to, że w przestrzeni pojęciowej ciągle istnieje miejsce dla życia po zagwarantowaniu zgodności z prawem. Po pierwsze, prawo i legalność nadal są ściśle związane z pojęciem winy i z sankcjami. Lecz, jak się wyraził, kultura służby, którą rzecznik praw obywatelskich powinien promować, nie jest kulturą obwiniania. Co więcej, każda próba promowania kultury służby poprzez prawo mogłaby jedynie wzmocnić podejście wąskie i legalistyczne. Jednocześnie mogłaby zachęcać niektórych skarżących do postrzegania swych skarg jako donosów, a nie jako instrumentu, który ma służyć uzyskaniu praktycznego zadośćuczynienia czy konstruktywnego rozwiązania problemu.

Druga istotna kwestia to relacja między pracą rzecznika praw obywatelskich a pracą sądów. Logika postępowań sądowych prowadzi do wydania orzeczenia, w którym sąd autorytatywnie określa formalne prawa stron. Z kolei logika rządząca postępowaniami rzecznika jest odmienna i uwzględnia elastyczność między dwoma trybami działania. Z jednej strony jest tryb rozstrzygania sporu, który skupia się na rozwiązywaniu problemu, ograniczeniu konfliktu, możliwości kompromisu i wynikach korzystnych dla wszystkich stron. Z drugiej strony jest tryb orzekania, w którym rzecznik stwierdza, czy doszło do niewłaściwego administrowania czy też przypadek niewłaściwego administrowania nie zachodzi. Rządzi tu taka sama logika jak w trybie sądowym: jedna strona zazwyczaj postrzega siebie jako zwycięzcę, a druga jako przegranego. Właściwa równowaga między tymi dwoma trybami zależy od konkretnej sprawy i w niektórych przypadkach mogą wystąpić nawet kilkakrotne przełączenia między nimi. Zdaniem Nikiforosa DIAMANDOUROSA, czynnikiem, który zachęca instytucje europejskie do współpracy z nim w trybie rozstrzygania sporu, jest świadomość, iż jego postępowanie nie jest wyłącznie skoncentrowane na pytaniu „jaki są formalne prawa stron?”

W dalszej części dyskusji podczas tej sesji uczestniczyli Alex BRENNINKMEIJER, krajowy rzecznik praw obywatelskich Holandii, i Joseph SAID PULLICINO, krajowy rzecznik praw obywatelskich Malt. Zdaniem Alexa BRENNINKMEIJERA, obywatele domagają się znacznie więcej niż samego przestrzegania prawa. Żądają dobrej administracji i właściwego postępowania, które pomagają budować akceptację, wiarygodność i ostatecznie zaufanie publiczne do rządu. Właściwe postępowanie i sprawiedliwe traktowanie obywateli są istotnymi dodatkami do czystej legalności. Joseph SAID PULLICINO przyznał, że sprawdzianem dobrej administracji jest znacznie szersze spektrum działalności niż ściśle przestrzeganie prawa. Gdy niewłaściwe administrowanie nie jest związane z naruszeniem prawa, nadal można je oceniać według surowszego kryterium zasad dobrej administracji, które coraz częściej traktowane są jako nieformalne źródło prawa. Dobra administracja, podobnie jak przestrzeganie prawa, zawsze wiąże się z poszanowaniem rządów prawa i nie jest nigdy zgodą na jakiegokolwiek działanie poza prawem lub wbrew prawu. W dobrej administracji, podobnie jak w przypadku przestrzegania prawa, chodzi również o działanie w taki sposób, aby obywatel, klient administracji, otrzymywał usługi na należytych poziomie.

Skuteczna Europa – prewencja, partnerstwo i przejrzystość

Kolejnym mówcą był Jens NYMAND-CHRISTENSEN, dyrektor w Sekretariacie Generalnym Komisji Europejskiej, odpowiedzialny za doskonalenie uregulowań prawnych i zagadnienia instytucjonalne. Jego wystąpienie było zatytułowane „Skuteczna Europa – prewencja, partnerstwo i przejrzystość”. Jens NYMAND-CHRISTENSEN skupił się na komunikacie przyjętym przez Komisję we wrześniu 2007 r., który nosi tytuł Skuteczna Europa – Stosowanie prawa wspólnotowego². Komunikat zawiera szereg propozycji ukierunkowanych na usprawnienie stosowania prawa wspólnotowego w państwach członkowskich. Propozycje te mają zapewnić skuteczniejsze wdrażanie prawa wspólnotowego i szybsze rozpatrywanie skarg składanych przez obywateli i przedsiębiorstwa. Komunikat zawiera opis działań, które Komisja podejmie w tym względzie, jak również pożądany wkład, między innymi, ze strony państw członkowskich.

²

KOM(2007) 502. Dostępny na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/community_law/eulaw/pdf/com_2007_502_pl.pdf

Określono w nim cztery główne obszary działania: bardziej ukierunkowane środki prewencyjne; lepsze informowanie i skuteczniejsze rozwiązywanie problemów; efektywniejsze zarządzanie sprawami o naruszenie przepisów w celu zapewnienia największych korzyści dla największej liczby podmiotów; oraz większa przejrzystość.

Jedna z najważniejszych sugestii w komunikacie dotyczy działania, w ramach którego władze państw członkowskich – w niektórych przypadkach – byłyby proszone o znalezienie rozwiązań problemów dotyczących prawa wspólnotowego w krótkim okresie (8 tygodni) i o udzielenie odpowiedzi bezpośrednio osobom, które zgłosiły tę kwestię do Komisji. Celem jest znalezienie szybszych rozwiązań w przypadku zapytań i skarg ze strony obywateli i firm. W swoim wystąpieniu programowym Jens NYMAND-CHRISTENSEN podał dalsze szczegóły dotyczące tej propozycji, która ma szczególne znaczenie dla rzeczników praw obywatelskich w państwach członkowskich. Poinformował ich, że państwa członkowskie wykazały duże zainteresowanie udziałem w tym pilotażowym projekcie, który ma trwać cały rok. Następnie Komisja przygotowuje sprawozdanie prezentujące zdobyte doświadczenie.

Druga sesja tematyczna: Relacje między rzecznikami praw obywatelskich a sądami

Dyskusje w tej sesji rozpoczął Mats MELIN, główny parlamentarny rzecznik praw obywatelskich Szwecji. Na początku omówił kompetencje rzeczników praw obywatelskich w zakresie nadzorowania sądów; w tej dziedzinie występują znaczne różnice między poszczególnymi krajami. Mówca przyznał, że rola sądów musi być uznana za szczególnie ważną w państwie prawa, lecz argumentował też, że potrzebny jest pewien element nadzoru w tym zakresie. Zbadał on dokładnie, jak członkowie władz sądowniczych na ogół postrzegają rzecznika praw obywatelskich w systemie takim jak w Szwecji, gdzie rzecznicy faktycznie sprawują nadzór nad sądami. Omówił różne funkcje sądów oraz rzeczników praw obywatelskich i wspomniał o możliwości wystąpienia konfliktów między nimi w przypadku konkretnych kwestii prawnych. Na zakończenie zadał pytanie, jak rzecznicy postępują w sytuacjach, gdy ich wykładnia prawa różni się od wykładni sądu, zwłaszcza sądu ostatniej instancji.

Uczestnikami dyskusji podczas tej sesji, której przewodniczył Allar JÕKS, kanclerz sprawiedliwości Estonii, byli Marc FISCHBACH, krajowy rzecznik praw obywatelskich Luksemburga, oraz Janusz KOCHANOWSKI, rzecznik praw obywatelskich Polski. Marc FISCHBACH poinformował zebranych na wstępie, że do rzecznika praw obywatelskich Luksemburga obywatele często kierują problemy, jakie mają z sądami. Powiedział, że problem polega na tym, aby jasno uświadomić sobie granice każdej interwencji rzecznika, ponieważ co prawda rzecznik musi stać na straży słusznej zasady niezawisłości władzy sądowniczej, musi jednak także gwarantować prawa stron do rozpatrzenia sprawy lub wysłuchania przez sąd. W jego ocenie rzecznicy praw obywatelskich muszą dokonać rozróżnienia między wymiarem sprawiedliwości – mówiąc inaczej niezawisłym wykonaniem obowiązku wymierzania sprawiedliwości – z jednej strony, a administracją sądową z drugiej strony, przy czym administracja sądowa oznacza każdy mechanizm administracyjny, który działa przed rozstrzygnięciem sądowym lub po takim rozstrzygnięciu. Chociaż rzecznik nie może ingerować w wykonywanie niezawisłych funkcji przez sędziów, posiada umocowanie do zajmowania się wszelkimi administracyjnymi nieprawidłowościami w zakresie administracji sądowej. Marc FISCHBACH zakończył stwierdzeniem, że bardziej precyzyjne byłoby mówienie o stosunkach między rzecznikiem praw obywatelskich i administracją sądową, a nie o wszelkich relacjach, jakie mogą istnieć między rzecznikiem i sądami. Janusz KOCHANOWSKI ze swej strony wskazał na podejście dwutorowe. Z jednej strony polski rzecznik praw obywatelskich angażuje się w sprawy poszczególnych obywateli w przypadku, gdy w jego ocenie wydane orzeczenia naruszają prawa jednostki. Z drugiej strony zajmuje się sprawami o charakterze bardziej ogólnym, często próbując usprawnić funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, na przykład poprzez inicjowanie zmian w prawie, lub zmiierzając do wyjaśnienia kontrowersyjnych kwestii w orzeczeniach sądowych. Z tego względu rzecznik, respektując w pełni niezawisłość sądów i kontradiktoryjny charakter postępowań cywilnych, z wielką rozwagą korzysta z przysługującego mu prawa do kierowania sprawami do sądów. Popiera stronę tylko wówczas, gdy widzi, że osoba ubiegająca się o pomoc nie jest w stanie sama bronić swoich praw lub gdy sprawa ta może stać się punktem zwrotnym i pomóc w rozwiązaniu innych podobnych spraw, w których zagrożone są prawa jednostek.

Trzecia sesja tematyczna: Środki zaradcze, zadośćuczynienie i rozwiązania: co rzecznicy praw obywatelskich mają do zaoferowania?

Sesji tej przewodniczył Peter KOSTELKA z austriackiego Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich.

Głównym mówcą podczas sesji była Ann ABRAHAM, brytyjski parlamentarny rzecznik praw obywatelskich ds. administracji i służby zdrowia. Zajął się kwestią środków zaradczych, zastanawiając się nad rolą rzecznika przede wszystkim jako elementu systemu sprawiedliwości — źródła bezpośrednich korzyści dla poszkodowanych obywateli. Następnie przeszedł do rozważań nad faktem, iż środek zaradczy, pomyślany jako coś więcej niż tylko zadośćuczynienie finansowe czy rozwiązanie sporu, wskazuje na większą rolę rzecznika jako źródła szerszej korzyści społecznej — korzyści wypływającej z promocji dobrej administracji i prawidłowego rozpatrywania skarg oraz lepszego świadczenia usług publicznych, który ma również ambitny cel kształtowania polityki publicznej. Ann ABRAHAM podała jako przykład podjęte przez jej urząd dochodzenia w sprawie zarządzania brytyjskim systemem ulg podatkowych. Na zakończenie odniosła się do zasad ramowych, które zaczęła opracowywać publikując zbiór zasad dobrej administracji i zasad zadośćuczynienia.

Następnie głos zabrali Zdenka ČEBAŠEK-TRAVNIK, rzecznik praw człowieka Słowenii, i Arne FLIFLET, parlamentarny rzecznik praw obywatelskich Norwegii, rozpoczynając dyskusję podczas tej sesji. Zdenka ČEBAŠEK-TRAVNIK przedstawiła wiele różnych czynników wywierających wpływ na sposób działania rzecznika praw obywatelskich, omawiając je w następującym układzie: społeczeństwo i kultura, system polityczny, powiązania międzynarodowe, rzeczywiste problemy danego kraju oraz cechy osobowe rzecznika. Wyjaśniła swoją tezę na konkretnym przykładzie delikatnego problemu romskiej rodziny w Słowenii, którym zajmował się jej urząd. Arne FLIFLET zwrócił uwagę na to, że sami rzecznicy reprezentują różne środowiska i wykształcenie, osobowości oraz porządki prawne i że wszystko to oczywiście ma wpływ na wykonywaną przez nich pracę. Podkreślił, że rzecznik pełni funkcję uzupełniającą w stosunku do sądów, oferując znacznie szerszą gamę różnych środków zaradczych, form zadośćuczynienia i rozwiązań.

Czwarta sesja tematyczna: Swobodny przepływ osób: jakie problemy występują i jak rozwiązują je rzecznicy praw obywatelskich?

Celem tej końcowej sesji, której przewodniczył krajowy rzecznik praw obywatelskich Hiszpanii Enrique MÚGICA HERZOG, było pokazanie przykładów konkretnego wkładu, jaki rzecznicy mogą wnieść w rozpatrywanie skarg obywateli związanych z prawem UE. Podczas tej sesji pierwsze przemówienie wygłosił Jean-Paul DELEVOYE. Na początku przedstawił ewolucję prawa do swobodnego przemieszczania się, od lat pięćdziesiątych XX wieku do czasów obecnych. Następnie przedstawił kilka przeszkód utrudniających mobilność, co — jak powiedział — jest faktem potwierdzonym przez bardzo niski odsetek skarg w tej sprawie, jakie wpływają do jego urzędu. Zwrócił uwagę, że w nadchodzących latach liczba skarg tego rodzaju przypuszczalnie wzrośnie i podkreślił ważną rolę, jaką mogą odegrać rzecznicy praw obywatelskich. Kończąc swoją wypowiedź, podkreślił potrzebę wspólnego działania rzeczników praw obywatelskich na rzecz skutecznego rozpatrywania skarg w obszarze swobodnego przepływu osób.

Jako pierwsza udział w dyskusji wzięła Eliana NICOLAOU, komisarz ds. administracji Cypru. Jej zdaniem pełne wdrożenie i realizacja prawa do swobodnego przemieszczania się jest jednym z największych wyzwań dla rzeczników praw obywatelskich, ponieważ usiłują oni tworzyć kulturę prawdziwej mobilności w UE, przy pełnym poszanowaniu praw człowieka. Podała przykłady obszarów problemowych na Cyprze, zwłaszcza w dziedzinie wzajemnego uznawania dyplomów. Yorgos KAMINIS, krajowy rzecznik praw obywatelskich Grecji, przytoczył jeszcze kilka przykładów ze swojego kraju. Utrzymywał, że presja wywierana w pewnych zawodach oraz presja polityczna — zwłaszcza na poziomie gmin — utrudniają obywatelom UE wykonywanie ich zawodów w Grecji. Rzecznik praw obywatelskich ma ważną rolę do odegrania, aby pomóc tym obywatelom w korzystaniu z praw przysługujących im na mocy regulacji prawnych UE w zakresie swobodnego przepływu osób.

Oświadczenie Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Obywatelskich

Oprócz czterech sesji tematycznych w programie seminarium znalazła się pogłębiona dyskusja na temat kwestii o fundamentalnym znaczeniu, a mianowicie na temat oświadczenia Europejskiej

Sieci Rzeczników Praw Obywatelskich. Podczas piątego seminarium rzeczników praw obywatelskich, które odbyło się w Hadze we wrześniu 2005 r., Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zaproponował opracowanie projektu oświadczenia informującego obywateli i innych odbiorców usług rzeczników o korzyściach, jakich mogą oczekiwać, gdy zwrócą się do członka sieci w sprawie wchodzącej w zakres prawa UE. Przed seminarium projekt oświadczenia został przekazany członkom sieci.

Dyskusję na temat oświadczenia prowadzono w oparciu o wystąpienie programowe wygłoszone przez Hansa GAMMELTOFTA-HANSENA, rzecznika praw obywatelskich Danii, który jest najdłużej urzędującym krajowym rzecznikiem praw obywatelskich. Podkreślił on, że celem dyskusji jest przyjęcie oświadczenia skierowanego do obywateli, które w możliwie najkrótszej i najprostszej formie odpowiednio uwzględni podstawowe cechy łączące rzeczników praw obywatelskich w Europie i wspólne dla nich wszystkich. Hans GAMMELTOFT-HANSEN zachęcił pozostałych rzeczników do przyjęcia projektu oświadczenia.

Nikiforos DIAMANDOUROS prowadzi prezentację dla duńskiego rzecznika praw obywatelskich Hansa GAMMELTOFTA-HANSENA z okazji 20. rocznicy piastowania urzędu. Strasburg, 15.10.2007 r.

Po ożywionej dyskusji oświadczenie przyjęto w drodze konsensusu. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wyraził wolę propagowania oświadczenia i zachęcił pozostałych rzeczników do pójścia w jego ślady. Oświadczenie, którego treść jest przytoczona poniżej w pełnym brzmieniu, będzie podlegało systematycznym przeglądom.

Znakomite seminarium

Oprócz inspirujących sesji formalnych, seminarium umożliwiło nawiązanie bardziej nieformalnych dyskusji i kontaktów. Zwiedzanie Strasburga dodatkowo przyczyniło się do zadowolenia uczestników wydarzenia, podobnie jak uroczysta kolacja, która odbyła się w *Palais Rohan* i podczas której wyrażono głębokie uznanie duńskiemu rzecznikowi praw obywatelskich z okazji dwudziestolecia sprawowania przez niego tej funkcji. Rzecznicy wyrazili wdzięczność burmistrz Strasburga za życzliwe przyjęcie w mieście i okazaną gościnność.

Pod koniec seminarium ogłoszono, że siódme seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących odbędzie się na Cyprze w 2009 r.

Uczestnicy szóstego seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE i krajów kandydujących. Strasburg, 15.10.2007 r.

Europejska sieć rzeczników praw obywatelskich

Oświadczenie

Oświadczenie przyjęte na szóstym seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich państw członkowskich UE oraz państw kandydujących, Strasburg, 14-16 października 2007 r.

Europejska sieć rzeczników praw obywatelskich przygotowała niniejsze oświadczenie w celu podniesienia poziomu wiedzy na temat wymiaru pracy rzeczników związanego z Unią Europejską (UE) oraz z zamiarem wyjaśnienia, jaką obsługę zapewniają oni osobom składającym skargi dotyczące spraw wchodzących w zakres prawa UE.

Krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich w znaczącym stopniu przyczyniają się do zagwarantowania znajomości i możliwości korzystania z praw przysługujących obywatelom i mieszkańcom UE. Wraz z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich tworzą oni *Europejską sieć rzeczników praw obywatelskich*.

Europejska sieć rzeczników praw obywatelskich zrzesza, na zasadzie dobrowolności, krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich oraz podobne organy państw członkowskich Unii Europejskiej, krajowych rzeczników praw obywatelskich państw kandydujących do UE, Islandii, Norwegii, jak również Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego. W Niemczech na szczeblu krajowym i regionalnym rolę podobną do roli rzeczników praw obywatelskich pełnią komisje petycji. Wchodzą one w skład tej sieci.

Prawo i polityka UE mają coraz większy wpływ na codzienne życie obywateli i mieszkańców państw członkowskich. W większości są one wprowadzane w życie przez władze publiczne państw członkowskich. Krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich zajmują się skargami na władze publiczne państw członkowskich, łącznie ze skargami dotyczącymi działań, które wchodzą w zakres prawa UE. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich nadzoruje instytucje UE, takie jak Komisja Europejska.

Właściwy krajowy lub regionalny rzecznik praw obywatelskich odpowiada za rozpatrywanie skarg na władze publiczne państwa członkowskiego, łącznie ze skargami dotyczącymi spraw wchodzących w zakres prawa UE. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich rozpatruje skargi na instytucje i organy Unii Europejskiej.

Chociaż uprawnienia i obowiązki poszczególnych rzeczników praw obywatelskich należących do sieci znacznie się różnią, wszyscy rzecznicy są zobowiązani do służenia obywatelom w sposób bezstronny, skuteczny i sprawiedliwy. W ramach swoich kompetencji wspierają oni zasady, na których opiera się Unia Europejska.

„Unia opiera się na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego, które są wspólne dla państw członkowskich” (art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej).

Jednym z najważniejszych aspektów działań sieci jest wymiana informacji na temat prawa UE i najlepszych praktyk, aby zapewnić obywatelom jak najlepszą pomoc. Zrzeszeni w sieci krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich mogą zwracać się do Europejskiego Rzecznika o pisemne odpowiedzi na pytania na temat prawa UE i jego interpretacji, co dotyczy także pytań, które powstają przy rozpatrywaniu konkretnych spraw.

Rola i cel rzeczników praw obywatelskich

Rzecznicy praw obywatelskich należący do sieci są niezależnymi i bezstronnymi osobami, ustanowionymi konstytucją lub ustawodawstwem, które zajmują się skargami na władze publiczne.

W przypadku każdej skargi usiłują oni uzyskać odpowiednie rezultaty. Po zbadaniu skargi i stwierdzeniu jej zasadności rzecznik praw obywatelskich może wyrazić krytykę zaistniałych faktów i podać odpowiedni sposób, w jaki jego zdaniem należało postąpić w danym przypadku. W wielu krajach rzecznik praw obywatelskich może również proponować środki prawne, które mogą obejmować np. odwołanie od decyzji, przeprosiny lub zapewnienie rekompensaty finansowej. Niektórzy rzecznicy mogą podejmować starania w celu osiągnięcia rozwiązania polubownego.

W niektórych przypadkach skarżący może mieć wybór między zwróceniem się do rzecznika praw obywatelskich a drogą sądową. Zwykle jednak rzecznik praw obywatelskich nie może zajmować się skargą, jeżeli sprawa jest lub była rozpatrywana przez sąd. W przeciwieństwie do sądu rzecznik praw obywatelskich nie wydaje prawnie wiążących decyzji, lecz władze publiczne zazwyczaj stosują się do jego zaleceń. W przeciwnym razie rzecznik może np. poprzez poinformowanie parlamentu zwrócić na sprawę uwagę polityczną i publiczną.

Poza odpowiadaniem na skargi rzecznicy praw obywatelskich podejmują aktywne starania w celu podniesienia jakości administracji publicznej i usług publicznych. Zachęcają oni do dobrego administrowania i poszanowania praw, proponują stosowne rozwiązania problemów systemowych, rozpowszechniają najlepszą praktykę i propagują kulturę zapewniania obywatelom właściwej pomocy.

Rzecznicy praw obywatelskich zachęcają władze publiczne do traktowania skarg jako szansy skutecznej komunikacji ze skarżącym i możliwości usunięcia braków w działaniu. Zgodnie z tym założeniem większość rzeczników praw obywatelskich nie rozpatruje skargi, jeżeli organowi, na który została ona złożona, nie dano najpierw rozsądnej możliwości samodzielnego rozwiązania sprawy.

Dokładne podstawy do działania rzeczników należących do sieci mogą się różnić, ale zazwyczaj są to: naruszenie praw, w tym praw podstawowych i praw człowieka, inne bezprawne postępowanie, w tym nieprzestrzeganie ogólnych zasad prawa, oraz działanie niezgodne z zasadami dobrej administracji. Przykładowymi przypadkami niewłaściwego administrowania, w których usunięciu może pomóc rzecznik praw obywatelskich, są: nieuzasadniona zwłoka, działanie niezgodne z ustaloną polityką lub ustalonymi procedurami, brak bezstronności, niesprawiedliwość, udzielenie nieprawidłowych informacji lub rady, brak konsekwencji i nieuprzejmość.

Służba obywatelom

Rzecznicy praw obywatelskich należący do Sieci są zobowiązani traktować wszystkich obywateli w sposób uprzejmy i z szacunkiem. Ich celem jest dostępność i właściwa pomoc, sprawiedliwość, bezstronność, konsekwencja i skuteczność.

W granicach ustalonych przez prawo oraz konieczność poszanowania prywatności i uzasadnione względy poufności rzecznicy zrzeszeni w sieci dążą do osiągnięcia przejrzystości swoich działań i decyzji. Publikują oni kryteria stosowane przy rozpatrywaniu skarg, podają uzasadnienia swoich decyzji i składają publicznie dostępne sprawozdania ze swojej działalności.

Rzecznicy zrzeszeni w sieci dążą do zachowania odpowiedniej równowagi pomiędzy dokładnością a szybkością przeprowadzanych dochodzeń, biorąc pod uwagę interesy skarżącego i potrzebę efektywnego wykorzystania zasobów.

Dostępność

Rzecznicy praw obywatelskich należący do sieci dążą do ułatwienia swobodnego i równego dostępu dla wszystkich osób, które mają prawo korzystać z ich usług.

Skargi można zazwyczaj kierować bezpośrednio do rzecznika praw obywatelskich.

Usługi rzecznika są zazwyczaj bezpłatne dla skarżącego.

Jeżeli prawo ustanawia wyjątki od powyższych zasad, rzecznik praw obywatelskich usiłuje w jak największym stopniu zminimalizować ich niekorzystne skutki dla skarżących.

Obsługa skarg

Celem rzeczników należących do sieci jest szybkie i skuteczne rozpatrywanie skarg. Biorą oni pod uwagę odpowiednie przepisy prawa UE, w tym ogólne zasady prawa, takie jak poszanowanie praw podstawowych. W tym zakresie Karta praw podstawowych Unii Europejskiej może stanowić pozytywny punkt odniesienia.

Każda otrzymana skarga zostaje dokładnie przeanalizowana, aby zagwarantować osiągnięcie odpowiednich rezultatów.

Jeżeli skarga jest niedopuszczalna, rzecznik praw obywatelskich bezzwłocznie informuje skarżącego, jasno podając przyczynę lub przyczyny. Jeżeli jest to możliwe, rzecznik doradza skarżącemu zwrócenie się do innego organu, który może być pomocny.

Niektórzy rzecznicy praw obywatelskich stosują procedurę uproszczoną, jeżeli wstępna analiza wskazuje, że problem skarżącego może zostać szybko rozwiązany np. za pomocą rozmowy telefonicznej.

Jeżeli w sprawie skargi przeprowadzane jest pełne dochodzenie, rzecznik dostarcza skarżącemu informacje na ten temat lub zapewnia skarżącemu możliwość łatwego uzyskania takich informacji. Istotne informacje mogłyby dotyczyć np.:

- stosowanej procedury;
- zakresu dochodzenia, łącznie ze wskazaniem badanych kwestii; oraz
- postępów w dochodzeniu.

Na zakończenie dochodzenia rzecznik wydaje pisemne sprawozdanie lub decyzję, które zazwyczaj przedstawiają:

- ustalenia rzecznika;
- czy rzecznik uznaje skargę za zasadną w całości czy w części i uzasadnienie tej opinii; oraz
- ewentualne zalecenia rzecznika dla danego organu władzy publicznej.

Publikacja informacji

Rzecznicy praw obywatelskich należący do sieci publikują przystępne informacje w powszechnie dostępnej formie. Informacje takie mogą dotyczyć np. następujących kwestii:

- kto ma prawo złożyć skargę;
- na które władze publiczne można składać skargi;
- rodzaje działalności, które mogą stanowić przedmiot skargi, w tym działania wchodzące w zakres prawa UE;
- warunki dopuszczalności skarg;
- sposób składania skarg;
- w jakim języku lub językach można sporządzić skargę;
- (w stosownych przypadkach) warunki stosowania przez rzecznika procedury uproszczonej;
- w jaki sposób uzyskać indywidualną poradę dotyczącą możliwości złożenia skargi (np. informacyjna linia telefoniczna); oraz
- możliwe rezultaty i środki prawne w przypadku uznania skargi za zasadną.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zobowiązał się do ułatwienia szerokiego dostępu do informacji publikowanych przez krajowych i regionalnych członków sieci.

Strona internetowa Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich <http://www.ombudsman.europa.eu> zawiera informacje dotyczące sieci i łączy do głównych stron internetowych jej członków. Informacje można również uzyskać w biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich (tel. +33 3 88 17 23 13).

Coraz lepsza służba obywatelom

Rzecznikom należącym do sieci zależy na ciągłej poprawie usług, które zapewniają obywatelom. W tym celu niniejsze oświadczenie będzie podlegało regularnej weryfikacji, co najmniej co dwa lata, aby zapewnić odzwierciedlenie w nim zmian zachodzących w zakresie najlepszych praktyk.

Współpraca przy rozpatrywaniu spraw

Krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich w państwach członkowskich są uprawnieni do rozpatrywania wielu skarg, które wykraczają poza kompetencje Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ nie dotyczą instytucji lub organu wspólnotowego. W 2007 r. Rzecznik poradził 816 skarżącym, aby zwrócili się do krajowego lub regionalnego rzecznika praw obywatelskich, a 51 skarg przekazał bezpośrednio do właściwego rzecznika. Przykłady takich skarg podano w sekcji 2.5 niniejszego sprawozdania.

Oprócz regularnej nieformalnej wymiany informacji poprzez sieć istnieje specjalna procedura, która pozwala krajowym lub regionalnym rzecznikom praw obywatelskich wnioskować o udzielenie pisemnych odpowiedzi na pytania dotyczące prawa UE i jego wykładni, w tym pytania związane rozpatrywaniem konkretnych spraw. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich udziela odpowiedzi bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, kieruje zapytanie do innej instytucji lub organu UE. Praktyka ta została usankcjonowana w treści oświadczenia Europejskiej Sieci Rzeczników. W 2007 r. otrzymano trzy zapytania tego rodzaju (po jednym od krajowego, regionalnego i lokalnego rzecznika praw obywatelskich), a zamknięto trzy (w tym dwa przeniesione z 2005 r. a jedno z 2006 r.). Przykładowe zapytanie podano w końcowej części rozdziału 3.

Biuletyn „European Ombudsmen – Newsletter”

European Ombudsmen – Newsletter zawiera informacje na temat pracy członków Europejskiej Sieci Rzeczników oraz członków szerszej społeczności Europejskiego Regionu Międzynarodowego Instytutu Rzecznika. Biuletyn wydawany w językach: angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim, jest adresowany do ponad 400 biur na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Biuletyn ukazuje się dwa razy w roku – w kwietniu i w październiku.

Biuletyn okazał się wyjątkowo cennym forum wymiany informacji o prawie UE i najlepszych praktykach. Dwa numery z 2006 r. zawierały szeroki zakres tematów, w tym artykuły dotyczące prymatu prawa UE nad prawem krajowym, dyskryminacji i przeszkód w swobodnym przemieszczaniu się, zagadnień z dziedziny prawa ochrony środowiska, ochrony praw dzieci i osób starszych, problemów w sektorze zdrowia oraz kwestii prywatności i ochrony danych.

Elektroniczne narzędzia komunikacji

W listopadzie 2000 r. Rzecznik uruchomił dla europejskich rzeczników i ich personelu w Sieci internetowe forum do dyskusji i wymiany dokumentów. Do forum, umożliwiającego codzienną współpracę między biurami, ma dostęp ponad 230 osób.

Najbardziej popularną częścią forum jest serwis *Ombudsman Daily News* publikowany we wszystkie dni robocze. Zawiera on wiadomości pochodzące z biur rzeczników, a także z Unii Europejskiej. Niemal wszystkie biura rzeczników krajowych i regionalnych w całej Europie wnoszą wkład w publikację *Daily News* i regularnie z niego korzystają.

W 2007 r. forum dyskusyjne nadal stanowiło dla biur rzeczników bardzo użyteczny sposób wymiany informacji za pośrednictwem publikowanych pytań i odpowiedzi. Tą drogą zainicjowano kilka ważnych debat. Dotyczyły one tak różnorodnych zagadnień, jak dyskryminacja ze względu na wiek, ramy prawne przymusowej hospitalizacji psychiatrycznej, jakość usług publicznych, status ekspertów prawnych w biurze Rzecznika oraz inicjatywy Komisji Europejskiej w celu poprawy rozpatrywania skarg o naruszenie przepisów.

Na forum dyskusyjnym zamieszczono miarodajną listę krajowych i regionalnych rzeczników z państw członkowskich UE, Norwegii, Islandii i krajów ubiegających się o członkostwo w UE. Lista jest aktualizowana za każdym razem, gdy zmieniają się dane kontaktowe jednego z biur i dzięki temu stanowi niezbędne źródło informacji dla rzeczników w całej Europie.

Wizyty informacyjne

W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich złożył wizyty rzecznikom praw obywatelskich w Niemczech (marzec), Szwecji (maj) i w Belgii (listopad). Wizyty te stanowiły doskonałe okazje do zacieśnienia stosunków w ramach Europejskiej Sieci Rzeczników oraz szerzenia informacji

o istnieniu pozasądowego środka zaradczego, jaki oferują rzecznicy lub komisje petycji. Wizyty opisano szczegółowo w sekcji 6.2.

5.2 INNE SEMINARIA I KONFERENCJE RZECZNIKA

Działania Rzecznika mające na celu współpracę z innymi rzecznikami praw obywatelskich wykraczały poza działalność Europejskiej Sieci Rzeczników. Rzecznik Praw Obywatelskich jest aktywnym członkiem kilku organizacji rzeczników i regularnie uczestniczy w organizowanych przez nie konferencjach i seminariach.

Wśród wydarzeń, w których uczestniczył Nikiforos DIAMANDOUROS w 2007 r. znalazły się Okrągły Stół Rzeczników Praw Obywatelskich zorganizowany przez Radę Europy w Atenach (Grecja) oraz seminarium programu Eunomia rzecznika greckiego i komisarza praw człowieka Rady Europy, które odbyło się we wrześniu w Sofii, a jego gospodarzem był rzecznik bułgarski.

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymywał również zaproszenia do udziału w wydarzeniach organizowanych z okazji różnych rocznic obchodzonych przez instytucje rzeczników. W dniu 27 marca w Londynie Rzecznik spotkał się z Ann ABRAHAM, parlamentarnym rzecznikiem praw obywatelskich i służby zdrowia w Wielkiej Brytanii, z okazji 40-lecia istnienia tego urzędu. Nikiforos DIAMANDOUROS – pierwszy grecki rzecznik praw obywatelskich – został zaproszony przez Yorgosa KAMINISA do udziału w obchodach 10-lecia instytucji greckiego rzecznika praw obywatelskich, które odbyły się w kwietniu w Atenach. 22 lipca Europejski Rzecznik udał się do Madrytu, by wraz z Enrique MÚGICA HERZOGIEM uczcić 25-lecie istnienia urzędu *Defensor del Pueblo* w Hiszpanii. Na początku roku Nikiforos DIAMANDOUROS udał się również z wizytą do komisarza ds. administracji na Cyprze Eliany NICOLAOU na uroczystość otwarcia nowej siedziby komisarza w Nikozji.

Nikiforos DIAMANDOUROS i krajowy rzecznik praw obywatelskich Enrique MÚGICA HERZOG, podczas spotkania z Jego Wysokością Księciem Asturii. Madryt, 22 czerwca 2007 r.

W 2007 r. również członkowie personelu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich reprezentowali swoją instytucję podczas wydarzeń gromadzących rzeczników praw obywatelskich. W sierpniu Nicholas CATEPHORES, asystent Rzecznika, wziął udział w 28. dorocznej konferencji amerykańskiego stowarzyszenia rzeczników praw obywatelskich, która odbyła się w Anchorage (Stany Zjednoczone), zaś Ida PALUMBO, prawnik, była obecna na konferencji zorganizowanej w listopadzie przez regionalnego rzecznika Veneto (Włochy). Wreszcie Olivier VERHEECKE, główny doradca prawny, wziął udział w pierwszym spotkaniu rzeczników praw obywatelskich regionu śródziemnomorskiego zorganizowanym wspólnie przez hiszpańskiego *Defensor del Pueblo*,

francuskiego *Médiateur de la République* oraz marokańskiego *Diwan Al Madhalim* (rzecznika praw obywatelskich), które odbyło się w listopadzie w Rabacie (Maroko).

5.3 INNE WYDARZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZYŁ RZECZNIK I JEGO PRACOWNICY

Rok 2007 był okresem wielu dwustronnych kontaktów między Europejskim Rzecznikiem a rzecznikami z Europy i spoza jej granic. Celem spotkań było promowanie instytucji rzecznika praw obywatelskich, omawianie stosunków międzyinstytucjonalnych i wymiana najlepszych praktyk.

W minionym roku Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się Elianą NICOLAOU, komisarz ds. administracji na Cyprze, Ulrichem GALLE, rzecznikiem praw obywatelskich Nadrenii-Palatynatu (Niemcy), Kjartanem BJÖRGVINSSONEM, zastępcą rzecznika praw obywatelskich Islandii, Henrique NASCIMENTO RODRIGUESEM, rzecznikiem praw obywatelskich Portugalii oraz Jean-Paulem DELEVOYE, rzecznikiem praw obywatelskich Francji.

Rzecznik DIAMANDOUROS znalazł również czas na spotkania i wymianę poglądów z rzecznikami spoza UE, w tym z rzecznikiem praw obywatelskich Timoru Wschodniego Sebastião DIAS XIMENESEM, rzecznikiem praw obywatelskich Maroka Moulayem Mhamedem IRAKIM oraz rzecznikiem praw obywatelskich Kanady André MARINEM.

DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNE

6

6 DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNE

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest głęboko świadomy wagi zapewnienia tego, by osoby, które mogą mieć problemy z administracją UE znały swoje prawo do złożenia skargi. Każdego roku podejmuje się starania, by dotrzeć do obywateli, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i innych odpowiednich podmiotów z informacjami o działalności Rzecznika. W 2007 r. Rzecznik i jego personel odbyli ponad 130 wystąpień podczas konferencji, seminariów i spotkań. Cały czas prowadzono ożywione działania medialne. Rzecznik zwołał sześć konferencji prasowych i udzielił ponad 40 wywiadów dziennikarzom prasowym, radiowo-telewizyjnym i mediów elektronicznych. Wizyty informacyjne w Niemczech, Szwecji i Belgii stanowiły dalsze okazje do krzewienia wiedzy na temat jego roli w tych krajach.

W niniejszym rozdziale szczegółowo omówiono działania komunikacyjne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2007 r. Na początku przedstawiono najważniejsze wydarzenia minionego roku, a następnie wizyty informacyjne Rzecznika, wydarzenia i konferencje z jego udziałem, kontakty z mediami, publikacje i komunikację elektroniczną.

6.1 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA ROKU

50. ROCZNICA TRAKTATU RZYMSKIEGO

W roku 2007 Unia Europejska obchodziła 50. rocznicę podpisania Traktatu Rzymskiego. Dla upamiętnienia tego doniosłego wydarzenia w całej UE zorganizowano szereg uroczystości. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich i jego pracownicy wzięli czynny udział w obchodach. Do szczególnie ważnych imprez zaliczają się Dni Otwarte zorganizowane w Berlinie, Budapeszcie i Warszawie, na których pojawiły się tysiące ludzi chcących zapoznać się z działalnością UE.

Obywatele odwiedzający stoisko Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich podczas Dnia Otwartego w Berlinie, 25 marca 2007 r.

Jak co roku biuro Rzecznika uczestniczyło także w Dniach Otwartych zorganizowanych przez Parlament Europejski w Strasburgu i Brukseli. Odwiedzającym rozdawano przygotowane w 26

językach materiały o pracy Rzecznika oraz różne artykuły promocyjne. Na wszystkich wydarzeniach byli obecni pracownicy biura, by odpowiadać na pytania o działalność Rzecznika.

Podczas Dni Otwartych w Strasburgu i Brukseli w dniach 1 i 5 maja 2007 r. stoisko Rzecznika odwiedziło kilka tysięcy osób. Wielu odwiedzających toczyło wnikliwe dyskusje z pracownikami biura Rzecznika.

Quiz o tematyce europejskiej dla dzieci stał się największą atrakcją stoiska Rzecznika podczas Dni Otwartych w Strasburgu i Brukseli w dniach 1 i 5 maja 2007 r.

W maju Rzecznik udał się osobiście do Warszawy, by wziąć udział w zorganizowanym przez Reprezentację Komisji Europejskiej w Polsce spotkaniu interesariuszy przy okrągłym stole. Rzecznik został również zaproszony do wystąpienia podczas uroczystości z okazji Dnia Europy w Parlamencie Europejskim w Strasburgu, na której było obecnych ponad 500 studentów.

Wszystkie te wydarzenia stanowiły dla Rzecznika i jego personelu okazje do spotkań z zainteresowanymi obywatelami i udzielania informacji o korzystaniu z usług tej instytucji. W trakcie tych imprez zebrano bardzo pochlebne opinie.

SPRAWOZDANIE ROCZNE 2006

Sprawozdanie roczne jest najważniejszą publikacją Rzecznika. Stanowi ono przegląd prac związanych z rozpatrywaniem skarg w danym roku, informuje o staraniach, które podejmuje Rzecznik, by szerzyć wiedzę o swojej działalności oraz wyjaśnia, w jaki sposób wykorzystano przyznane mu środki. Sprawozdanie Rzecznika jest przedmiotem zainteresowania wielu grup i osób na różnych szczeblach – innych rzeczników, polityków, przedstawicieli władz publicznych, specjalistów, pracowników akademickich, grup interesu, organizacji pozarządowych, dziennikarzy i obywateli na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

W dniu 13 marca 2007 r. Nikiforos DIAMANDOUROS przedstawił swoje sprawozdanie Hansowi-Gertowi PÖTTERINGOWI, posłowi i przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, zaś w dniu 2 maja – parlamentarnej Komisji Petycji. To drugie spotkanie było dla Rzecznika okazją do omówienia wyników osiągniętych w minionym roku oraz wymiany poglądów z członkami komisji na temat pomysłów i inicjatyw na przyszłość.

Projekt sprawozdania tej komisji z działalności Rzecznika za 2006 r. przygotowała Luciana SBARBATI, posłanka do PE. W dniu 25 października na posiedzeniu plenarnym Parlamentu z udziałem rzecznika DIAMANDOUROSA oraz wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Margot WALLSTRÖM omówiono sprawozdanie posłanki SBARBATI. Następnie posłowie obecni na posiedzeniu plenarnym przyjęli rezolucję na podstawie sprawozdania Luciany SBARBATI, wyrażając zadowolenie z działalności Rzecznika, konstruktywnej współpracy między nim a pozostałymi instytucjami oraz z publicznego uznania, jakim cieszy się Rzecznik.

Na konferencji prasowej w dniu 3 maja Rzecznik przedstawił swoje sprawozdanie mediom. Konferencja z udziałem ponad 50 dziennikarzy była okazją do przypomnienia wyników najważniejszych dochodzeń prowadzonych w 2006 r.

WARSZTAT NT. „DOBRA ADMINISTRACJA A EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

W dniach 8–9 listopada Rzecznik zorganizował warsztat w Brukseli z myślą o pozyskaniu nowych użytecznych koncepcji i strategii propagowania zasad dobrej administracji w instytucjach i organach UE. Wśród uczestników znaleźli się byli rzecznicy, emerytowani urzędnicy wyższego szczebla najważniejszych instytucji UE oraz przedstawiciele środowisk akademickich.

Po początkowych rozważaniach nad koncepcją dobrej administracji w kontekście UE uczestnicy zajęli się badaniem roli Europejskiego Rzecznika w promowaniu kultury obsługi obywateli. Poruszana problematyka obejmowała metody wyodrębnienia kluczowych elementów kultury obsługi w UE, sposoby ustalania granic dobrej administracji oraz zachęcania instytucji i organów UE do posługiwania się technikami łagodzenia i zażegnania konfliktów oraz promowania konstruktywnego dialogu z obywatelami. Następnie uczestnicy przystąpili do badania relacji między działalnością Rzecznika i pracą trybunałów. Przyjrzyli się oni alternatywnym metodom tworzenia pozytywnego wizerunku Rzecznika przy wyraźnym odseparowaniu roli tego urzędu od zadań wymiaru sprawiedliwości oraz rozważali zakres proaktywnych działań Rzecznika w sferze określania i przekazywania zrozumiałych komunikatów między innymi o prawach i obowiązkach związanych z obywatelstwem europejskim.

Podczas warsztatów doszło do ożywionej wymiany poglądów na temat przyczyniania się Europejskiego Rzecznika do urzeczywistniania prawa do dobrej administracji oraz pojawiło się wiele obiecujących i innowacyjnych pomysłów na przyszłość.

6.2 WIZYTY INFORMACYJNE

Mając na względzie szerzenie wśród obywateli wiedzy o ich prawie do wnoszenia skarg do Europejskiego Rzecznika oraz dalsze zacieśnianie kontaktów roboczych z rzecznikami krajowymi i regionalnymi, w 2003 r. Rzecznik przystąpił do realizacji intensywnego programu wizyt informacyjnych w państwach członkowskich UE i ubiegających się o członkostwo. Wizyty te kontynuowano w kolejnych latach, a do dziś Rzecznik odwiedził, więcej niż raz, wszystkie państwa członkowskie UE. Instytucje rzeczników w państwach członkowskich i krajach przystępujących przygotowują programy wizyty Rzecznika obfitujące w różne działania i spotkania oraz często towarzyszą mu w podróży. Udział obu rzeczników w wydarzeniach przynosi najwięcej korzyści obywatelom, ponieważ pozwala im lepiej zrozumieć i docenić rolę oraz uprawnienia krajowego i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, a także dowiedzieć się o prawach wynikających z obywatelstwa nie tylko własnego kraju, ale również UE.

W 2007 r. Rzecznik odwiedził Niemcy, Szwecję i Belgię, gdzie spotykał się z parlamentarzystami, sędziami, urzędnikami służby cywilnej wyższego szczebla, przedstawicielami środowisk akademickich, potencjalnymi skarżącymi i innymi obywatelami. W poniższej sekcji przedstawiono przegląd spotkań, do których doszło podczas tych wizyt wraz z listą najważniejszych rozmówców oraz licznymi wystąpieniami.

NIEMCY

W dniach 19–21 marca Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odwiedził Berlin. Wizytę zorganizowały niemieckie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz biura Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w Berlinie.

Wizyta umożliwiła Nikiforosowi DIAMANDOUROSOWI dotarcie do najważniejszych grup odbiorców oraz omówienie roli Rzecznika podczas spotkań z najwyższymi urzędnikami rządowymi i państwowymi, przedstawicielami mediów, jak również obywatelami i interesariuszami. Rzecznik DIAMANDOUROS spotkał się z kanclerz Angelą MERKEL, niemieckim prezydentem Horstem KÖHLEREM oraz przewodniczącym *Bundestagu* Norbertem LAMMERTEM i wymienił poglądy na temat metod docierania do obywateli niemieckich z informacjami o usługach Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się także z minister

sprawiedliwości Brygittą ZYPRIES, ministrem stanu ds. europejskich Günterem GLOSEREM, parlamentarnym sekretarzem stanu w ministerstwie spraw wewnętrznych Peterem ALTMAIEREM, parlamentarnym sekretarzem stanu w ministerstwie gospodarki i technologii Peterem HINTZE oraz szefem federalnego biura ds. zwalczania dyskryminacji Martiną KÖPPEN.

Nikiforos DIAMANDOUROS i Kanclerz Federalny Angela MERKEL. Berlin, 20.03.2007 r.

Nikiforos DIAMANDOUROS z przewodniczącym *Bundestagu* Norbertem LAMMERTEM. Berlin, 20.03.2007 r.

Ważnym elementem wizyty było dalsze rozwijanie stosunków z Komisją Petycji *Bundestagu* oraz z jej przewodniczącą, Kersten NAUMAN. Europejski Rzecznik miał okazję zaprezentować swoją działalność na posiedzeniu Komisji Petycji. Ponadto kolacja zorganizowana przez Kersten NAUMANN, z udziałem przedstawicieli Komisji Petycji *Landtagów* Berlina i Brandenburgii, dała sposobność do owocnej wymiany poglądów.

Nikiforos DIAMANDOUROS zaprezentował swoją działalność podczas wykładu na *Humboldt-Universität Berlin*, jak również podczas wydarzenia dla potencjalnych skarżących, obywateli i zainteresowanych stron, zorganizowanego wspólnie przez biura Parlamentu Europejskiego i Komisji oraz berliński *Institut für Europäische Politik*. Następnie Rzecznik odbył konferencję prasową oraz udzielił kilku wywiadów dziennikarzom radiowym i prasowym.

W dniu 22 marca Europejski Rzecznik DIAMANDOUROS udał się z wizytą do Moguncji, która miała na celu rozwijanie stosunków z rzecznikami działającymi w Niemczech. Wziął udział w konferencji na temat współpracy transgranicznej rzeczników praw obywatelskich w Wielkim Regionie, zorganizowanej przez Ullricha GALLE, rzecznika praw obywatelskich Nadrenii-Palatynatu. Nikiforos DIAMANDOUROS spotkał się też z przewodniczącym *Landtagu* Nadrenii-Palatynatu Joachimem MERTESEM i złożył wpis do złotej księgi *Landtagu*.

Nikiforos DIAMANDOUROS z członkami i pracownikami Komisji Petycji *Bundestagu*. Berlin, 21 marca 2007 r.

W dniu 25 kwietnia Nikiforos DIAMANDOUROS odwiedził niemiecki Federalny Sąd Najwyższy i Federalny Trybunał Konstytucyjny w Karlsruhe. Podczas wizyty doszło do wymiany opinii z prezesem Federalnego Trybunału Konstytucyjnego Hansem-Jürgenem PAPIERIEM oraz prezesem Federalnego Sądu Najwyższego Günterem HIRSCEM.

Wreszcie 27 czerwca Europejski Rzecznik odwiedził Izbę Handlową we Frankfurcie, gdzie omówił swoją działalność z Hansem-Joachimem OTTO, zastępcą dyrektora zarządzającego i rzecznikiem prasowym Izby Handlowej. Ponadto na *Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt* Europejski Rzecznik przedstawił swoją działalność podczas wykładu, który poprowadził profesor Hans-Jürgen PUHLE.

SZWECJA

W dniach 14–16 maja Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odwiedził Szwecję. Wizytę zorganizowało biuro Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich, a jej program obfitował w spotkania, wykłady i wywiady służące podnoszeniu świadomości obywateli na temat roli Europejskiego Rzecznika.

Szwedzki urząd Parlamentarnego Rzecznika Praw Obywatelskich to najstarsza taka instytucja na świecie. W 2009 r. będzie obchodzić 200-lecie swojego istnienia. Nikiforos DIAMANDOUROS wykorzystał swoją wizytę do wymiany doświadczeń i omówienia metod pracy z Głównym Rzecznikiem Parlamentarnym Matsem MELINEM, trzema innymi rzecznikami parlamentarnymi – Kerstin ANDRÉ, Nilsem-Olofem BERGGRENEM oraz Cecilią NORDENFELT – oraz z zastępcą rzecznika parlamentarnego Hansem RAGNEMALMEM. Korzystając z okazji odbył również prezentację dla pracowników biura rzecznika parlamentarnego, podczas której poruszono wiele interesujących zagadnień.

Podczas wizyty Rzecznik DIAMANDOUROS rozmawiał również o swojej działalności z ministrem ds. Unii Europejskiej Cecilią MALMSTRÖM, sekretarzem stanu Håkanem JONSSONEM, prezesem Sądu Najwyższego Johanem MUNCKIEM oraz prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego Rune LAVINEM. Spotkał się też z przewodniczącą stałego komitetu konstytucyjnego Berit ANDNOR, zastępcą przewodniczącego komitetu ds. Unii Europejskiej Susanne EBERSTEIN oraz członkiem wspólnego komitetu ds. Traktatu Konstytucyjnego Unii Europejskiej Björnem HAMILTONEM.

Wizyta Rzecznika dostarczyła dogodnych okazji do szerszego zapoznania różnych grup docelowych z jego działalnością. Szwedzka Izba Adwokacka zorganizowała seminarium z udziałem prawników specjalizujących się w sprawach UE, na którym Rzecznik DIAMANDOUROS przeprowadził prezentację pt. „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich zawsze otwarty na sprawy przedsiębiorców”. Imprezę poprowadziła sekretarz generalna Izby Adwokackiej Anne RAMBERG, a później w biuletynie Izby ukazał się artykuł o Europejskim Rzeczniku. Nikiforos DIAMANDOUROS udzielił także wywiadów dla *Riksdag & Departement* oraz dla gazety osiągającej najwyższy nakład

w Szwecji, *Aftonbladet*, w której następnie ukazał się całostronicowy artykuł o działalności Rzecznika. Podczas spotkań z szefem Reprezentacji Komisji Europejskiej w Szwecji Andersem HENRIKSSONEM oraz dyrektorem Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego Björnem KJELLSTRÖMEM omówiono koncepcje skutecznego poszerzenia wiedzy o Europejskim Rzeczniku w Szwecji.

Nikiforos DIAMANDOUROS z (od lewej) sekretarzem stanu Håkanem JONSSONEM, ministrem ds. Unii Europejskiej Cecilją MALMSTRÖM oraz Głównym Parlamentarnym Rzecznikiem Praw Obywatelskich Matsem MELINEM. Sztokholm, 16.05.2007 r.

Podczas wystąpienia pt. „Przejrzystość, odpowiedzialność i demokracja w Unii Europejskiej” Rzecznik DIAMANDOUROS zaprezentował swoją działalność słuchaczom i pracownikom wydziału prawa i wydziału nauk politycznych Uniwersytetu w Uppsali. Imprezę poprowadził profesor nadzwyczajny prawa publicznego Thomas BULL. Rzecznik odbył również owocne spotkanie z urzędnikami wyższego szczebla służby cywilnej i kancelarii premiera, którego motywem przewodnim było hasło „Ugruntowanie dobrej administracji w UE – wyzwania na przyszłość”.

Nikiforos DIAMANDOUROS prezentuje swoją działalność szwedzkiej Izbie Adwokackiej. Sztokholm, 15.05.2007 r.

BELGIA

W dniach 26–28 listopada Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich odwiedził Belgię. Wizytę zorganizowało biuro Federalnego Rzecznika Praw Obywatelskich. W jej programie znalazło się wiele spotkań, które stworzyły Europejskiemu Rzecznikowi sposobność do szerzenia wiedzy na temat jego roli wśród wyższych urzędników rządowych i państwowych, potencjalnych skarżących i zainteresowanych obywateli.

Wizyta stanowiła dogodną okazję do dalszego rozwijania stosunków z belgijskimi rzecznikami federalnymi Catherine DE BRUECKER i Guido SCHUERMANSEM. Oprócz oficjalnych spotkań, podczas których omawiano swoje zadania, rzecznicy mieli wiele okazji do nieformalnej wymiany poglądów, między innymi podczas kolacji zorganizowanej przez regionalnego rzecznika praw

obywatelskich Flandrii Bernarda HUBEAU i rzecznika praw obywatelskich społeczności frankofońskiej Marianne DE BOECK. Rzecznik DIAMANDOUROS miał również okazję do dyskusji z innymi rzecznikami lokalnymi i reprezentującymi sektor prywatny w Belgii podczas ogólnego zgromadzenia *Concertation Permanente des Médiateurs et Ombudsmans*, na którym odbył wystąpienie na temat przejrzystości. Spotkaniu przewodniczyli regionalny rzecznik praw obywatelskich Walonii, Frédéric BOVESSE oraz rzecznik emerytów i rencistów Jean Marie HANNESSE. Następnie odbyło się przyjęcie zorganizowane przez gubernatora prowincji Namur Denisa MATHENA.

© Belgijski federalny rzecznik praw obywatelskich

Nikiforos DIAMANDOUROS z belgijskimi rzecznikami federalnymi, lokalnymi i sektora prywatnego podczas ogólnego zgromadzenia *Concertation Permanente des Médiateurs et Ombudsmans*, Namur, Belgia, 27 listopada 2007 r.

Podczas wizyty Rzecznik DIAMANDOUROS rozmawiał o swojej pracy z ministrem spraw zagranicznych Karem DE GUCHTEM, ministrem sprawiedliwości Laurette ONKELINX oraz ministrem administracji publicznej Christianem DUPONTEM. Po spotkaniu z przewodniczącym Izby Reprezentantów Hermanem VAN ROMPUYEM i wiceprzewodniczącym Hermanem DECROO Rzecznik zaprezentował swoją działalność komitetowi doradczemu ds. europejskich i komisji petycji. Rzecznik spotkał się również z przedstawicielami belgijskiego wymiaru sprawiedliwości, pierwszym prezesem Sądu Kasacyjnego Ghislainem LONDERSEM, członkami prezydium Sądu Kasacyjnego Ivanem VEROUGSTRAETE i Christianem STORCKIEM, członkami prezydium Trybunału Konstytucyjnego Marcem BOSSUYTEM i Michelelem MELCHIOREM oraz przewodniczącą Rady Państwa Marie-Rose BRACKE.

© Belgijski federalny rzecznik praw obywatelskich

Catherine DE BRUECKER, belgijski federalny rzecznik praw obywatelskich, Herman VAN ROMPUY, przewodniczący Izby Reprezentantów, Nikiforos DIAMANDOUROS, Herman DECROO, wiceprzewodniczący Izby oraz Guido SCHUERMANS, belgijski federalny rzecznik praw obywatelskich podczas wizyty informacyjnej Europejskiego Rzecznika w Belgii, 26-28 listopada 2007 r.

W programie wizyty informacyjnej znalazły się dwa wystąpienia na uniwersytetach – *Université Libre de Bruxelles* oraz na Katolickim Uniwersytecie Leuven – które zgromadziły ponad 250 studentów. Wykazali oni wielkie zainteresowanie pracą Rzecznika. Wizyta zakończyła się prezentacją dla pracowników belgijskiego federalnego rzecznika praw obywatelskich, podczas której poruszono wiele istotnych zagadnień.

6.3 KONFERENCJE I SPOTKANIA

Konferencje, seminaria i spotkania są dla Rzecznika doskonałą sposobnością do zwiększania świadomości na temat jego pracy wśród głównych docelowych odbiorców, takich jak organizacje pozarządowe, grupy interesu i instytucje akademickie. Ułatwiają one również jego pracę polegającą na propagowaniu idei instytucji rzecznika w szerszych kręgach. Konferencje i spotkania pozwalają także Rzecznikowi i jego pracownikom na bieżąco zapoznawać się ze wszelkimi zmianami na arenie europejskiej, które szczególnie dotyczą tej instytucji.

W niniejszej sekcji opisano ogólnie pełen zakres działalności propagującej ideę instytucji rzecznika, a w szczególności pracę Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Jeżeli Rzecznik nie może osobiście uczestniczyć w danym wydarzeniu, powierza odpowiedniemu członkowi personelu zadanie reprezentowania instytucji. Wiele grup poznaje również pracę rzecznika w ramach wizyt studyjnych w Strasburgu. Niniejsza sekcja zawiera listę prezentacji dla grup, które odbyły się w 2007 r.

Z UDZIAŁEM RZECZNIKA

W 2007 r. Rzecznik DIAMANDOUROS poświęcił sporo czasu na przybliżenie swojej działalności potencjalnym skarżącym. Duże znaczenie dla dotarcia do środowisk biznesowych miały jego wystąpienia podczas wydarzeń organizowanych przez brytyjską izbę handlową w Belgii, izbę handlowo-przemysłową w Salonikach (Grecja) oraz radę federacji greckich przedsiębiorców i przemysłowców. Prezentacja Rzecznika poświęcona przejrzystości przeprowadzona w Europejskim Centrum Polityki w Brukseli służyła przekazaniu najważniejszych idei Rzecznika dotyczących tego zagadnienia – mającego kluczowe znaczenia dla rozpatrywania skarg. Podczas seminarium w Brugii (Belgia) Rzecznik miał również możliwość omówienia swojej działalności z Radą Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE). Do innych ważnych wydarzeń należą wystąpienia na Europejskim Forum Niepełnosprawności, przed greckim towarzystwem ochrony środowiska i dziedzictwa kultury, członkami *Ecoculture* oraz *Cercle Européen* w Strasburgu.

Doskonałą sposobność dotarcia do studentów prawa, administracji publicznej i nauk politycznych oferują Rzecznikowi środowiska akademickie. W 2007 r. Nikiforos DIAMANDOUROS zaprezentował swoją działalność studentom *Ecole Nationale d'Administration* (ENA) w Strasburgu, Uniwersytetu Oxfordzkiego (stowarzyszenie greckie), London School of Economics, College of Europe w Brugii i helleńskiemu towarzystwu nauk politycznych w Atenach.

Nie ustając w swoich wysiłkach w celu przedstawienia swojej działalności najwyższym przedstawicielom politycznym Rzecznik DIAMANDOUROS spotykał się z prezydentami, premierami, ministrami, parlamentarzystami i ambasadorami państw członkowskich UE, m.in. Czech, Cypru, Grecji, i Wielkiej Brytanii. Odbył także spotkania z najwyższymi przedstawicielami politycznymi spoza UE, w tym z Japonii, Mołdawii, Rosji, Turcji i Ukrainy. Jego wystąpienie podczas 4. konferencji ministerialnej e-administracji w Lizbonie zorganizowanej w ramach portugalskiej prezydencji w UE stanowiło cenną sposobność dotarcia do najważniejszych decydentów politycznych, specjalistów z sektora prywatnego i zainteresowanych obywateli ze wszystkich państw członkowskich. Wystąpienia Rzecznika podczas tego wydarzenia wysłuchało około 500 osób.

Nikiforos DIAMANDOUROS prowadzi prezentację podczas 4. ministerialnej konferencji poświęconej e-administracji. Lizbona, 21 września 2007 r.

Z UDZIAŁEM PERSONELU RZECZNIKA

Równie aktywni w promowaniu wiedzy o instytucji byli pracownicy biura Rzecznika. W 2007 r. przeprowadzono ponad 80 prezentacji dla około 3000 obywateli UE. Najliczniejsze grupy odwiedzających przybyły z Niemiec, Polski i Węgier. Wśród uczestników prezentacji znaleźli się studenci, stażyści, prawnicy i sędziowie, przedsiębiorcy i lobbyści, urzędnicy rządowi i służby cywilnej oraz pracownicy biur rzeczników. Mimo że przygotowanie takich prezentacji wymaga od personelu Rzecznika ogromnych nakładów pracy, to są one niezwykle przydatne w dotarciu do potencjalnych skarżących i innych obywateli oraz pomagają nadać administracji UE „ludzkie oblicze”. Z tego względu biuro Rzecznika stara się, na ile to możliwe, spełniać prośby odwiedzających, którzy chcą poznać pracę Rzecznika.

6.4 KONTAKTY Z MEDIAMI

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich mocno angażuje się w działania służące zapewnianiu, że obywatele, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i przedsiębiorstwa wiedzą o swoim prawie do składania skarg na niewłaściwe administrowanie w instytucjach UE. Rzecznik zdaje sobie sprawę, jak ważną rolę w informowaniu opinii publicznej, uatrakcyjnianiu debat i propagowaniu jego usług we wszystkich państwach członkowskich UE odgrywają media. Proaktywna polityka medialna stanowi główny składnik jego działań i inicjatyw służących promowaniu poszanowania praw przysługujących na mocy ustawodawstwa UE oraz poprawie jakości administracji.

Polityka medialna Rzecznika oparta jest na dwoistym podejściu. Z jednej strony Rzecznik zabiega o informowanie ogółu społeczeństwa europejskiego o swoich działaniach wykorzystując szeroko dostępne środki masowego przekazu (m.in. telewizję, prasę, radio). Z drugiej zaś strony stara się dotrzeć do konkretnych grup potencjalnych skarżących za pomocą bardziej wyspecjalizowanych mediów (np. magazynów o tematyce ekonomicznej i konsumenckiej oraz wewnętrznych biuletynów różnych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i grup interesariuszy).

Rzecznik stara się utrzymać najwyższą przejrzystość i dostępność w kontaktach z dziennikarzami, aby społeczeństwo mogło śledzić jego pracę. Przekazuje on mediom informacje o wszczętych dochodzeniach, przyjętych przez instytucje polubownych rozwiązaniach mających zadowolić skarżących, ważnych projektach zaleceń skierowanych do instytucji oraz o decyzjach zamykających dochodzenia. Rzecznik informuje też media o publikacji sprawozdania rocznego i najnowszych statystyk, udziale w bieżących inicjatywach i debatach publicznych oraz różnych innych związanych

z pracą Rzecznika zagadnieniach mających znaczenie dla społeczeństwa. Rzecznik chce zachować jak największą jawność swoich działań, lecz szanuje uzasadnione żądania tych skarżących, którzy wolą, by ich sprawy były traktowane poufnie.

Rzecznik stara się kontaktować z korespondentami europejskimi przebywającymi w Brukseli, jak również z dziennikarzami krajowymi i regionalnymi ze wszystkich państw członkowskich. Rzecznik przekazuje mediom informacje głównie poprzez komunikaty i konferencje prasowe, dyskusje tematyczne i wywiady. Aby jak najbardziej przysłużyć się dziennikarzom Rzecznik dokłada starań, żeby jego komunikaty były proste i czytelne.

Nikiforos DIAMANDOUROS udziela wywiadu Lenie MELLIN, zajmującej się tematyką UE, dziennikarce największej gazety codziennej w Szwecji, *Aftonbladet*. Sztokholm, 14 maja 2007 r.

Do najważniejszych działań medialnych Rzecznika w 2007 r. zaliczają się konferencje prasowe zwołane w Brukseli i Strasburgu w celu prezentacji Sprawozdania rocznego oraz konferencje prasowe w Berlinie, Karlsruhe i Warszawie przewidziane w programach wizyt w tych miastach. W ramach wprowadzenia do szóstego seminarium krajowych rzeczników praw obywatelskich w Strasburgu Nikiforos DIAMANDOUROS wspólnie z francuskim rzecznikiem praw obywatelskich Jean-Paulem DELEVOYE przedstawili swoją działalność francuskim dziennikarzom. Okazji do przybliżenia obywatelom działań Europejskiego Rzecznika przysporzyły briefingi prasowe z zainteresowanymi dziennikarzami z różnych gazet i agencji prasowych. Wreszcie w 2007 r. Rzecznik DIAMANDOUROS udzielił ponad 40 wywiadów przedstawicielom prasy, radia, telewizji oraz mediów elektronicznych w Strasburgu, Brukseli i w innych miejscach.

Sprawozdawca parlamentarny Sprawozdania ogólnego 2006 Rzecznika, Luciana SBARBATI, posłanka do PE oraz Nikiforos DIAMANDOUROS podczas wypowiedzi na konferencji prasowej. Strasburg, 24.10.2007 r.

W 2007 r. wydano siedemnaście komunikatów prasowych, które rozpowszechniono wśród dziennikarzy i zainteresowanych stron w całej Europie. Wśród poruszonych tematów znalazły się

dochodzenie Rzecznika w sprawie opóźnionych płatności, problemy w dziedzinie dostępu do dokumentów i informacji, skarga w związku z europejską dyrektywą dotyczącą czasu pracy, jak również problemy z materiałami informacyjnymi Komisji na temat praw pasażerów linii lotniczych.

6.5 PUBLIKACJE

Rzecznik pragnie dotrzeć do możliwie najszerszego kręgu osób w celu zwiększenia wiedzy obywateli o jego działaniach polegających na pociąganiu do odpowiedzialności administracji UE. W 2007 r. ukazały się i trafiły do zainteresowanych odbiorców liczne publikacje informujące najważniejszych interesariuszy i ogół społeczeństwa o usługach, jakie świadczy Rzecznik na rzecz obywateli i mieszkańców. Wszystkie publikacje Rzecznika dostępne są na stronie internetowej pod adresem <http://www.ombudsman.europa.eu>; można je również pozyskać nieodpłatnie z księgarni UE na stronie <http://bookshop.europa.eu>

Na szczególną uwagę zasługuje nowy biuletyn informacyjny dla biznesu i organizacji, zawierający zwięzłe wyjaśnienie tego, co Rzecznik może zrobić dla tych podmiotów. Biuletyn informacyjny rozpowszechniano wraz z innymi powiązаныmi materiałami w ramach kampanii mailingowej skierowanej do potencjalnych skarżących. Podczas kampanii starano się dotrzeć w szczególności do izb handlowych i kancelarii prawnych na terytorium UE – wysłano do nich ponad 5000 spersonalizowanych przesyłek. Kampania okazała się wielkim sukcesem. W 2007 r. otrzymano wiele próśb o dodatkowe egzemplarze publikacji Rzecznika.

6.6 INFORMACJE ONLINE

Komunikacja pocztą elektroniczną

W kwietniu 2001 r. na stronie internetowej umieszczono elektroniczny formularz skargi do Europejskiego Rzecznika w 12 językach, z możliwością składania przez Internet. Po rozszerzeniu Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. formularz udostępniono w kolejnych dziewięciu językach. W grudniu 2006 r. w ramach przygotowań do następnego rozszerzenia Unii Europejskiej w dniu 1 stycznia 2007 r., na stronie internetowej dodano formularz w języku bułgarskim i rumuńskim. W 2007 r. 58 % wszystkich skarg otrzymanych przez Rzecznika złożono przez Internet, z czego duża część wpłynęła za pomocą elektronicznego formularza skargi

W roku 2007 na główny adres poczty elektronicznej Rzecznika przysłano łącznie 7 273 wiadomości z prośbą o informacje. Z tej liczby 3 127 wiadomości stanowiło korespondencję zbiorową od obywateli, dotyczącą skarg otrzymanych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, zaś 4 146 wiadomości zawierało indywidualne wnioski o informacje. W korespondencji zbiorowej poruszano między innymi takie zagadnienia, jak budowa linii wysokiego napięcia łączącej hiszpańską i francuską sieć elektryfikacyjną oraz domniemana decyzja władz regionu Walencji w Hiszpanii o przerwaniu nadawania kanału telewizji katalońskiej. Na wszystkie tego rodzaju wiadomości wysłano odpowiedź z informacją o statusie rozpatrywanej przez Rzecznika skargi.

Nadawcy wszystkich 4 146 indywidualnych wniosków o informacje otrzymali indywidualne odpowiedzi od właściwego pracownika biura Rzecznika. Dla porównania w 2006 r. udzielono ich około 3 500, a w 2005 r. – 3 200.

Tworzenie strony internetowej

Strona Rzecznika Praw Obywatelskich powstała w lipcu 1998 r. W 2007 r. jej administrator kontynuował ścisłą współpracę z kierownictwem wydziału komunikacji, a także ze służbami technicznymi Parlamentu Europejskiego, przygotowując przekształcenie strony internetowej Rzecznika w nowoczesny, dynamiczny, rzetelny, interaktywny i stale rozwijający się serwis dla obywateli. Uruchomienie nowej strony internetowej zaplanowano na pierwszą połowę 2008 r.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. na stronie głównej Rzecznika odnotowano 416 533 odwiedzin unikalnych użytkowników. Najwyższą liczbę odsłon odnotowano na stronie internetowej w angielskiej wersji językowej, w dalszej kolejności odwiedzano strony w językach francuskim, hiszpańskim, niemieckim i włoskim. Pod względem pochodzenia geograficznego najwięcej osób odwiedzało stronę we Włoszech, a następnie w Hiszpanii, Szwecji, Wielkiej Brytanii i Niemczech. Sekcja „Linki” na stronie internetowej Rzecznika zawiera odsyłacze do stron krajowych i regionalnych rzeczników praw obywatelskich w całej Europie. W 2007 r. zanotowano ponad 82 000 odwiedzin na stronach z listy odsyłaczy, co wyraźnie wskazuje, że działalność Europejskiej Sieci Rzeczników przynosi obywatelom wartość dodaną.

Chcąc zapewnić, by witryna internetowa Rzecznika została jedną z najlepszych stron internetowych instytucji UE, jego biuro przez cały ubiegły rok uczestniczyło w pracach Międzyinstytucjonalnego Komitetu ds. Edycji Internetowej (CEiii).

ZAŁĄCZNIKI

7

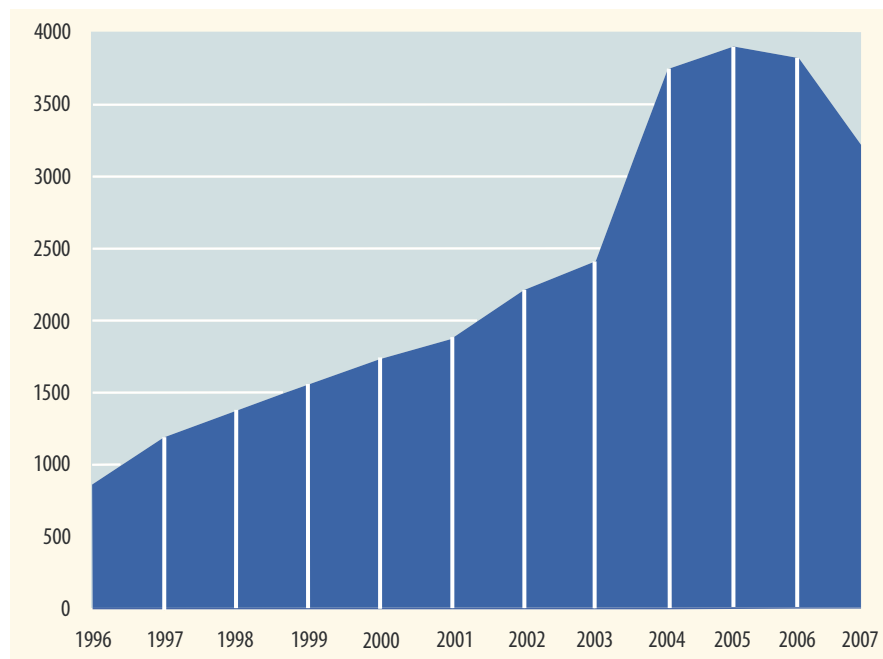
A DANE STATYSTYCZNE

1 SPRAWY ROZPATRYWANE W ROKU 2007

1.1 OGÓLNA LICZBA SPRAW W ROKU 2007 3 760

- Dochodzenia niezamknięte z dniem 31.12.2006 r.332¹
- Skargi oczekujące na decyzję o dopuszczalności z dniem 31.12.2006 r.211
- Skargi otrzymane w roku 20073 211
- Dochodzenia z własnej inicjatywy Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich6

Liczba skarg otrzymanych w latach 1996-2007

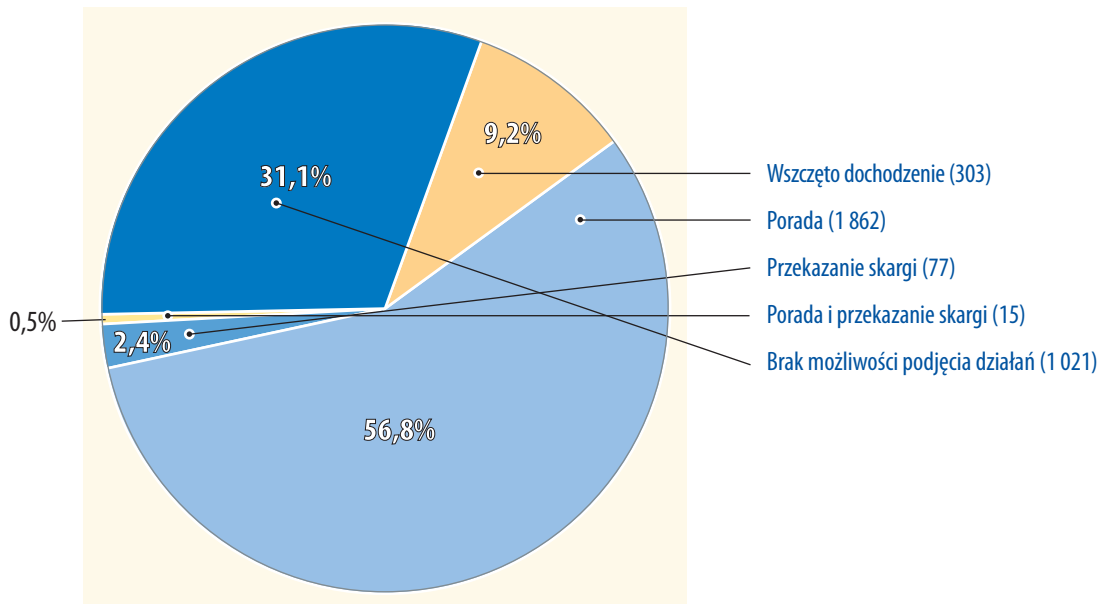
1.2 SPRAWY, W KTÓRYCH ZAKOŃCZONO PROCEDURĘ BADANIA DOPUSZCZALNOŚCI 95 %

¹ W tym dziewięć dochodzeń wszczętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z własnej inicjatywy i 323 dochodzenia w sprawie skarg.

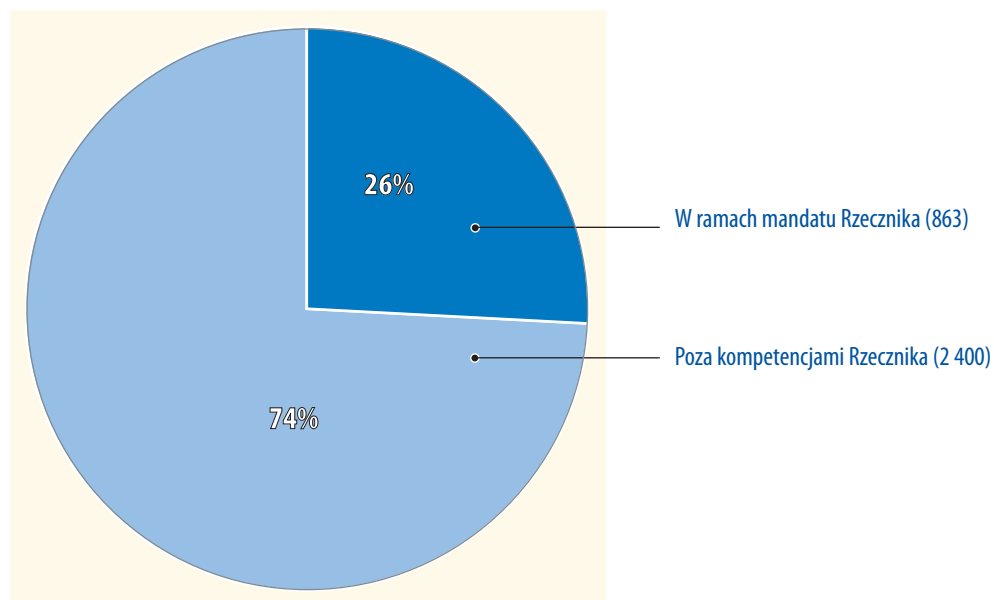

1.3 ANALIZA SKARG

Według rodzaju działań podjętych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na rzecz skarżących

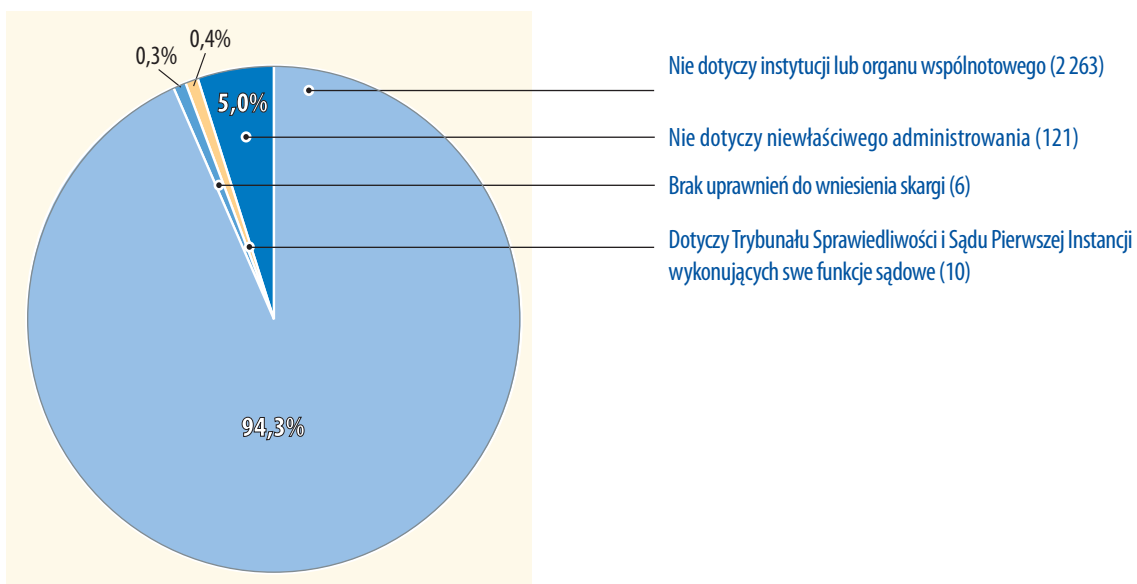

Według obszarów kompetencji Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

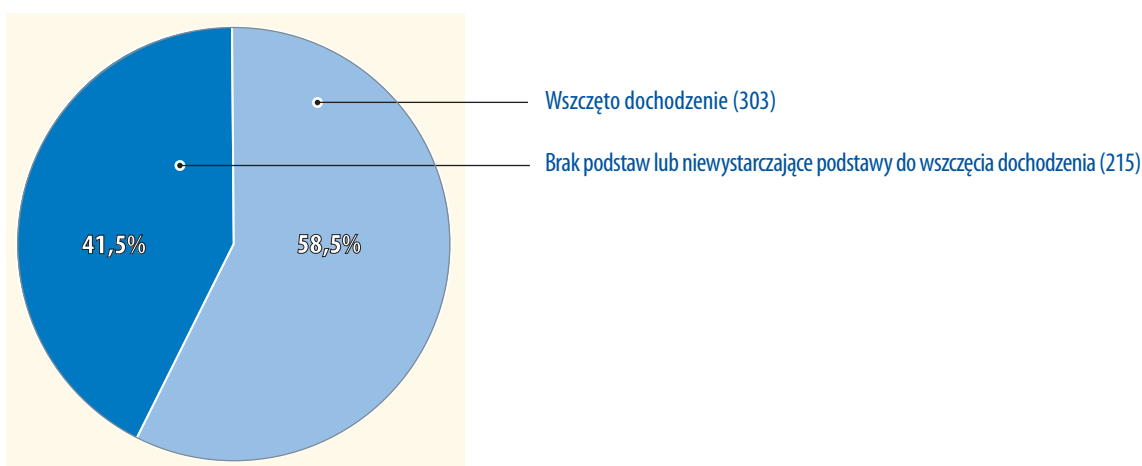

Poza kompetencjami rzecznika

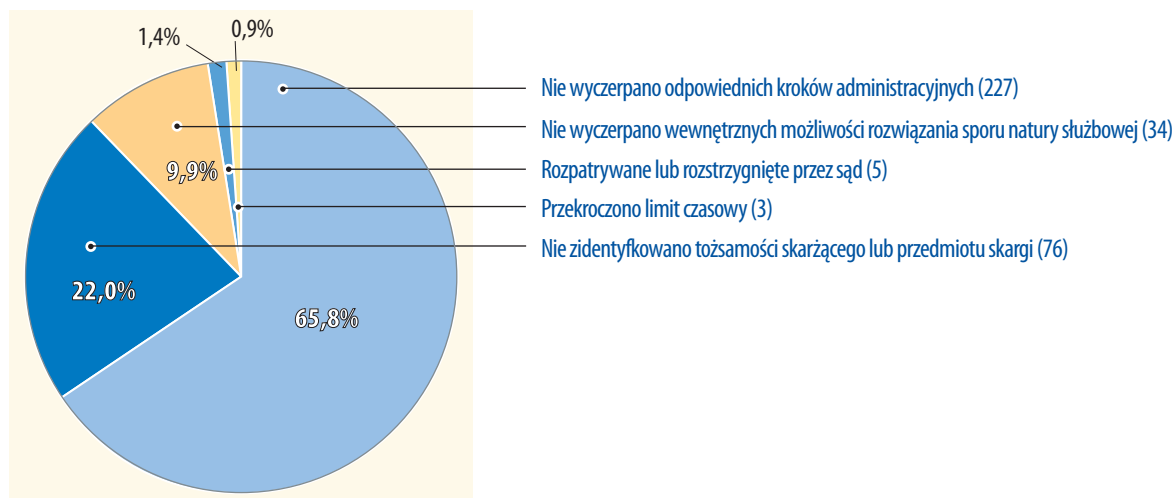

W ramach mandatu rzecznika

Skargi spełniające kryterium dopuszczalności

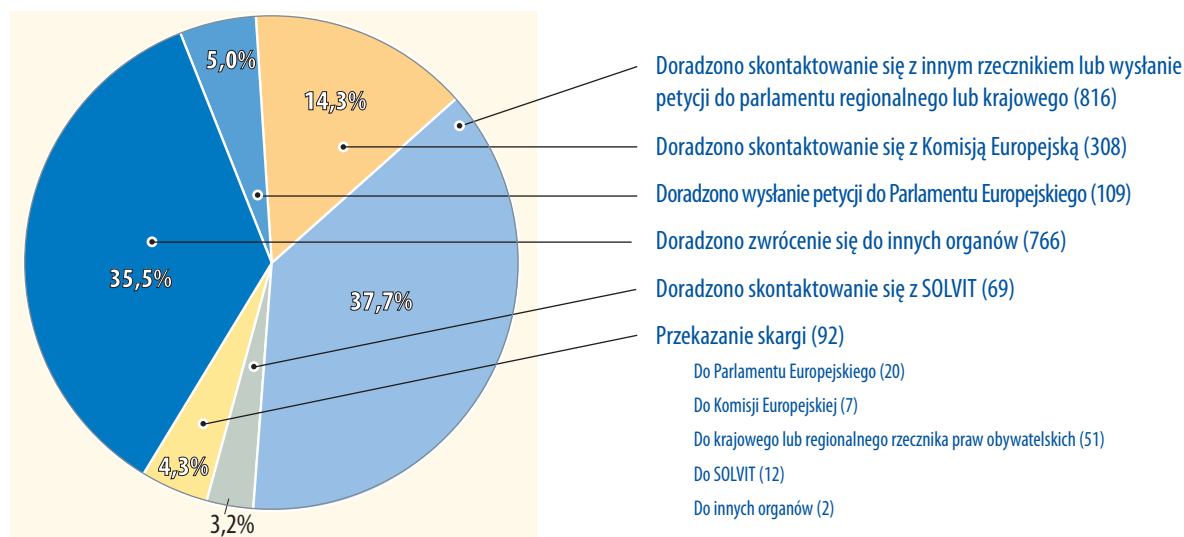
Skargi niespełniające kryterium dopuszczalności

2 PRZEKAZANIE SKARGI I UDZIELENIE PORADY

(W niektórych przypadkach udzielono więcej niż jednej porady)

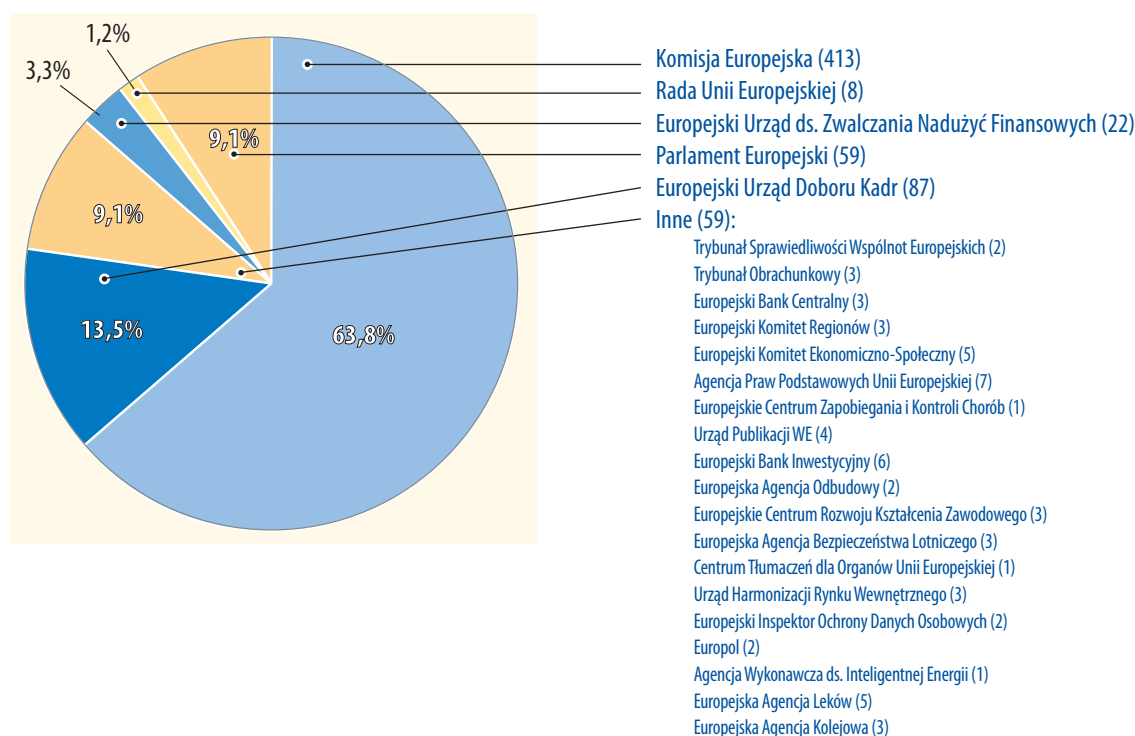

3 DOCHODZENIA PROWADZONE W 2007 R. 641

W 2007 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich prowadził 641 dochodzeń. Z tej liczby 309 dochodzeń, w tym sześć z własnej inicjatywy, wszczęto w 2007 r., a 332 dochodzeń, w tym dziewięciu z własnej inicjatywy, nie zamknięto na dzień 31.12.2006 r.

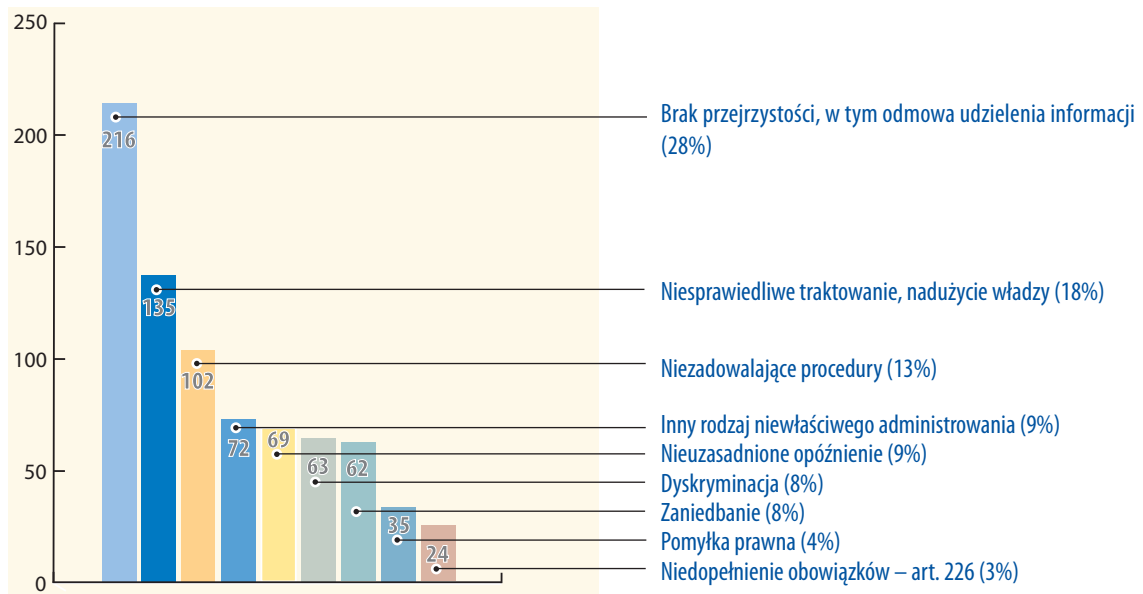
3.1 INSTYTUCJE I ORGANY PODLEGAJĄCE DOCHODZENIOM

(Niektóre sprawy dotyczą dwóch lub więcej instytucji lub organów)

3.2 ZARZUTY DOTYCZĄCE NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

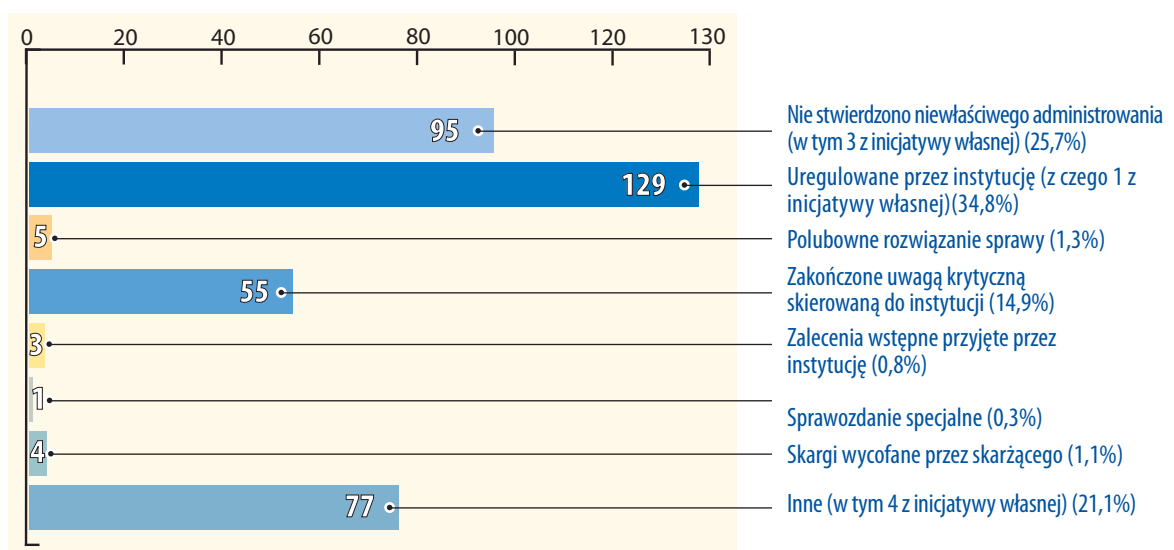
(W niektórych sprawach zarzuty dotyczą dwóch lub więcej rodzajów niewłaściwego administrowania)

3.3 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ POLUBOWNYCH, ZALECENIA WSTĘPNE I SPRAWOZDANIA SPECJALNE W 2007 R.

– Propozycje rozwiązań polubownych	30
– Zalecenia wstępne.....	8
– Sprawozdania specjalne	1

3.4 DOCHODZENIA ZAMKNIĘTE..... 348²

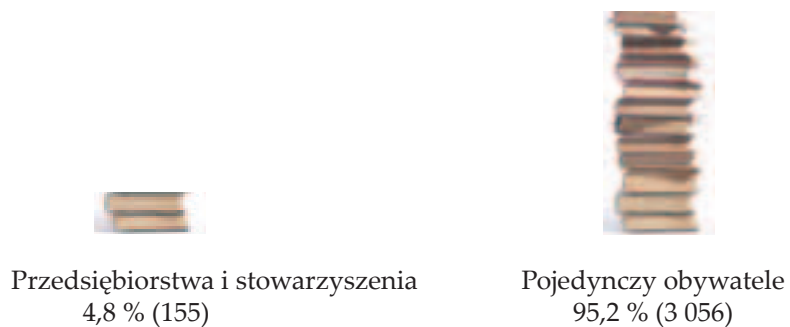
(Dochodzenia zamknięto z jednego lub więcej podanych poniżej powodów)

² Z czego siedem z inicjatywy własnej Rzecznika.

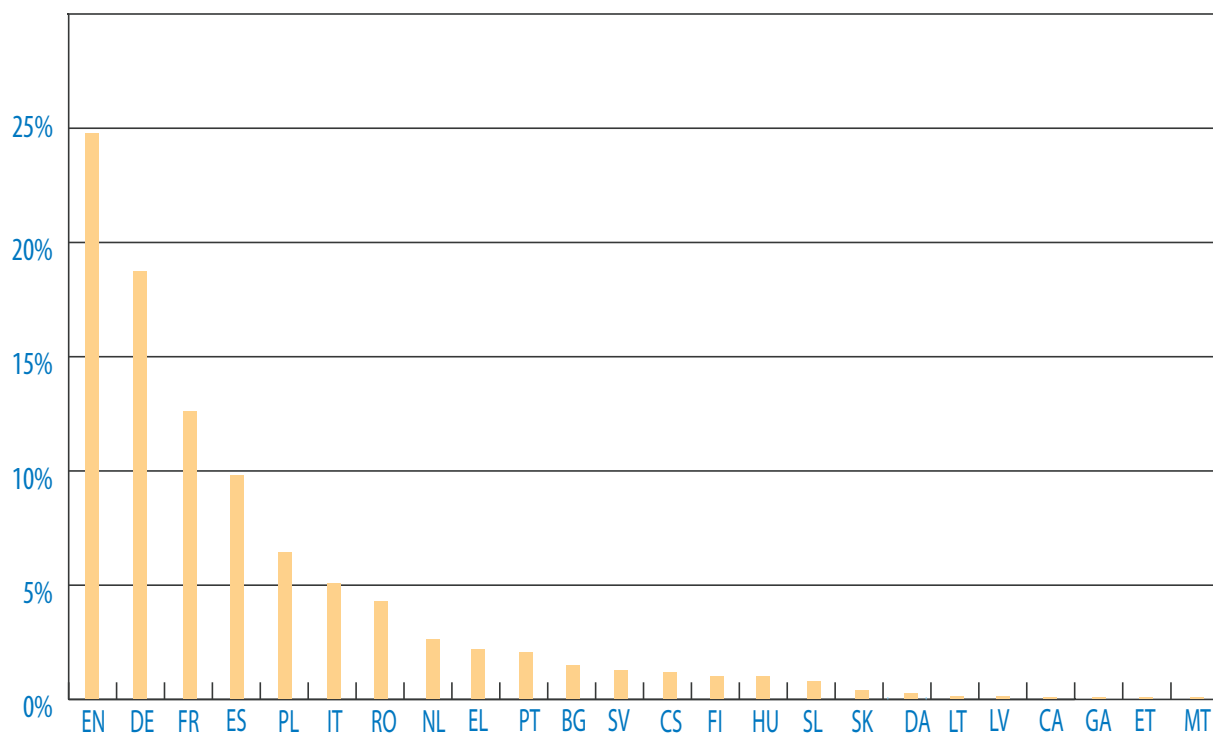

4 POCHODZENIE SKARG ZAREJESTROWANYCH W 2007 R.

4.1 ŹRÓDŁA SKARG

4.2 PODZIAŁ SKARG WEDŁUG JĘZYKÓW

4.3 ANALIZA GEOGRAFICZNEGO POCHODZENIA SKARG

Kraj	Liczba skarg	% skarg	% ludności UE	Wskaźnik ¹
Luksemburg	44	1,4	0,1	13,6
Malta	26	0,8	0,1	10,0
Cypr	46	1,4	0,2	8,9
Słowenia	39	1,2	0,4	3,0
Belgia	182	5,7	2,1	2,6
Bułgaria	91	2,8	1,6	1,8
Finlandia	62	1,9	1,1	1,8
Irlandia	43	1,3	0,9	1,5
Grecja	106	3,3	2,3	1,5
Austria	75	2,3	1,7	1,4
Portugalia	91	2,8	2,1	1,3
Hiszpania	351	10,9	9,0	1,2
Rumunia	162	5,0	4,4	1,2
Szwecja	61	1,9	1,8	1,0
Węgry	67	2,1	2,0	1,0
Niemcy	507	15,8	16,6	1,0
Czechy	59	1,8	2,1	0,9
Polska	214	6,7	7,7	0,9
Słowacja	27	0,8	1,1	0,8
Holandia	74	2,3	3,3	0,7
Francja	251	7,8	12,8	0,6
Litwa	12	0,4	0,7	0,5
Łotwa	8	0,2	0,5	0,5
Dania	18	0,6	1,1	0,5
Włochy	182	5,7	11,9	0,5
Estonia	4	0,1	0,3	0,5
Wielka Brytania	156	4,9	12,3	0,4
Inne	200	6,2		
Brak informacji	53	1,7		

¹ Wskaźnik obliczono, dzieląc odsetek skarg przez odsetek ludności. Wynik powyżej 1 świadczy o tym, że z danego kraju napływa do Rzecznika więcej skarg niż należało oczekiwać, biorąc pod uwagę liczbę ludności. Wszystkie wartości procentowe w tabeli zaokrąglono do jednego miejsca po przecinku.

B BUDŻET RZECZNIKA

Niezależny budżet

Od 1 stycznia 2000 r. budżet Rzecznika stanowi oddzielną część ogólnego budżetu Unii Europejskiej (obecnie sekcja VIII)¹.

Struktura budżetu

Budżet Rzecznika dzieli się na trzy tytuły. Tytuł 1 obejmuje płace, dodatki oraz inne koszty związane z personelem. Tytuł 2 dotyczy budynków, mebli, wyposażenia i innych wydatków operacyjnych. Tytuł 3 obejmuje wydatki związane z wykonywaniem przez instytucję jej ogólnych zadań.

Współpraca z Parlamentem Europejskim

Aby uniknąć niepotrzebnego dublowania personelu administracyjnego i technicznego, Rzecznik wykonując swoje zadania korzysta z usług technicznych Parlamentu Europejskiego lub z jego pośrednictwa. Współpraca między Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Parlamentem Europejskim pozwoliła na znaczne oszczędności w budżecie Wspólnoty. Obowiązujące porozumienie o współpracy zostało podpisane przez przewodniczącego Parlamentu i Europejskiego Rzecznika w dniu 15 marca 2006 r. i weszło w życie w kwietniu 2006 r. Jego celem jest kontynuowanie współpracy z Parlamentem we wszystkich dziedzinach, które umożliwiają znaczne oszczędności skali i oszczędności budżetowe. Parlament Europejski będzie zatem nadal świadczył usługi dla Rzecznika w kilku obszarach, w tym w zakresie wynajmu pomieszczeń, informatyki, telekomunikacji, opieki medycznej, szkoleń oraz tłumaczeń pisemnych i ustnych. Nowe porozumienie pozwala zachować przejrzystość pod względem polityki cenowej. Płatności za usługi są realizowane na podstawie kosztów oszacowanych w sposób rzetelny, przejrzysty i racjonalny, z wyjątkiem wydatków związanych z audytem i księgowością, za które ustalono kwotę ryczałtową. Zmiany te odzwierciedlają także niezależność Rzecznika w zarządzaniu personelem i sprawach finansowych.

Budżet na rok 2007 i 2008

W poniższej tabeli przedstawiono budżet Rzecznika podzielony na trzy pozycje. Tabela pokazuje również wykorzystanie przyznanego środków budżetowych w 2007 r. oraz zmiany między budżetem na 2007 r. a budżetem na 2008 r. Ponadto podano w niej liczbę stanowisk pracy przewidzianą w planie zatrudnienia Rzecznika.

(w EUR)

Tytuł	Pozycja	2007		2008
		Środki przewidziane	Środki wydatkowane	Środki przewidziane
1	Wydatki związane z osobami pracującymi w instytucji	6 150 300	5 950 031	6 436 000
2	Budynki, meble, wyposażenie i różne wydatki operacyjne	1 251 500	1 309 867	1 345 000
3	Wydatki związane z wykonywaniem przez instytucję jej ogólnych zadań	751 000	729 586	724 770
Total expenditure		8 152 800	7 989 484	8 505 770
Number of posts			57	57

¹ Rozporządzenie Rady (WE, EWWiS, Euratom) nr 2673/1999 z dnia 13 grudnia 1999 r. zmieniające rozporządzenie finansowe z dnia 21 grudnia 1977 r., mające zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich, Dz. U. 1999 L 326, str. 1.

C PERSONEL

Aby zapewnić prawidłową obsługę skarg dotyczących niewłaściwego administrowania w 23 językach Traktatu, a także docierać do obywateli i mieszkańców UE w celu informowania ich o prawie do wnoszenia skarg, Rzecznika wspiera wykwalifikowany, wielojęzyczny personel. W tym załączniku przedstawiono pełny wykaz członków personelu zatrudnionego w 2007 r. wraz z nazwami stanowisk i danymi kontaktowymi, a także opis prac wykonywanych przez różne wydziały i działy biura. Rozdział kończy się krótkim opisem zebrań personelu, które odbyły się w ciągu roku.

EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

P. Nikiforos DIAMANDOUROS urodził się 25 czerwca 1942 r. w Atenach, w Grecji. Został wybrany na Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 15 stycznia 2003 r. Stanowisko objął 1 kwietnia 2003 r., a 11 stycznia 2005 r. został powtórnie wybrany na pięcioletnią kadencję.

W latach 1998-2003 był pierwszym krajowym rzecznikiem praw obywatelskich Grecji. Od 1993 r. jest również profesorem polityki porównawczej na Wydziale Nauk Politycznych i Administracji Państwowej na Uniwersytecie Ateńskim (obecnie przebywa na urlopie). W latach 1995-1998 pełnił funkcję dyrektora i przewodniczącego Greckiego Narodowego Centrum Badań Społecznych (EKKE).

Otrzymał stopień licencjata w dziedzinie nauk politycznych Uniwersytetu Indiana (1963) oraz tytuł magistra nauk humanistycznych (Master of Arts) (1965), tytuł magistra filozofii (Master of Philosophy) (1969) i stopień doktora (1972) w tej samej dziedzinie na Uniwersytecie Columbia. Przed podjęciem pracy na wydziale Uniwersytetu Ateńskiego w 1988 wykładał i prowadził badania na Uniwersytecie Stanowym w Nowym Jorku i Uniwersytecie Columbia (1973-1978). W latach 1980-1983 był dyrektorem ds. rozwoju w Athens College w Atenach. W latach 1983-1988 był dyrektorem programowym dla Europy Zachodniej oraz Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w Social Science Research Council (Radzie ds. Badań Socjologicznych) w Nowym Jorku. W latach 1988-1991 pełnił funkcję dyrektora Greckiego Instytutu Studiów Międzynarodowych i Strategicznych w Atenach – organizacji zajmującej się badaniami politycznymi, założonej dzięki dofinansowaniu przez fundacje Forda i MacArthura. W 1997 r. gościnnie wykładał nauki polityczne w Ośrodku Zaawansowanych Studiów Socjologicznych im. Juana Marcha w Madrycie.

Piastował stanowisko prezesa Greckiego Stowarzyszenia Nauk Politycznych (1992-1998) i Stowarzyszenia Greckich Studiów Nowożytnych w Stanach Zjednoczonych (1985-1988). W latach 1999-2003 był członkiem greckiej Narodowej Komisji Praw Człowieka, a w latach 2000-2003 członkiem Narodowej Rady ds. Reformy Administracyjnej. W latach 1988-1995 był współprzewodniczącym Podkomisji ds. Europy Południowej w Radzie ds. Badań Socjologicznych w Nowym Jorku, której działalność jest dotowana przez Fundację Volkswagena. Jest również współredaktorem serii nt. Nowej Europy Południowej i zdobywcą grantów badawczych Fulbrighta oraz National Endowment for the Humanities (Narodowej Fundacji Nauk Humanistycznych).

Ponadto jest autorem licznych prac o polityce i historii Grecji, Europy Południowej i Południowo-Wschodniej, a zwłaszcza o demokratyzacji i budowaniu państwa oraz narodu, jak również o związkach kultury i polityki.

SEKRETARIAT EUROPEJSKIEGO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Sekretariat Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich odpowiada za prowadzenie osobistego biura Rzecznika. Zarządza harmonogramem zajęć Rzecznika, koordynuje jego korespondencję przychodzącą i wychodzącą, informuje o stosunkach z innymi instytucjami i organami UE, zajmuje się aspektami protokołarnymi pracy instytucji i wykonuje ogólne prace sekretarskie dla Rzecznika.

Nicholas CATEPHORES

Asystent Rzecznika

Tel. +33 3 88 17 23 83

Kelly KOUNDOURI

Sekretarz Rzecznika

Tel. +33 3 88 17 25 28

SEKRETARZ GENERALNY

Sekretarz Generalny asystuje i doradza Rzecznikowi podczas rozpatrywania skarg i prowadzenia dochodzeń. Koordynuje też stosunki między biurem Rzecznika i innymi instytucjami europejskimi oraz odgrywa kluczową rolę w rozwijaniu stosunków z biurami rzeczników w całej Europie i docieraniu do obywateli europejskich. Doradza Rzecznikowi w sprawach struktury i zarządzania biurem, planowania działań i monitorowania prac i ich efektów, jak również w kwestii zapewniania koordynacji ogólnej.

Po uzyskaniu nominacji na stanowisko sekretarza generalnego w dniu 1 sierpnia 2006 r., w oczekiwaniu na zakończenie procedury rekrutacji nowego kierownika Wydziału Prawnego, Ian HARDEN nadal pełnił obowiązki kierownika tego Wydziału do 30 czerwca 2007 r.

Ian HARDEN

Sekretarz Generalny

Tel. +33 3 88 17 23 84

Ian HARDEN urodził się 22 marca 1954 r. w Norwich w Anglii. Studiował prawo w Churchill College w Cambridge, uzyskując w 1975 r. stopień licencjata z wyróżnieniem, a w 1976 r. — dyplom LLB. Po ukończeniu nauki rozpoczął pracę na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Sheffield, gdzie był wykładowcą w latach 1976–1990, starszym wykładowcą (Senior Lecturer) w latach 1990–1993, starszym wykładowcą (Reader) w latach 1993–1995, a od 1995 r. — profesorem prawa publicznego. W 1996 r. rozpoczął pracę w biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich jako główny doradca prawny, następnie w latach 1997–1999 pełnił funkcję kierownika sekretariatu, zaś od 2000 r. — funkcję kierownika Wydziału Prawnego. W dniu 1 sierpnia 2006 r. został mianowany na stanowisko sekretarza generalnego biura Rzecznika. Jest autorem i współautorem licznych publikacji na temat prawa UE i prawa publicznego, w tym *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) i *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Jest członkiem *Association française de droit constitutionnel* i „Study of Parliament Group” (Grupy Badań Parlamentarnych) w Wielkiej Brytanii oraz profesorem honorowym Uniwersytetu w Sheffield.

Murielle RICHARDSON

Asystent kierownika Wydziału Prawnego (do 30.06.2007 r.)

Asystent Sekretarza Generalnego (od 01.07.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 23 88

WYDZIAŁ PRAWNY

Wydział Prawny składa się głównie z prawników, którzy analizują skargi otrzymane przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i prowadzą dochodzenia pod nadzorem kierownika Wydziału Prawnego i dwóch głównych inspektorów. Kierownik Wydziału Prawnego informuje Rzecznika o strategii prawnej i kierunku, w którym zmierzają działania instytucji oraz zarządza Wydziałem. Asystent kierownika Wydziału Prawnego zapewnia funkcjonowanie wewnętrznej kontroli jakości i systemów zarządzania informacją oraz koordynuje udział Wydziału w sporządzaniu sprawozdania rocznego. Nadzoruje też Sekretariat ds. Skarg.

W 2007 r. Wydział zatrudniał 23 pracowników, w tym kierownika Wydziału, siedmiu głównych doradców prawnych, z których czterech pełniło funkcje głównych inspektorów, dwunastu prawników, prawnika lingwistę, asystenta prawnego i asystenta kierownika Wydziału. W minionym roku Wydział Prawny nadzorował pracę 16 stażystów.

W wyniku otwartej procedury rekrutacyjnej w dniu 1 lipca 2007 r. João SANT'ANNA został mianowany na stanowisko kierownika Wydziału Prawnego. W 2000 r. João SANT'ANNA rozpoczął pracę w biurze Europejskiego Rzecznika na stanowisku kierownika Wydziału Finansowo-Administracyjnego i wciąż sprawuje funkcję kierownika Wydziału *ad interim*.

João SANT'ANNA

Kierownik Wydziału Prawnego (od 01.07.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 53 46

João SANT'ANNA urodził się 3 maja 1957 r. w Setúbal w Portugalii. W latach 1975–1980 studiował prawo na Uniwersytecie w Lizbonie, a w roku 1981 wstąpił do lizbońskiej palestry. W latach 1980–1982 był prawnikiem w dziale prawno-administracyjnym portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W latach 1982–1984 dalej studiował prawo w dziedzinie prawa własności intelektualnej w Uniwersytecie Ludwika Maksymiliana i w Instytucie Maksa Plancka w Monachium. Po powrocie do Portugalii w 1984 r. został mianowany kierownikiem działu prawno-administracyjnego portugalskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dla regionu Lizbony. W 1986 r. został urzędnikiem służby cywilnej Parlamentu Europejskiego i pracował w Dyrekcjach Generalnych ds. Informacji i Stosunków Publicznych, Badań Naukowych, Personelu i Finansów, a w końcu w Wydziale Prawnym Parlamentu Europejskiego. W 2000 r. został kierownikiem Wydziału Finansowo-Administracyjnego w Biurze Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. 1 lipca 2007 r. został mianowany kierownikiem Wydziału Prawnego.

Nelius CAREY

Prawnik lingwista

Tel. +33 3 88 17 25 63

Isabelle FOUCAUD

*Asystent kierownika Wydziału Prawnego
(od 01.07.2007 r.)*

Tel. +33 3 88 17 23 91

PRAWNICY

Prawnicy rozpatrują skargi składane do Rzecznika w każdym z 23 języków Unii Europejskiej. Proponują wszczęcie dochodzenia i prowadzą je, odpowiadają na wnioski obywateli o informacje, pomagają Rzecznikowi w sprawach prawnych, informują o procedurach prawnych, przebiegu spraw i tradycjach prawnych poszczególnych państw członkowskich, a także reprezentują Rzecznika podczas niektórych wydarzeń publicznych.

Ioannis DIMITRAKOPOULOS

Kierownik zespołu prawnego

Główny doradca prawny

Tel. +33 3 88 17 37 68

Sabina BALAŽIČ

Prawnik (do 30.09.2007 r.)

Peter BONNOR

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 25 41

Daniel KOBLENCZ

Prawnik

Tel. +32 2 284 38 31

Gerhard GRILL

Kierownik zespołu prawnego

Główny doradca prawny

Tel. +33 3 88 17 24 23

Violetta DIMOVA

Prawnik (od 01.02.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 25 63

Bernhard HOFSTÖTTER

Prawnik (od 01.09.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 81 05

Marta HIRSCH-ZIEMBIŃSKA

Kierownik zespołu prawnego

Główny doradca prawny

Tel. +33 3 88 17 27 46

Benita BROMS

Kierownik biura w Brukseli

Główny doradca prawny

Tel. +32 2 284 25 43

Juliano FRANCO

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 21 51

Tina NILSSON

Prawnik

Tel. +32 2 284 14 17

Tea SEVÓN

Prawnik (od 01.10.2007 r.)

Tel. +32 2 284 21 80

Wiebke PANKAUKE

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 24 02

Olivier VERHEECKE

Główny doradca prawny

Tel. +32 2 284 20 03

Raluca TRASCA

Prawnik (od 16.04.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 31 08

Branislav URBANIČ

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 27 14

Fergal Ó REGAN

*Kierownik zespołu prawnego
Główny doradca prawny*

Tel. +33 3 88 17 67 84

Elodie BELFY

Asystent prawny

Tel. +32 2 284 39 01

Marjorie FUCHS

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 40 78

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Główny doradca prawny

Tel. +33 3 88 17 24 01

Beatriz MENÉNDEZ ALLER

Prawnik (do 15.11.2007 r.)

Ida PALUMBO

Prawnik

Tel. +33 3 88 17 23 85

STAŻYŚCI**Marta ARIAS DIAZ**

(do 31.08.2007 r.)

Elsa BERNARD

(do 30.04.2007 r.)

Clelia CASALINO

(od 15.02.2007 r.)

Caroline DIETZEL

(od 01.09.2007 r.)

Ramin FARINPOUR

(do 31.08.2007 r.)

Tobias JAMES

(od 01.09.2007 r.)

Farah JERAJ

(do 31.07.2007 r.)

Tomasz KODRZYCKI

(od 01.09.2007 r.)

Beata KULPACZYNSKA

(do 31.08.2007 r.)

Angela LINDBERG

(od 01.09.2007 r.)

Samir MOHAMED GHARBAOUI

(od 01.09.2007 r.)

Christopher MILNES

(od 01.09.2007 r.)

Zvi RAMAN

(do 31.08.2007 r.)

Louise RICHARD

(od 01.09.2007 r.)

Giorgio RIZZELLO

(do 09.02.2007 r.)

Brigita SABALIAUSKAITE

(do 31.08.2007 r.)

Axel SCHNEIDER

(do 31.7.2007 r.)

Elena TZOULIA

(od 01.03.2007 r.)

WYDZIAŁ FINANSOWO-ADMINISTRACYJNY

Wydział Finansowo-Administracyjny odpowiada za całą pracę biura Rzecznika, która nie jest bezpośrednio związana z rozpatrywaniem skarg i prowadzeniem dochodzeń. Składa się z czterech sektorów — administracyjnego, finansowego, ds. skarg oraz komunikacji. Kierownik Wydziału Finansowo-Administracyjnego koordynuje całość prac Wydziału. Jego obowiązki obejmują ogólną organizację i funkcjonowanie biura, politykę kadrową, propozycje i realizację strategii budżetowo-finansowej instytucji oraz reprezentację Rzecznika na forach międzyinstytucjonalnych. W 2007 r. Wydział zatrudniał ogółem 34 pracowników.

João SANT'ANNA

Kierownik Wydziału Finansowo-Administracyjnego (ad interim)

Tel. +33 3 88 17 53 46

SEKRETARIAT DS. SKARG

Sekretariat ds. Skarg odpowiada za rejestrację, dystrybucję i monitorowanie skarg złożonych do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Sekretariat zapewnia rejestrację wszystkich skarg w bazie danych, potwierdzanie i przekazywanie ich do Wydziału Prawnego. Odpowiada za zarządzanie przychodzącą i wychodzącą korespondencją związaną ze skargami, zapewnia aktualizację informacji dotyczących skarg w bazie danych przez cały czas trwania procedury, monitoruje przestrzeganie terminów, sporządza statystyki dotyczące skarg i ewidencjonuje dokumenty związane ze skargami. Prace sekretariatu nadzoruje asystent kierownika Wydziału Prawnego.

Séverine BEYER

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 23 93

Isabelle LECESTRE

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 24 29

Bruno BISMARQUE-ALCÂNTARA

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 20 91

Oualiba MAKHLOUFIA

Sekretarz

Tel. +33 3 88 16.40.71

Evelyne BOUTTEFROY

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 24 13

Ana MORAIS GASPAR

Sekretarz (od 01.10.2007 r.)

Tel. +33 3 88 16 63 10

Elaine DRAGO

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 33 31

Christelle THEROUSE

Sekretarz (od 16.07.2007 r.)

Tel. +33 3 88 16 40 71

Véronique FOREAU

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 34 99

Caroline ZINCK

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 40 51

DZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Zakres zadań Działu Administracyjnego jest szeroki. Obejmuje on sprawy związane z rekrutacją i zarządzaniem personelem, korespondencją przychodzącą i wychodzącą, centralą telefoniczną, infrastrukturą biurową, koordynacją tłumaczeń dokumentów, organizacją i zarządzaniem podręczną biblioteką prawniczą oraz dokumentacją i archiwami instytucji. Dział Administracyjny odpowiada również za technologię informatyczną stosowaną w instytucji i obsługę informatyczną biura, którą zajmuje się w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim.

Alessandro DEL BON

Kierownik działu

Tel. +33 3 88 17 23 82

Christophe BAUER

Pracownik administracyjny, kierowca

Tel. +33 3 88 17 67 80

Cindy DE CARVALHO-GIANNAKIS

Pracownik administracyjny

Tel. +32 2 284 63 93

Rachel DOELL

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 23 98

Massimo EZZY

Specjalista ds. informatyki

Tel. + 33 3 88 17 28 67

Giovanna FRAGAPANE

Sekretarz (od 17.09.2007 r.)

Tel. +33 3 88 17 29 62

Isgouhi KRIKORIAN

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 25 40

Gaël LAMBERT

Specjalista ds. informatyki

Tel. +33 3 88 17 23 99

Juan Manuel MALLEA

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 23 01

Stéphanie MARAJ

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 23 13

Charles MEBS

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 70 93

Ana MORAIS GASPAR

Sekretarz (do 30.05.2007 r.)

Emese WALTZ

Sekretarz (do 16.9.2007 r.)

Félicia VOLTZENLOGEL

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 23 94

DZIAŁ FINANSOWY

Dział Finansowy zapewnia, aby Biuro Rzecznika działało zgodnie z obowiązującymi przepisami finansowymi gwarantującymi oszczędne, efektywne i właściwe wykorzystanie środków budżetowych. Obowiązki te wiążą się z faktem, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich ma niezależny budżet. Budżet przygotowują i realizują czterej specjaliści ds. finansów pod nadzorem oddelegowanego intendenta.

Loïc JULIEN

Kierownik działu

Tel. +33 3 88 17 67 79

Jean-Pierre FEROMONT

Specjalista ds. finansów

Tel. +32 2 284 38 97

Christophe WALRAVENS

Specjalista ds. finansów

Tel. +33 3 88 17 24 03

Giovanna FRAGAPANE

Specjalista ds. finansów (do 16.09.2007 r.)

Emese WALTZ

Specjalista ds. finansów (od 17.09.2007 r.)

Tel. + 33 3 88 16 40 95

Véronique VANDAELE

Specjalista ds. finansów

Tel. +32 2 284 23 00

DZIAŁ KOMUNIKACJI

Do obowiązków Działu Komunikacji należy pomoc Rzecznikowi w docieraniu do obywateli i informowaniu ich o prawach przysługujących im na mocy prawa wspólnotowego. Wykonując te zadania Dział odgrywa kluczową rolę we wzmacnianiu kontaktów i zaufania między obywatelami a Europą i jej instytucjami.

Dział odpowiada za utrzymywanie i wspieranie kontaktów z mediami, przygotowywanie i druk publikacji Rzecznika, utrzymanie stron internetowych Rzecznika, organizację informacyjnych wizyt i wydarzeń z udziałem Rzecznika oraz koordynację stosunków z Europejską Siecią Rzeczników.

Rosita AGNEW

Kierownik działu

Tel. +32 2 284 25 42

Ben HAGARD

Kierownik działu

Tel. +33 3 88 17 24 24

Marc AMIR-TAHMASSEB

Administrator strony internetowej

Tel. +33 3 88 17 44 10

Annika ÖSTERBERG

Specjalista ds. publikacji

Tel. +33 3 88 17 49 36

Raffaella DALLATANA

Sekretarz (od 18.06.2007 r. do 17.11.2007 r.)

Dace PICOT-STIEBRINA

Specjalista ds. komunikacji

Tel. +33 3 88 17 40 80

Gundi GADESMANN

Rzecznik prasowy

Tel. +32 2 284 26 09

Gabrielle SHERIDAN

Sekretarz

Tel. +33 3 88 17 24 08

Europejski rzecznik praw obywatelskich i jego personel.

SPOTKANIA PERSONELU

Aby zagwarantować najskuteczniejszą i najefektywniejszą realizację procedur w Biurze oraz sprawny przepływ informacji pomiędzy pracownikami, a także wspierać możliwości ich rozwoju zawodowego, Rzecznik regularnie zwołuje spotkania personelu. Zazwyczaj w programie tych spotkań znajduje się przegląd bieżących i przyszłych działań dokonywany przez Rzecznika, jak również prezentacja zmian administracyjnych, prawnych i politycznych, mających wpływ na instytucję.

Zgodnie ze strategią Rzecznika w zakresie rozwoju zawodowego personelu na spotkania często zapraszani są zewnętrzni prelegenci. W 2007 r. do Strasburga przybyli przewodniczący Trybunału Służby Cywilnej UE, Paul J. MAHONEY oraz Inspektor Ochrony Danych Peter HUSTINX, aby zaprezentować swoją pracę personelowi biura Rzecznika.

Prezes Sądu do spraw Służby Publicznej UE Paul J. MAHONEY podczas prezentacji dla pracowników biura Rzecznika. Strasburg, 30.03.2007 r.

Europejski Inspektor Ochrony Danych Peter HUSTINX podczas prezentacji dla pracowników biura Rzecznika. Strasburg, 7 grudnia 2007 r.

D INDEKS DECYZJI

1 WEDŁUG NUMERU SPRAWY

2003

OI/3/2003/JMA.....93

2004

1782/2004/OV68
2468/2004/OV70
2577/2004/OV66
2725/2004/(PB)ID53
2825/2004/OV69
3278/2004/ELB86
3346/2004/ELB79
3660/2004/PB.....54

2005

0368/2005/(MF)(BU)BM87
0452/2005/BU71
1475/2005/(IP)GG84
1476/2005/(BB)GG.....84
1617/2005/(BB)JF85
1693/2005/PB.....72
1844/2005/GG73
1858/2005/BB.....67
1859/2005/BB.....67
2350/2005/GG83
2370/2005/OV61
2776/2005/ID87
3008/2005/OV73
3114/2005/MHZ.....80
3193/2005/TN.....74
3269/2005/TN.....88
3323/2005/WP55
3386/2005/WP62
3453/2005/GG92
3693/2005/ID75

2006

0183/2006/MF89
0943/2006/MHZ.....56
0948/2006/BU60
0962/2006/OV76
1103/2006/BU90
1126/2006/SAB.....63
1166/2006/WP57
1779/2006/MHZ.....61
1807/2006/MHZ.....82
2280/2006/MF57
2403/2006/(WP)BEH58
2633/2006/WP64
2740/2006/TN.....59
3495/2006/GG64
3543/2006/FOR76
3697/2006/PB.....77

2007

0446/2007/WP78
0471/2007/VIK65
0668/2007/MHZ.....79
1471/2007/(CC)RT66
Q1/2007/ELB95

2 WEDŁUG PRZEDMIOTU

Numery stron, na których znajdują się niżej wymienione sprawy podano w załączniku D1.

Prawa obywateli

OI/3/2003/JMA
0452/2005/BU
1475/2005/(IP)GG
1476/2005/(BB)GG
1844/2005/GG
2350/2005/GG
3453/2005/GG
2403/2006/(WP)BEH
0668/2007/MHZ

Polityka konkurencji

0943/2006/MHZ

Umowy

2468/2004/OV
2577/2004/OV
1858/2005/BB
1859/2005/BB
3008/2005/OV
3693/2005/ID
2633/2006/WP
3495/2006/GG
1471/2007/(CC)RT

Edukacja, szkolenia zawodowe i młodzież

2280/2006/MF

Środowisko naturalne

2725/2004/(PB)ID
3660/2004/PB
0962/2006/OV
1779/2006/MHZ
1807/2006/MHZ

Swobodny przepływ osób i usług

3543/2006/FOR

Przepisy wewnętrzne instytucji

2468/2004/OV

Różne

3323/2005/WP
3386/2005/WP

Współpraca policyjna i sądowa

1166/2006/WP
0446/2007/WP

Publiczny dostęp

1693/2005/PB
3193/2005/TN
3269/2005/TN
0183/2006/MF
0948/2006/BU
3697/2006/PB

Zdrowie publiczne

2370/2005/OV

Polityka społeczna

Q1/2007/ELB

Personel***Rekrutacja***

1782/2004/OV
2825/2004/OV
3278/2004/ELB
3346/2004/ELB
3114/2005/MHZ
0471/2007/VIK

Inne kwestie

0368/2005/(MF)(BU)BM
1617/2005/(BB)JF
2776/2005/ID
1126/2006/SAB
2740/2006/TN

Transport

1103/2006/BU
1779/2006/MHZ

3 WEDŁUG RODZAJU ZARZUTÓW DOTYCZĄCYCH NIEWŁAŚCIWEGO ADMINISTROWANIA

Numery stron, na których znajdują się niżej wymienione sprawy podano w załączniku D1.

Niezasadniona zwłoka

2577/2004/OV
2825/2004/OV
0962/2006/OV
2280/2006/MF
3495/2006/GG

Obrona

2577/2004/OV
2370/2005/OV

Dyskryminacja

OI/3/2003/JMA
3278/2004/ELB
3346/2004/ELB
Q1/2007/ELB

Błąd w procedurze art. 226

2725/2004/(PB)ID
3660/2004/PB
3453/2005/GG
0962/2006/OV
3543/2006/FOR
0446/2007/WP

Brak lub odmowa udzielenia informacji

1782/2004/OV
0368/2005/(MF)(BU)BM
1693/2005/PB
1844/2005/GG
1858/2005/BB
1859/2005/BB
2350/2005/GG
2370/2005/OV
2776/2005/ID
3269/2005/TN
3386/2005/WP
0948/2006/BU
0668/2007/MHZ

Pomyłka prawna

1103/2006/BU
1166/2006/WP
3495/2006/GG

Procedury

2825/2004/OV
1617/2005/(BB)JF
3114/2005/MHZ
3323/2005/WP
0943/2006/MHZ
3697/2006/PB
0471/2007/VIK

Argumentacja

1782/2004/OV
1617/2005/(BB)JF
1858/2005/BB
1859/2005/BB
3693/2005/ID

Przejrzystość

1858/2005/BB
1859/2005/BB
3193/2005/TN
0183/2006/MF
0943/2006/MHZ
2740/2006/TN

Niesprawiedliwe traktowanie

1782/2004/OV
2468/2004/OV
2577/2004/OV
0368/2005/(MF)(BU)BM
2776/2005/ID
3008/2005/OV
1126/2006/SAB
2633/2006/WP
1471/2007/(CC)RT

Inne rodzaje niewłaściwego administrowania

2577/2004/OV
2825/2004/OV
0452/2005/BU
1475/2005/(IP)GG
1476/2005/(BB)GG
1617/2005/(BB)JF
3008/2005/OV
1779/2006/MHZ
1807/2006/MHZ
2403/2006/(WP)BEH

4 SPRAWY MODELOWE**2577/2004/OV****1476/2005/(BB)GG****1617/2005/(BB)JF****1103/2006/BU**

2580/2006/TN

3495/2006/GG

630/2007/WP

Streszczenia decyzji w sprawach, których numery podano **łustym** drukiem, zostały przedstawione w rozdziale trzecim niniejszego sprawozdania. Numery stron, na których znajdują się te sprawy podano w załączniku D1. Streszczenie sprawy 2580/2006/TN znajduje się w sekcji 2.2. niniejszego sprawozdania, zaś w sekcji 2.3 zamieszczono streszczenie sprawy 630/2007/WP.

5 LISTA WSZYSTKICH SPRAW ZAMKNIĘTYCH UWAGĄ KRYTYCZNĄ w 2007 r.

2004

0240/2004/PB
0242/2004/PB
0756/2004/PB
1434/2004/PB
1782/2004/OV
2468/2004/OV
2763/2004/JMA
2825/2004/OV
3321/2004/(BB)DK
3346/2004/ELB
3402/2004/PB

2005

0144/2005/PB
0272/2005/(OV)DK
0452/2005/BU
0554/2005/(MF)FOR
0575/2005/BB
1027/2005/ELB
1137/2005/(OV)ID
1475/2005/(IP)GG
1476/2005/(BB)GG
1693/2005/PB
1844/2005/GG
1917/2005/IP
2207/2005/MF
2350/2005/GG
2539/2005/ID
2838/2005/BU
3002/2005/PB
3008/2005/OV
3067/2005/(MHZ)MF
3095/2005/TN
3114/2005/MHZ
3193/2005/TN
3427/2005/WP
3487/2005/(ID)DK
3693/2005/ID

2006

0871/2006/(BB)MHZ
0962/2006/OV
1131/2006/BU
1234/2006/WP
1398/2006/WP
1807/2006/MHZ
1868/2006/ID
2196/2006/(SAB)ID
2216/2006/JF
2479/2006/JF
2582/2006/WP
2899/2006/ELB
3134/2006/(WP)JMA
3543/2006/FOR
3697/2006/PB
3842/2006/TN

2007

0370/2007/MHZ
0446/2007/WP
0668/2007/MHZ
1206/2007/WP

Streszczenia decyzji w sprawach, których numery podano tłustym drukiem, zostały przedstawione w sekcji 3.4 niniejszego sprawozdania. Numery stron, na których znajdują się te sprawy podano w załączniku D1. Pełne teksty decyzji zapadłych w powyższych sprawach znajdują się na stronie internetowej Rzecznika pod adresem <http://www.ombudsman.europa.eu>

KONTAKT Z EUROPEJSKIM RZECZNIKIEM PRAW OBYWATELSKICH

ADRES

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex
Francja

TELEFON

+33 3 88 17 23 13

FAKS

+33 3 88 17 90 62

E-MAIL

eo@ombudsman.europa.eu

WITRYNA INTERNETOWA

<http://www.ombudsman.europa.eu>

**EUROPEJSKI RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH BADA SKARGI ZŁOŻONE NA NIEWŁAŚCIWE
ADMINISTROWANIE W INSTYTUCJACH I ORGANACH UNII EUROPEJSKIEJ**

www.ombudsman.europa.eu